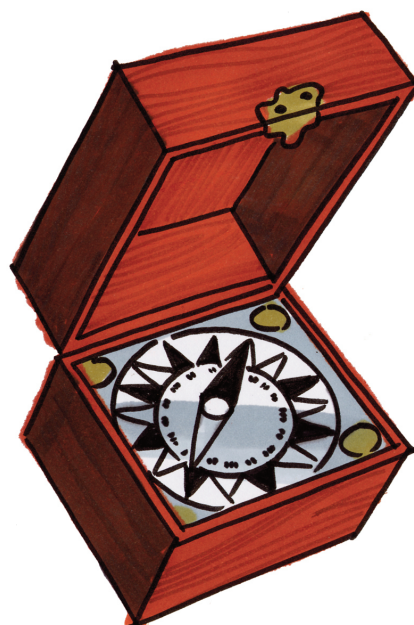

Guia pràctica de català

Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya

© Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya
Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya, setembre del 2016
Av. del Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-CompartirIgual 3.0 Espanya. Podeu copiar-la, distribuir-la, comunicar-la públicament i fer-ne obres derivades amb una llicència idèntica a aquesta sempre que reconegueu els crèdits de l'obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/es/deed.ca>.

Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya

El Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya va néixer l'any 1995, juntament amb la institució. Des del començament de l'activitat universitària ha participat en els processos de tractament lingüístic (correcció i traducció) dels textos que s'han elaborat per a la creació del Campus Virtual i els materials didàctics. Així mateix, el Servei Lingüístic ha treballat en l'elaboració d'orientacions que ajudin a cobrir les necessitats lingüístiques i a donar resposta als dubtes que el tractament de grans volums de documents inevitablement presenta.

Guia pràctica de català

Índex

Mots preliminars	8
Presentació	11
Ortografia	13
1. Separació de síl·labes	13
2. Guionet en mots compostos	14
3. Signes de puntuació	16
3.1. La coma	16
3.2. El punt i coma	17
3.3. El punt	18
3.4. Els dos punts	19
3.5. Els punts suspensius	19
3.6. El signe d'interrogació	20
3.7. El signe d'admiració	20
3.8. Els guions	21
3.9. El guionet	21
3.10. Els parèntesis	22
3.11. Els claudàtors	22
3.12. Les cometes dobles	22
3.13. Les cometes simples	23
3.14. Jerarquia de les cometes	23
4. Accentuació i dièresi	23
5. Apòstrof	26
Morfologia i sintaxi	29
1. Substantius i adjectius	29
1.1. Gènere dels substantius	29
1.2. Formes de substantius i adjectius	30
1.3. Plural dels manlleus	32
2. Determinants	33
2.1. Article definit	33
2.2. Possessius	36
2.3. Indefinits i quantificadors	36
3. Pronoms	38
3.1. Demonstratius	38
3.2. Personals	39
3.3. Relatius	41

4. Verbs	42
4.1. Construcció d'interrogatiu (o relatiu) + infinitiu	42
4.2. Construccions <i>de</i> + infinitiu i <i>ser de</i> + infinitiu	42
4.3. El verb <i>haver-hi</i>	42
4.4. Verbs <i>ser</i> (o <i>ser-hi</i>), <i>estar</i> (o <i>estar-se</i>), <i>haver-hi</i> , <i>existir</i> , <i>trobar-se</i>	43
4.5. Ús transitiu o intransitiu dels verbs	44
4.6. Ús personal o impersonal, pronominal o no pronominal dels verbs	45
4.7. Complementos de tipus diferent de verbs coordinats	46
4.8. Ús impropri de verb + <i>amb</i>	46
4.9. Perífrasis verbals	47
4.10. Gerundi	48
4.11. Temps i modes de verb equivocats	50
5. Adverbis	51
6. Preposicions	52
7. Conjuncions	59
 Lèxic	 61
1. Estrangerismes	61
2. Mots correctes i adequats	63
3. Estrangerismes semàntics	64
4. Construccions foranes o estraletes	65
5. Mots i construccions genuïns	66
6. Paraules precises	67
 Redacció i construcció de la frase	 69
 Convencions formals	 73
1. Abreviacions	73
1.1. Abreviatures	73
1.2. Símbols	74
1.3. Sigles i acrònims	74
1.3.1. Observacions	74
1.3.2. Apostrofació	75
2. Majúscules i minúscules	77
3. Numerals	89
3.1. Numerals amb lletres	89
3.2. Numerals amb xifres	90
4. Enumeracions	91
5. Tipus de lletra	93
5.1. Negreta	93
5.2. Cursiva	93
5.3. Versaleta	94

6. Fórmules matemàtiques	94
7. Criteris de traducció al català	95
8. Tractament de masculins i femenins	101
8.1. Recomanacions o punts previs	102
8.2. Recursos que es poden utilitzar	102
8.2.1. Ús de genèrics col·lectius i altres expressions	102
8.2.2. Canvis mínims de redacció	103
8.2.3. Duplicació	104
8.2.4. Abstractes	104
8.2.5. Altres canvis de redacció	104
8.3. Mots finals	105
9. Ordenació alfabètica	106
 Edició de materials didàctics	 109
1. Pàgina de crèdits	109
2. Tractament	110
3. Exercicis de selecció	110
4. Glossari	112
4.1. Presentació dels termes	112
4.2. Redacció de les definicions	117
5. Referències bibliogràfiques	121
5.1. Indicacions generals	121
5.1.1. Elements d'una citació	121
5.1.2. Citació dins un context	124
5.1.3. Referències internes	124
5.2. Citació de documents en paper	124
5.3. Citació de documents audiovisuals i gràfics	127
5.4. Citació de documents electrònics	128
 Annexos	 133
1. Errors i dubtes més freqüents	133
2. Manlleus	156
3. Antropònims estrangers	163
4. Topònims	165
4.1. Topònims dels Països Catalans	165
4.2. Topònims occitans	175
4.3. Topònims no catalans	178
4.4. Topònims de nacions i estats del món	182
5. Tractaments protocol·laris	188
 Bibliografia	 192

Mots preliminars

Al llarg dels darrers anys, cada vegada són més les institucions, entitats i corporacions –i no sols mitjans de comunicació– que elaboren el seu llibre d'estil i el donen a conèixer públicament. La raó de fons d'aquesta tendència segurament és el reconeixement de la importància que ha adquirit la qualitat de les comunicacions en la percepció pública de l'excel·lència de les organitzacions: és cert que hi ha gent que no s'hi fixa gaire, en els aspectes formals i lingüístics de les comunicacions, però aquest és sens dubte un dels factors que permeten distingir les millors organitzacions de les simplement bones.

En principi, cada llibre d'estil neix de l'expertesa acumulada per una determinada institució en la resolució dels dubtes que presenten les diverses modalitats de comunicació que hi són habituals, i de la necessitat d'explicitar unes determinades convencions que garanteixin la coherència general entre els textos de característiques semblants. En aquest sentit, els primers usuaris o destinataris d'aquestes guies orientatives són lògicament els mateixos membres de l'organització, i les entitats i professionals del seu entorn que intervenen en l'elaboració i l'edició dels textos que l'organització difon com a propis.

De vegades, però, les orientacions tenen una utilitat que pot transcendir aquest àmbit i tenir interès per a un cercle d'usuaris més extens. Això pot ser degut a l'encert dels mateixos criteris orientatius –sigui pel seu abast o per la seva clara exposició– o al caràcter de l'organització en què han estat elaborats, que pot resultar en certa manera representativa d'un tipus determinat d'organitzacions amb formes de comunicació similars. En aquests casos, la publicació dels criteris d'estil és especialment recomanable, perquè s'amplia el nombre dels beneficiaris potencials de l'experiència acumulada per una organització.

Crec que aquest és el cas de la *Guia pràctica de català* que teniu a l'abast, i que he vist de ben a prop com prenien cos durant la primera dècada –intensa i apassionant– de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Les característiques d'aquesta universitat l'han convertit en un banc de proves especialment adequat per a la gestació d'aquesta mena d'orientacions.

En primer lloc, perquè la UOC és una universitat amb una altíssima intensitat comunicativa, eminentment escrita –i, per tant, directament observable. Tots els materials d'aprenentatge de les assignatures de tots els camps de coneixement són editats, en paper o en suport electrònic –de manera que la UOC ha fet en poc temps una aportació significativa i actualitzada a la bibliografia universitària. Totes les comunicacions –generals o personalitzades– entre els professors i els estudiants tenen lloc per escrit, i també totes les comunicacions pròpies de l'administració universitària. La quantitat i la diversitat dels textos produïts és, doncs, realment ingent.

Però a més, en segon lloc, aquesta és una universitat virtual, que creix i funciona dins de la xarxa i que, per consegüent, s'ha de plantejar contínuament quins són els criteris lingüístics i d'estil més adequats per a les noves modalitats i gèneres de comunicació característics d'aquest nou entorn. L'experiència de la UOC pot ser útil, doncs, per a moltes altres organitzacions –universitàries, educatives o d'altra mena– que també s'expandeixen parcialment o del tot en l'àmbit digital.

Finalment, com a professor que he estat d'aquesta universitat durant els anys en què s'ha elaborat aquesta *Guia*, puc acreditar que les dificultats i els dubtes lingüístics que s'han presentat han estat analitzats amb professionalitat i exigència per l'equip del nostre servei lingüístic i que les orientacions que ara fan públiques són fruit d'un treball responsable i rigorós. Confio, doncs, que seran d'interès i d'utilitat per a moltes altres persones, dins i fora de l'entorn de la nostra universitat. Per això no sols en felicito els autors, sinó que també crec que ens en podem felicitar tots, com a lectors i usuaris potencials d'aquest recull d'orientacions. I espero que al cap d'un temps la *Guia* es pugui ampliar, en benefici de tots, amb noves orientacions nascudes de noves experiències.

Isidor Marí
Professor dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC

Guia pràctica de català

Presentació

La guia que us presentem a continuació és fruit de les necessitats lingüístiques que han sorgit a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) des que es va crear i que el Servei Lingüístic s'ha encarregat de satisfer adequadament.

De la primera versió d'aquesta guia, elaborada l'any 1998, se'n va fer una edició interna que hem anat ampliant i que ens ha ajudat a treballar millor amb els professionals de la llengua que col·laboren en l'edició dels textos de la Universitat.

L'ensenyament no presencial, caracteritzat ara com ara per un ús molt important de la paraula escrita (aules virtuals, materials didàctics, fòrums...), ens ha ofert l'oportunitat de treballar amb un gran volum de textos i, al mateix temps, ens ha plantejat molts reptes pel que fa a la resolució de temes de llengua i d'edició que calia unificar i tractar de manera homogènia per als entorns virtuals amb què treballem.

Què s'hi pot trobar

Aquesta guia és un recordatori d'algunes qüestions de llengua que, si bé es podrien resoldre consultant gramàtiques i diccionaris, recollides en un volum i relacionades amb documentació universitària habitual donen una visió global del ventall de dubtes que poden aparèixer. També és una orientació per als casos vacil·lants, normatius o no resolts per la normativa, que sovint es presenten quan es fan les revisions i les traduccions de textos universitaris: documents acadèmics i administratius, espais web, articles d'opinió, materials docents, missatges de correu electrònic, etc. El contingut global de la guia fa que es converteixi en un material especial i singular.

En general, el recull d'exemples que hi hem incorporat és extret de textos reals que s'han treballat al Servei Lingüístic. A l'hora de revisar-los és imprescindible tenir en compte que els textos tenen un autor que hi ha posat una intenció i que qualsevol tractament lingüístic posterior ha d'intentar aportar la màxima homogeneïtat al document final mirant de no desviar-se del sentit del text original.

Organització

Hem classificat els apartats de la guia en els àmbits més tradicionals de **llengua** (ortografia, morfologia, sintaxi, etc.) i **convencions formals** (abreviacions, ús de majúscules, tipus de lletra, etc.) perquè ajuden a identificar ràpidament els dos grans blocs que s'han de tenir en compte a l'hora de preparar un text per a fer-lo públic.

L'apartat **Edició de materials didàctics** descriu alguns elements de reflexió i orientació a l'hora d'elaborar documentació per a una institució, organització o empresa. És habitual haver de preparar dossiers per a reunions, congressos, etc. en què cal donar una imatge corporativa de qualitat i en què l'edició d'aquest material té un paper important en possibles valoracions futures de l'entitat que els signa.

Així, doncs, hem recollit elements que intervenen en la preparació editorial dels materials didàctics que la UOC edita per al seguiment de les assignatures i que cal descriure amb criteris editorials unificats i homogenis, com ara els **glossaris** o les **referències bibliogràfiques i digitals**, un recull d'**errors i dubtes més freqüents** i llistes de **manlleus, antropònims i topònims** que poden ser útils en documents d'àmbits diversos.

Més informació lingüística

El Servei Lingüístic té un espai web propi en què es poden consultar més criteris lingüístics i alguns dels apartats d'aquesta guia; el trobareu a l'adreça següent:

<http://www.uoc.edu/serveilinguistic>

A qui va adreçada

Aquesta guia s'adreça especialment als professionals de la correcció i de la traducció que tracten documents universitaris, a professionals de la redacció i, en general, a tothom qui estigui interessat a repassar, ampliar, contrastar i consolidar els seus coneixements de llengua.

Qui hi ha participat

En l'elaboració d'aquesta guia hi han participat Alba Corral Serramià, Pilar Gispert-Saüch Viader, Míriam Salvatierra Mallarach, Lluïsa Vallmanya Cucurull i Mercè Vázquez García. Cal agrair l'aportació de material bàsic a Cristina Abadal Berini, Josep Lladó Soler i Ester Pedreño Puerta; els treballs de terminologia de Marta Guspí Saiz i Anna Rius Fernández; el guiatge sobre antropònims àrabs i russos de Dolors Bramon Planas i Helena Vidal Fernández; l'assessorament en temes lingüístics de Josep Ruaix i Vinyet i en temes toponímics d'Aitor Carrera i Baiget i Josep Torras i Rodergas, i les indicacions de Lluís Rius Alcaraz i Albert Servitje i Riera.

Imma Sánchez
Directora del Servei Lingüístic de la UOC

Ortografia

1. Separació de síl·labes

Les separacions a final de ratlla han de respectar les síl·labes. Per això cal tenir en compte els casos següents:

- Els grups *ss*, *rr*, *tx*, *ll* se separen: *as-sem-ble-a*, *car-re-te-ra*, *es-mot-xar*, *xit-xa-rel-lo*.
- El grup *ix*, quan no és final, se separa: *pei-xa-te-ra*.
- Els prefixos *an-*, *con-*, *en-*, *in-*, *des-*, *ex-*, *sub-*, *trans-* i altres elements (*ad-* davant de *h*, *nos-* i *vos-* + *altres*) es mantenen íntegres: *an-ur*, *des-ho-nest*, *in-e-fi-caç*, *trans-at-làn-tic*, *nos-al-tres*.
- Els grups *ll*, *ny*, *gu*, *qu* no se separen: *ca-llem*, *en-ga-nyós*, *es-guer-ra*, *en-ques-ta*.

També cal anar amb compte en els casos següents:

- No ha de quedar una lletra sola a començament o final de ratlla.

edi ció	<i>però no</i>	e dició
ges tió	<i>però no</i>	gesti ó

- No s'han de confondre els prefixos catalans (que s'han de mantenir íntegres) amb els antics prefixos llatins o grups de lletres coincidents amb prefixos però que no ho són, com ho prova el fet que sense el suposat prefix els mots que queden no conserven la idea que hi correspondria.

in expert	<i>però no</i>	in audit
des envolupar	<i>però no</i>	des ertar
mal avingut	<i>però no</i>	mal aguanyat
sots arrendar	<i>però no</i>	sots obrar

S'ha de tenir en compte que en altres llengües (occità, basc, castellà, francès, anglès, alemany, etc.) la separació de síl·labes segueix les seves pròpies regles i, per tant, s'ha d'aplicar la normativa corresponent a cada cas.

Lectures complementàries

Pompeu Fabra (1993). *Gramàtica catalana* (16a. ed., pàg. 164, apèndix VI). Barcelona: Teide.

Jordi Bruguera (1990). *Diccionari ortogràfic i de pronúncia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 149-161). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

2. Guionet en mots compostos

Convé fer un repàs de la normativa del guionet dels mots compostos, atesos els recents canvis que s'hi han produït i la complexitat del tema. Es pot resumir de la manera següent:

Lectura complementària

Documents de la Secció Filològica, III (1996, pàg. 22-37). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XXX).

S'escriuen amb guionet:

- Els numerals compostos, per a separar desenes d'unitats i unitats de centenes: *vint-i-nou*, *seixanta-dos*, *trenta-tresena*, *quatre-cents*, *set-cents*.

La regla DUC

La regla DUC (sigla de *desenes-unitats-centenes*) és un mètode que serveix per a escriure correctament una quantitat amb lletres. Ens ajuda a recordar que cal fer servir el guionet per a unir, d'una banda, les desenes i les unitats i, d'una altra, les unitats i les centenes. Per exemple: *tres milions cinc-cents vint-i-vuit mil nou-cents onze*.

- Els mots compostos que comencen amb el nom d'un punt cardinal: *sud-americana*, *nord-oest*, *nord-africà*, *Sud-àfrica*.
- Els compostos repetitius i expressius: *cori-mori*, *xiu-xiu*, *non-non*.
- Els compostos que són manlleus no adaptats: *ex-libris*, *dalai-lama*, *agnus-dei*.
- Els compostos la primera part dels quals porta accent: *mà-llarg*, *pèl-curt*, *pèl-ras*, *més-dient*.
- Els compostos la primera part dels quals acaba en vocal i la segona comença en *r*, *s* o *x* i els que presentarien dificultat de lectura si anessin junts: *busca-raons* (però *buscausuaris*), *cara-rodó* (però *carapigat*), *compta-revolucions* (però *comptavoltes*), *para-xocs* (però *parallamps*), *poca-solta* (però *pocavergonya*), *pit-roig*, *Mont-real*, *costa-riqueny*, *penya-segat*. No s'inclouen aquí els compostos a la manera culta (forma prefixada acabada en *-o* o *-i*) amb sentit unitari, que van junts: *gal-loromànic*, *grecomà*, *indoxinès*.
- Alguns compostos oracionals (amb formes verbals) o sintagmàtics (amb adverbis, preposicions o conjuncions): *abans-d'ahir*, *adéu-siau*, *cuita-corrents*, *dellà-ahir*, *qui-sap-lo*, *després-ahir*.
- Els derivats amb el prefix *no-* quan el segon element és un substantiu: *no-bel-ligerància*, *no-violència*, però *països no alineats*. Actualment es tendeix a abusar d'aquest prefix negatiu, que no s'ha d'aplicar indiscriminadament, sinó solament en casos molt consolidats per l'ús. Així, no cal encunyar el terme *no-tolerància* perquè ja es disposa del mot *intolerància*.

S'escriuen junts:

- La resta de compostos: *capicua*, *coliflor*, *collverd*, *pocatraça*, *vistiplau*.

No supressió de la vocal e

Segons l'Institut d'Estudis Catalans, no s'ha de suprimir la vocal *e* en els compostos i derivats de mots que etimològicament presenten una *s* inicial seguida de consonant (*aeroespacial*, *autoescola*, *infraestructura*, *telespectador*, *telesquí*, etc., però *estratosfera*, *aerostàtica*, etc.). El corrector ortogràfic de l'ordinador els marca com a incorrectes perquè és anterior a aquesta norma.

- Tots els derivats formats amb prefixos, tòpics o àtons, llevat del prefix *no-* del subapartat anterior: *arximilionari*, *coautor*, *coreligionari*, *exrector*, *precrisià*, *plusvàlua*, *pseudoprofeta*, *sotsdirector*, *vicerector*.
- En el cas dels compostos formats per dos adjectius (o més), quan el primer element no és independent s'uneix al segon sense guionet: *labiodental*, *morfosintàctic*, *tecnocientífic*, *socioeconòmic*. En canvi, si tots dos elements són independents, cada un conserva la seva accentuació gràfica i s'uneixen mitjançant un guionet: *teòrico-pràctica*, *tècnico-administrativa*, *sintàctico-semàntica*, *articulatorio-perceptiva*. Cal no confondre, però, aquest tipus de mots amb termes com ara *audiovisual* o *democratacristià*, que, si bé estan formats per termes independents, ja no es tracta de compostos coordinats sinó de termes lexicalitzats i, per tant, amb un significat unitari.

Aquest criteri segueix la norma primera de l'IEC sobre l'ús del guionet pel que respecta a la coordinació d'adjectius independents, tal com fa la *Gramàtica del català contemporani*, d'on s'han extret alguns dels exemples.

Vegem el que diu la *Gramàtica del català contemporani* sobre aquesta qüestió (vol. 1, pàg. 817):

En la revisió que l'IEC fa actualment de la gramàtica normativa sembla que s'admetrà guionet en el tipus (25b) [*físicoquímic*, *hispanoargentí*; *grecomà*] i en casos comparables, i aquest és l'ús que s'ha adoptat en aquesta *Gramàtica*. Els compostos d'aquest tipus admeten en teoria dues interpretacions: *a)* com a conceptes dobles (o triples), *b)* com a conceptes únics. La primera és millor representar-la amb guionet, i la segona sense. Un tractat *hispano-americà* o *nipo-xinès* (o *sino-japonès*) és un tractat bilateral entre Espanya i Amèrica o entre el Japó i la Xina (com el conflicte *russo-txetxè* és un conflicte entre russos i txetxens, no pas de components o aspectes mig russos mig txetxens), però un país *hispanoamericà* és un país de l'Amèrica hispanoparlant; un prefix *greco-llatí* seria (en teoria) un prefix reconegut com a grec i/o com a llatí; però sovint no volem o no podem fer aquesta distinció (i escriurem *grecollatí*; i *cultura grecolatina*, *art grecomà*); un diccionari és *anglès-català* i *català-anglès*, però una persona de doble nacionalitat o de pare anglès i mare catalana serà un *anglocatalà*. Aquestes dues interpretacions no sempre són fàcils de discriminar, perquè la primera condueix habitualment a la segona; i sense context ja són en general impossibles de distingir i podríem prescindir del guionet d'acord amb la normativa de 1997; però també es pot tenir en compte la novetat d'una determinada formació, i escriure-la amb guionet mentre no s'hagi generalitzat (*sintàctico-semàntic*, però *sociolingüística*).

S'escriuen sense guionet i separats:

- Els substantius determinats per altres substantius en funció d'adjectiu, com ara *decret llei*, *dinar conferència*, *camió cisterna*, *contracte programa*, *conveni marc*, *grup pilot*, *taula braser*, *café concert*, *casa caserna*, *gos policia*, *home granota* (en plural *decrets llei*, *dinars conferència*, *camions cisterna*, *contractes programa*, *convenis marc*, *grups pilot*, *taules braser*, *cafès concert*, *cases caserna*, *gossos policia*, *homes granota*).
- Els adjectius substantivats: *un contenciós administratiu*, *un reial decret*, *un tot terreny*.

Vegeu l'apartat 1.2, «Formes de substantius i adjectius», de «Morfologia i sintaxi».

3. Signes de puntuació

Si bé la funció principal dels signes de puntuació és marcar en el discurs escrit les pauses i l'entonació del discurs oral, cal tenir en compte que no totes les pauses que es fan en la parla s'han de reflectir gràficament en l'escriptura. D'altra banda, hi ha signes de puntuació que responen a raons sintàctiques, semàntiques o estilístiques i que no afecten el llenguatge oral.

Lectura complementària

Els signes de puntuació (1995). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Gabinet de Llengua Catalana.

En aquest apartat s'ofereix un seguit de casos en què l'ús dels signes de puntuació es considera conflictiu.

3.1. La coma

La coma indica una pausa menor. Es posa en els casos següents:

- Per a separar elements (mots, frases, etc.) d'una enumeració, fora que hi hagi les conjuncions *i*, *o* o *ni*.
 - S'ha de menester un PC, una impressora, un mòdem i un vídeo.
 - Les aules no disposen d'ordinadors, projectors ni pantalles.
 - Davant i darrere un incís.
 - Recordeu que, per a obtenir el text complet dels articles, només ho heu de sol·licitar.
 - El 3 de juny rebem, del regidor del districte, una resolució.
 - Abans, després, o abans i després, d'un vocatiu.
 - Maria, vine.
 - Hola, Joan. Benvingut al Campus.
 - Per a indicar l'elisió d'un verb.
 - A primer expliquen la prosa i a segon, la poesia.
- Tanmateix, aquesta coma es pot ometre en els casos en què utilitzar-la provoca una frase excessivament sincopada.
- El percentatge d'estudiants aprovats el curs 2001-2002 va ser del 50%, el següent del 55% i l'actual del 60%.
- Quan es duplica un element que ha estat dit abans en forma de pronom.
 - No ha dit quant li costarà, a l'usuari.

Lectura complementària

Sobre els pleonasmes amb pronoms febles que demanen coma i els que no en demanen, vegeu **Josep Ruaix**, *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / I*, pàg. 66-68.

- Quan es canvia de lloc un element de la frase o una oració subordinada, perquè passa a ser com un incís, i amb locucions com *per tant*, *en canvi*, *és a dir*, etc.
 - Déu té tot el poder i és el creador de totes les coses i, per tant, del dret i tot.
 - Amb aquesta contesta, doncs, han donat per bo...
- Sempre que calgui desfer alguna ambigüitat o facilitar la lectura del text.
 - Finançaran els projectes les àrees d'Ecologia i Medi Ambient, Economia i Finances, i Logística. [Sense l'última coma no queda ben delimitat el nom de cada àrea.]
- Entre la part entera i la part decimal en les xifres.
 - Aquest any les inversions han estat de 7.190.938,43 euros.

No es posa coma entre subjecte i verb ni entre verb i complements, fora que hi hagi un incís.

3.2. El punt i coma

El punt i coma indica una pausa més llarga que la de la coma i menys que la del punt (no hi ha espai abans del punt i coma). Es posa en els casos següents:

- Quan hi ha comes i s'ha de fer una separació més important, però que no arriba a punt, o quan la relació entre una frase i una altra és més allunyada que la que expressaria una coma, però no tant com la que indicaria un punt.
 - Aquest apartat té un doble vessant: d'una banda, s'expliquen els objectius exposats en els mòduls didàctics; d'una altra banda, s'introdueixen els conceptes bàsics...
- Per a separar elements d'una enumeració –que habitualment se separen mitjançant comes– quan ja hi ha comes dins de cada element. En aquest cas, abans de l'element final, precedit per les conjuncions *i*, *o* o *ni*, s'hi sol posar una coma.
 - La professora Granyer va tenir una reunió amb el director de l'institut, Antoni Pla; la consellera delegada de l'editorial, Josefina Clarà; la vicepresidenta de l'entitat, Concepció Gratacòs, i el tutor de l'estudiant, Rafael Anton.

Els números de les notes i els signes de puntuació

En el text principal, els números volats de les referències s'han de posar immediatament després dels signes de puntuació.
...com s'ha indicat abans,¹⁴ l'IEC...
...en el mateix capítol.⁷

Entre altres raons hi ha la d'ordre estètic, ja que, quan els números es col·loquen abans dels signes de puntuació, es crea una separació inhabitual entre aquests i les paraules que els precedeixen, les quals normalment hi van enganxades. Comproveu-ho:
...com s'ha indicat abans¹⁴, l'IEC...
...en el mateix capítol⁷.

3.3. El punt

El punt indica una pausa major. Es posa en els casos següents:

- Al final d'una frase amb sentit complet, tret que formi part d'un rètol o indicador.

Us demanem que no fumeu

- Al final de les enumeracions formades per frases amb sentit complet i començades amb majúscula.

- Per a connectar-vos al Campus, només heu de seguir els passos següents:

1. Accedir al portal de la UOC (www.uoc.edu).
2. Identificar-vos com a usuari del Campus Virtual.
3. Entrar al Campus Virtual.

- Entre les hores i els minuts en les indicacions horàries.

- La reunió serà a les 19.30 h a l'aula magna.

- Per a separar el número d'ordre del títol de l'apartat que introdueix. Tanmateix, aquest punt s'ha d'ometre en les referències internes.

- 2.1. La societat i les noves tecnologies [*però*: Vegeu l'apartat 2.1 del mòdul.]

No es posa punt en les xifres que indiquen anys o ordre ni després dels signes d'exclamació i interrogació.

- L'any 2000 és l'últim del segle xx.
- Consulteu la pàgina 1253 de la nova *Gramàtica descriptiva*.
- Hola a tothom!

Tampoc no es posa punt al final dels títols i subtítols, en les datacions ni en els peus de les il·lustracions sense verb principal conjugat.

- 1. Informació de suport per a la matrícula i la incorporació a la UOC
- Barcelona, 12 de febrer de 2005
- Figura 6. Mapa dels centres de suport a Catalunya

El punt volat

Com el seu propi nom indica, el punt volat de la *ela* geminada ha de ser volat, és a dir, ha de quedar situat a mitja alçada de les lletres que l'emmarquen. Per tant, cal prémer la tecla que hi correspon, situada a la part superior esquerra del teclat, i no la tecla del punt baix, situada a la part inferior dreta. Així, doncs, s'ha d'escriure *col·lecció* i no *col.lecció*.

3.4. Els dos punts

Els dos punts indiquen una certa subordinació del segon element al primer (no hi ha espai abans dels dos punts). Es posen en els casos següents:

- Per a indicar causa, demostració, exemples, enumeracions, etc.
 - El Campus Virtual es configura en diversos campus: el campus principal i altres d'específics.
- Per a introduir citacions textuais o reproduccions en estil directe.
 - L'autor diu: «Tot el que he escrit al llibre és experimentat per mi mateix».

No es posen els dos punts quan introdueixen una sèrie d'elements, que formen un incís, si la frase continua després, sinó que llavors hi ha d'haver guions o parèntesis davant i darrere l'incís.

- Les ampliacions que es fan en els diferents nivells educatius de determinades matèries –matemàtiques, ciències naturals, etc.– són exemples d'aquesta situació. [En lloc de: Les ampliacions que es fan en els diferents nivells educatius de determinades matèries: matemàtiques, ciències naturals, etc., són exemples d'aquesta situació.]

Tampoc no es posen els dos punts quan no són necessaris perquè no es trenca la continuïtat de la frase (per exemple, darrere de *són* o *de*) ni dues vegades seguides en una mateixa frase quan no hi ha una pausa forta entremig.

- Es faran les carreres de Filosofia, Dret, Econòmiques i Medicina. [En lloc de: Es faran les carreres de: Filosofia, Dret, Econòmiques i Medicina.]
- L'assignatura s'ha organitzat en tres grans blocs: eines del campus virtual, estratègies d'aprenentatge virtual i mòduls específics (Excel, PowerPoint, llenguatge HTML, etc.). [En lloc de: L'assignatura s'ha organitzat en tres grans blocs: eines del campus virtual, estratègies d'aprenentatge virtual i mòduls específics: Excel, PowerPoint, llenguatge HTML, etc.]

3.5. Els punts suspensius

Els punts suspensius (tres i prou i sense espai entre la paraula i el punt que hi és més acostat) indiquen suspensió del pensament. Es posen en els casos següents:

- Per a indicar que una enumeració no queda tancada.
 - animals, plantes, objectes...
- Per a indicar que una frase és inacabada perquè es vol donar a entendre alguna cosa, per reticència, etc.
 - Ells molt dir, però a l'hora de fer...

No es posen punts suspensius després de l'abreviatura *etc.*, ja que en part tenen la mateixa funció.

3.6. El signe d'interrogació

El signe d'interrogació indica pregunta.

Lectura complementària

«Els signes d'interrogació i d'admiració». *Documents de la Secció Filològica, III* (1996, pàg. 91-94). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XXX).

- Es posa només al final –i sense repetir-lo–, fora de casos especials en què sigui necessari el **signe d'interrogació inicial** per l'extensió de la frase i l'absència d'indicadors d'interrogació.

- Què vols que et digui?

- En **títols i subtítols**, les preguntes poden portar signe d'interrogació o no portar-ne. Dins d'un mateix text (article, informe, mòdul didàctic, llibre...) cal aplicar el criteri establert al llarg de tot el document.

- 1. Com s'estudia a la UOC (?)

1.1. Quins preus s'apliquen a la matrícula (?)

1.2. Quan comença el semestre lectiu (?)

1.3. Què és l'avaluació contínua (?)

- En cas de **diverses frases interrogatives seguides**, comencen amb minúscula quan se separen amb coma o punt i coma i amb majúscula quan segueixen un signe de puntuació amb la funció de punt.

- Contesta les preguntes següents: **q**uè és la religió?, **q**uè caracteritza les religions?, **q**uines coneixes?, **q**uina predomina a l'Estat espanyol?, **p**er què?

- Contesta les preguntes següents: **Q**uè és la religió? **Q**uè caracteritza les religions? **Q**uines coneixes? **Q**uina predomina a l'Estat espanyol? **P**er què?

No s'ha de posar punt després d'un signe d'interrogació ni s'ha de deixar espai entre la paraula i el signe d'interrogació.

3.7. El signe d'admiració

El signe d'admiració indica admiració o exclamació. Es posa només al final –i sense repetir-lo.

- Que gran que t'has fet!

No s'ha de posar punt després d'un signe d'admiració ni s'ha de deixar espai entre la paraula i el signe d'admiració.

3.8. Els guions

La família dels guions

igual (=), més (+), menys (-), guionet (-), guió (—)

Cal emprar aquests signes correctament: en **matemàtiques** s'ha d'utilitzar el signe menys (també anomenat *guió mitjà*), del mateix gruix i la mateixa longitud que els signes més i igual; per a la **separació de síl·labes** i la **composició de mots**, el guionet (també anomenat *guió curt*), i per als **incisos** i **diàlegs**, el guió (o *guió llarg*).

Els guions (o *guions llargs*) s'utilitzen en els casos següents:

- Per a enclore un incís, un aclariment, un pensament, un afegitó (a vegades són intercanviables amb els parèntesis).

- És conegut el cas del DDT –compost no biodegradable–, que per la gran persistència després de dècades de prohibició d'usar-lo...

- Per a indicar les intervencions dels interlocutors en els diàlegs i fer les acotacions del narrador.

–Ep! –li va dir–. Oi que sí?

- Per a indicar els diferents elements d'una enumeració (en aquests casos també s'utilitza el guió mitjà). Cal deixar un espai en blanc entre el guió i el mot que el segueix.

La reserva de dia i hora es pot fer per tres vies diferents:

- Virtualment, mitjançant els enllaços de la pàgina inicial del campus.
- Telefònicament, trucant al centre de suport corresponent.
- Presencialment, a qualsevol centre de suport.

No es posa guió final davant un punt, especialment si és punt i a part, llevat dels casos de guió de diàleg.

3.9. El guionet

A més de final de ratlla, quan s'ha de partir un mot, el guionet (o *guió curt*) es posa en els casos següents:

- Per a separar alguns mots compostos (vegeu l'apartat 2, «Guionet en mots compostos»).

- Han vingut a corre-cuita.

- Per a separar períodes de temps i dates.

- El període 1999-2005 serà d'experimentació d'aquest sistema.

- Per a unir mots i xifres, generalment substituint una preposició i, de vegades, alguna conjunció.

- Les relacions universitat-empresa

- Castella - la Manxa

S'ha de tenir en compte que no cal deixar espai davant i darrere el guionet quan uneix elements d'un sol mot, però sí que se n'ha de deixar un quan els elements que uneix són formats per més d'un mot.

Barra inclinada

Un ús semblant es fa amb la barra inclinada. Per exemple: 16/06/04 però *Diputació de Barcelona / Generalitat de Catalunya*.

No es posa guionet darrere el punt que segueix la numeració dels apartats.

1.3. La tecnologia
a l'era digital

i no

1.3.- La tecnologia
a l'era digital

3.10. Els parèntesis

Els parèntesis enclouen una informació complementària, una intercalació, un incís (a vegades són intercanviables amb els guions).

- Isaac Newton (1642-1727) es va dedicar a la investigació i la reflexió científiques.
- ...més enllà de les catalogacions possibles d'aquestes orientacions (vegeu la taula següent).

3.11. Els claudàtors

Els claudàtors (també anomenats *parèntesis quadrats* o *rectangulars*) s'utilitzen en els casos següents:

- Per a tancar els punts suspensius que indiquen que en una transcripció o una citació s'omet alguna expressió o fragment.
 - Segons l'article 26 del títol IV de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de política lingüística a Catalunya, «allà on així ho exigeixi la situació sociolingüística, el Consell Executiu [...] ha de crear o subvencionar centres especialment dedicats, en tot o en part, a fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana».
- Per a indicar, dins d'una citació, la intervenció de la persona que la reproduceix.
 - Segons que recull l'informe presentat, «l'estudi es reprendrà el 18 de desembre [sic] de 1992».

3.12. Les cometes dobles

Les cometes dobles es posen en els casos següents:

- Per a indicar una citació o les paraules textuais d'algú.
 - El professor eficaç «és un ésser humà únic que ha après a fer ús [...] en l'educació d'altres persones» (Combs i altres, 1979, pàg. 31).

És redundant l'ús de les cometes dobles i la cursiva en una citació.

- Per a aportar un significat especial, un matís irònic o personal, un doble sentit, una remarca, etc.
 - L'absència del «meu» metge.
 - Cap empresa no li ha «donat» mai tant.
- Per a fer pseudocitacions o «citacions de ningú en concret» i que no es poden considerar termes específics.
 - En la crítica actual es parla molt de «teatre comercial».
- Per a indicar títols d'articles, capítols, poemes, cançons... que formen part d'un llibre, una revista, un diari, un àlbum... També els títols de les exposicions quan el mot exposició no forma part del nom propi.
 - El millor poema del llibre *Engrunes* és «Al vespre».

No s'han d'utilitzar les cometes per a les funcions reservades a altres recursos gràfics, com la cursiva i la negreta.

3.13. Les cometes simples

Les cometes simples indiquen el significat d'una paraula o una frase.

- La filosofia, literalment 'amor a la saviesa'...

No s'han d'utilitzar en comptes de les cometes dobles quan no hi ha coincidència amb altres tipus de cometes.

3.14. Jerarquia de les cometes

En els casos en què cal utilitzar més d'unes cometes dins d'una mateixa oració s'ha de seguir l'ordre següent: cometes baixes («»), cometes altes ("") i cometes simples (").

4. Accentuació i dièresi

Diferentment de l'accent, la funció de la dièresi no és marcar la vocal forta d'una paraula ni distingir uns mots d'uns altres, sinó indicar que una vocal no forma diftong amb l'anterior; per tant, la vocal amb dièresi no ha de ser forçosament tònica. A continuació s'exposen alguns dels casos que provoquen més vacil·lacions per influència del castellà o per altres motius.

- Porten accent els mots següents:
 - a) Els adjectius acabats en *-íac* o *-íaca*:
 - amoníac -a, austríac -a, cardíac -a, policíac -a...
 - b) Els substantius acabats en *-òlit* i *-òcit*:
 - aeròlit, electròlit, meteoròlit, micròlit, monòlit, adipòcit, astròcit, blastòcit, eritròcit, fagòcit, fibròcit, leucòcit, limfòcit, mastòcit, oòcit...

c) Els substantius acabats en *-òfon*:

- audiòfon, gramòfon, magnetòfon, micròfon, videòfon...

• Porten dièresi els adjectius acabats en *-oïdal*:

- conoïdal, el·lipsoïdal, esferoïdal, helicoïdal, mastoïdal, romboïdal, sinusoïdal, tiroïdal, trapezoïdal...

• No es posa dièresi, encara que no hi hagi diftong, en els casos següents:

a) En els compostos amb prefix acabat en vocal (fora de *reüll*, *reïra* i les formes del verb *reeixir*, com *reïxo*, *reïx*):

- reunió, reïncidir, contraindicació, coincidència...

b) En les terminacions llatines *-us* i *-um*:

- Màrius, linòleum, aquàrium, contínuum...

c) En els sufixos *-isme* i *-ista* (els acabaments de *proïsme* i *lluïsme* no són sufixos):

- egoïsme, altruïsta, arcaïsme...

d) En les terminacions de gerundi, infinitiu, futur i condicional dels verbs de la tercera conjugació (acabats en *-ir*):

- agraint, conduir, lluiran, beneiríem...

• Alguns monosíl·labs i alguns altres mots que segons les normes tampoc no s'haurien d'accentuar porten accent diacrític, és a dir, per a distingir-los d'altres mots. Els més usuals són els següents:

Verbs	Substantius	Altres
<i>dóna</i> i <i>dónes</i> (de <i>donar</i>)	<i>bé/béns</i> (propietats)	<i>bé</i> (contrari de <i>malament</i>)
<i>féu</i> (passat de <i>fer</i> , i <i>desféu</i> , <i>reféu</i> ...)	<i>bóta</i> (recipient per al vi)	<i>més</i> (de quantitat)
<i>mòlt</i> (participi de <i>moldre</i>)	<i>cóc</i> (com <i>coca</i>)	<i>què</i> (interrogatiu i relatiu fort)
<i>sé</i> (de <i>saber</i>)	<i>cóm</i> (menjadora)	<i>sí</i> (afirmació)
<i>sóc</i> i <i>só</i> , <i>és</i> , <i>són</i> , <i>fóra</i> (de <i>ser</i>)	<i>Déu</i> (i <i>adéu</i> , <i>pregadéu</i> ...)	<i>vós</i> , <i>nós</i> (pronoms forts)
<i>té</i> (de <i>tenir</i>)	<i>jóc</i> (d' <i>ajocar</i>)	
<i>véns</i> , <i>vénen</i> (de <i>venir</i>)	<i>Lés</i> (població)	
<i>vés</i> (d' <i>anar</i>)	<i>mà</i> (part del cos)	
<i>véu</i> (passat de <i>veure</i>)	<i>mèu</i> (miol)	
	<i>món</i> (i <i>rodamón</i>)*	
	<i>móra</i> (fruita)	
	<i>nét/a</i> (i <i>renét/a</i> , <i>besnét/a</i> ...)	
	<i>ós/óssa</i> (animal)	
	<i>pèl</i> (i <i>repèl</i> , <i>contrapèl</i> ...)	
	<i>ròssa</i> (bèstia vella)	
	<i>rés</i> (pregària)	
	<i>séc</i> (plec)	
	<i>sègle</i> (sègol)	
	<i>sèu</i> (greix)	
	<i>sòl</i> (terra, i <i>entresòl</i> , <i>subsòl</i>)	
	<i>tòt</i> (broc gros)	
	<i>ús</i> (d' <i>usar</i>)	

* En plural no s'accentuen: *mons*, *rodamons*.

- Alguns mots tenen dues possibilitats d'accentuació. A la primera columna dels que es recullen aquí hi ha la forma que figura com a entrada principal en el DIEC, que no sempre coincideix amb altres diccionaris ni amb l'opinió d'alguns gramàtics:

antílop	<i>o</i>	antílop
diedre	<i>o</i>	díedre
dòmino	<i>o</i>	dominó
icosaedre	<i>o</i>	icosàedre
imbècil	<i>o</i>	imbecil
perit	<i>o</i>	pèrit
poliedre	<i>o</i>	políedre
reporter	<i>o</i>	repòrter
saxòfon	<i>o</i>	saxofon
xilòfon	<i>o</i>	xilofon
xofer	<i>o</i>	xòfer

- Finalment, hi ha mots que sovint són accentuats erròniament perquè es pronuncien malament. En la taula següent n'hi ha una mostra amb l'accentuació correcta.

Lectures recomanades

Per a l'escriptura de noms grecs i llatins, vegeu el llibre de **Joan Alberich; Montserrat Ros (1993)**. *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Per als topònims, vegeu la *Gran enciclopèdia catalana*.

Mots aguts			Mots plans			Mots esdrúixols		
Noms comuns	Antropònims	Topònims	Noms comuns	Antropònims	Topònims	Noms comuns	Antropònims	Topònims
alfil	Adam	Biarritz	acne	Agamèmnon	Àneu	ànode	Àrtemis	Bàrcino
amit	Artur	Carpats (els)	aeròstat	Aristides	Costa d'Ivori	antropofàgia	Astíages	Bàssora
beisbol	Ausiàs	Munic	almoràvit	Arquimedes	Efes	arèola	Àtila	Bètulo
cautxú	Borís	Port Saïd (el)	alvèol	Astarte	Eufrates	aurèola	Cíbele	Bríndisi
celtiber	Elisabet	Tibet (el)	anemone	Cèrber	Iluro	autòlisi	Dàmocles	Ecbàtana
centigram	Guifré	Zuric	anglòfob	Ciríac	Khàrkov	càtode	Èsquines	Ègara
ciclop	Raimon		apoplexia	Dídac	Kíev	díode	Èumenes	Etiòpia
Cister			àstur	Èdip	Mali	diòptria	Fàfila/Fàvila	Hèlsinki
criquet			atmosfera	Èol	Marràqueix	èczema	Hèracles	Himàlaia
elit			àugur	Èsquil	Nègueb	elèctrode	Làscaris	Ítaca
filantrop			auriga	Espàrtac	Ravenna	electròlisi	Pèricles	Kàtmandu
fluor			bantu	Ganimesdes	Samaria	endòspora	Praxíteles	Làdoga
futbol			biosfera	Heròdot	Sebastòpol	ènema	Prosèrpina	Làrixa
handbol			bronquíol	Ígor	Súbur	èpode	Sennàquerib	Làrnaca
handicap			centígrad	Jàfet	Tàrent	espècimen	Sètabis	Mègara
hectogram			centilitre	Jàson	Ucraïna	exòspora	Suíntila	Míkonos
hoquei			conclave	Karamàzov		gàmeta	Úlfla	Òtranto
iber			consola	Kefren		isòbara	Vítiza	Sàhara
interval			cotilèdon	Lacedèmon		màrqueting		Samòsata
levogir			dinamo	Vercingetòrix		mètopa		Sícoris
linier			endosmosi			olimpíada		Tàrraco
mil·ligram			epiclesi			pàtxuli		Tòquio
misanthrop			exegesi			pèntode		Úmbria
oboè			exosmosi			període		
oval			guru			pneumònia		
pelicà			hectolitre			quàdriceps		
pivot			hemiplegia			rubèola		
policrom			karate			tètrode		
poliglot			letargia			tríode		
quefir			libido			vídeo		
radar			lígur			zoòspora		

Mots aguts			Mots plans			Mots esdrúixols		
Noms comuns	Antropònims	Topònims	Noms comuns	Antropònims	Topònims	Noms comuns	Antropònims	Topònims
sahrauí soviet taigà timpà tiquet tuareg urdú xandall xassís zenit			medul·la megàlit mil·lilitre mimesi míssil nuclèol omòplat osmosi paraplegia pícnic polièster prènsil quadriga quilolitre reòstat rèptil rupia (u. m.) sicòmor sinergia tèrmit termòstat tèxtil torticoli tulipa vacúol víking vímet zoòfit zulu					

5. Apòstrof

L'apòstrof indica en l'escriptura l'elisió d'un so en la llengua parlada. Tanmateix, les elisions del llenguatge oral no sempre queden reflectides gràficament.

En textos que volen **reproduir la llengua oral** s'admeten formes com ara *convence'l* (per *convèncer-lo*), *coneixe'ns* (per *conèixer-nos*)..., és a dir, es poden reduir el verb i el pronom quan es tracta d'un infinitiu pla acabat en *-r* i un pronom feble. Passa el mateix amb la segona persona de l'imperatiu de verbs com *dir*: es pot escriure *digue'm* (per *digues-me*), *digue-li* (per *digues-li*), *digue'ns* (per *digues-nos*)...*

* Només és permesa la reducció de verbs i pronoms quan es vol transcriure la parla oral, mai en textos formals.

Observacions

- El signe de l'apòstrof consisteix en una **coma volada** (') i no en un accent (´), com es posa de vegades i passa sovint inadvertit.

- Amb les **sigles** i els **acrònims** se segueix la mateixa norma general: s'apostrofa l'article masculí i la preposició *de* sempre que es troben amb vocal (escrita o pronunciada) i l'article femení quan es troba amb vocal, llevat de *i* i *u* àtones: *l'ISO*, *l'OTAN*, *l'IEC*, *l'URSS*, *la UE*, *d'FC*, *la UOC*, *l'FCL*, *l'SMI*, *la IBEC*.

Sobre l'apostrofació davant les sigles, vegeu l'apartat 1.3.2 de «Convencions formals».

- Davant de **nombres** s'apostrofa o no tal com es faria si fossin escrits amb lletres: *d'11.356 euros*, *l'1 d'agost*, *l'XI col·loqui*, *l'11a. partida*.
- Davant una **s líquida** s'apostrofa l'article masculí –però no pas el femení ni la preposició *de*: *l'striptease*, *de strictu sensu*, *la Scala de Milà*.
- Davant de **h aspirada** no s'apostrofa: *el Hamlet de...*, *de Haydn*, *el hawaià*.
- Davant de **cometes**, **cursiva** i **negreta** s'apostrofa segons la norma general: *d'«iniciats»*, *la crítica d'Aquí* no paga ni Déu, *l'inventor*.
- Davant de **títols i noms d'entitats o grups** començats amb article, la preposició *de* s'apostrofa (i no es contrau amb l'article, com tampoc no s'hi contrauen les preposicions *a* i *per*): *d'El Temps*, *a Els Pets*.
- Davant de **topònims amb article masculí**, la preposició *de* s'apostrofa si el topònim no és català o no s'ha catalanitzat; si és català o s'ha catalanitzat, la preposició es contrau amb l'article (igual que s'hi contrauen les preposicions *a* i *per*): *d'El Bierzo*, *del Baix Camp*, *del Caire*.
- Davant de **símbols químics i fórmules** no s'apostrofa mai ni l'article ni la preposició *de*, encara que el nom desenvolupat corresponent sí que s'apostrofa, perquè es llegeix el nom sencer: *el Al*, però *l'alumini*; *de H₂O*, però *d'aigua*; *...pel que fa al Rh del donant...*
- No es deixa mai l'apòstrof a **final de ratlla**.

És incorrecte utilitzar l'apòstrof per a indicar l'elisió de les dues primeres xifres de l'any, per imitació de la tradició angloamericana. P. ex.: *gener 93* i no *gener '93*.

Guia pràctica de català

Morfologia i sintaxi

1. Substantius i adjectius

En aquest apartat, es descriuen alguns punts que afecten els substantius i adjectius que, per influència forastera o per canvis sociològics, poden presentar dubtes o dificultat.

1.1. Gènere dels substantius

S'ha d'anar amb compte amb el gènere d'alguns substantius que sovint s'utilitza malament, sobretot per influència del castellà (amb tot, dialectalment el gènere pot ser diferent del que demana la llengua normativa).

- Són **masculins** els mots següents: *afores, anell, avantatge* (i *desavantatge*), *bacteri, batent* (d'una porta, per exemple), *compte, corrent, costum, deute, dot, dubte, escafandre, espinacs, estratagema, fel, front, full* (≠ de *fulla*), *llegum, narius, orde* (religió, per exemple), *pendent, senyal, tèrmit, titella*.

- Té *el costum* de comprar *espinacs congelats* i *llegums cuits* [i no pas ~~la costum~~ ni ~~espinagues congelades~~ i ~~llegums cuites~~].

- Hi ha *molts avantatges* en aquesta manera de fer la feina [i no pas ~~moltes avantatges~~].

- Aquesta muntanya té *un pendent molt pronunciat* [i no pas ~~una pendent molt pronunciada~~].

- Són **femenins** els mots següents: *allau, anàlisi* (i els mots amb aquesta terminació: *crisi, psicosi, tesi*, etc.), *aroma, calor* (i tot d'altres mots amb aquest sufix: *blancor, esplendor, resplendor, olor, suor, verdor*), *cercavila, dent, grip, icona, gla, maratón, postres, remor, resta, síncope, síndrome* (i, doncs, *sida*) i alguns rius (*la Garona, la Gavarresa, la Muga, la Noguera, la Sénia, la Tet, la Tordera, la Valira*).*

- Durant els primers dies experimenten *la síndrome* d'abstinència [i no pas ~~el síndrome~~].

- Ha fet *una anàlisi molt acurada* de l'obra [i no pas ~~un anàlisi molt acurat~~].

- *Quina esplendor*, aquest paisatge [i no pas ~~Quin esplendor~~]!

* L'article, tant femení com masculí, que s'anteposa al nom d'alguns rius no s'ha d'utilitzar quan el nom de la via fluvial va precedit del terme *riu*. Per exemple: *el riu Noguera, el riu Sénia, el riu Segre*.

- Són **masculins i femenins amb el mateix significat** els mots següents: *amor, color, crin, crisma, èmfasi, mar, rubor, sarment, serpent* (però *serp* és femení), *vessant* (solament quan significa 'aiguavés'; en els altres casos és masculí).

- Entre altres mesures, es posarà *un* [o *una*] *èmfasi* especial en la protecció de la despesa social.
- Han visitat *la mar Roja* [o *el mar Roig*].
- *Les* [o *Els*] *sarments* són les branques del cep.

- Són **masculins i femenins amb significat diferent** els mots següents:

	Masculí	Femení
canal	via d'aigua	conducte
còlera	malaltia	ràbia
editorial	article de fons	empresa editora
fi	objectiu	acabament
llum	aparell per a fer llum	claror, electricitat
ordre	contrari de desordre	manament
planeta	astre	destí
son	dormida, manera de dormir	ganes de dormir
talent	aptitud, moneda	gana
terra	sòl	els altres sentits
pols	batec, templa	massa de partícules
post	lloc ocupat per tropes per a una operació militar	fusta
salut	salutació	bon estat de l'organisme
vall	fossa	depressió entre muntanyes

Exemples:

- Sempre ha tingut *bona planeta*, aquesta dona.
- *El vall* que envolta el castell ens ha impedit d'entrar-hi.
- Malgrat que tenia *molta son*, no podia agafar *el son*.

1.2. Formes de substantius i adjectius

Els substantius i adjectius s'han d'escriure en la forma correcta. Per això cal tenir en compte especialment els casos següents:

- Els substantius i adjectius que tenen la **mateixa forma** en masculí i en femení.
 - Els acabats en *-arca, -cida, -ista* (*jerarca, parricida, dentista*, etc.), *agrícola, alegre, belga, berber, equànime, fàcil, igual, inermes, jove, persa, rude, sahrauí, saudita, sefardita*

- Els substantius i adjectius que tenen **forma diferent** en masculí i en femení.

- *algerí / algerina, algerià / algeriana, autodidacte / autodidacta, comú / comuna, corrupte / corrupta, cortès / cortesa, croat / croata, digne / digna, estrateg / estratega, exacte / exacta, gris / grisa, iranià / iraniana, iraquí / iraquiana, israelià / israeliana, magribí / magribina, marroquí / marroquina, namibi / namíbia, nigerí / nigerina, nigerià / nigeriana, orfe / òrfena, pobre / pobra, psiquiatre / psiquiatra, sinistre / sinistra, tripartit / tripartida, uzbek / uzbeka, vague / vaga*

- Els substantius i adjectius **masculins acabats en -x [ks] i -xt [kst]**, i no pas en -xe ni -xte, que fan el plural afegint -os al singular, en el primer cas, i -os o -s, en el segon cas, sense *e*.

- *annex / annexos, circumflex / circumflexos, complex / complexos, connex / connexos, convex / convexos, fix / fixos, flux / fluxos, heterodox / heterodoxos, ortodox / ortodoxos, perplex / perplexos, prefix / prefixos, prolix / prolixos, reflex / reflexos, sufix / sufixos, mixt / mixtos o mixts, pretext / pretextos o pretexts, text / textos o texts*

- Els substantius i adjectius **masculins que fan el plural regularment** (afegint al singular -s o res si és paraula plana acabada en -s), i no pas amb l'afegitó -(s)os, com es fa a vegades vulgarment.

- *cru / crus [i no pas ~~cruses~~], dur / durs [i no pas ~~duses~~], nu / nus [i no pas ~~nuses~~], senar / senars [i no pas ~~senasses~~], xiprer / xiprers [i no pas ~~xipresses~~], llapis / llapis [i no pas ~~llapisses~~]*

- Els substantius que fan d'adjectiu,* que són invariables (i, per tant, no es pluralitzen).

- *conveni marc (convenis marc), cotxe bomba (cotxes bomba), data límit (dates límit), decret llei (decrets llei), hora punta (hores punta), imatge clau (imatges clau), paraula comodí (paraules comodí), pla pilot (plans pilot), quantitat sorpresa (quantitats sorpresa)*

* Cal distingir-los dels adjectius que acompanyen un substantiu (i, per tant, sí que es pluralitzen: *hores extres*) i dels substantius que acompanyen un substantiu i actuen com el predicat nominal d'una oració (com *estats membres*, *empreses líders*, equivalents a 'estats que són membres', 'empreses que són líders').

- Els **substantius compostos** formats per un verb i un substantiu que s'empren en singular, als quals només s'afegeix una -s quan són plurals.

- *un gratacel (molts gratacels), un/a guardabarrera (molts/es guardabarreres), un/a guardabosc (molts/es guardabosc), un guarda-roba (molts guarda-robes), una llevaneu (moltes llevaneus), un parabrisa (molts parabrises), un paraigua (molts paraigües), un portaequipatge (molts portaequipatges), un rentavaixelles (molts rentavaixelles), un tallafocs (molts tallafocs), un tallagespa (molts tallagespes)*

- A continuació hi ha una llista de **càrrecs** més o menys freqüents en masculí i femení.

Masculí i femení de càrrecs	
abat / abadessa	batlle / batllessa
administrador / administradora	bisbe / bisbessa
advocat / advocada	canonge / canongessa
alcalde / alcaldessa o alcalde	capellà / capellana
almirall / almirallesa	capità / capitana
arquebisbe / arquebisbessa	catedràtic / catedràtica

Masculí i femení de càrrecs	
comissari / comissària	president / presidenta
comissariat / comissariada	prior / priora o prioressa
conseller / consellera	rector / rectora
cònsol / consolessa o cònsol	regidor / regidora
contraalmirall / contraalmirallessa	secretari / secretària
coronel / coronela	senador / senadora
defensor / defensora	soldat / soldada
degà / degana	síndic / síndica
delegat / delegada	sotsdelegat / sotsdelegada
diputat / diputada	sotsdirector / sotsdirectora
director / directora	sotsprefecte / sotsprefecta
fiscal / fiscal	sotsprior/sotspriora o sotsprioressa
general / generala	sotssecretari / sotssecretària
gerent / gerent	sotssíndic / sotssíndica
governador / governadora	sotstinent / sotstinenta
interventor / interventora	superior / superiora
jutge / jutgessa	tinent / tinenta
lletrat (major) / lletrada (major)	vicari / vicària
magistrat / magistrada	vicealmirall / vicealmirallessa
notari / notària	vicedegà / vicedegana
nunci / núncia	vicegerent / vicegerent
papa / papessa	vicepresident / vicepresidenta
prefecte / prefecta	vicerector / vicereктора

1.3. Plural dels manlleus

Per a formar correctament el plural dels manlleus s'han de tenir en compte els punts següents:

- En la formació del plural de mots manllevats, en principi **se segueixen les normes gramaticals catalanes** i, doncs, s'afegeix al singular la terminació **-s** (amb l'aparició de la *n* subjacent quan cal) o les variants **-es** en el femení i **-os** en el masculí, segons els casos.

- *crep* / *creps*, *màrqueting* / *màrquetings*, *espagueti* / *espaguetis*, *comitè* / *comitès*, *camerino* / *camerinos*, *currículum* / *currículums*, *quòrum* / *quòrums*, *ikastola* / *ikastoles*, *pizza* / *pizzas*, *aleví -ina* / *alevins -ines*, *caneló* / *canelons*, *estrès* / *estressos*, *mujahidí -ina* / *mujahidins -ines*

- Els **manlleus acabats en -s**, algun acabat en **-z** i els **l·latínismes acabats en -us** queden invariables.

- *gneis* / *gneis*, *inlandsis* / *inlandsis*, *estatus* / *estatus*, *lapiaz* / *lapiaz*, *campus* / *campus*, *tesaurus* / *tesaurus*

- Els **manlleus acabats en -x** segueixen la regla general, és a dir: en el cas dels masculins aguts s'afegeix *-os* al singular; en el cas dels femenins i masculins plans o esdrúixols s'hi afegeix *-s*.

- *addax / addaxos, esquetx / esquetxos, fax / faxos, flux / fluxos, sandvitx / sandvitxos, hèlix / hèlixos, símpex / símpexs, tèlex / tèlexs*

- Alguns **monosíl·labs masculins** i alguns **nous manlleus monosil·làbics acabats en -x** afegeixen una *-s* al singular.

- *dux / duxs, linx / linxs, lux / luxs, matx / matxs, box / boxs, tex / texts*

- Els **manlleus no adaptats** en forma de sintagmes travats procedents de l'anglès fan el plural afegint *-s* només al nucli del sintagma, que és el segon element.

- *best-seller / best-sellers, flashback / flashbacks, walkie-talkie / walkie-talkies*

- Els **manlleus d'introducció molt recent, o molt especialitzats**, encara no s'han adaptat al català i, per tant, no s'hi apliquen les regles regulars de formació del plural (en algunes paraules hi ha vacil·lació entre el plural originari i el catalanitzat i en d'altres es fa servir el plural originari).

- *lieder - lieds* (plurals de *lied*), *quanta - quàntums* (plurals de *quantum - quàntum*)

Lectura complementària

Formació del plural dels manlleus (1992). Barcelona: Termcat / Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Criteris Lingüístics per a la Terminologia», 4).

2. Determinants

Cal fixar-se en certs aspectes d'alguns determinants (article, possessius, indefinits i quantificadors) que actualment es troben fets servir incorrectament o poc genuïnament.

2.1. Article definit

- En les **enumeracions**, si els substantius designen elements diferents (és a dir, quan el segon no és l'explicació del primer o no designa la mateixa cosa), es posa article davant de cada substantiu o no se'n posa cap.

- S'empraren també materials més resistents, com Ø pedra, Ø maons, Ø teules, etc.

- S'estudiaven a fons les lleis, els costums, el dret.

- Les divisions i les heretgies provocaren...

però:

- Les necessitats de l'empresa o Ø organització... [perquè és un sol concepte].

- Davant els **dies de la setmana** es posa article quan fan de substantiu, però no pas quan fan d'adverbi.

- Diumenge va venir / vindrà ('el diumenge passat' / 'el diumenge vinent').
- El diumenge fa excursions ('cada diumenge').
- El suplement del diumenge és interessant ('de cada diumenge').

- No es posa article davant d'**infinitiu** amb valor verbal.

- Nedar és l'únic que li agrada.
- Beure tant no és bo per a ningú.

- No es posa article davant de **numerals cardinals** referits a una quantitat no coneguda anteriorment en expressions numèriques de temps (anys, mesos, etc.), d'espai i gradació (metres, graus, etc.), de preus, estadístiques, etc.

- A *nou anys* ja vaig veure Dràcula [i no pas ~~Als nou anys~~].
- La seva àvia va morir a *noranta-dos anys*, després d'haver passat la vida bevent dos gots de vi a cada àpat [i no pas ~~als noranta-dos anys~~].
- ...nens i nenes d'edats compreses *entre nou mesos i dotze anys* [i no pas ~~entre els nou mesos i els dotze anys~~].
- A les comarques de Lleida, les ràfegues de vent poden arribar a *setanta-cinc quilòmetres* per hora [i no pas ~~als setanta-cinc quilòmetres~~].

- Davant de **numerals amb sentit de totalitat**, si s'han esmentat abans els termes que aquests numerals determinen i si no porten altres determinants, es fa servir *tots/totes* i no pas l'article.

- Al segle XIV es destaquen les empreses de Jaume II i de Pere el Cerimoniós. *Tots dos reis* van afavorir... [i no pas ~~Els dos reis~~].
- Hem vist els dos professors de la UPF i les tres professores de la UPC, i *tots cinc*... [i no pas ~~els cinc~~].

- Es fa servir **tots/totes** sense article en certes expressions.

- Hi ha polítics dirigents *de tots colors* [i no pas ~~de tots els colors~~].
- La invasió comporta una profunda ruptura *en tots sentits* [i no pas ~~en tots els sentits~~].

- S'ha d'evitar l'abús de **demostratius** en comptes d'articles, que són molt més usuals. Això a part, s'ha de tenir en compte que els demostratius impliquen proximitat o llunyania, mentre que l'article és més neutre.

- El missatge sobre les ONG va dirigit a totes *les* persones que hi estiguin interessades [i no pas ~~aquelles~~].
- Estem a la vostra disposició per a tots *els* aclariments que us calguin [i no pas ~~aquells~~].
- Tot seguit us explicarem *els* motius pels quals el treballador o treballadora es pot absentar [i no pas ~~aquells~~].
- Amb això us volem donar *la* informació que us pot ser més útil [i no pas ~~aquella~~].
- Conté un directori de totes les biblioteques públiques de la comarca, amb enllaços a *les* que tenen pàgina web [i no pas ~~aquelles~~].

- Algunes **locucions** van sense article.

- ...munts de fletxes apilades *a terra* [i no pas ~~al terra~~].
- *En cas* que es produís una discrepància... [i no pas ~~En el cas~~].
- Cada dia *para taula* [i no pas ~~para la taula~~].
- Jugar *a pilota / a futbol / a bales* [i no pas ~~a la pilota / al futbol / a les bales~~].

- S'ha de tenir en compte que alguns **noms de lloc** (totes les comarques tret d'Osona, alguns països, poblacions, muntanyes, rius, etc.) van amb article quan són en un context.

- l'Urgell, el Baix Camp, el Segrià, el Baix Vinalopó, els Ports, la Garrotxa
- la Xina, el Líban, el Iemen, la Gran Bretanya, l'Azerbaidjan, el Brasil, els Estats Units
- la Pobla de Mafumet, l'Alguer, els Hostalets de Balenyà, les Borges Blanques
- el Montseny, el Canigó, el Puigmal, el Puigsacalm
- la Muga, la Tordera, el Güell, l'Ebre, el Francoí, el Brogent, la Tet, el Xúquer

Omissió de l'article

Hi ha tres casos en què es pot prescindir de l'article dels noms de lloc:

- En els quadres sinòptics i sobre els mapes.
- En llistes o enumeracions.
- Quan el nom de lloc es posa entre parèntesis.

- No existeix en català l'article **neutre** *lo* del castellà, el qual no es pot traduir sempre per *el*, sinó que s'ha de fer amb estructures diferents segons el valor que tingui.

Valor	Com es fa	Exemples
Abstractiu-generalitzador	Amb <i>el, la, allò, això, el que, la cosa que</i> , convertint l'adjectiu en substantiu o recorrent a altres construccions (la construcció article + adjectiu no és gaire genuïna)	<i>El que</i> no m'ha dit és... [i no pas Lo que]. Ara ve <i>la bona</i> [i no pas lo bo]. <i>El que</i> té d'interessant el cas... [i no pas Lo que]. La difícil senzillesa <i>del que és variat</i> i decoratiu [i no pas del variat]. És més interessant <i>que no</i> em pensava [i no pas de lo que]. Sempre està <i>amb la mateixa (cosa) / igual</i> [i no pas amb lo mateix]. <i>Això que</i> dibuixa [i no pas Lo que dibuixa]. <i>Allò que</i> deien [i no pas Lo que deien].
Intensiu	Amb <i>com més, tan com, com [...] de, tan que, tant que, tant com, que</i>	Heu de tenir aquests mòduls <i>tan aviat com</i> pugueu / <i>com més aviat</i> millor [i no pas lo més aviat possible]. I <i>tan intel·ligent que</i> era [i no pas lo intel·ligent que]. Us contestarà <i>tan aviat com</i> podrà [i no pas lo més aviat que]. Estudia <i>tant com</i> puguis [i no pas tot lo que]. I <i>que n'és, de pesat</i> [i no pas lo pesat que és]! No saps <i>com era d'innocent</i> [i no pas lo innocent que era]. <i>Que bonic que és</i> [i no pas Lo bonic que]! <i>I tant que</i> corria [i no pas Amb lo que].
Modismes	No hi ha norma general: cada un es fa a la seva manera	<i>a la babalà</i> [i no pas a lo loco] <i>a la millor, si molt convé</i> [i no pas a lo millor] <i>a tot estirar, pel cap alt</i> [i no pas tot lo més, a lo més] <i>això rai</i> [i no pas això és lo de menys]! <i>la resta, les altres coses</i> [i no pas lo restant, lo altre] <i>per tant</i> [i no pas per lo tant] <i>pel que es veu</i> [i no pas per lo vist] <i>prou</i> [i no pas lo suficient]

2.2. Possessius

- L'ús dels **possessius àtons** (*mon, ma*, etc.) en la llengua habitual ha quedat reduït a relacions de parentiu.
 - Comparteix despeses amb *son* pare i *ses* germanes.
- El **possessiu *llur***, poc usual en el nivell estàndard però que a vegades va bé per a desfer alguna ambigüitat, no va precedit per l'article i solament és correcte quan el posseïdor és plural.
 - Els historiadors convidats han exposat *llurs* idees durant mitja hora [**però**: La historiadora convidada ha exposat *les seves* idees].
- En algunes expressions el **possessiu va posposat** i no pas anteposat: *a càrrec meu, en poder vostre, a casa seva, de part teva*, etc.
 - Vaig acomiadar el dol *en nom meu* i de la família [i no pas ~~en el meu nom i en el de...~~].
 - ...la qual cosa comporta retirar tots els tríptics que estiguin *en poder seu* [i no pas ~~en el seu poder~~].
 - Tothom pot estudiar des de *casa seva* [i no pas ~~la seva casa~~].
 - Van guanyar perquè el tribunal estava *a favor seu* [i no pas ~~al seu favor~~].
 - Per molt que aquest canvi ens afecti, no és *problema nostre* [i no pas ~~el nostre problema~~].
- S'ha d'evitar l'**abús de possessius**; a vegades simplement s'han d'eliminar, a vegades s'han de substituir per una oració de relatiu o per un pronom personal i a vegades s'ha de canviar l'estructura de la frase. Malgrat això, no s'han d'eliminar si són necessaris per a entendre la frase.
 - A partir d'avui, la biblioteca comença *els horaris* normals [i no pas ~~els seus horaris~~].
 - Ensenyaran totes les eines que l'aprenent té *a l'abast* [i no pas ~~al seu abast~~].
 - Un dels paràmetres més significatius del rendiment d'un processador és *la velocitat* [i no pas ~~la seva velocitat~~].
 - En el primer cas l'objectiu serà establir la rendibilitat que proporciona cada títol, mentre que en el segon cas ens centrarem a determinar el cost de l'operació *en conjunt* [i no pas ~~en el seu conjunt~~].
 - El dret de subscripció, per *la importància que té*, mereix una atenció especial [i no pas ~~la seva importància~~].
 - ...del material didàctic concret de l'assignatura i *del material que hi ha / hi va associat* [i no pas ~~del seu material associat~~].
 - Havia començat estudis de teologia, que *li van despertar l'interès* per la natura [i no pas ~~van despertar el seu interès~~].
 - Ens mostra les possibilitats que té la xarxa per a conèixer bé la llengua i *millorar-ne l'ús* [i no pas ~~millorar el seu ús~~].
 - ...la navalla que, segons sembla, els caps rapats havien llençat *quan fugien* [i no pas ~~en la seva fugida~~].
 - En els anys de la introducció dels ordinadors, els economistes nord-americans es van trobar amb la paradoxa que *utilitzar-los* no comportava més rendibilitat econòmica [i no pas ~~la seva utilització~~].

2.3. Indefinites i quantificadors

Un, una indeterminat o indefinit

S'ha de vigilar de fer servir correctament l'indeterminat o indefinit ***un/a***, tant en singular com en plural, especialment en aquests casos:

- En plural s'ha de mirar si hi ha determinació o no n'hi ha i, d'acord amb això, es posa article indeterminat davant el substantiu o no se n'hi posa (per exemple, *Han comprat uns llibres molt interessants*, amb substantiu vagament determinat, és diferent d'*Han comprat llibres*, sense determinar gens; en aquest darrer cas no es pot dir **Han comprat uns llibres*).
 - Comprreu *iogurts i bastonets*, que berenarem [i no pas ~~uns iogurts i uns bastonets~~].
 - En aquest bar és corrent demanar *olives i patates fregides* per aperitiu [i no pas ~~unes olives i unes patates fregides~~].
- No s'ha de confondre *uns*, *unes* amb *alguns*, *algunes* ni amb el quantitatiu *uns quants*, *unes quantes*.
 - Es van trobar fa *algunes* [o *unes quantes*] setmanes [i no pas ~~unes~~].
 - Des de fa *uns quants* [o *alguns*] anys es dediquen a fer conscients els habitants de la seva pertinença al barri [i no pas ~~uns~~].
- Les aposicions no s'introdueixen amb article, ni indeterminat ni determinat, fora que hi sigui necessari.
 - La UOC ha obert les portes de diversos centres presencials a poblacions de les comarques barcelonines, *àrea* a la qual pertanyen més del 50% dels estudiants [i no pas ~~una àrea~~].
 - En aquesta conferència es parlarà de les implicacions que els nous mitjans d'informació i comunicació tenen en l'educació, *tema* clau per a entendre i aprofitar aquest nou marc [i no pas ~~un tema~~].

Numerals

- S'han de distingir els cardinals *un/una*, *dos/dues* dels ordinals *u*, *dos*, invariables.
 - Aquest curs es començaran *dues* noves especialitats [i no pas ~~dos~~].
 - Trobareu l'índex i l'explicació introductòria a les pàgines *u* i *dos* del dossier [i no pas ~~un~~ o ~~una~~ ni ~~dues~~].
- Quan hi ha més d'una quantitat, s'ha d'escriure cada una completa.
 - Han encarregat entre *500 i 700 coberts* per a la festa [i no pas ~~5 i 700 coberts~~].

Per a numerals amb guionet o sense, vegeu l'apartat 2 («Guionet en mots compostos») d'«Ortografia»; per a numerals precedits de *tots/es* o d'article, correcte o incorrecte, vegeu l'apartat 2.1 («Article definit») de «Morfologia i sintaxi».

Tot/a i mig/mitja davant de topònims

- Es fan servir els determinants *tot* i *mig* invariables, en masculí, quan precedeixen topònims. Ara bé, si el topònim comença amb l'article femení, llavors s'ha de feminitzar el determinant.
 - Li van concedir un premi i ha pogut viatjar per *tot* Europa.
 - Amb aquestes pluges hi ha hagut inundacions a *tot* Catalunya.
 - *Mig* Osona i *tota* la Garrotxa participaran en aquesta empresa.

3. Pronoms

S'han de tenir en compte uns quants punts dels pronoms demostratius, personals i relatius que afecten l'ús correcte i genuí de la llengua.

3.1. Demostratius

- La distinció dels **tres graus de proximitat** només es fa en alguns dialectes, de manera que en general els tres demostratius corresponents queden **reduïts a dos**. En el quadre següent, les formes entre parèntesis, doncs, són poc usuals.

	Més proximitat	Menys proximitat	Llunyania
m. sing.	aquest	(aqueix)	aquell
f. sing.	aquesta	(aqueixa)	aquella
m. pl.	aquests	(aqueixos)	aquells
f. pl.	aquestes	(aqueixes)	aquelles
neutre	(açò)	això	allò

- S'han d'**evitar** els pronoms *aquest / aquesta / aquests / aquestes* o *aquell / aquella / aquells / aquelles* **sempre que no siguin necessaris**.

- El campus amaga racons naturals esplèndids, ja que *és construït* en una vall antigament poblada per un bosc de ribera [i no pas ~~aquest és construït~~].
- No es parlarà de costos ni de si *són* fonamentals per a la fixació [i no pas ~~aquests són~~].
- L'autor autoritza el cessionari a fer les modificacions i adaptacions que consideri necessàries per al tractament didàctic de l'obra, sempre que *no en modifiquin* l'essència o contingut científic [i no pas ~~aquestes no en modifiquin~~].
- Van parlar les treballadores del primer procés de muntatge i les del tercer. *Aquelles* van insistir molt en les millores de seguretat, que *aquestes* no veien tan importants [correctes].

- Quan es facin servir els pronoms demostratius, s'ha de mirar que *aquest / aquesta / aquests / aquestes* facin **referència a l'element que hi ha més a prop** (l'esmentat en darrer lloc) i *aquell / aquella / aquells / aquelles*, **al que hi ha més lluny** (l'esmentat en primer lloc).

- Hi ha un contracte signat per l'alcalde i el rector. Fins que *no sigui* vigent... [i no pas ~~aquest no sigui~~, perquè es referiria al rector].
- El trajecte transcorre pels boscos i els conreus situats entre el turó i el tram superior del torrent. La part final *del trajecte* circumval·la les granges, travessa el torrent i acaba tornant al punt de partida [i no pas ~~d'aquest~~, perquè es referiria al torrent].
- La gestió es fa l'endemà i, quan l'usuari es torna a connectar al Campus, *ja té* la resposta de la biblioteca [i no pas ~~aquest ja té~~, perquè es referiria al Campus].
- Demanen que subministrin dos anys de connexió gratuïta a tots els centres educatius públics i privats i que *hi instal·lin* dos ordinadors i una impressora [i no pas ~~instal·lin en aquests~~, perquè el demostratiu es referiria als centres educatius privats i no pas als públics].

3.2. Personals

- S'ha d'anar amb compte a no eliminar els **pronoms adverbials** (*en, hi*) quan són necessaris i a no abusar-ne, incorreccions massa freqüents actualment.

- Pel que fa als cursos recomanats, ara no *n'hi ha* tants [i no pas ~~hi ha~~].
- ...presenten una sèrie d'opcions de les quals l'usuari *en pot triar una* [i no pas ~~pot triar una~~].
- Aquestes eines evolucionen constantment i *n'apareixen* d'altres amb noves prestacions [i no pas ~~apareixen~~].
- No *hi havia* cap crisi [i no pas ~~havia~~ ni ~~n'hi havia~~].
- No nego que aquesta protesta tingui un fons de raó, però no *m'hi adhereixo* [i no pas ~~m'adhereixo~~].
- Ha fet un treball molt interessant. Des del punt de vista funcional *s'hi poden* distingir dues parts ben diferents [i no pas ~~es poden~~].
- Aquí tens els nostres productes. *Si hi estàs* interessat, envia'ns un missatge [i no pas ~~Si estàs~~].
- No he entrat a l'assemblea virtual perquè he tingut problemes informàtics per a *accedir-hi* [i no pas ~~accedir~~].
- La ciutat de Manresa ha estat escollida per a *celebrar-hi* aquest acte [i no pas ~~celebrar~~].
- ...amb les funcions de controlar el desenvolupament del treball del col·laborador, revisar-ne la qualitat i el nivell científic i *esmenar* els errors que hi adverteixi [i no pas ~~esmenar-ne~~].
- *Estan convençuts* que la sinceritat i l'educació són les seves millors virtuts [i no pas ~~N'estan convençuts~~].
- Els autors han estat cridats pels coordinadors del llibre, que n'han definit el sumari i *han seleccionat* els especialistes de cada tema [i no pas ~~n'han seleccionat~~].
- Un altre aspecte important que s'ha analitzat és l'estudi del valor financer d'un títol en un moment determinat, el qual estudi ens permet *calcular* el preu teòric *d'aquest títol* tenint en compte els tipus d'interès de mercat [i no pas ~~calcular-ne~~, perquè no queda clar a què es refereix aquest pronom].
- Si cerqueu una disposició legal que no *és* en aquesta secció, podeu consultar la secció següent [i no pas ~~hi és~~].

- Igualment, no s'ha d'eliminar el **pronomen neutre** *ho* quan hi ha l'indefinit *tot* ni utilitzar-lo redundantment després de *com* segons el sentit que tingui.

- *Ho deixen tot* a les meves mans [i no pas ~~Deixen tot~~].
- *Porteu-ho tot* a casa seva [i no pas ~~Porteu tot~~].
- Les situacions de què partim no són tan simples com de vegades *sembla* en els manuals [i no pas ~~ho sembla~~].
- L'assassí és un parent pròxim de la víctima, tal com *demonstra* la detectiva de la novel·la [i no pas ~~ho demostra~~].

- S'ha d'evitar de fer servir el **pronomen fort de tercera persona** (*ell / ella / ells / elles*) per a coses sempre que es pugui.

- Parlem de la religió i de què *se'n pot fer* a escala social [i no pas ~~es pot fer amb ella~~].
- Ens referim al màrqueting, concretament a l'aplicació integral i estratègica que *se'n faci* [i no pas ~~es faci d'ell~~].
- Passa igual que amb un martell: segons l'ús que *en facis*, és bo o és dolent [i no pas ~~facis d'ell~~].
- Hem implementat un sistema informàtic nou i *n'estem molt contents* [i no pas ~~estem molt contents d'ell~~].
- Aquesta carrera no és tan important per les titulacions a què dóna dret com per les experiències que *s'hi porten a terme* [i no pas ~~en ella es porten a terme~~].
- Aquest quadre s'actualitza semestralment i *hi trobareu* les indicacions adequades [i no pas ~~en ell trobareu~~].
- Es proporcionen materials d'ensenyament de diversos tipus, *entre els quals* hi ha els materials didàctics [i no pas ~~entre ells~~].
- Tindreu accés a més de vint bases de dades, *entre les quals* n'hi ha una de concursos públics [i no pas ~~entre elles~~].
- L'interès de Fortuny pels objectes artístics esdevé una constant de la seva pintura, que *gràcies a aquests elements* s'enriqueix de detalls [i no pas ~~gràcies a ells~~].

- Com que el **pronomen *si*** és reflexiu, la combinació *entre si*, igual que *entre mi*, té un sentit reflexiu; quan és recíproc, es fa amb el pronomen *ell/a*: *entre ells*, *entre elles*.

- Pensava *entre si* com li agradaria que arribés el bon temps [correcta].
- Hi ha notícies aparentment inconnexes i contradictòries que, al final, encaixen *les unes amb les altres* [i no pas ~~*entre si*~~].
- Com que en aquestes organitzacions hi participa molta gent de diversos llocs, hi ha diferències *entes elles* [i no pas ~~*entre si*~~].
- Són persones relacionades *entre elles* per la filiació [i no pas ~~*entre si*~~].
- Els països del nord i els del sud fan intercanvis comercials [i no pas ~~*entre si*~~ ni ~~*entre ells*~~].
- Han parlat de temes que es relacionen *entre ells* [i no pas ~~*entre si*~~].
- Els assistents a la conferència parlaven *entre ells* en comptes d'escotar el ponent [i no pas ~~*entre si*~~, que voldria dir 'cadascú per a si mateix'].

- Encara que els **pronoms febles** sovint es poden posar tant davant el verb com darrere si és en forma composta o de perífrasi, en alguns casos és més genuí posar-los **davant**: quan és en perfet perifràstic i quan un modal o els verbs *anar*, *venir* o verbs de percepció (per exemple, *sentir*) precedeixen l'infinitiu.

- Vine'ns a veure [i no pas ~~*Vine a veure'ns*~~].
- El va portar a rel·ligar perquè tots els fulls es despenien [i no pas ~~*Va portar-lo*~~].
- Hi ha uns quants capítols que s'haurien de refer [i no pas ~~*haurien de refer-se*~~].
- No la va poder ajudar com volia [i no pas ~~*va poder ajudar-la*~~].
- Perdoneu-nos per les molèsties que això us *hagi pogut ocasionar* [i no pas ~~*hagi pogut ocasionar-vos*~~].
- Aquí teniu l'oferta formativa que us *volíem presentar* [i no pas ~~*volíem presentar-vos*~~].
- Aquestes petites unitats *es poden modificar o eliminar* fàcilment [i no pas ~~*poden modificar-se o eliminar-se*~~].
- La utilitat d'aquesta eina és evitar *haver-les de buscar* per les diferents carpetes [i no pas ~~*haver de buscar-les*~~].

- El **pronomen de datiu per a coses**, fora que siguin personalitzades, és *hi* (i no pas *li* o *els*).

- Va portar un document perquè *hi* donessin un cop d'ull abans de publicar-lo [i no pas ~~*li*~~].
- Van presentar moltes queixes a l'encarregat, però no *hi* va donar importància [i no pas ~~*els*~~].
- Una mateixa situació té diferents tractaments segons el sistema que s'*hi* apliqui [i no pas ~~*se li*~~].
- Integrar un document electrònic al catàleg significa que s'*hi* aplicarà el mateix tipus de tractament tècnic [i no pas ~~*se li*~~].
- A aquests temes *hi* hem de dedicar dies de reflexió [i no pas ~~*els*~~].
- Tenien projectes nous, però no sabien quina orientació *hi* volien donar [i no pas ~~*li*~~ ni ~~*els*~~].

- No es duplica el **complement indirecte** en forma de pronomen de tercera persona (*li* o *els*) davant el complement indirecte explícit, si no hi ha comes (en cas que hi hagi tematització a la dreta, s'*hi* posa coma; per exemple, *Li va portar molts papers, a la Maria*).

- Quant *costarà a l'usuari* [o bé *li costarà, a l'usuari*,] adquirir aquest programa [i no pas ~~*li costarà a l'usuari*~~].
- Han concedit una beca a l'estudiant que l'havia demanada [i no pas ~~*Li han concedit*~~].
- Si dubten del que dic, que *ho* preguntin al protagonista de la història [i no pas ~~*li*~~ ni ~~*li ho*~~].
- Així *ho* va fer saber ahir el president al vicegerent [i no pas ~~*li*~~ ni ~~*li ho*~~].
- Va donar tots els diners de la grossa als damnificats [i no pas ~~*Li va donar*~~ ni ~~*Els va donar*~~].
- Ha fet saber a la seva família que no tornarà [i no pas ~~*Li ha fet saber*~~].
- Demà portaré el llibre a la Marta [i no pas ~~*li portaré*~~].

3.3. Relatius

- No s'ha de repetir el relatiu en forma de **pronom personal**.

- Han creat un programa molt útil, *del qual* podeu obtenir la còpia gratuïtament [i no pas ~~del qual en~~].
- ...vol contribuir a recordar aquest passat tan pròxim, *del qual* som hereus i deutors [i no pas ~~del qual en~~].
- És un valor afegit *en què* sovint no es pensa [i no pas ~~en què [...] s'hi~~].
- Us fem una llista dels camps professionals *en què* els objectius i continguts de l'assignatura es projecten [i no pas ~~en què [...] s'hi~~].
- Això s'estudiarà en un projecte *en què* participen totes les universitats [i no pas ~~en què hi~~].
- És un espai virtual de comunicació *on* trobareu una variada oferta de serveis [i no pas ~~on hi~~].
- Ha permès la creació d'una autèntica comunitat virtual de persones *a qui* es resolen necessitats formatives [i no pas ~~a qui se'ls~~].
- Aquesta entitat ha creat una plataforma *a la qual* es pot accedir fàcilment [i no pas ~~a la qual s'hi~~].
- Són persones que tenen una família i una feina *a les quals* han de dedicar temps [i no pas ~~a les quals hi~~].

- Sí que hi ha d'haver, però, el relatiu i el pronom **en**, tots dos, quan aquest relatiu és afectat per un quantificador.

- La classificació de les inversions financeres es fa amb diversos criteris, *dels quals* n'estudiarem quatre [i no pas ~~dels quals estudiarem quatre~~].
- Explica moltes coses interessants, *de les quals* en remarcarem algunes [i no pas ~~de les quals remarcarem algunes~~].
- Aquesta pàgina web té diverses missions, *de les quals* en voldríem destacar dues [i no pas ~~de les quals voldríem destacar dues~~].
- Les participacions són de 3 euros, *dels quals* en jugues 2,7 al número de loteria [i no pas ~~dels quals jugues 2,7~~].
- Hi ha molts exemples del que hem dit, *dels quals* us en poso uns quants [i no pas ~~dels quals us poso uns quants~~].

- No s'ha d'abusar del relatiu *el/la qual*, *els/les quals* (també hi ha **qui**, **on**, **què**), encara que tampoc no s'ha de bandejar perquè a vegades evita una possible ambigüitat.

- El cap rapat va esperar al carrer que la parella abandonés el domicili per abalancar-se sobre ells amb el ganivet amb *el qual* va intentar apunyalat-ne un d'ells, *al qual* va ferir a la mà, i amb *el qual* va colpejar l'altre [aniria més bé que el primer relatiu fos *què*; el segon, *que* o *el qual*, ja que és complement directe; el tercer, *què*, perquè sigui igual que el primer i es vegi que es refereix al mateix antecedent].
- Han entrevistat la directora d'aquest actor, *que* es va encarregar de promoure l'obra [l'ús de *la qual* o *el qual*, segons si es refereix a la directora o a l'actor, desferia l'ambigüitat].

- El relatiu **on** es fa servir per a llocs reals, no pas per a temps o llocs figurats.

- Hi havia molta pols a la sala *on* s'han reunit [correcte perquè es refereix a un lloc real, físic].
- El Consell del Rectorat ha aprovat una proposta *en què* [o *en la qual*] es demanaven canvis [i no pas ~~on~~].
- Han estat quatre anys *en què* tot era nou [i no pas ~~on~~].
- Ha parlat d'una societat *en què* es mira molt pels marginats [i no pas ~~on~~].

- És incorrecte utilitzar *el que* (relatiu neutre, sense antecedent, en oracions substantives) en comptes de ***cosa que*** o ***la qual cosa***, locució que, en oracions adjectives de relatiu, substitueix (té per antecedent) una frase.

- L'estudi personal i el treball cooperatiu s'han d'emmarcar en un entorn virtual d'aprenentatge, *cosa que* [o *la qual cosa*] ajuda a gaudir dels avantatges... [i no pas ~~el que~~].
- La sala no té ventilació i, *cosa que* és pitjor, la gent hi fuma [i no pas ~~el que~~].
- Van tornar a guanyar les eleccions i, *cosa que* feia por als opositors, van implantar un nou sistema polític [i no pas ~~el que~~].

4. Verbs

A més de la conjugació verbal, que es pot trobar a diversos manuals, s'han de tenir en compte algunes qüestions de construcció, ús i significat verbals importants per a la correcció lingüística.

4.1. Construcció d'interrogatiu (o relatiu) + infinitiu

- És admissible la construcció d'**interrogatiu (o relatiu) + infinitiu** quan és personal i amb el mateix subjecte.
 - No sap *com fer-ho* per a arribar a temps.
 - S'ha quedat sense saber *què dir* després de tot el que li han explicat.
 - Li agradaria saber *amb qui anar* que sigui digne de confiança.
- No és admissible la construcció d'interrogatiu (o relatiu) + infinitiu quan l'infinitiu no té un subjecte clar; llavors s'ha de substituir per un verb conjugat o posar-hi un auxiliar modal (**poder, haver de**, etc., segons el sentit).
 - Cal saber *per on* es passa per a arribar al cim i *amb què* es va fins al refu-gi [i no pas ~~per on passar~~ / ~~amb què anar~~].
 - Dóna informació de *com es pot utilitzar* [o *com s'utilitza*] internet per a... [i no pas ~~com utilitzar~~].
 - El títol de la conferència és «*Com s'ha d'estudiar* una situació nova» [i no pas ~~Com estudiar~~].
 - Us enviarem una guia hipertextual sobre *com s'escriuen* informes [i no pas ~~com escriure~~].
 - Es treballarà en un espai específic *on es pugui* informar del grau de servei i de les possibles disfuncions [i no pas ~~on poder~~].

4.2. Construccions **de + infinitiu** i **ser de + infinitiu**

- No són admissibles les construccions **de + infinitiu** amb valor condicional i **ser de + infinitiu** en el sentit de 'caldre' o 'haver de', sinó que s'han de substituir per frases condicionals i per verbs conjugats o els verbs **caldre** o **haver de + infinitiu**, respectivament.
 - *Si no teniu* la documentació que es demana, ho heu d'indicar a la sol·licitud [i no pas ~~De no tenir~~].
 - *En cas que no s'hagués presentat* a judici, la policia l'hauria anat a buscar [i no pas ~~De no haver-se presentat~~].
 - *Preveiem* que ens hi posaran entrebancs [i no pas ~~És de preveure~~].
 - *Suposem* [o *Cal suposar* o *S'ha de suposar* o *Se suposa*] que a hores d'ara tothom ha trobat el seu lloc [i no pas ~~És de suposar~~].

4.3. El verb **haver-hi**

- El verb **haver-hi** és impersonal i transitiu. Per tant, no canvia de nombre, sinó que és **invariable** (*hi ha, hi havia, hi haurà, hi pot haver*, etc.), ja que el verb no concorda amb el complement directe.
 - De totes les intervencions que *hi ha hagut*, la més interessant ha estat l'última [i no pas ~~hi han hagut~~].
 - No *hi ha* prou cadires per a tot aquest públic [i no pas ~~hi han~~].
 - *Hi deu haver* molts llibres, en aquesta biblioteca [i no pas ~~Hi deuen haver~~].

- No es pot eliminar el **pronomen** *hi* del verb *haver-hi* perquè *haver*, sense el pronomen, significa ‘tenir’ (*No n’ha pogut haver mai*) o ‘fer’ (*Temps ha que no en sé res*).

- Van dir que no *hi havia* crisi al sector [i no pas ~~havia~~].
- *Hi podria haver* algú que atengués les queixes dels estudiants [i no pas ~~Podria haver~~].
- Sembla que *hi haurà* molta gent a la inauguració [i no pas ~~haurà~~].

4.4. Verbs *ser* (o *ser-hi*), *estar* (o *estar-se*), *haver-hi*, *existir*, *trobar-se*

S’han d’utilitzar correctament els verbs *ser* (o *ser-hi*), *estar* (o *estar-se*), *haver-hi*, *existir* i *trobar-se*, sense confondre el significat que tenen en català.

- El verb *ser* (o *ésser*) té un sentit semblant a *haver-hi* (*Hi ha la porta oberta* és semblant a *La porta és oberta*: simple constatació d’un fet sense indicació de res més). Com a verb **intransitiu** indica, entre altres coses, presència en un lloc (significat locatiu, encara que sigui figurat) sense referència a durada (*La mare és a la feina*; *El bolígraf és al calaix*). Com a verb **copulatiu** indica una qualitat permanent o irreversible d’un subjecte animat i una qualitat tant permanent com transitòria d’un subjecte no animat (*Aquest noi és malalt*: ja va néixer així; *Els carrers són molls*). Quan va amb el pronomen *hi* vol dir ‘ser en un lloc’ (*Avui no hi és, en Carles*). La passiva es forma amb el verb *ser* i no pas amb *estar*.

- Ara els professors *són* a dalt, a la sala de reunions [i no pas ~~estan~~].
- [Al telèfon] Que *hi és*, la Maria [i no pas ~~està~~].
- La nostra biblioteca *és* en un espai de la Biblioteca Popular Montserrat Roig, situada just davant l’edifici [i no pas ~~es troba~~ ni ~~està~~].
- Les persones que participen en la videoconferència es veuen i parlen com si *fossin* a la mateixa sala [i no pas ~~estiguessin~~].
- Ha explicat que *era* a casa llegint un llibre quan va veure que els lladres entraven pel balcó [i no pas ~~es trobava~~ ni ~~estava~~].
- Aquest poble *és* ple d’artistes desconeguts [i no pas ~~està~~].
- El que *és* clar és que no cal el Ministeri de Cultura si les autonomies tenen competències en aquest camp [i no pas ~~està~~].
- Quan l’edifici *sigui* acabat, no hi haurà tants de problemes per a trobar-se [i no pas ~~estigui~~ ni ~~es trobi~~].
- Aquests programes permeten que estudiants que *són* més enllà de les nostres fronteres no estiguin deslligats del país [i no pas ~~es troben~~].
- La major part dels que eren companys seus ara *són* casats [i no pas ~~estan~~].
- Encara que no ho sembli, ja *som* a mig curs [i no pas ~~estem~~].
- T’han d’atendre bé perquè *hi són* per a això [i no pas ~~hi estan~~ ni ~~estan~~].
- Els descendents del difunt també *hi seran presents* [i no pas ~~hi estaran presents~~ ni ~~estaran presents~~].
- Les targetes emeses per entitats que no siguin aquesta caixa no *hi són* incloses [i no pas ~~hi estan~~ ni ~~estan~~].
- Aquesta ONG *és promoguda* per diferents associacions sense finalitat de lucre [i no pas ~~està promoguda~~].

- **Estar** (i a vegades **estar-se**), de significat semblant a *tenir* i compostos, com *mantenir*, etc. (*Tenen la porta tancada perquè volen estar tranquils* és semblant a *La porta està tancada perquè volen estar tranquils*), també pot expressar presència en un lloc, estat, etc., però el seu significat principal no és pas locatiu, sinó de **durada**, ‘fer aturada, romandre detingut’ (*Està massa estona tancada a l’habitació*; *Quant hi estaràs per a fer-ho?*), i, com a extensió de la mateixa idea, significa ‘viure, residir’ i ‘treballar, tenir la feina’ (en un lloc, cas en què pot prendre la forma *estar-se*). Un altre dels seus significats és ‘plegar, haver acabat’ (*La Maria*

ja està; que no s'ha de confondre amb *La Maria ja hi és*). Indica, a més, una **qualitat transitòria o reversible** d'un subjecte animat (*No ha vingut perquè està malalta*).

- Aquest càrrec *està* sota les ordres del vicegerent [i no pas *és*].
 - Hem d'accedir als fòrums de discussió de la publicació si *estan* disponibles [i no pas *es troben*].
 - Ha d'acreditar que l'empresa concursant *està* al corrent del pagament de les obligacions fiscals [i no pas *es troba*].
 - *Va estar* [o *Es va estar*] cinc dies tancat a la feina en senyal de protesta per les hores extres que els obliguen a fer [i no pas *Va ser*].
 - *Estaven* asseguts mentre actuava la seva companya [i no pas *Eren*].
 - Va sovint a la gran ciutat, però *s'està* en un poble ['hi viu'].
 - Ara té la primera feina: *està* a l'escola nova del seu barri ['hi treballa'].
 - Ja ens veurem més tard perquè encara no *estic* ['no he acabat'].
 - Avui *estàs* molt gandul: què et passa?
- **Haver-hi** té un significat semblant a 'existir', 'ser' (per telèfon: *Que hi ha la Joana?* / *No, no hi és*). L'ús d'*estar* en comptes d'aquest verb és incorrecte i l'ús de *trobar-se*, confusionari i artificios.
 - ...són els centres de suport que *hi ha* distribuïts pel territori [i no pas *es troben*].
 - Aquests arxius que *hi ha* a la xarxa interna serveixen per a ajudar-vos [i no pas *estan*].
 - Entre els escultors catalans que durant aquest període van assolir l'estatus d'acadèmic *hi ha* Carles Salas i Lluís Bonifà [i no pas *es troben*].
 - Per a l'1 de maig *hi ha* prevista l'actuació de l'Orquestra Nacional d'Andorra [i no pas *està*].
 - Entre les dades obtingudes *hi ha* la de l'absentisme laboral [i no pas *està* ni *es troba*].
 - Per tal d'evitar un llenguatge artificios, convé no abusar del verb **existir**, que vol dir 'tenir existència, ésser real' (*La persona que busques no existeix*), fent-lo servir en comptes d'*haver-hi*, més usual, o altres verbs.
 - A l'autor li sembla que *hi ha* un buit que s'ha d'emplenar [i no pas *existeix*].
 - Vol saber si *hi ha* cap diferència entre voluntat i possibilitat [i no pas *existeix*].
 - Això pot semblar un nou missatge messiànic, com tants d'altres *n'hi ha* hagut [i no pas *han existit*].
 - No s'ha de recórrer al verb **trobar-se** quan es dubta de la correcció d'*estar*, *ser* o *haver-hi* en un context determinat, malgrat que alguna vegada pot equivaler a algun d'aquests verbs. A més, sovint es fa servir artificiosament el verb *trobar-se* en casos en què seria molt més senzill i genuí posar-hi un altre verb conjugat.
 - Entre els fins que tenim *hi ha* l'organització de cursos [i no pas *es troba*].
 - Entorn de l'altar també *hi havia* les imatges de diversos déus [i no pas *es trobaven*].
 - Aquest període de la literatura *era* / *estava* recollit en edicions de diversos volums [i no pas *es trobava*].
 - Es queixava que li van telefonar quan *dinava* [i no pas *es trobava dinant*].
 - No s'ha d'obrir la màquina quan *funciona* [i no pas *es troba en funcionament*].
 - Aquests dies el servei *va molt carregat* [i no pas *es troba sota molta càrrega*].

4.5. Ús transitiu o intransitiu dels verbs

S'ha d'anar amb compte a fer servir correctament els verbs com a transitius o intransitius.

- Són **transitius**, entre altres, els verbs *anomenar*, *apropiar-se*, *abominar*, *apassionar*, *concernir*, *emprenyar*, *entusiasmar*, *molestar*, *preocupar*, *encantar*, *deixar** i, per tant, tenen un complement

directe sense preposició o, si és en forma de pronom de tercera persona singular, *el* o *la* i no pas *li*.

* Cal notar que en el cas del verb *deixar* el sentit és diferent si el complement és un element nominal sol o si va acompanyat d'un infinitiu, cas en què el complement directe és tota l'oració i no pas el nom sol: 'abandonar, cessar de retenir' i 'permetre', respectivament.

- Té l'especialitat d'*apropiar-se* les idees dels altres [i no pas ~~apropiar-se de~~].
- *El molesta* molt haver de donar comptes de tot el que fa [i no pas ~~Li molesta~~].
- Tenen la mare vella i mai *no la deixen* [~~'no l'abandonen'~~].
- Encara que voldria viure sola, *no li ho deixen fer* ['no li permeten fer-ho' i no pas ~~no la deixen~~, que tindria el sentit de la frase anterior].
- Aquesta pròrroga no podrà *excedir* el termini de sis mesos des de la data de rescissió [i no pas ~~excedir del~~].
- Ha fet un viatge *que sempre havia somniat* [i no pas ~~amb el qual [...] havia somniat~~].
- El temps presencial es dedica a les activitats que *requereixen el* cara a cara [i no pas ~~requereixen del~~].
- Tothom *necessita* seguretat per a viure [i no pas ~~necessita de~~].

Cal anar amb compte de **no ometre el complement directe** quan s'utilitza un verb transitiu que n'ha de portar.

- Vull *aprofitar l'avinentsa / l'ocasió* per a recordar-vos que els programes començaran al gener [i no pas ~~aprofitar~~ sense complement directe].
- *Agraïm la* vostra col·laboració [i no pas ~~Us agraïm per...~~ sense complement directe].
- *Ho has encertat* [o *L'has encertada*] de ple decidint-te per aquest color [i no pas ~~Has encertat~~ sense complement directe].
- Són **intransitius**, entre altres, *esmorzar, dinar, berenar, sopar, cessar, incumbir, ressaltar, teclejar, contactar, recórrer* (quan vol dir 'acudir a una autoritat amb una petició') i, doncs, no tenen complement directe. Alguns d'aquests verbs poden tenir un complement introduït amb preposició.
 - No saben què *prenen per esmorzar* el diumenge [i no pas ~~esmorzen~~].
 - L'alcalde demana disculpes pel caos que aquest fet ha originat i promet que *farà cessar* [o *destituirà*] els responsables [i no pas ~~cessarà~~].
 - A la reunió de demà *en parlarem* [i no pas ~~ho parlarem~~].
 - Hi ha quatre aspectes d'aquesta qüestió que cal *remarcar* [i no pas ~~ressaltar~~].
 - Abans de començar el tractament volen saber què *menges per sopar* [i no pas ~~sopes~~].
 - Si vols més informació, *posa't en contacte* [o *contacta*] *amb nosaltres* [i no pas ~~contacta'ns~~].
 - Quan vulgueu un llibre, només cal que *escrigueu les* comandes [i no pas ~~te elegen~~].
 - Tenen el sistema de *recórrer contra* totes les sentències desfavorables [i no pas ~~recórrer~~].
 - S'incorporarà a PTC, empresa *en què participa* la Universitat [i no pas ~~participada per~~].

4.6. Ús personal o impersonal, pronominal o no pronominal dels verbs

- S'ha de tenir en compte si un verb és personal, és a dir, té subjecte, o impersonal, no en té, i si és pronominal o no (tota una sèrie de verbs de moviment no són pronominals: *caure, sortir, passar, pujar, baixar*, etc.).
 - Treballant tan de pressa només *hi ha temps* de fer la feina per sobre i malament [i no pas ~~dóna temps~~].
 - Si voleu solucionar aquest assumpte, *passeu* pel centre de suport que tingueu més a la vora [i no pas ~~passeu vos~~].
 - *Han pujat* al cotxe que els esperava i han fugit ràpidament [i no pas ~~S'han pujat~~].

- Ha acompanyat a la clínica un vell que *ha caigut* [i no pas ~~s'ha caigut~~].
- Diu que mai no *ha trobat* cap polític pel carrer [i no pas ~~s'ha trobat~~].
- Quan té mal de ventre no *li passa* amb res [i no pas ~~se li passa~~].
- Mai no *m'ha passat* pel cap de fer-ho així [i no pas ~~se m'ha passat~~].
- Hem de ser capaços d'adonar-nos dels errors que *podem trobar* quan llegim un llibre escrit massa de pressa [i no pas ~~ens podem trobar~~].
- En situacions així va bé saber *fer l'orni* [i no pas ~~fer-se l'orni~~].
- *Ha quedat* glaçat quan ha sabut la notícia [i no pas ~~S'ha quedat~~].

4.7. Complementes de tipus diferent de verbs coordinats

- Ha de quedar reflectit el tipus diferent de complementos d'alguns verbs coordinats, sense que l'expressió resulti forçada (ja es consideren correctes les construccions *pujar i baixar de l'autobús*, *anar i tornar a peu del restaurant*, *entrar i sortir de casa*, etc.).

- Us animem a *gaudir dels diversos espais i serveis que us ofereix el nostre web i a participar-hi* [i no pas ~~gaudir i participar dels diversos espais i serveis que us ofereix el nostre web~~].
- Ara us explicarem els passos per a *buscar documents electrònics interessants i tenir-hi accés* [i no pas ~~buscar i tenir accés a documents electrònics interessants~~].
- Una tasca molt important és *detectar programes de doctorat internacionals i contactar-hi* [i no pas ~~detectar i contactar amb programes de doctorat internacionals~~].
- Aporten rapidesa a l'hora de *visualitzar planes estàtiques i navegar-hi* [i no pas ~~visualitzar i navegar amb planes estàtiques~~].
- Aquest curs s'adreça a llicenciats i professionals del periodisme que *treballin en el periodisme digital o hi orientin la seva carrera professional* [i no pas ~~treballin o orientin la seva carrera professional cap al periodisme digital~~].
- Ja podeu *accedir a les biblioteques d'altres universitats i demanar-hi documents en préstec* [i no pas ~~accedir i demanar documents en préstec a les biblioteques d'altres universitats~~].
- Són instruments per a *conèixer les fonts de documentació europea i poder-hi accedir* [i no pas ~~conèixer i poder accedir a les fonts de documentació europea~~].

4.8. Ús impropri de verb + *amb*

- Hi ha una sèrie de verbs als quals s'afegeix impròpiament la preposició *amb*, cosa que fa que esdevinguin incorrectes (*complir amb*, *consultar amb*), que s'agafi una construcció forastera (*poder amb*, *atrevir-se amb*) o que es canviï el sentit d'una de catalana (*fer-se amb*, *quedar-se amb*, *acabar amb*). En alguns casos simplement s'ha de treure la preposició, ja que són verbs transitius; en altres, s'ha de canviar l'estructura de la frase.

- *Complirà* totes les obligacions del contracte d'arrendament [i no pas ~~Complirà amb~~].
- L'han ascendit malgrat que no *ha complert* l'obligació que tenia [i no pas ~~ha complert amb~~].
- Abans de *consultar* [o *fer consultes a*] la secció d'informàtica, mireu el manual [i no pas ~~consultar amb~~].
- Hi ha gent que vol sortir perquè no *aguanta* [o *resisteix*] l'espectacle [i no pas ~~pot amb~~].
- No *pot dominar* les criatures [i no pas ~~pot amb~~].
- Aquest ocell *planta cara als* més grossos i tot [i no pas ~~s'atreveix amb els~~].
- Si voleu seguir aquest curs, serà necessari que *us proveïu d'un* recull de jurisprudència [i no pas ~~us feu amb un~~. *Fer-se amb* algú vol dir 'tractar-s'hi'].
- Hi arriben en secret per *apoderar-se de* l'arc i les fletxes d'Hèracles [i no pas ~~fer-se amb~~].
- *Han aconseguit* dues entrades per al concert de diumenge [i no pas ~~S'han fet amb~~].
- *Jo em quedo* els segells que no tinc i et dono els altres [i no pas ~~em quedo amb~~. *Quedar-se amb* és correcte quan *amb* introdueix un complement de companyia: *Es queda amb l'avi*].

- Una estafa de 900 milions *acaba amb* una pena de cinc anys [correcte: manera d'acabar].
- Només la compensació de les hores treballades pot *posar fi al* [o *eliminar el*] descontentament dels treballadors [i no pas ~~acabar amb el~~].
- No hi ha una voluntat política decidida d'*eradicar* [o *posar fi a*] la misèria que prolifera [i no pas ~~acabar amb~~].

4.9. Perífrasis verbals

Hi ha moltes perífrasis correctes, a les quals aquí no es farà referència perquè ja se solen utilitzar correctament:

- **reiterativa:** *tornar a* + infinitiu. Per exemple: *Ja torna a ploure*.
- **durativa o repetitiva:** *anar* o *estar* + gerundi. Per exemple: *Ells van fent*; *Tot el dia s'estan barallant*.
- **continuativa:** *continuar* + gerundi. Per exemple: *Tu continua treballant*.

En aquest apartat només es farà referència a les que solen presentar dificultat per interferència del castellà o altres llengües.

- S'ha de tenir en compte que la perífrasi ***estar* + gerundi** vol dir reiteració o acció duradora, estat, i no pas verb en present i prou, com ara es fa sovint incorrectament per influència de l'anglès.

- Ja sabem que el món *canvia* [i no pas ~~està canviant~~].
- Quan defensem aquest model d'aprenentatge, ja sabem a què *ens referim* [i no pas ~~ens estem referint~~].
- La nostra universitat *dedica* tots els esforços a la formació d'una comunitat [i no pas ~~està dedicant~~].
- És important que aixequem els ulls del que *fem* cada dia [i no pas ~~estem fent~~].
- En aquest discurs sovint *es confon* la necessitat amb la ganduleria [i no pas ~~s'està confonent~~].
- És interessant preguntar-se què *pensen* els altres [i no pas ~~estan pensant~~].
- Canviaran el programa perquè aquest ja *cansa* els espectadors [i no pas ~~està cansant~~].
- M'ha fet saber que la seva feina *augmenta* cada dia [i no pas ~~està augmentant~~].
- Les noves tecnologies de la informació *es van incorporant* a totes les esferes de la Universitat [i no pas ~~s'estan incorporant~~].
- Milers de timorosos *tornen* [o *van tornant*] a casa seva espontàniament [i no pas ~~estan tornant~~].
- Estan satisfetes de la seva proposta, que ara *estudien* [o *és estudiada*] al departament directiu [i no pas ~~està essent estudiada~~].
- Ara els estris recollits *es classifiquen* [o *són classificats*] per utilitats [i no pas ~~estan essent classificats~~].

- No són correctes les perífrasis ***venir* + gerundi** (per a expressar durada) o ***venir* + participi**, sinó que s'han de fer amb el temps de verb conjugat i prou, i en tot cas expressar la durada amb un adverbi o una locució adverbial, en el primer cas, i amb una construcció diferent, en el segon.

- Es tracta d'una nova concepció del que fins ara *era* una secretaria acadèmica [i no pas ~~venia essent~~. Un gerundi al costat de *venir* indica la manera de venir: *Ve saltironant*].
- És un premi que *es concedeix* des de fa deu anys [i no pas ~~es ve concedint~~].
- El grau d'assistència a una classe no *el determina* [o *és determinat per*] la importància dels temes que s'hi expliquen [i no pas ~~ve donat per~~].
- El resultat final *és producte del* plantejament inicial [i no pas ~~ve donat pel~~].

- La perífrasi d'**obligació** es construeix amb ***haver de* + infinitiu** i a vegades, si és impersonal, amb ***caldre* + infinitiu** (però sense abusar-ne perquè aquesta darrera construcció té més un matís de necessitat). No són correctes les perífrasis **tenir que* o **haver-hi que* + infinitiu. També és incorrecta amb el sentit d'obligació o necessitat la construcció *ser precís*, en comptes de la qual s'ha de fer servir *ser necessari* o *caldre*.

- Qui vulgui seguir aquest curs *ha de tenir* un ordinador potent [i no pas ~~té que tenir~~].
- *S'ha de tenir* en compte que aquest terreny és molt àrid [i no pas ~~Hi ha que tenir~~].
- Per a poder entrar al web esmentat *és necessari* tenir una contrasenya [i no pas ~~és precís~~].

- La perífrasi de **probabilitat** es construeix amb ***deure* + infinitiu** (en present, passat o futur segons el temps a què es refereixi). No és correcte fer servir el futur per a expressar probabilitat en el present o el condicional per a expressar-ne en el passat, com fa el castellà.

- Aleshores, com *deveu recordar*, hom va posar el crit al cel [i no pas ~~recordareu~~].
- Anem-hi, que ja *deuen haver acabat* de sopar [i no pas ~~hauran acabat~~].
- Aquest tema el *devien començar* l'any passat [i no pas ~~començarien~~ ni ~~deurien començar~~].

Deixant a part la probabilitat, tampoc no és correcte el futur en comptes de la perífrasi *poder* + infinitiu.

- Com *podeu veure*, encara no hem aconseguit de superar la mala situació [i no pas ~~veureu~~].

- La perífrasi d'**imminència** és ***estar a punt de* o *estar per* + infinitiu** i no pas *anar a* + infinitiu. Una altra manera d'expressar imminència és amb un adverbi (*ara*, *de seguida*, etc.) i el verb conjugat, en present o en futur.

- Si la vols veure, afanya't, que *està a punt de marxar* [i no pas ~~va a marxar~~].
- De seguida *comencem* [o *començarem*], no us impacienteu [i no pas ~~anem a començar~~].

El verb *anar*

El verb *anar* indica moviment i no serveix per a significar imminència; sí que és correcte en passat, però en realitat llavors més que imminència indica conat, intent, temptativa: *Anava a marxar quan va arribar tothom*.

- No és correcte fer servir la perífrasi ***anar a* + infinitiu** volent significar *poder* + infinitiu o futur ni en comptes d'un condicional que expressa intenció en el passat o futur en el passat.

- Aquesta vegada no *podíem deixar* de felicitar-te per l'èxit que has tingut [i no pas ~~anàvem a deixar~~].
- Com *ho puc fer* [o *ho faré*] si no m'hi ajuda ningú [i no pas ~~vaig a fer ho~~].
- Va dir que, després de tot el que havia vist, no els *creuria* més [i no pas ~~anava a creure~~].
- La vídua del cantant assassinat havia marxat cap a Xile el dia abans de la detenció sense sospitar el que *passaria* [i no pas ~~anava a passar~~].

4.10. Gerundi

El gerundi és la forma no personal del verb que té valor adverbial.

- És **correcte** quan indica una **acció simultània o anterior** a la del verb principal, cas en què la frase del gerundi es pot anteposar a la principal sense que canviï el significat.

- Escombria l'entrada *bellugant-se* sense parar.
- Sempre tindran mal de ventre, *menjant* tan de pressa.

- Ens podem trobar *sortint* del concert.
- Feu-nos saber la vostra opinió *telefonant* a l'entitat.
- És **incorrecte** quan indica una **acció posterior** a la del verb principal, tant si expressa coordinació com si expressa conseqüència o finalitat, cas en què no es pot anteposar la frase de gerundi sense que canviï el significat, i quan fa d'**adjectiu d'un nom**.
 - Van fer molta propaganda de la pel·lícula i *van aconseguir* que hi hagués un gran nombre d'espectadors [i no pas ~~aconseguint~~].
 - El sistema de gestió de canvis a la xarxa telefònica va fallar i *el procés va quedar* afectat [i no pas ~~quedant el procés~~].
 - El pla docent unifica metodològicament la matèria i la temporitza, *de manera que fa possible* que l'estudiant s'organitzi [i no pas ~~fent possible~~].
 - S'ha de saber quina configuració és la més adequada per a l'equip informàtic que es té, *de manera que garanteixi* [o *perquè garanteixi*] un treball correcte [i no pas ~~garantint~~].
 - Un estudiant emet un polèmic missatge al fòrum *en què critica les intervencions que hi ha i les titlla* de pedants [i no pas ~~criticant les intervencions que hi ha i titllant les~~].
 - Si heu canviat d'adreça, cal que ens feu arribar un missatge *amb indicació de* [o *en què indiqueu*] les noves dades [i no pas ~~indicant~~].
 - Són uns estudis no presencials que combinen el caràcter tècnic i l'artístic, *en els quals es destaca* el pes que es dóna al component d'organització i gestió [i no pas ~~destacant~~].
 - Demanen una sol·licitud adreçada al vicerector *en què s'exposin* els estudis que s'han fet [i no pas ~~exposant~~].
 - Apareix un missatge *que indica* [o *en què s'indica*] que no es pot fer cap còpia del document [i no pas ~~indicant~~].
- Independentment de la forma d'infinitiu del **verb ser** (o **ésser**) que es faci servir, al **gerundi** val més utilitzar la forma *essent*, atès que l'altra possible, *sent*, com que coincideix amb una forma del verb *sentir*, en alguns contextos pot fer llegir malament una frase, d'entrada, o fer-la ambigua.
 - *Essent* la remor de les onades persistent... [Si hi posem la forma *Sent*, es podria entendre com la tercera persona del verb *sentir* i fer llegir la frase malament.]
 - [En una entrevista] Ser candidat d'aquest partit a l'Hospitalet és com anar a l'escorxador? / –No. És una satisfacció i un honor. M'ho passo molt bé, *essent-ho* [*sent* es podria entendre com l'imperatiu del verb *sentir*].
- L'adverbi **tot anteposat a un gerundi** emfasitza la idea de simultaneïtat o la d'oposició. Per tant, s'ha d'evitar l'abús que es fa actualment d'aquesta construcció, amb la falsa idea que és més genuïna, i reservar-la per als casos en què es vol posar èmfasi en la simultaneïtat o l'oposició i prou.
 - *Tot fent* el sord, sempre se'n surt [correcte].
 - No se solucionen pas els problemes *fugint* d'estudi [i no pas ~~tot fugint~~].
 - Toquen el piano *posant-hi* molt d'èmfasi [i no pas ~~tot posant-hi~~].
 - *Menjant* tan a poc a poc no hi ha perill que se't posi res malament [i no pas ~~Tot menjant~~].
- S'ha de substituir la **construcció incorrecta tot i + gerundi** per gerundi + *i tot* o *tot i + infinitiu*.
 - *Havent plegat d'estudiar jove i tot* [o *Tot i haver plegat d'estudiar jove*], no va perdre l'interès de saber [i no pas ~~Tot i havent plegat d'estudiar jove~~].
 - *Tractant-se d'una qüestió personal i tot* [o *Tot i tractar-se d'una qüestió personal*], pensem que pot ajudar altra gent [i no pas ~~Tot i tractant-se d'una qüestió personal~~].
 - Aquestes medecines, *tot i ser beneficioses per a algú* [o *essent beneficioses per a algú i tot*], no s'han de vendre lliurement [i no pas ~~tot i essent beneficioses per a algú~~].

4.11. Temps i modes de verb equivocats

S'ha de tenir en compte una sèrie de canvis de temps i de modes verbals, per vulgarisme o per influència forastera, que afecten la correcció de la llengua. Cal fixar-se en els següents:

- No s'ha de fer servir el perfet d'indicatiu, que indica acció acabada, en comptes de l'**imperfet**, que no indica si l'acció és acabada i, en canvi, posa èmfasi en la continuïtat, ni en comptes de l'**indefinit**.

- En néixer aquests nens *pesaven* entre 950 grams i 1,300 quilos [i no pas ~~van pesar~~].
- L'autor recrea en la seva última obra el que *podien pensar* alguns dels personatges del temps de Jesús que no apareixen a la Bíblia [i no pas ~~van poder pensar~~].
- Va fer testament a favor del parent que li *era* més pròxim [i no pas ~~va ser~~].
- Actualment la paraula *universitat* ja no evoca, si és que alguna vegada ho *ha fet*, el mateix concepte en tots els membres de la comunitat universitària [i no pas ~~va fer~~].

- No s'ha de fer servir el present d'indicatiu en comptes del **futur** quan es fa referència a una acció futura sense que hi hagi una anticipació imaginària dels fets.

- Avui és divendres? Doncs ens *veurem* dilluns [i no pas ~~veiem~~].
- Diuen que l'any vinent *començarà* una universitat nova [i no pas ~~comença~~].
- Hem de solucionar aquest assumpte, però ara pleguem. Quan tornem de vacances hi *pensarem* [i no pas ~~pensem~~].
- Sabent que tens aquest disc, un dia te'l *demanaré* [i no pas ~~demano~~].

- No s'ha de fer servir el plusquamperfet de subjuntiu en comptes del **condicional compost** en l'oració principal d'una subordinada condicional, encara que la subordinada no sigui explícita.

- Si hagués sabut que eren tants, no *hauria vingut* [i no pas ~~hagués vingut~~].
- No *haurien aconseguit guanyar* si haguessin estat sincers [i no pas ~~haguessin aconseguit guanyar~~].
- Com *hauries contestat* la pregunta abans d'estudiar això [i no pas ~~haguessis contestat~~].
- Amb el temps que ens havien concedit no *hauríem pogut exposar* ni les idees més bàsiques [i no pas ~~haguéssim pogut exposar~~].

- No s'ha de fer servir el subjuntiu, que designa una acció o estat no real, en comptes de l'**indicatiu**, en frases independents que expressen dubte o suposició o que són exemplificadores.

- És clar que hi has d'anar: probablement *compta* amb tu per a arranjar-ho tot [i no pas ~~compti~~].
- Potser *es quedaran* fins més tard [i no pas ~~es quedin~~].
- Possiblement *estrenaran* la pel·lícula aviat [i no pas ~~estrenin~~].
- Prohibiran menjar un cert tipus d'animals, com *poden ser* conills, oques o ànecs [i no pas ~~puguin ser~~].

- No s'ha de fer servir el perfet d'indicatiu en comptes del **plusquamperfet** per a expressar una acció anterior a una altra d'expressada en perfet d'indicatiu.

- A l'acte de graduació del juliol del 1999 també hi van ser presents els estudiants del curs que *s'havien graduat* el mes de juny del 1998 [i no pas ~~es van graduar~~].
- Finalment van començar les obres que *s'havien aprovat* feia quatre anys [i no pas ~~es van aprovar~~].

- No s'ha de fer servir l'infinitiu en comptes de l'**imperatiu** per a expressar ordres (o el **subjuntiu** per a les ordres negatives).

- Per a obtenir més informació d'aquest tema, *vegeu* l'apartat 5 [i no pas ~~veure~~].
- No *us assegueu* a l'herba [i no pas ~~asseure's~~].

5. Adverbis

- Quan hi ha **més d'un adverbi en -ment**, es poden deixar tots sencers o suprimir el sufix de tots llevat del primer, que ha de ser sencer; de totes maneres, aquesta supressió es fa en escrits més formals.

- L'esdeveniment l'ha afectat *físicament i psíquicament* [o *físicament i psíquica*] [i no pas ~~física i psíquicament~~].
- Amb aquesta carta us volem saludar *efusivament i afectuosament* [o *efusivament i afectuosa*] [i no pas ~~efusiva i afectuosament~~].
- Procuren mantenir l'ordre *estrictament i severament* [o *estrictament i severa*] [i no pas ~~estricta i severament~~].

- Els adverbis **bé i malament** prenen les formes **ben i mal**, respectivament, quan precedeixen el mot que modifiquen.

- Tot el que hi ha *mal* escrit s'ha de refer [i no pas ~~malament escrit~~].
- És *ben fet*, però encara no ho podem ensenyar [i no pas ~~bé fet~~].

- Amb les partícules **mai, res, ningú, enlloc, tampoc, cap, gens** (i les expressions *en ma vida, en sa vida, ni un, ni l'una ni l'altra*, etc.), si són en frase negativa, es posa l'adverbi **no**, ja que aquestes partícules per elles mateixes no tenen sentit negatiu, fora que vagin soles, sense formar part d'una frase. Tanmateix, cal recordar que *sense* no forma part d'aquest grup i, per tant, no s'hi ha d'afegir l'adverbi *no*.

- La participació decau si *ningú* no vetlla perquè es mantingui [i no pas ~~ningú~~].
- *Mai* no el podran vèncer mentre estigui alerta [i no pas ~~Mai~~].
- És un mal que *cap remei* no pot guarir [i no pas ~~cap remei~~].
- Els gitans, que *tampoc* són tants, sempre són nombrosos [i no pas ~~tampoc~~].
- *En sa vida* no ha sabut respectar els altres [i no pas ~~En sa vida~~].
- *Enlloc* no va ser tan feliç com en aquell poblet [i no pas ~~Enlloc~~].

- Amb els **adverbis de dubte** (*potser, tal vegada, probablement*, etc.) el verb ha d'anar en indicatiu i no pas en subjuntiu.

- Tal vegada *s'equivoca*, però l'heu d'ajudar [i no pas ~~s'equivochi~~].
- Així que hi sigui tothom comença, perquè potser jo *arribaré* tard [i no pas ~~arribi~~].

- S'han de fer servir les **formes genuïnes d'adverbis o expressions adverbials** (*dret, a poc a poc, de mica en mica, com a màxim o a tot estirar, per força, de cara enlai-re, a vegades*, etc.) en comptes de les que són calcades incorrectament del castellà (~~*de peu, poc a poc, mica en mica, com a molt, a la força, de cara per amunt, en ocasions*~~, etc.) i s'han de distingir *mentrestant* de *mentre*, *a dalt* i *a baix* d'*amunt* i *avall*, *massa* i *molt* de *gaire*, *força* de *molt*, etc.

- Les coses van anar canviant *a poc a poc* [i no pas ~~poc a poc~~].
- *Com a màxim* [o *A tot estirar*] n'admetran tres [i no pas ~~Com a molt~~].
- Si no ho volen fer de grat, ho faran *per força* [i no pas ~~a la força~~].
- Immediatament van posar el ferit *de cara enlai-re* [i no pas ~~de cara per amunt~~].
- *Moltes vegades* rep un fitxer adjunt amb el missatge [i no pas ~~En moltes ocasions~~].
- Tothom mirava l'actuació. *Mentrestant*, el lladre anava fent feina [i no pas ~~Mentre~~].
- Estudiar no li ha agradat mai *gaire* [i no pas ~~massa ni molt~~].
- En aquest sentit, la situació actual no ha canviat *gaire* respecte a la de fa tres-cents anys [i no pas ~~molt ni massa~~].
- En aquesta pàgina, si anem més *avall*, trobarem l'enllaç que ens interessa [i no pas ~~a baix~~].

6. Preposicions

- Pel que fa a les preposicions **a**, **amb**, **de** i **en**, soles o com a final d'una locució, s'ha de tenir en compte que **la segona i la quarta** no poden anar davant d'infinitiu i, per tant, es **canvien** per les que sí que hi poden anar (*a* i *de*, segons el verb) i que **totes quatre cauen** davant la conjunció *que* (a vegades, però, s'ha de posar un mot que no hi desdigni pel significat entre la preposició i la conjunció per a evitar una construcció estranya o forçada).

- Tenim molt d'interès *a complir* els nostres compromisos [i no pas ~~en complir~~].
- Si que triguen *a arribar* avui [i no pas ~~en arribar~~].
- La proposta concreta consisteix *a incorporar* el concepte de videoclip a la difusió de les seves activitats [i no pas ~~en incorporar~~].
- L'entitat ja fa prou *d'oferir* [o *oferint*] aquests avantatges [i no pas ~~amb oferir~~].
- Compte, però, *a demanar* la mateixa cosa a tots dos llocs [i no pas ~~amb demanar~~].
- En cas *que* aquesta acció no es dugui a terme, haurem de pensar una solució [i no pas ~~de que~~].
- Us ho diem amb l'esperança *que* aquesta lamentable situació no es torni a produir [i no pas ~~de que~~].
- No hi ha maneres *que* funcioni [i no pas ~~de que~~].
- La major part d'usuaris coincideixen *a dir que* no hi poden establir connexió [i no pas ~~en que~~ ni ~~que~~].
- La van informar *que* [o *del fet que*] els problemes de connexió provenien de la companyia telefònica [i no pas ~~de que~~].
- Alguns estudiants es queixen *que* la cooperativa vengui el programari més car [i no pas ~~de que~~].
- Es posa molt d'èmfasi *a aconseguir que* facin les pràctiques amb eines que hi ha al mercat [i no pas ~~en que~~ ni ~~que~~].
- Partim, doncs, *de la suposició que* disposen d'uns coneixements mínims [i no pas ~~de que~~ ni ~~que~~].

- Els **complements verbals** s'han d'introduir amb la preposició correcta i no fer-ne servir una per una altra (*contribuir a*, *participar en*, *escapar-se de*); s'ha de tenir en compte, però, el canvi i caiguda de preposicions davant d'infinitiu i la conjunció *que* (vegeu el punt anterior).

- És un espai on la mainada juga mentre els pares *participen en* la troba-da [i no pas ~~participen a~~].
- S'hi explica com es pot *participar en* la tertúlia [i no pas ~~participar a~~].
- Cal *diferenciar causa d'efecte* [o bé *establir la diferència entre causa i efecte*] [i no pas ~~diferenciar entre causa i efecte~~].
- S'ha *emparat en* la seva coneixença [i no pas ~~S'ha emparat a~~].
- Els canvis continus d'identitat li havien permès *escapar-se* del setge de la policia [i no pas ~~escapar a~~].
- Amb la publicació d'aquesta obra *contribuïm a* la difusió de la cultura [i no pas ~~contribuïm en~~].

- S'han d'introduir amb la preposició *de*, i no pas *a*, **certs complements regits**, que per influència del castellà se solen construir malament (*avió de reacció*, *contradictori de*, *diferent de*, *fer cas de*, *fer esment de*, *olor de*, *por de*, *pudor de*, *rebuig de*, *repàs de*, *treure profit de*, *vestit de ratlles*, etc.).

- Des del seu despatx se sent molta olor *de* menjar [i no pas ~~a~~].
- Sempre ha volgut estudiar una carrera *diferent de* la que ha fet [i no pas ~~a~~].
- El jurat fa una menció especial *de* l'obra d'aquesta estudianta [i no pas ~~a~~].
- Cal preveure la necessitat de fer una supervisió *dels* continguts que es publiquin [i no pas ~~als~~].
- Això no significa cap increment *de* les despeses del web [i no pas ~~a~~].
- Per a trobar la solució *d'un* problema s'ha d'afrontar [i no pas ~~a~~].
- La solució *d'aquest* problema no sembla complicada [i no pas ~~a~~].
- L'autora vol fer un repàs *del* llibre de l'Apocalipsi [i no pas ~~al~~].

- No s'ha d'eliminar el **de partitiu** davant els adjectius determinatius o especificatius que van després d'un quantitatiu, un numeral o un indefinit de sentit partitiu (*Han arribat dos paquets embolicats i un de desembolicat*), davant els adjectius determinatius que van després de la negació parcial *no pas* i es refereixen a un nom sobreentès (*Hi ha lletres de molts colors però no pas de grogues*) o davant els adjectius determinatius que es refereixen a noms representats pel pronom feble *en* (*En tinc de molt lletges*) ni davant els substantius anticipats o repetits pel pronom feble *en* (*D'entesos ja en tenim prou*). Tampoc no es pot eliminar la preposició *de* en la **construcció només de + infinitiu**.

- En l'informe es considera que hi va haver quaranta-dos ferits lleus i *dos de greus* [i no pas ~~dos greus~~].
- A aquests textos se n'hi han afegit *altres d'inèdits* [i no pas ~~altres inèdits~~].
- Hem anat a veure pessebres i fotos *d'alguns de ben macos* [i no pas ~~d'alguns ben macos~~].
- Van parlar tres escriptores kurdes, *dues d'alemanyes i una de catalana* [i no pas ~~dues alemanyes i una catalana~~].
- De *pa* no en té mai prou [i no pas ~~Pa~~].
- D'eines per a trobar informació a la xarxa n'hi ha moltes [i no pas ~~Eines~~].
- Divendres en van donar molt, *de material* [i no pas ~~material~~].
- *Només de pensar-hi* fa escriure [i no pas ~~Només pensar-hi~~].
- *Només d'entrar* s'ha adonat de tot [i no pas ~~Només entrar~~].

- El **complement directe** va sense preposició introductòria *a*, fora que sigui un pronom fort, les expressions recíproques *l'un a l'altre*, etc. o que hi hagi possibilitat de confusió (*Com penseu que afectarà el món d'internet a l'economia mundial?*).

- En aquest entorn trobem *els individus* aïllats [i no pas ~~als individus~~].
- S'han de tenir en compte els conceptes generals que afecten *la gestió* de l'empresa [i no pas ~~a la gestió~~].
- Saludem cordialment *les persones* que ens han donat la benvinguda [i no pas ~~a les persones~~].
- El carnet té la finalitat d'identificar *els membres* del club [i no pas ~~als membres~~].
- El canvi d'horaris afectarà *els viatgers* [i no pas ~~als viatgers~~].
- El professor informa *els estudiants* de la difusió d'un manifest [i no pas ~~als estudiants~~].
- Van convidar *tots els antics alumnes* a l'acte del centenari [i no pas ~~a tots els antics alumnes~~].
- Amb aquest projecte volen ajudar *les persones* discapacitades [i no pas ~~a les persones~~].
- Aquest problema no preocupa gens *la direcció* de l'escola [i no pas ~~a la direcció~~].

- S'han de fer servir les preposicions o locucions **prepositives precises, genuïnes i correctes**, lluny de la confusió, l'artificiositat, el calc d'altres llengües i la incorrecció (per exemple, no s'ha d'abusar de *per mitjà de*, *a través de*, *mitjançant* quan es vol dir simplement *amb* o *per*; s'ha de precisar el sentit i fer servir *a través de* quan significa 'travessant, d'un costat a l'altre, d'una extremitat a l'altra' i no quan significa 'per, amb, per mitjà de, en', encara que el diccionari hagi incorporat aquest sentit; s'ha d'evitar l'ús d'una preposició per una altra, a vegades per calc de l'anglès o de l'espanyol: *sota* per *amb*, *cap a* per *per*, *damunt* per *a* o *en*, *sobre* per *de* o *en*, *dins/dins de* per *en* o *a*, *versus* per *enfront de* o *contra*; s'han de fer servir les correctes *sota* i *a causa de* i no les incorrectes *baix* i *degut a*).

- Només hi poden aspirar els estudiants que obtinguin, *per* convalidació o adaptació, un mínim de trenta crèdits [millor que no pas ~~per mitjà de~~].
- Si no trobeu la informació que cerqueu, la podeu demanar *amb* aquest formulari [millor que no pas ~~mitjançant~~].
- El pagament es farà efectiu *per* transferència bancària [i no pas ~~a través de~~].
- Han d'obtenir plaça *pel* procés normal de selecció [i no pas ~~a través de~~].
- Aquests formats es poden presentar en diferents suports o *per mitjà de* [o *amb*] diferents eines [i no pas ~~a través de~~].
- Això s'assoleix *amb* una sòlida formació [i no pas ~~a través de~~].

- L'aprenentatge no es garanteix solament *per* l'ús d'un determinat suport, sinó *pel* disseny correcte [i no pas ~~a partir de / a partir del~~].
 - Volen saber *amb* quins criteris es decideix quins estudis s'oferiran [i no pas ~~sota~~].
 - L'exposició es va fer *amb* el patrocini d'una entitat bancària [i no pas ~~sota~~].
 - És necessari insistir en aquesta idea *amb* una perspectiva universitària [i no pas ~~sota~~].
 - És útil per a la presa de decisions de l'empresa *en* un entorn complex [i no pas ~~sota~~].
 - *Amb* el lema «Endavant», aquest seminari va aplegar representants de diverses universitats [i no pas ~~Sota~~].
 - Té molt de respecte *pels* vells [i no pas ~~cap als~~].
 - Trien empreses que tinguin una sensibilitat especial *pel* Tercer Món [i no pas ~~cap al~~].
 - Hi havia dotze peces de roba plegades, posades *en* unes lleixes especials [i no pas ~~a sobre d'~~].
 - Quan ho ha sentit s'ha posat les mans *al* cap [i no pas ~~davant del~~].
 - Ofereix una visió global de la rellevància que té el multiculturalisme *en* l'educació [i no pas ~~sobre~~].
 - La conferència va tractar *de* les implicacions que té la societat del coneixement en els documentalistes [i no pas ~~sobre~~].
 - Ens presenta una interessant explicació *de* l'evolució històrica d'aquesta festa popular [i no pas ~~sobre~~].
 - Fa un repàs *de* les parts bàsiques de l'ordinador [i no pas ~~sobre~~].
 - Cal promoure l'anàlisi crítica *de* problemes socials actuals [i no pas ~~sobre~~].
 - Tenen àmplia experiència i prestigi *en* el sector [i no pas ~~dins~~].
 - Formarà professionals competents *en* l'àmbit de la societat de la informació [i no pas ~~dins~~].
 - Hauries de parlar d'imaginació i fantasia *enfront* de realitat [i no pas ~~versus~~].
 - Viuen *a sota* de casa [i no pas ~~baix~~].
 - Et penses que m'estaré *sota* la teva protecció [i no pas ~~baix~~].
 - *A causa* d'alguns imprevistos, s'ha hagut d'ajornar la reunió [i no pas ~~Degut a~~].
 - Les conductes dels ciutadans i consumidors canvien *a causa de* l'ampliació i la modificació de la informació [i no pas ~~degut a~~].
- S'han de mantenir els **matisos correctes** de les preposicions (per exemple, el sentit més concret de *cap a* i *al voltant de* enfront del que és més abstracte d'*envers* i *entorn de*).
 - Durant la sessió es parlarà dels mites clàssics d'internet i del que hi ha de cert i de fals *entorn dels* virus [i no pas ~~al voltant dels~~].
 - Aquesta obra vol ser un element per a la reflexió *entorn de* la música [i no pas ~~al voltant de~~].
 - Tot això es fa caminant i suscitant la curiositat *envers el* [o *pel*] futur [i no pas ~~cap al~~].
 - El rector va mostrar el seu agraïment *envers el* [o *al*] catedràtic [i no pas ~~cap al~~].
 - Considera que treure's la corbata és una desconsideració *envers els* altres [i no pas ~~cap als~~].
 - S'han de fer servir correctament les preposicions ***per*** ('lloc de pas, temps durant, causa, motiu, autor de l'acció, instrument, mitjà, manera', etc.) i ***per a*** ('destinació, objecte, finalitat, direcció, termini fix referit al futur, opinió', etc.). També davant d'infinitiu s'han de diferenciar *per* ('causa, finalitat i causa alhora, acció que s'espera però que encara no s'ha realitzat, circumstància de manera', etc.) i *per a* ('destinació, finalitat sola, condició, conseqüència, fet posterior', etc.) mentre l'autoritat acadèmica no canviï la normativa.
 - Passeu *per* la vora del riu i hi arribareu.
 - *Per* Pasqua molta gent fa vacances llargues.
 - Ho van agafar *per* necessitat.
 - Volen fundar una organització d'entitats *per* la independència.
 - Sembla estrany que tota aquesta obra hagi estat feta *per* una sola persona.
 - Això ho heu de comunicar *per* correu electrònic.
 - Hi ha ofertes exclusives *per als* socis de l'entitat.

- Hi podeu trobar els regals de Nadal *per als* amics o *per a la* família.
 - Es crearà una comissió mixta *per al* seguiment del conveni.
 - Ens han de tenir la feina feta *per al* dia 9 de setembre.
 - *Per a* ells no val la pena de fer-ho: no valoren res.
 - Li han retirat el carnet *per* conduir ebri.
 - Analitzem les dades registrades *per* donar resposta als problemes plantejats.
 - En aquest país es revolten *per* aconseguir drets democràtics.
 - Ens posem a la vostra disposició *per* atendre-us des de casa.
 - No ha pogut sortir perquè encara tenia molts exàmens *per* corregir.
 - *Per* acabar, podem dir que encara no s'han assolit els objectius.
 - Es redueix el nombre de clics necessaris *per a* arribar a llegir els missatges.
 - Les vostres aportacions són fonamentals *per a* aconseguir un bon desenvolupament del nostre campus virtual.
 - Li explicaran totes les eines que té a l'abast *per a* poder seguir bé els estudis.
 - Aquí tenim el terme *per a* designar aquesta figura.
 - *Per a* resoldre el problema, l'has de plantejar bé.
 - El curs vinent serà massa aviat *per a* avaluar el resultat d'aquest canvi.
- Per a introduir **expressions de lloc** (situació o direcció), en principi es fa servir *a* per a llocs reals, físics, i *en* per a llocs figurats (textos, documents o publicacions; reunions, assemblees o trobades; opinions; entitats, institucions o empreses; topònims utilitzats amb valor històric, social o temporal), malgrat que a vegades la preposició *a* predomina també per als llocs figurats i malgrat que davant els indefinits *un/a*, *algun/a* i els demostratius *aquest/a*, *aquell/a*, singular o plural, es posa la preposició *en* encara que indiqui lloc real.
 - Se suposa que van entrar *a* l'habitatge per la finestra de darrere.
 - En quatre anys s'ha quadruplicat la població *a* la capital del país.
 - També hi ha aquest pensament *a* les seves zones d'influència.
 - Passa igual *a* la França de l'àrea parisenca i *a* la Itàlia del nord i del sud.
 - És una llei que es respecta *a* tots els països africans.
 - La conferència serà *a* la sala del primer pis.
 - Es reuniran *al* centre escolar de la plaça.
 - Encara no sé *a* quin hospital treballes.
 - La revolució tecnològica ha comportat un procés d'innovació *en* el camp del coneixement humà.
 - En van parlar *en* la commemoració de l'obertura del congrés.
 - *En* les polítiques públiques s'ha de tenir present la llibertat de què parlem.
 - És important *en* l'àmbit de les relacions contractuals.
 - Només em mouré *en* el pla més general.
 - Plantejarem la qüestió dels horaris *en* la discussió d'aquesta tarda.
 - *En* la Catalunya del segle XVIII encara no havia començat aquest procés.
 - Sempre s'hi veu molta gent, *en* aquesta avinguda.
 - Deuen ser *en* algun racó que no sabem.
 - Per a introduir **expressions de temps**:
 - a) En principi es fa servir la **preposició a** en sentit puntual, és a dir, per a indicar parts del dia, mesos [els mesos també poden anar precedits per la preposició *per*], estacions de l'any [per a les festes es fa servir *per*: *per Pasqua*] (*Vindran a les cinc, a la tarda, al gener / al mes de gener, a l'estiu*) i per a expressar terme final (*Arribaran a fi de mes; d'aquí a tres setmanes*), i *en* en sentit duratiu (*Ho faré en una setmana; en els darrers mesos*). Ara bé, es fa servir la **preposició en** en sentit puntual davant de substantius, qualificatius,

demonstratius, indefinits, numerals (*En dies així tot surt al revés; En plena primavera; En aquell temps*) i davant d'infinitiu en oracions temporals (*En entrar al despatx el va trobar*), encara que en un llenguatge corrent en aquest darrer cas val més utilitzar la construcció amb *quan* i verb conjugat (*Quan va entrar al despatx el va trobar*).

b) S'elideix la preposició *quan* s'indica un temps concret, determinat, és a dir, quan el substantiu indicador de temps és precedit per article indefinit o demostratiu, o té algun complement (*l'1 de juliol, el mes entrant, la tardor passada, aquest any, el juny vinent, el juny del 1978, l'octubre de l'any passat, el dia de Pasqua, el matí de divendres, l'any 2001, el 2001*); els segles, però, han d'anar amb la preposició *a* [o *en*] (*al segle XX / en el segle XX*).

c) A més, poden anar amb la preposició *a* o sense les expressions del tipus *els/als anys vint, som (a) dimarts* i les distributives *cinc vegades (a) l'any, quatre dies (a) la setmana, Tenen reunió dues vegades al [o el] mes*.

Aquests usos queden esquematitzats en el quadre següent:

Període	Amb preposició o sense	Exemples
segles	amb preposició (<i>a</i> o <i>en</i>)	<i>Amèrica fou descoberta al segle XV [o en el segle XV].</i>
dècades	amb preposició (<i>a</i> o <i>en</i>)	<i>A la dècada dels anys noranta... [o En la dècada dels anys noranta...].</i>
anys	preferentment sense preposició	<i>Ø L'any 1640 esclatà la guerra dels Segadors. Va néixer Ø l'any 1901.</i>
	admissible també l'ús de la preposició <i>en</i> , sense article	<i>Va néixer en 1914.</i>
mesos	amb preposició (<i>a</i> o <i>per</i>)	<i>Al (mes de) juny hauran de pensar el programa de l'hivern. Al febrer tenim dos dies de festa. Al juliol farem vacances. Pel maig, cada dia un raig.</i>
	sense preposició precedits d'un article indefinit o demostratiu o acompanyats d'algun complement	<i>Hi haurem d'anar el mes entrant. El juny vinent no farem vacances. Ens vam casar el juny de 1978. Va marxar l'octubre de l'any passat. El (mes de) setembre vinent començaran dues noves carreres.</i>
setmanes i quinzenes	sense preposició	<i>Ens examinarem la setmana entrant/ vinent. Els esperem la primera quinzena d'agost.</i>
dies del mes	sense preposició	<i>Vindran l'1 de juliol. Van signar el conveni el dia 1 de desembre. Els col·laboradors haurien de cobrar el 10 de cada mes.</i>
dies de la setmana	com a substantius, amb article i sense preposició	<i>El diumenge 12 de febrer serà el seu aniversari. La sessió es farà el divendres que ve.</i>
	com a adverbis, sense article ni preposició	<i>Ø Dissabte va ploure. Ø Dilluns tornaré. Ho farem Ø dijous.</i>
	en construcció apositiva, sense article ni preposició (i entre comes)	<i>Ø Dimarts, dia 25 d'abril, es farà la celebració.</i>

Període	Amb preposició o sense	Exemples
estacions i altres períodes	preferentment amb preposició (<i>a</i> o <i>per</i>)	<i>A l'estiu hi fa una calor espantosa.</i> <i>Renovaran l'estoc a la primavera.</i> <i>Ho fan per Pasqua.</i>
parts del dia	amb la preposició <i>a</i>	<i>al matí, al vespre, a la matinada</i> <i>No vingueu demà al matí, que no hi trobareu ningú.</i>
	amb la preposició <i>de</i>	<i>Treballa molt de matí.</i> <i>Ho farà de dia, de nit.</i> <i>Han trucat de matinada.</i>
altres	<i>a/de mitjan; a/de mig/mitja</i>	<i>a mitjan setembre, a mitjan setmana, a mitjan mes, a mitjan any, a mitjan 1945, a mitjan segle XVII; a mig juliol, a mitja setmana, a mig mes, a mig any</i>
	<i>a/de la primeria de; a/de primers de; al/del començ(ament) de; a/de l'inici de; a/de principi de</i>	<i>a la primeria de gener; al començament de la sessió; a l'inici del curs; a primers de mes; a principi de 1936</i>
	<i>a/de la fi/darrerria de; a/de l'acabament de; a/de les acaballes de; a/de fi/final de</i>	<i>a la fi dels temps, a la darrerria de 1948; a l'acabament del segle XVI; a les acaballes de l'estiu; a fi de mes, a final de mes</i>

- Amb els **mitjans de locomoció** o vehicles es fa servir la preposició *amb*, perquè s'agafen com a mitjans o instruments, en concurrència amb *en* o *a*.
 - A molts països, gent de totes les edats va a la feina *amb* bicicleta.
 - Al jovent li agrada més moure's *amb* moto per Barcelona.
 - Diuen que s'estimen més viatjar *amb* tren que no pas *amb* avió.

Pel que fa a la construcció incorrecta de verb + *amb*, vegeu l'apartat 4.8. de «Morfologia i sintaxi».

- Cal parar atenció a l'ús de les preposicions que introdueixen complements d'adjectius o substantius indicadors d'**estudis, carreres, títols, especialitats**, etc., les quals es troben utilitzades de maneres diverses, a vegades per influència d'altres llengües.

Criteri general

Com a criteri general es pot dir que quan es fa referència a l'**estudi** s'utilitza la preposició *de* per a introduir el complement i quan es fa referència a la **persona**, la preposició *en* (fora d'*enginyer/a*, en què s'utilitza *de*).

de (referint-se a l'estudi)	Es matricula de l'assignatura d' Introducció al dret.
	Estudia la carrera de Filologia Romanesa.
	Té la llicenciatura d' Humanitats.
	Té la diplomatura de Ciències Empresarials.
	Fa el postgrau de La Xina i el món xinès.
	Fa el màster de Programari lliure.
	Fa el doctorat de Tecnologia i Medi Ambient.
	Es decanta per l'especialitat de Logopèdia.
	Té el graduat de Tècniques editorials.
	Té el títol d'Enginyeria de Telecomunicacions.
	Estudia Enginyeria Tècnica d' Informàtica.
	Segueix els estudis de Medicina.
en (referint-se a la persona)	És llicenciada en Comunicació Audiovisual.
	Busquen diplomats en Infermeria.
	És graduat en Tècniques de Mercat.
	Sereu màsters en Resolució de conflictes.
	És doctorada en El Món Àrab.
	Són especialistes en Cirurgia Plàstica.
	És postgraduada en Mesures internacionals.

Excepcions

- És enginyera **de** Camins.
- Han de contractar tres enginyers **de** Telecomunicacions.

- S'ha d'evitar la **coincidència de preposicions** en frases que resulten estranyes. Això es pot aconseguir, segons el cas, de diferents maneres: *a)* triant verbs que no regeixin preposició, *b)* repetint el mateix verb o posant-ne un de sinònim, *c)* buscant la forma genuïna de dir-ho en català o *d)* canviant la redacció de la frase.

- Es refereixen ~~a amb~~ quin cotxe hi aniran [millor: Es refereixen *a* quin cotxe *agafaran*].
- El Parlament Europeu emet la seva primera nota en català, a més ~~d'en~~ les llengües oficials [millor: ...*d'emetre-la en...*].
- Han anat ~~a pel~~ títol [incorrecte; **ha de ser**: ...*a* *buscar el...*].
- La junta es compon d'una persona escollida ~~per i entre~~ els membres de la Junta de Facultat que pertanyen al personal acadèmic no funcionari i al personal investigador en formació [millor: La junta es compon d'una persona *que escullen entre ells mateixos* els membres de la Junta de Facultat...].

7. Conjuncions

- Entre les conjuncions distributives **no** hi ha **ja sigui... o**, sinó que ha de ser **sia... o, o...**, etc. o simplement amb el verb i la conjunció **o**.

- Volen reduir l'absentisme laboral per qualsevol causa, **sia** justificada, injustificada **o** dubtosa [i no pas ~~ja sigui... o~~].
- **O** amb bona cara **o** amb mala cara, sempre acaba aconseguint el que vol [i no pas ~~ja sigui... o~~].
- Treballen amb el seu propi equip **o** juntament amb altres [i no pas ~~ja sigui... o~~].

Les conjuncions i/o

L'ús de les conjuncions *i* i *o* separades per una barra inclinada (*i/o*) amb la finalitat d'indicar addició o opció entre dos elements o més és abusiú en textos de tipus general. Així, doncs, s'ha d'escriure *Els estudiants d'anglès o de francès...* i no *Els estudiants d'anglès i/o de francès...*

- S'ha de distingir la conjunció adversativa **sinó** de **si no** (conjunció condicional + adverbí de negació).

- La utilitat dels materials no es garanteix per l'ús d'un suport determinat, per molt innovador que sigui, **sinó** per la qualitat que tenen.
- El grau de competència d'un professor no es valora pel coneixement que té de coses molt concretes, **sinó** per la seva manera d'entendre i transmetre la realitat.
- Hi ha subcontractació no solament dels equips informàtics **sinó** també dels professionals.
- Demaneu ajuda **si no** trobeu la informació que busqueu.
- No es pot saber de qui és l'ingrés **si no** s'hi fa constar el nom.
- S'han d'explicar bé; **si no**, ningú no els entendreà.

- La conjunció **doncs** és il·lativa o continuativa; **no té mai valor causal** i, per tant, no s'ha de confondre amb **perquè**, **puix (que)** o **ja que**.

- Suposem, **doncs**, que tothom qui s'ha inscrit al curs té uns coneixements mínims.
- Ha arribat tothom. **Doncs** ja podem començar [diferent de: Ja podem començar **perquè** ha arribat tothom].
- Cal potenciar el reconeixement de la ciència, **perquè** [o **puix que** o **ja que**] massa sovint només ens fem ressò dels petits fracassos [i no pas ~~doncs~~].

- És **incorrecte ometre la conjunció completiva que**, que no s'ha de confondre amb els relatius **que** ni **què**, els quals substitueixen un element anterior, mentre que la conjunció es limita a introduir una frase, sense substituir cap element esmentat abans.

- Demanem **que** llegiu detingudament la proposta que us fem.
- Esperem **que** aquesta informació us sigui molt útil.
- Us agrairé **que** estúdieu els aclariments que ara us presentem.
- Preparen un gran sarau que prometen **que** serà inoblidable.
- A ella sí **que** li agrada el cine.

- Per tal d'evitar confusions de significat i aconseguir un llenguatge precís i no enfarfat, val més reservar la **locució conjuntiva així com** per al sentit modal ('de la mateixa manera que', 'igual que') i no pas per al copulatiu, encara que aquest ús s'hagi recollit al diccionari. Per a aquest sentit copulatiu és molt més usual fer servir **i**, **i també**, **a més**.

- *Així com* ella contesta molt amablement, ell ho fa d'una manera molt seca [sentit modal].
- *Així com* ahir feia bo, avui no para de ploure [sentit modal].
- Hi podran participar estudiants, professors i personal de gestió en actiu, *a més d'*empreses i institucions col·laboradores [millor que no pas *així com*].
- Hi trobareu una variada oferta de serveis *i* tot el que pot afavorir el vostre progrés personal i professional [millor que no pas *així com*].
- La Universitat us farà arribar aquest programari a casa amb la primera tramesa de material, *i també* les instruccions i indicacions per a instal·lar-lo [millor que no pas *així com*].

- **No existeix la conjunció **peraquè*, sinó que ha de ser *perquè*, que és final (el verb de la frase va en subjuntiu) i causal (el verb va en indicatiu). A més, no s'ha de confondre la conjunció *perquè* amb *per què* ni amb *per a què* (preposició + interrogatiu o relatiu).**

- Que siguin capdavanters ara no és prou garantia *perquè* ho continuïn essent en el futur [final].
- Hem preparat unes pàgines especials *perquè* pugueu gaudir del ciberespai [final].
- No han vingut a la festa *perquè* se n'han descuidat [causal].
- Votem aquesta opció *perquè* ens permet arribar més lluny [causal].
- No s'expliquen la causa *per què* es mouen [no pas conjunció, sinó preposició + relatiu].
- Volen saber *per què* hi ha gent que s'apunta a aquests cursos [no pas conjunció, sinó preposició + interrogatiu].
- Es pregunten *per a què* seran útils totes aquestes feines [no pas conjunció, sinó preposició + interrogatiu].

- **La locució conjuntiva *tot i que* s'ha de fer servir amb el verb en indicatiu. Amb el verb en subjuntiu s'han d'utilitzar altres locucions equivalents.**

- *Tot i que* no és igual el nombre d'usuaris que el de sessions, almenys indica que s'hi han connectat unes quantes persones diferents [correcte].
- *Tot i que* tenim un programari net de virus, la responsabilitat final és de cada usuari [correcte].
- *Encara que* [o *Malgrat que*] aquests passos previs no tinguin una dimensió pública, s'han de presentar correctament [i no pas ~~Tot i que~~].
- S'han d'eliminar les substàncies perilloses *encara que* [o *malgrat que*] en alguns casos puguin ser beneficioses per a algú concret [i no pas ~~tot i que~~].

Lèxic

S'ha de parar atenció a una sèrie d'incorreccions o inexactituds de lèxic o de construccions que es fan sovint, que són més o menys aparents i que a vegades passen desapercebudes i tot. Es poden resumir en els punts següents.

1. Estrangerismes

No s'han de fer servir **castellanismes** o altres **estrangerismes**, encara que siguin discutits, si tenim l'equivalent català.

Validació de diccionaris

No n'hi ha prou que un terme figuri en un diccionari per a donar-lo per bo. Per exemple, en el *Gran diccionari 62 de la llengua catalana*, a cura de Lluís López del Castillo, s'apleguen uns quants castellanismes (*barco, despedida, despedir, desperdici, fugar-se, garrafal, impar, mediar, membret, mentres, nòvio, parafernàlia, per anticipat, quantiós -osa, quiròfan, recapacitar, tuberia, virgueria...*) no sancionats, de moment, per l'IEC i que, per tant, s'han d'esmenar. Així, doncs, és important conèixer el material de consulta que es fa servir.

Estrangerisme	Mots en català
aconteixement	<i>esdeveniment, fet</i>
baffle	<i>altaveu</i>
bolleria	<i>brioixeria</i>
calentar	<i>escalfar</i>
colindant	<i>adjacent, confrontant, limítrof/a</i>
col·lisionar	<i>col·lidir, topar</i>
comprehensivitat	<i>integració</i>
customitzar	<i>personalitzar, adaptar al(s) client(s)</i>
desvelar	<i>revelar, descobrir</i>
donar a (una tecla...)	<i>pitjar, prémer</i>
empotrar	<i>encastar</i>
enterar-se	<i>adonar-se, assabentar-se</i>
escarbar	<i>furgar, gratar</i>
espònsor	<i>patrocinador</i>
event	<i>esdeveniment, fet</i>

Estrangerisme	Mots en català
fletar	<i>noliejar</i>
link	<i>enllaç</i>
medir	<i>fer, mesurar, tenir</i>
novedós/osa	<i>nou/nova, innovador/a</i>
nòvio/a	<i>promès/esa, xicot/a, nuvi/núvia</i>
peatonal	<i>de vianants</i>
pegatina, enganxina	<i>adhesiu</i>
plaç	<i>termini</i>
primar	<i>fer prevaler, estimular, donar preferència</i>
promig	<i>mitjana</i>
solapament	<i>encavalcament (o encavallament)</i>
solventar, subsanar	<i>resoldre, solucionar</i>
sublevació	<i>insurrecció, revolta</i>
suggestent	<i>suggestidor/a</i>
taladradora	<i>perforadora, màquina de foradar, trepant</i>
tamany	<i>mida, grandària, dimensió</i>
tonteria	<i>ximpleria</i>
tonto/a	<i>ximple, tòtil/a, tanoca, babau/a</i>
traje (o tratge)	<i>vestit</i>
umbral	<i>llindar</i>
vale, vale?	<i>d'acord, sí, va bé, molt bé, bé, entesos, eh?, oi?</i>
vivenda	<i>casa, habitatge</i>

Exemples:

- L'avaluació final es fixa amb *la mitjana* de les notes de tot el curs [i no pas ~~el promig~~].
- És necessari *solucionar* aquest problema [i no pas ~~subsanar~~ ni ~~solventar~~].
- El curs consisteix en un recorregut per tots els *esdeveniments* del segle [i no pas ~~aconteixements~~].
- El treball s'ha d'elaborar en el *termini* de vint-i-set mesos [i no pas ~~plaç~~].
- Falta un bon servei de cafeteria i *bríoixeria* [i no pas ~~bolleria~~].
- Només es pot fer així perquè no hi hagi *encavalcaments* [o *encavallaments*] de tasques [i no pas ~~solapaments~~].
- Els *patrocinadors* d'aquest projecte d'ensenyament són les entitats locals [i no pas ~~espònsors~~].
- Aquest fet *nou* [o *innovador*] s'afegeix a la possibilitat de consultar bases de dades [i no pas ~~novedós~~].
- Hi ha una tendència a la *integració* de l'ensenyament secundari obligatori [i no pas l'anglicisme ~~comprehensivitat~~].
- A més, continuarà els *enllaços* a institucions i serveis orientats a l'empresà [i no pas ~~links~~].
- La conferència versarà sobre el desenvolupament social, la reforma de l'Estat i la seguretat social al *llindar* del segle XXI [i no pas ~~umbral~~].
- Només falta *pitjar* una tecla [i no pas ~~donar-li a~~].
- Familiars que no simpatitzaven necessàriament amb ETA i HB eren castigats a haver d'agafar cada setmana un autocar *noliejat* per... [i no pas ~~fletat~~].
- L'home, que no era a *casa* [o *l'habitatge*] en el moment que va començar el foc, va perdre la vida perquè hi va entrar per salvar la seva dona [i no pas ~~la vivenda~~].

- L'objectiu de la reforma és *fer prevaler* [o *estimular* / *donar preferència a*] les possibilitats de diàleg [i no pas ~~primar~~].
- Els resultats de les organitzacions culturals poden ser difícils de *mesurar* [i no pas ~~medir~~].
- El nou marc és molt més flexible i elimina circumstàncies que fan que alguns empresaris siguin *refractaris* a contractar dones [i no pas ~~reacis~~].
- Si no *grato* dins meu, res. Sóc dels qui miren cap endins [i no pas ~~escarbo~~].
- Aquest assumpte m'indigna i em *revolta* [i no pas ~~subleva~~].
- Volia divulgar la meua alegria per un *esdeveniment* [o *fet*] que és objectivament important [i no pas ~~event~~].
- Cada campus *serà adaptat als clients* d'acord amb les necessitats de la seva organització [i no pas ~~serà customitzat~~].
- L'acusat va comparèixer ahir davant el tribunal amb un *vestit* fosc [i no pas ~~traje~~ ni ~~tratge~~].
- Ho farem tots junts quan ens reunim, *va bé?* [i no pas ~~vale?~~].
- No *s'han adonat* [o *s'han assabentat*] de res [i no pas ~~s'han enterat~~].
- L'entitat esmentada no s'ha volgut *adonar* d'aquest fet [i no pas ~~donar per enterada~~].

2. Mots correctes i adequats

S'ha d'anar amb compte a **formar els mots correctament**, evitant males formacions, i a **fer servir els termes adequadament** pel que fa al sentit.

- S'entén com a potenciador de l'individu i del seu sentit de *pertinença* a la comunitat [i no pas ~~pertanyença~~].
- Són unes acusacions *desproveïdes* de tot fonament [i no pas ~~desprovistes~~].
- Recorda que de petits anaven a l'hort i menjaven pèsols *crus* [i no pas ~~crusos~~].
- Podeu consultar la vostra activitat d'usuari i *veure* l'estat de les comandes que heu fet [i no pas ~~comprovar~~].
- L'Àrea de Recursos Humans gestionarà aquestes accions per *cobrir d'una manera òptima* les necessitats de cada grup [i no pas ~~optimar~~].
- La majoria d'aquests estudiants van començar els estudis el curs 1995-96, encara que n'hi ha alguns que van començar el curs *següent*, el 1996-97 [i no pas ~~posterior~~].
- Tots dos grups *van fer* un seguit d'intervencions [i no pas ~~van mantenir~~].
- Els estudiants que *hagin aprovat* el conjunt d'assignatures establert obtindran el certificat corresponent [i no pas ~~hagin assolit~~].
- El resguard us servirà de document acreditatiu dels estudis *fets* [i no pas ~~assolits~~].
- Els mòduls de macroeconomia es poden *assimilar* sense problemes dedicant-hi un temps raonable [i no pas ~~assolir~~].
- Cal presentar una sol·licitud en què s'exposin l'interès i els motius pels quals es vol *assumir* aquesta responsabilitat [i no pas ~~assolir~~].
- El currículum ha de tenir un caràcter dinàmic; per això contínuament l'has d'anar actualitzant i fent madurar *afegint-hi* totes les dades que donin fe de la teua evolució professional [i no pas ~~integrant~~].
- Calen dues circumstàncies per a venir: primer, tenir-ne ganes i, segon, que realment et *representi* una bona possibilitat professional [i no pas ~~mereixi~~].
- Les empreses estrangeres no comunitàries hauran d'acreditar la seva capacitat amb un certificat expedit per la representació diplomàtica d'Espanya a l'estat *corresponent* [i no pas ~~respectiu~~].
- Per a treure l'angoixa que us pot *haver vingut* després de visitar les pàgi-nes anteriors [i no pas ~~haver esdevingut~~].
- En aquest apartat incorporarem els objectius descrits i les explicacions, si us sembla que *hi escauen*, sobre la concreció dels objectius [i no pas ~~s'escauen~~].
- Inclou un *tauler* d'anuncis [i no pas ~~taulell~~].

3. Estrangerismes semàntics

S'ha d'anar amb compte amb certs mots o construccions que, per calc, moda o la raó que sigui, en un moment determinat s'estenen i arriben a adquirir sentits o matisos que pertanyen a altres paraules o, a la inversa, s'eliminen, es redueixen i perden part del seu significat, de manera que en podríem dir **castellanismes** o **estrangerismes**, com els de l'apartat 1, però **semàntics** en comptes de formals. El resultat és un **empobriment lèxic** i una **pèrdua de l'esperit propi de la llengua catalana**, substituït pel d'altres llengües, cosa que s'ha d'evitar.

- És un pensament que *es va escampant* [o *va agafant* / *va prenent cos*] en la nostra societat [i no pas ~~va quallant~~; en català el mot *quallar* no té aquest sentit figurat].
- Cal estar atents a la presència de condicions que *afavoreixen* l'aparició del conflicte [i no pas ~~propicien~~].
- Hi ha uns vells lavabos públics que estan sempre tancats i que cauen a *trossos* [i no pas ~~pedaços~~].
- Després d'haver esclatat la bomba, la policia *va escorcollar* dos ciutadans [i no pas ~~va registrar~~].
- Els Mossos d'Esquadra havien efectuat un *escorcoll* a casa del jove [i no pas ~~registre~~].
- El provoquen perquè *reveli* alguns secrets [i no pas ~~desvetlli~~].
- Alguns detalls, com ara l'absència d'un o *més* telèfons de contacte, poden fer perdre una feina [i no pas ~~varis~~].
- *He sentit* dir a moltes persones que allò va ser horrible [i no pas ~~He escoltat~~].
- En una videoconferència múltiple cal gestionar les comunicacions perquè a cada moment es vegi i *se senti* qui parla [i no pas ~~s'escolti~~].
- La universitat s'ha d'obrir a noves demandes formatives d'adults que *necessiten* reciclar-se [i no pas ~~precisen~~].
- Amb aquesta perspectiva és *necessari* insistir en aquesta idea [i no pas ~~precís~~].
- Això es podia esdevenir en el *pas* de l'any 1999 al 2000 [i no pas ~~trànsit~~].
- Si anem més *avall* de la pàgina, trobarem l'enllaç que ens interessa [i no pas ~~a baix~~].
- ...una orientació derivada de l'especificitat que *tenen* els Estudis d'Humanitats [i no pas ~~ostenten~~].
- Va parlar del cost *mitjà* per estudiant [i no pas ~~mig~~].
- Hi participarien biblioteques interessades en serveis bibliotecaris que *donessin suport* a l'ensenyament a distància [i no pas ~~recolzessin~~].
- Prestar el servei d'acord amb les especificacions mínimes *previstes* en els requisits tècnics [i no pas ~~contemplades~~].
- També es *preveu* augmentar la interactivitat amb la creació d'una bústia [i no pas ~~contempla~~].
- Hi trobareu les instruccions sobre els aspectes que s'han de *fer constar* [i no pas ~~complimentar~~].
- L'any 1997 aquesta pàgina *va ser objecte* de canvis importants [i no pas ~~va sofrir~~].
- Es proposa que tothom s'expressi com *vulgui* [i no pas ~~ho desitgi~~].
- El *centre* urbà de Terrassa és fruit del creixement de dos emplaçaments [i no pas ~~case~~].
- *A més a més* [o *De tant en tant*] hi haurà activitats presencials [i no pas ~~Eventualment~~].
- *Atesa* la diversitat de situacions que poden resultar... [i no pas ~~Donada~~].
- El manual *abraça* [o *comprèn*] el període que va des del segle XIX fins als anys noranta del XX [i no pas ~~abasta~~].
- Aquesta institució vol fer una tasca de divulgació dels resultats de la recerca amb la publicació de *treballs* i l'organització de cursos i seminaris [i no pas ~~papers~~].
- Els mitjans de comunicació de massa *s'han erigit* en un nou model cultural [i no pas ~~s'han constituït~~].
- Teniu la possibilitat d'*anar* a una caixa i demanar que us passin el saldo a un compte associat [i no pas ~~acostar vos~~].
- L'objectiu és oferir uns estudis que, sense *negligir* els aspectes bàsics de l'economia, s'especialitzin en economia digital [i no pas ~~descuidar~~].
- Si compareu aquests costos amb els de desplaçament a qualsevol centre d'ensenyament presencial, *us adonareu* que [o *veureu* que] aquest model d'universitat comporta un estalvi evident [i no pas ~~observareu com~~].
- En cas que *vegis* que et convaliden alguna de les assignatures que fas... [i no pas ~~observis~~].
- Hem de redactar els *requisits* per a aquesta feina [i no pas ~~requeriments~~].
- Ha publicat cent set diccionaris de diferents *tipus* [i no pas ~~tipologies~~].

- Primer s'han d'estudiar l'àmbit d'actuació i *els problemes* que presenta [i no pas ~~les problemàtiques~~].
- *El tema* de què tracta aquest llibre és la personalitat [i no pas ~~La temàtica~~].
- Us agraïm la confiança que *heu dipositat en nosaltres* [i no pas ~~ens heu dispensat~~].
- Ajuden a decidir quines iniciatives cal *promoure* [i no pas ~~endeagar~~].
- El pla docent unifica metodològicament la matèria i la *temporitz*a [i no pas ~~temporalitza~~].
- Un noi marroquí de catorze anys mor *negat* a l'estany de Banyoles [millor que no pas ~~ofegat~~].
- La peça més *grossa* pesa quasi quatre quilos [i no pas ~~gran~~].
- Quines són les institucions *capdavanteres* en aquest tipus de recerca [i no pas ~~punteres~~].
- Aquests són els objectius que es *vol*en assolir amb aquesta assignatura [i no pas ~~pretenen~~].
- Amb aquest missatge comencem una sèrie de comunicacions de periodicitat quinzenal amb les quals *us volem fer* arribar ofertes [i no pas ~~pretenem fer vos~~].
- Les noves tecnologies de la informació i la comunicació comparteixen una *aspiració* universal, una vocació d'arribar a totes les esferes de l'activitat humana [i no pas ~~pretensió~~].
- Hi ha anàlisis i interpretacions referides a cada espot, amb *intenció* [o *voluntat*] exhaustiva [i no pas ~~pretensió~~].
- Per a poder-vos oferir cada dia un servei millor, necessitem *saber* la vostra opinió [i no pas ~~conèixer~~].
- Amb aquest taller podeu *saber* quines són les fonts d'informació útils [i no pas ~~conèixer~~].
- En aquesta pàgina web podeu *saber* com se celebra el cap d'any a diferents països [i no pas ~~conèixer~~].
- Heu de *saber* el nom del vostre consultor o consultora [i no pas ~~conèixer~~].
- El *nombre* de participacions és limitat [i no pas ~~número~~].
- El sistema enregistra l'estada d'un usuari a la llibreria virtual, independentment de les planes que consulti o *de l'estona* que s'hi estigui [i no pas ~~del temps~~].
- Volem saber la vida i miracles d'aquest sant tan *assenyalat* [i no pas ~~senyalat~~].
- Ben aviat aquesta població també *disposarà* d'un centre de suport [i no pas ~~comptarà amb~~].
- *A les habitacions hi ha* bany complet, telèfon i aire condicionat [i no pas ~~Les habitacions compten amb~~].
- *Teníem* [o *Fèiem*] una vida intensa i molt orientada a la política [i no pas ~~Portàvem~~].
- Els estudis s'han consolidat en els cinc anys que *fa que funcionen* [i no pas ~~porten funcionant~~].
- És una pàgina web de pastissos, dedicada especialment als més *llaminers* [i no pas ~~golosos~~].
- No ens podem fer càrrec de quins fitxers utilitzeu cadascú *particularment* [i no pas ~~a nivell particular~~].
- Aquests recursos us poden ser útils, tant *per a la* docència com per a la vostra pròpia formació [i no pas ~~a nivell de~~].
- La demanen al telèfon, però ara no s'hi pot *posar* [i no pas ~~ficar~~].
- Em *plau* convidar-vos a l'acte de graduació del curs 2000-2001 [i no pas ~~complau~~].

4. Construccions foranes o estrafetes

S'han d'**evitar** les **construccions estrafetes**, **calcades** o **híbrides**, diferents de com es construeixen en català.

- Aquest Nadal *anirem a veure els* [o *anirem als*] pastorets [i no pas ~~anirem de~~].
- Van fent *el sord* als crítics que recorden que aquest país no és plenament democràtic [i no pas ~~oïdes sordes~~].
- Comencem per *fer un volt* pels diferents pobles [i no pas ~~donar un volt~~].
- La tempesta que descarregava a Vilobí va deixar caure uns quaranta litres per metre quadrat en menys d'*un quart* [i no pas ~~un quart d'ho-ra~~].
- Cada dia plega a *dos quarts de quatre* [i no pas ~~les tres i mitja~~].
- Només em falta apuntar els termes *purament* d'informàtica [i no pas ~~purs i durs~~].
- Ahir portava una camisa *de quadres* [i no pas ~~a quadres~~].
- És una biblioteca que *s'encamina* cap a la personalització del servei d'informació [i no pas ~~dirigeix els seus passos~~].
- Visitaran el museu *amb el guiatge de* [o *guiats per*] persones expertes en art [i no pas ~~de la mà de~~].
- Per això la formació, la competitivitat i la solidaritat són conceptes que han d'anar *junts* [i no pas ~~de la mà~~].
- El cotxe dels quatre detinguts *va fugir* [i no pas ~~es va donar a la fuga~~].

- Les noves tecnologies de la informació *són a tot arreu* [i no pas ~~estan en totes parts~~].
- Compraré un bitllet d'*anar i tornar* [i no pas ~~anada i tornada~~].
- Fem-ho com sempre; *no fos cas que ens equivoquéssim* [o *no sigui que ens equivoquem*] [i no pas ~~no vagi a ser que ens equivoquem~~].
- I, *és clar*, el carnestoltes més graciós també ens dona l'oportunitat de gaudir de la seva festa [i no pas ~~com no~~].
- Us demanem que ho feu avinent *tan aviat com pugueu* [o *tan aviat com sigui possible*] [i no pas ~~el més aviat possible~~].
- Les vendes de materials es fan *sobre la base de* la propietat col·lectiva dels mòduls docents de la Universitat [i no pas ~~en base a~~].
- En aquests cursos, *havent superat un* [o *després de la superació d'un / amb la superació prèvia d'un*] examen presencial, la Universitat atorga un diploma [i no pas ~~prèvia superació d'un~~].
- Ho nota quan té la criatura *a coll* [i no pas ~~als braços ni en braços~~].
- Si visiteu l'Ajuntament, *de passada* us podeu apuntar a la cavalcada [i no pas ~~de pas~~].
- El material bàsic per a la preparació de l'assignatura es compon dels tres mòduls didàctics que edita la Universitat *a aquest efecte* [i no pas ~~a l'efecte~~].
- Cal tenir en compte que, *a l'efecte* de la prestació per maternitat, es consideren protegides les situacions següents [i no pas ~~a efectes~~].
- Les grans multinacionals de les tecnologies de la informació ocuparan aquest camp directament o per mitjà d'empreses creades *amb aquesta finalitat* [i no pas ~~a tal efecte~~].
- L'actualització de les dades es fa un cop al dia, per la qual cosa no veuràs l'ingrés *fins a l'endemà* d'haver-lo fet [i no pas ~~fins al dia després~~].
- Es van estar tres hores al parc *fent petar la xerrada* [i no pas ~~petant la xerrada~~].
- Si no ho poden mirar fins demà passat, *què hi fa* que ens hi dediquem avui o demà [i no pas ~~què més dona~~]?

5. Mots i construccions genuïns

S'ha de fer servir **el mot, o la construcció, més habitual en un català genuí**, perquè no hi hagi un llenguatge artificios; sempre tenint en compte el context, però, perquè de vegades una forma té un sentit figurat o un matís que no té una altra.

- Us recordem que a la bústia d'opinions que trobareu a l'espai *Comunitat* ens podeu *deixar* [o *fer arribar*] la vostra opinió respecte a aquest punt [millor que no pas *facilitar*].
- La societat no es beneficia *prou* de la recerca que es fa a la universitat [millor que no pas *suficientment*].
- Si tingués *prou energia i temps*, ho engegaria [millor que no pas *energia i temps suficient*].
- Només cal preveure-ho amb *prou temps* [millor que no pas *el temps suficient* o *suficient temps*].
- Conté profecies que descriuen la fi del món, des de Nostradamus fins a la *Mare de Déu* de Fàtima [millor que no pas *Verge*].
- La cultura s'adquireix *amb* l'educació [millor que no pas *mitjançant*].
- Un bon professional ha d'estar sensibilitzat *per* les aplicacions didàctiques [millor que no pas *respecte de*].
- Un cop *acabat* el curs, l'estudiant obté un diploma [millor que no pas *finalitzat*].
- Els treballadors no es poden donar de baixa fins a l'*acabament* del servei [millor que no pas *la finalització*].
- En aquest tauler cadascú trobarà els cursos que *fa* [o *segueix*] [millor que no pas *realitza*].
- Hi ha escrit el procés que *s'ha de seguir* per a inscriure-s'hi [millor que no pas *cal portar a terme*].
- Els centres de suport de la UOC *acosten* la universitat a la realitat social de les comarques [millor que no pas *apropen*].
- Us explicarem *quins passos* heu de fer [i no pas ~~quines passes~~].
- ...*s'estimen més* perdre lectors en línia i cobrar que no pas continuar com abans [millor que no pas *prefereixen*].
- Si *us estimeu més* que fem el tràmit nosaltres, podeu emplenar el formulari [millor que no pas *preferiu*].
- ...incorporarem els objectius i les explicacions, si *us sembla* que hi escauen, sobre aquest tema [millor que no pas *creieu*].
- Aquesta fundació podrà fiscalitzar la gestió de l'adjudicatari, inspeccionar-ne el servei i dictar, si ho *troba* oportú, les disposicions necessàries per a mantenir la prestació [millor que no pas *creu*].

- La mesa podrà atorgar, si ho *considera* [o *troba*] convenient, un termini de tres dies per a esmenar els errors [millor que no pas *creu*].
- Aviat sabrem el resultat *de la rifa* de Nadal [millor que no pas *del sorteig*].
- Entre les respostes rebudes *rifarem* 90 euros [millor que no pas *sortejarem*].
- No he votat perquè *me n'he descuidat* [millor que no pas *me n'he oblidat*].
- No *et descuidis* d'escriure la data d'elaboració del teu currículum [millor que no pas *t'oblidis*].
- Una gran quantitat d'escultures *miren de* representar sentiments [millor que no pas *tracten de*].
- Es va assumir que els programes escrits durant els anys seixanta i setanta ja no s'utilitzarien *al cap de* trenta anys [i no pas ~~després de~~].

6. Paraules precises

Si hi ha dues o més paraules per a un concepte determinat, val més fer servir **la més precisa i que no porti confusió de significat** amb una altra, encara que l'altra sigui al diccionari (normalment com a entrada secundària).

- Els programes van néixer com a remeis temporals, amb la intenció de reescriure'ls després de l'emergència *momentània* [millor que no pas *puntual*].
- Ho fem perquè totes les persones que en algun moment heu tingut un determinat vincle amb la Universitat pugueu *continuar* mantenint el contacte entre vosaltres i amb la institució [i no pas ~~seguir~~].
- *Continuem* treballant per millorar aquest servei [i no pas ~~Seguim~~].
- Cal explicar les habilitats que *demanen* els objectius i continguts de l'assignatura [i no pas ~~suposen~~].
- Aquest sistema *ha comportat* [o *ha significat*] la desaparició definitiva de l'anterior [i no pas ~~ha suposat~~].
- Els treballadors d'aquesta empresa encara no saben *la destinació definitiva* [i no pas ~~el destí definitiu~~].
- Us convoquem a una sessió informativa que *tindrà lloc* [o *es farà*] el dia 11 de març a la UAB [i no pas ~~es desenvoluparà~~].
- Els cursos de preparació de les proves d'accés *han estat elaborats* [o *han estat fets*] per Ensenyament Obert [i no pas ~~han estat desenvolupats~~].
- ...a causa del paper social i de servei públic que els mitjans de comunicació poden *exercir* [i no pas ~~desenvolupar~~].
- Han posat en funcionament una empresa amb la intenció de *crear* [o *elaborar*] eines, materials i cursos d'actualització [i no pas ~~desenvolupar~~].
- Tenen experiència en *l'elaboració* d'aquest tipus de materials [i no pas ~~el desenvolupament~~].
- Abans de marxar he de comprar un *rodet* per a la màquina de fotografiar [i no pas ~~carret~~].
- Es comuniquen *per mitjà* d'aparells electrònics [i no pas ~~a través~~].
- El pagament es farà efectiu *per* transferència bancària [i no pas ~~a través de~~].
- Això s'assoleix *amb* una formació sòlida [i no pas ~~a través d'~~].
- Hi trobareu una oferta variada de serveis *i* tot el que pugui afavorir l'aprenentatge [i no pas ~~així com~~].
- Va convidar amics i familiars, *a més de* [o *i també*] companys de feina [i no pas ~~així com~~].
- En certa *manera* adopten una actitud molt inconscient [i no pas ~~forma~~].
- Us hi podeu subscriure *gratuïtament* [i no pas ~~de forma gratuïta~~].
- Els treballs es poden fer *de manera* individual i col·lectiva [i no pas ~~forma~~].

Guia pràctica de català

Redacció i construcció de la frase

Quan s'escriu s'ha d'aconseguir una redacció clara, ordenada, ben travada, concisa i sense elements innecessaris, que recarregarien el text i el farien artificiosos. A més, la frase ha de contribuir a fer una llengua autèntica, allunyada de models forasters. Per això hi ha uns quants punts que s'han de tenir en compte a l'hora de redactar qualsevol escrit.

1. La frase ha de ser **genuïna** i, per tant, s'han d'evitar les construccions estranyes a la llengua en què s'escriu, en aquest cas la catalana.

- ~~Aquest és un fet interessant.~~ - *Aquest fet és interessant.*
- ~~El seu és encara un món proper a l'èpic.~~ - *El seu món encara és proper a l'èpic.*
- ~~És per aquest motiu que trobem equivocats considerats...~~ - *Per aquest motiu trobem equivocats considerats...* [si no és que s'hi vol donar un matís o èmfasi especial].
- ~~Són dos els supòsits bàsics que...~~ - *Hi ha dos supòsits bàsics que...*
- ~~És a partir dels agents i del concepte de procés IDEF que podem estructurar...~~ - *A partir dels agents i del concepte de procés IDEF podem estructurar...* [si no és que s'hi vol donar un matís o èmfasi especial].
- ~~Prova del seu arrelament n'és...~~ - *És prova del seu arrelament...*
- [Parlant del director d'un museu] ~~Si el deixen,~~ per fi hi haurà un museu a l'edifici de Richard Meier. - *Si el deixen fer...*
- ...van constatar que ~~són molts els problemes~~ que han de solucionar. - *...hi ha molts problemes...*
- ~~Cap problema.~~ - *No passa res. / Això no és problema. / No hi ha cap problema.*
- ~~Res a veure.~~ - *No hi té res a veure.*

2. Tota frase **necessita verb principal**; per tant, s'ha d'evitar de fer una frase independent, és a dir, entre punts, sense verb.

- ~~De moment només assenyalar~~ que aquesta prosa implica l'escriptura. - *De moment només convé/podem/cal assenyalar que...*
- ~~Finalment, només recordar~~ que... - *Finalment, només falta recordar que...*
- El que la lectora o el lector busca és claredat, ordre i ~~confiança. Pensar~~ que allò que llegeix és fiable i mereix la seva atenció. - *...confiança, pensar que...*
- Mentre l'última defensa de Barcelona queia sota l'exèrcit de Felip V, Pau Ignasi de Dalmases i Ros negociava la possibilitat de l'empara britànica en missió ~~diplomàtica. Sense saber. Sense poder fer res.~~ - *...diplomàtica, sense saber què passava, sense poder-hi fer res.*

3. S'ha de seguir l'**ordre** correcte sense canviar elements de lloc innecessàriament. Així s'eviten repeticions, abusos de possessius, etc. Això no vol dir, però, que l'ordre sigui fix: a vegades convé canviar-lo per a introduir matisos al text.

- ~~...els següents casos.~~ - *...els casos següents.*
- ~~El restant 49%~~ ha demanat l'accés a Psicologia. - *El 49% restant...*
- ~~El que més m'agrada...~~ - *El que m'agrada més...*
- ~~Es pot o no fer aquesta operació.~~ - *Es pot fer aquesta operació o no (fer-la).*
- ~~...amb o sense sucre.~~ - *...amb sucre o sense.*
- ~~Té l'obra~~ uns moments particulars, des del... - *L'obra té...*

- ...~~poca cosa té a veure~~ el del clàssic agricultor amb el de l'obrer. - ...*té poca cosa a veure...*
- Aquest és ~~un clar exemple~~ del sistema d'intercanvi. - ...*un exemple clar...*
- La connexió al Campus va ser difícil durant la ~~passada setmana~~. - ...*setmana passada*.
- ~~Terrassa era a la baixa edat mitjana~~ un nucli essencialment agrícola. - *A la baixa edat mitjana Terrassa era...*

4. Els diversos **elements** de la frase han d'estar **ben lligats** perquè no hi hagi una construcció desballestada o punts sense acabar.

- ~~Capacitar i desenvolupar professionalment totes les persones de la UOC en relació amb les seves responsabilitats~~. - *Capacitar totes les persones de la UOC en relació amb les seves responsabilitats i fer que es desenvolupin professionalment.*
- Aquest diari és d'aquells que mai no deixen temps d'acabar de ~~llegir-lo~~. - ...*llegir-los*.
- ...competències per a ~~canviar, trobar i millorar la feina~~. - ...*canviar de feina, trobar-ne i millorar-la*.
- No és tan important per les titulacions que imparteix ~~sinó~~ per les experiències que s'hi porten a terme. - ...*com...*
- ...professionals que sàpiguen inserir-se en una organització o ~~crear-la~~ i fer-la funcionar. - ...*crear-ne una...*
- Tots els contractes han de tenir una durada màxima d'un any amb data de començament 1 de gener de cada any i ~~que finalitzaria el~~ 31 de desembre del mateix any. - ...*data d'acabament...*
- ~~Són condicions d'aquests grups~~ que l'investigador principal i almenys dos components més tinguin el grau de doctor i experiència acreditada de recerca. - *Una condició d'aquests grups és...*
- [Parlant dels materials didàctics] ~~Basats~~ en tecnologies d'agents intel·ligents, es vol que els professors tinguin una millor eina per al seguiment de l'aprenentatge dels estudiants. - *Amb aquests materials, basats...*

5. S'ha de buscar la **claredat** de la frase evitant construccions artificioses o rebuscades.

- ~~Desenvolupar la redacció d'un informe~~. - *Redactar...*
- Aquest espai comptarà amb la participació ~~per part~~ d'experts en el tema debatut.
- Ho trobareu al centre de suport que ~~es troba situat~~ a les dependències de l'Oficina Comarcal... - ...*és...*
- El dia x ~~es va constituir per part de la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya~~ el dipòsit... - ...*la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya va constituir...*
- ~~Preguem la seva lectura de forma immediata~~. - *Us demanem que el llegiu immediatament.*
- Aquest curs començarà el ~~proper~~ setembre de 1999; per la qual cosa caldrà fer la sol·licitud d'accés a partir del ~~proper~~ gener.
- ~~El projecte té previst la seva finalització~~ al setembre. - *L'acabament del projecte és previst per...*
- Aquests xips es poden posar i treure, cosa que permet ~~que si heu d'ampliar la memòria RAM ho puguem fer~~ sense necessitat de canviar tot l'ordinador.
- Hi podran accedir els ~~titulats en la diplomatura de~~ Turisme. - ...*diplomats en...*
- ~~En el cas de les assignatures que estiguin organitzades en més d'una consultoria~~, els professors s'han de coordinar.
- *Els professors de les assignatures que estiguin organitzades en més d'una consultoria...*
- Us ~~preguem sapigueu excusar nos~~ per les molèsties que això... - ...*demanem que ens excuseu...*

6. S'ha de mirar que hi hagi els **elements justos** i evitar els que siguin sobrrers, per repetició d'idees o conceptes.

- ...només cal que ~~ens~~ ho sol·liciteu al nostre servei d'obtenció de documents. [o *ens* o *nostre*, però no pas tots dos].
- ...consta ~~d'uns~~ 50.000 volums aproximadament. - ...*de...* [uns i *aproximadament* expressen la mateixa idea].
- ...i de les ~~interrelacions~~ entre ells. - ...*relacions...* [o *inter-* o *entre*].
- ...sempre que s'ajustin a les ~~següents~~ condicions que us descriu a continuació.
- Amb l'esperança que aquesta situació no es torni a produir ~~de nou~~...
- Us agraïm molt sincerament la vostra atenció i comprensió.
- Així mateix, ~~també~~ gaudeixen d'una àmplia oferta de serveis.
- ~~Durant el transcurs de~~ la trobada hi haurà... - *Durant* [o *En el transcurs de*]...
- Els navegadors de web són uns programes dissenyats especialment per a ~~facilitar una còmoda~~ navegació per totes les dades i recursos... - ...*procurar una còmoda* [o *facilitar la*]...
- Aquest conveni [...] tindrà una durada de tres anys, que ~~podran ser prorrogables~~. - ...*seran prorrogables* [o *podran ser prorrogats* o *es podran prorrogar*].

7. En català **val més fer servir verbs que no pas substantius** en determinades posicions perquè la construcció amb verb respon més a una llengua natural i genuïna i evita possessius i pronoms innecessaris i encarceradors de l'expressió.

- Tenen el programa i les instruccions per a ~~la seva instal·lació~~. - ...*instal·lar-lo*.
- ...per tal de procedir a ~~la formalització de~~ la matrícula... - ...*formalitzar*...
- Els criteris i les pautes genèriques per a ~~l'accés~~ als diferents estudis... - ...*accedir*...
- Competències per a dissenyar materials didàctics multimèdia per a ~~la seva utilització~~ en les accions formatives que... - ...*utilitzar-los*...
- Identificar diverses estratègies per a ~~la dinamització d'~~espais... - ...*dinamitzar*...
- Disposa de diferents catàlegs per a ~~la consulta del~~ seu fons. - ...*consultar*...
- L'avaluació contínua assegura el procés d'aprenentatge i és necessari ~~el seu compliment~~ per a superar... - ...*que es compleixi* [o *complir-la*]...
- [Parlant d'uns productes determinats] Fins ara el preu havia estat el factor determinant que ~~n'impossibilitava la implantació~~ en l'àmbit personal. - ...*impossibilitava que s'implantessin*...
- Ajuts per a ~~l'elaboració de~~ materials didàctics... - ...*elaborar*...
- [Una assignatura] Es va decidir ~~la seva adaptació~~ al suport web. - ...*adaptar-la*...
- Us volem ajudar a entendre ~~el seu funcionament~~. - ...*com funciona*.
- El servidor passa aquestes dades a una altra aplicació ~~per al seu processament~~. - ...*perquè les processi*.

8. Claredat no significa reduir-se a frases curtes, independents, separades per punts cada poques paraules, sinó que, com correspon al desenvolupament d'un pensament ordenat, **es necessiten frases principals i subordinades**.

- No s'han d'omplir exageradament les frases amb explicacions mitjançant guions, parèntesis, comes, etc. ~~El lector o la lectora acabarà~~ perdent el fil del que se li vol comunicar. - ...*etc., perquè el lector o la lectora acabaria*...
- Els hàbits i estils comunicatius han evolucionat amb el pas del temps, sobretot gràcies a l'impuls dels invents tecnològics. Durant aquesta evolució s'han desenvolupat convencions socials sobre l'aspecte formal dels documents ~~escrits. Aquestes convencions~~ es basen en la finalitat comunicativa del document i afecten tant el llenguatge com la forma. - ...*escrits, les quals*...
- Es disposa d'uns materials didàctics dissenyats per a estudiar des de casa, amb un tractament molt acurat dels continguts i ~~la presentació. Tutories i consultories~~ permanents amb l'objectiu de personalitzar el curs per a cada ~~estudiant. Sessions~~ presencials que afavoreixen l'intercanvi amb els ~~companyes i per a mantenir un bon ritme d'avaluació contínua~~. - ...*presentació; hi ha tutories [...] estudiant i sessions [...] companyes, a més d'avaluació contínua per a mantenir un bon ritme*.

9. Si es fan **subapartats** vinculats a un enunciat, aquest enunciat ha de lligar amb cada un dels subapartats, els quals han de ser coherents entre ells, és a dir, han de començar amb un element de la mateixa categoria (tots amb verb conjugat, tots amb infinitiu, tots amb nom o tots amb una frase, però no pas algun de cada manera).

El servei d'obtenció de documents es compon de.* • Obtenció d'articles, que proporciona articles de revistes continguts en el fons bibliogràfic... • Préstec interbibliotecari, que proporciona llibres, actes de congressos... * La preposició <i>de</i> s'hauria d'apostrofar en el primer cas, però això no seria correcte i no lligaria amb el segon cas.	El servei d'obtenció de documents es compon <i>de les seccions següents</i>: • Obtenció d'articles, que proporciona articles de revistes continguts en el fons bibliogràfic... • Préstec interbibliotecari, que proporciona llibres, actes de congressos...
---	---

La direcció pensarà quina formació necessita cada persona del seu equip i prioritzarà les accions tenint en compte: • Que l'acció formativa estigui justificada per les responsabilitats que la persona té en el seu lloc de treball. • Les necessitats del servei i les possibilitats de realitzar-les en les dates previstes.* * Un punt i l'altre han de començar amb elements de la mateixa categoria.	La direcció pensarà quina formació necessita cada persona del seu equip i prioritzarà les accions tenint en compte: • Que l'acció formativa estigui justificada per les responsabilitats que la persona té en el seu lloc de treball. • <i>Que hi hagi possibilitats de respondre a les necessitats del servei en les dates previstes.</i>
--	--

Els professionals que participen en aquest programa de formació podran aportar a les organitzacions: • una visió global del funcionament dels mercats financers, • optimar* la gestió de la tresoreria de l'organització, • augmentar* l'eficiència en la presa de decisions. * Hi ha d'haver coherència entre els punts.	Els professionals que participen en aquest programa de formació podran aportar a les organitzacions: • una visió global del funcionament dels mercats financers, • <i>una optimització de</i> la gestió de la tresoreria de l'organització, • <i>un augment de</i> l'eficiència en la presa de decisions.
---	--

...els avantatges següents: • actualitzar els coneixements, • assolir una base teòrico-analítica, • coneixements dels* diferents mercats financers, • estratègies* per a aplicar en la selecció... * Hi ha d'haver coherència entre els punts.	...els avantatges següents: • actualitzar els coneixements, • assolir una base teòrico-analítica, • <i>conèixer</i> els diferents mercats financers, • <i>tenir estratègies</i> per a aplicar en la selecció...
---	---

...a cada activitat: • Objectius de l'activitat.* • Continguts amb què es relacionen.* • Temps de dedicació necessari. • Criteris d'avaluació per a la seva puntuació.* * Els punts o subapartats han de lligar amb l'enunciat que els introdueix.	...a cada activitat: • Objectius <i>que té</i>. • Continguts amb què es <i>relaciona</i>. • Temps de dedicació necessari. • Criteris d'avaluació per a <i>puntuar-la</i>.
--	---

10. Quan es vol que un escrit sigui neutre perquè va adreçat a tothom, s'ha de procurar que no surti redactat tenint en compte únicament el gènere masculí, sinó que inclogui **tant el masculí com el femení**, sense caure en l'artificiositat, però.

- ~~El participant en aquest programa~~ desenvoluparà les estratègies necessàries per a adquirir les competències següents. - *Qui participi en aquest programa...*
- ...proves de nivell que ~~hauran de fer tots/es els/les participants~~. - *...haurà de fer tothom qui hi participi.*

Convencions formals

1. Abreviacions

Aquest apartat conté indicacions generals sobre l'ús de les abreviatures, les sigles i els símbols des del punt de vista de l'escriptura. Malgrat que és un tema ja molt estudiat i àmpliament tractat en la bibliografia, avui dia encara hi ha moltes vacil·lacions.

Lectures recomanades

Badia, Jordi i altres (1997). *El llibre de la llengua catalana per a escriure correctament el català* (pàg. 616 i seg.). Barcelona: Castellnou.

Mestres, Josep M.; Guillén, Josefina (2001). *Diccionari d'abreviacions. Abreviatures, sigles i símbols*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 319 i seg.). Vic / Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

Solà, Joan i altres (1995). *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona* (pàg. 16-19). Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

1.1. Abreviatures

A continuació s'esmenten alguns aspectes que cal recordar pel que fa a les abreviatures:

- Tota paraula és susceptible de ser abreujada. N'hi ha que tenen una abreviatura establerta o coneguda, però per als casos en què no és així vegeu l'apartat sobre formació d'abreviatures del *Diccionari d'abreviacions*; les pautes que s'hi donen poden ser molt útils a l'hora de revisar taules, gràfics o quadres, que per manca d'espai sovint contenen paraules abreujades (com ara els dies de la setmana: *dl.*, *dt.*, *dc.*, *dj.*, *dv.*, *ds.*, *dg.*).
- Les abreviatures han de portar sempre punt (o punts si es tracta d'una de composta), tret que hi hagi una barra inclinada. Exemple: *p. ext.* (*per extensió*), *a/e* (*adreça electrònica*).
- Si es tracta d'una abreviatura composta de més d'un mot escurçat, cal deixar un espai entre mot i mot. Exemple: *C. S. del Barcelonès* (*Centre de Suport del Barcelonès*).
- Les abreviatures corresponents a expressions llatines s'han d'escriure en cursiva. Exemple: *n. b.* (*nota bene*).
- Quan d'una paraula hi ha recollida més d'una abreviatura, cal fer servir sempre la mateixa. Per exemple, a la UOC *pàgines* s'abreuja sempre *pàg.*, no *pp* ni *pàgs*. A les referències bibliogràfiques també es fa servir sempre aquesta abreviatura i no d'altres. Per exemple: *1994, pàg. 26* i no *1994:26*.
- Els ordinals es prenen com una abreviatura i s'escriuen, doncs, amb punt final. Exemples: *1r.*, *2a.*, *5è.*, *4ts.*, *8ns.*, *15es.*, etc.
- Com a norma general, no s'utilitzen abreviatures dins el text.

1.2. Símbols

Pel que fa als símbols, s'han de tenir en compte els aspectes següents:

- No porten punt al final i hi ha d'haver un espai entre el valor numèric i el símbol, excepte en el cas dels símbols %, °, en què aquest espai no es posa (es manté l'espai si el símbol del grau va acompanyat de lletra: °C, °F).
- No s'han de deixar símbols intercalats en el discurs. Per exemple, no s'ha d'escriure *quin % s'obté...* o *quants km falten...*, sinó *quin tant per cent* (o *percentatge*) *s'obté* o *quants quilòmetres falten*, etc.
- No s'han de barrejar símbols i paraules senceres, és a dir, no s'escriu Σ/metre ni *km/hora*, sinó Σ/m i *km/h*.
- Els símbols referits a una magnitud només es poden fer servir quan aquesta magnitud s'expressa amb xifres. Si la magnitud s'expressa amb lletres, cal escriure sencera tota l'expressió. És a dir, són correctes les combinacions *15 km*, *15 quilòmetres* o *quinze quilòmetres*, però no *quinze km*. Cal dir, però, que en el discurs és preferible desenvolupar el nom de la magnitud, excepte si el text conté moltes xifres, cas en què es pot mantenir el símbol.

1.3. Sigles i acrònims

És una pràctica habitual posar ara sigles ara noms complets de manera aleatòria. Cal, però, aplicar les regles següents:

1) La primera vegada que es fa servir una sigla en un text, s'escriu entre parèntesis després del nom complet corresponent. Però una sigla molt coneguda o més coneguda que el seu enunciat exacte no necessita explicació (DNI, EUA, IVA...).

2) Un cop identificada la sigla, en endavant ja es pot prescindir de l'enunciat complet, que només carregaria el text.

1.3.1. Observacions

- Les sigles s'escriuen amb majúscules i sense punts (tret de les sigles lexicalitzades, com ara *làser*, *radar*, *ovni*, *sida*...). Es posen sempre en rodona, independentment del fet que designin entitats catalanes o no catalanes o publicacions, és a dir, **BOE** (en rodona), però *Butlletí Oficial de l'Estat* (en cursiva).

- El plural d'una sigla es fa en l'article i no afegint cap essa al final.

les ONG (organitzacions no governamentals) i no ~~les ONG's~~, ~~les ONGs~~ ni ~~les ONGS~~; les PMF (preguntes més freqüents) i no ~~les PMF's~~, ~~les PMFs~~ ni ~~les PMFS~~; les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) i no ~~les TIC's~~, ~~les TICs~~ ni ~~les TICS~~; les PAC (proves d'avaluació contínua) i no ~~les PAC's~~ ni ~~les PACS~~

- El fet que les sigles s'escriguin amb majúscules no implica que les designacions corresponents s'hagin d'escriure també amb majúscules inicials, sinó que han d'anar segons la norma que afecti cada cas.

Noms comuns

el **DNI** (document nacional d'identitat); el **DDT** (diclorodifeniltricloroetà); l'**ESO** (ensenyament secundari obligatori); les **PMF** (preguntes més freqüents); la **XDSI** (xarxa digital de serveis integrats)

Noms propis

el **DOGC** (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*); l'**ICDE** (Consell Internacional per a l'Ensenyament a Distància); la **LOGSE** (Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu); el **WWW** (World Wide Web)

- Fora de pocs casos consagrats per l'ús (**PPCC**, Països Catalans; **CCOO**, Comissions Obreres), per a expressar plural en una sigla **no s'han de duplicar les lletres**.

EUA (Estats Units d'Amèrica) i no ~~EEUU~~; **FGC** (Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya) i no ~~FGG~~; **RH** (Recursos Humans) i no ~~RRHH~~; **RP** (Relacions Públiques) i no ~~RRPP~~

- Algunes sigles d'origen estranger s'han **catalanitzat**. En aquest cas, la forma catalana, tant de la sigla com de la designació corresponent, és preferent.

EUA (Estats Units d'Amèrica) i no **USA** (United States of America); **FMI** (Fons Monetari Internacional) i no ~~IMF~~ (International Monetary Fund); **FPAP** (Front Popular per a l'Alliberament de Palestina) i no ~~FPLP~~, en espanyol; **OAP** (Organització per a l'Alliberament de Palestina) i no ~~OLP~~, en espanyol; **OCDE** (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics) i no ~~OECD~~ (Organization for Economic Cooperation and Development); **ONU** (Organització de les Nacions Unides) i no ~~UNO~~ (United Nations Organization); **OTAN** (Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord) i no ~~NATO~~ (North Atlantic Treaty Organization); **PNB** (Partit Nacionalista Basc) i no ~~PNV~~, en espanyol; **XDSI** (xarxa digital de serveis integrats) i no ~~RDSI~~ (red digital de servicios integrados)

- Encara que en alguns casos és admissible l'ús tant de majúscules com de minúscules, la UOC prefereix utilitzar només la majúscula inicial.

Eumo (empresa editorial de l'Escola Universitària de Mestres d'Osona) i no **EUMO**; **Renfe** (Red Nacional de Ferrocarriles Españoles) i no **RENFE**; **Termcat** (Centre de Terminologia per a la Llengua Catalana) i no **TERMCAT**; **Unesco** (Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura) i no **UNESCO**; **Unicef** (Fons Internacional de les Nacions Unides per a l'Ajuda Urgent als Infants) i no **UNICEF**

Abreviacions més freqüents							
a l'atenció de	a/	col·lecció	col·l.	número	núm.	sense número	s/n
abans de Crist	aC	companyia	cia.	<i>opere citato</i>	<i>op. cit.</i>	societat anònima	SA
adreça electrònica	a/e	coordinador/a	coord.	pàgina/es	pàg.	telèfon	tel.
apartat	ap.	després de Crist	dC	plaça	pl.	tom	t.
article	art.	edició	ed.	per exemple	p. ex.	traducció	trad.
avinguda	av.	entresòl	entl.	primera	1a.	unitat monetària	u. m.
carrer	c.	gram	g	quilo	kg	<i>verbi gratia</i>	v. gr.
capítol	cap.	hora	h	reial decret	RD	volum	vol.
carretera	ctra.	<i>ibidem</i>	<i>ibid.</i>	segon	s		
circa 'al voltant de'	ca.	metre	m	següent	seg.		
codi postal	CP	minut	min	segle	s.		

1.3.2. Apostrofació

Atès que davant les sigles i els acrònims no hi ha unitat de criteris quant a l'apostrofació, la UOC segueix la norma més simple, és a dir, la que obeeix a les regles –i les excepcions– de l'apostrofació de mots. La clau consisteix a tenir aquestes regles molt clares i aplicar-les guiant-se sempre per la pronúncia i no per la grafia, que de vegades és enganyosa. En la taula següent hi ha exemplificades les regles d'apostrofació davant de sigles i acrònims:

La sigla o l'acrònim...			Femení	Masculí
amb vocal inicial	lletrejat	s'apostrofa	...davant de <i>a, e, o</i> tòniques: l'A-2 /l'a-dos/ l'ABC /l'a-be-ce/ l'EGB /l'e-ge-be/ l'OAP /l'o-a-pe/ l'ONG /l'o-ena-ge/	...sempre: l'ADN /l'a-de-ena/ l'IPC /l'i-pe-ce/ l'IRPF /l'i-erra-pe-efa/ l'ISBN /l'i-essa-be-ena/ l'URL /l'u-erra-ela/
		no s'apostrofa	...davant de <i>i, u</i> àtones: la IBM /la i-be-ema/ (però d'IBM) la ILP /la i-ela-pe/ la ISBD /la i-essa-be-de/ la UAB /la u-a-be/ la UE /la u-e/ la UGT /la u-ge-te/ la UPF /la u-pe-efa/	_____
	sil·labejat	s'apostrofa	...davant de <i>a, e, o</i> i <i>i, u</i> tòniques: l'APA /l'apa/ l'EMMA /l'emma/ l'ONCE /l'once/ l'OPEP /l'o-ep-ep/ l'OTAN /l'otan/ l'OTI /l'oti/ l'UCI /l'uci/ l'UNE /l'une/ l'URSS /l'urs/	...sempre: l'AVE /l'abe/ l'ESO /l'eso/ l'Íbex /l'íbex/ l'ICE /l'ice/ l'ICS /l'ics/ l'IEC /l'iec/ l'IESE /l'iese/ l'IVA /l'iba/ l'Unicef /l'unicef/
		no s'apostrofa	...davant de <i>i, u</i> àtones o consonant: la Interpol /la interpol/ la UEFA /la wefa/ la UNED /la unet/ la Unesco /la unesco/ la UOC /la woc/ la USTEC /la ustec/	_____
amb consonant inicial	lletrejat	s'apostrofa	...davant una consonant el nom de la qual, al seu torn, comença amb vocal (<i>f, h, l, m, n, r, s, x</i>), fora de <i>i, u</i> àtones: l'FM /l'efa-ema/ l'LRU /l'ela-erra-u/ l'N-II /l'ena-dos/ l'NBA /l'ena-be-a/ l'R+D /l'erra-mes-de/ l'RFA /l'erra-efa-a/ l'SNCF /l'essa-ena-ce-efa/	...davant una consonant el nom de la qual, al seu torn, comença amb vocal (<i>f, h, l, m, n, r, s, x</i>): l'HTML /l'hac-te-ema-ela/ l'FBI /l'efa-be-i/ l'FMI /l'efa-ema-i/ l'LP /l'ela-pe/ l'LSE /l'ela-essa-e/ l'RD /l'erra-de/ l'SMI /l'essa-ema-i/
		no s'apostrofa	...davant una consonant el nom de la qual, al seu torn, comença amb una consonant (<i>b, c, d, g, j, k, p, q, t, v, w, z</i>) o amb <i>i, u</i> àtones: la BBC /la be-be-ce/ la CE /la ce-e/ la CNT /la ce-ena-te/ la TV /la te-be/ la XDSI /la ics-de-essa-i/	...davant una consonant el nom de la qual, al seu torn, comença amb una consonant (<i>b, c, d, g, j, k, p, q, t, v, w, z</i>): el BMW /el be-ema-be/ el DNI /el de-ena-i/ el PCC /el pe-ce-ce/ el KGB /el ka-ge-be/ el PDF /el pe-de-efa/ el TGV /el te-ge-be/

La sigla o l'acrònim...			Femení	Masculí
amb consonant inicial	sil·labejat	s'apostrofa	_____	...davant de s líquida: l'SDEU /l'esdeu/ l'SKILL /l'esquill/ l'SMIC /l'esmic/
		no s'apostrofa	...davant una consonant (també s líquida) la CIA /la cia/ la GEC /la gec/ la FAO /la fao/ la FNAC /la fenac/ la NASA /la nasa/ la SFIO /la sfio/ la SGAE /la sgae/ la SPEC /la spec/	...davant una consonant que no sigui s líquida el BUP /el bup/ el DIEC /el diec/ el PSOE /el pesoe/ el PSUC /el pesuc/ el SAT /el sat/

2. Majúscules i minúscules

Establir uns criteris de distinció entre majúscules i minúscules és necessari per a aconseguir que els textos universitaris tinguin coherència en aquest sentit i quedin unificats. S'ha de tenir en compte, però, que l'ús de majúscules, pel caràcter discrecional que té, a vegades fa difícil la tasca d'establir regles prou coherents i viables.

Per això, en determinats casos, l'únic que cal fer és vetllar per la coherència en un mateix escrit. Amb tot, també cal tenir present que la tendència actual és reduir l'ús de les majúscules, ja que, com qualsevol altre recurs amb funció específica, pot perdre sentit si se n'abusa.

Fonts bibliogràfiques

Coromina, Eusebi (1993). *El 9 Nou. Manual de redacció i estil* (3a. ed.). Vic: Diputació de Barcelona / Eumo Editorial / Premsa d'Osona.

Fitxes de normalització lingüística (2) (1992). Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, Servei de Llengües i Terminologia.

Les majúscules i les minúscules (1995). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Gabinet de Llengua Catalana.

Majúscules i minúscules (1992, 2a. ed.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Estudis i Propostes», 1).

Proposta d'ús de majúscules i minúscules (1992, 2a. ed.). Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana.

Com a referència hi ha el quadre següent de majúscules i minúscules. Conté un nombre important d'exemples trets de diverses fonts. Dels criteris que s'hi estableixen, val la pena comentar els aspectes següents:

- Els noms de les assignatures i dels cursos de formació de postgrau (màsters, postgraus, cursos d'especialització i cursos d'actualització) es tracten d'una manera diferent de com ho solen fer altres universitats: a la UOC només es posa amb majúscula la inicial de la primera paraula que forma el nom de l'assignatura (*Didàctica general, Teoria i pràctica de la traducció*).
- Les denominacions (substantius i adjectius) de les facultats, els estudis*, les càtedres i les àrees de coneixement van amb majúscula. També van amb majúscula els noms de les carreres i les especialitats dins de les carreres (*l'especialitat d'Electrònica, però un especialista en electrònica*).

*La UOC es compon d'estudis, equivalents a les facultats d'altres universitats.

- Sobre les designacions incompletes d'institucions, no s'han de confondre els casos en què la designació completa queda sobreentesa amb altres casos en què s'interpreta com un nom genèric o en què, malgrat que es parli d'una institució en concret, es denomina per mitjà d'un nom comú. Es poden trobar, doncs, aquests tres casos diferents:

- una universitat
- la Universitat (Oberta de Catalunya)
- aquesta universitat / la nostra universitat

No és igual dir *aquesta universitat* que *la Universitat*, encara que en tots dos casos ens referim a la mateixa institució. (Una manera de saber quan ha d'anar amb majúscula i quan no és mirar si la designació es podria dir completa; i no podem dir *aquesta universitat Oberta de Catalunya*.)

	Amb minúscula	Amb majúscula
A. Noms referits a persones i animals		
1. Noms de persones, divinitats i éssers mitològics	Quan han esdevingut noms comuns, fent referència tant a persones com a coses: • Es creu un adonis. • Perseguia una quimera. • No hi pots confiar gens, és un jude. • És el benjamí de la família. • Els van portar un santcrist de record. • El watt és una unitat de potència. • Ens va fer d'amfitrió durant la nostra estada. Quan designen una col·lectivitat: • els àngels, els argonautes, els ciclops, les muses, les nimfes, els titans, les sibil·les [però: les Gràcies, les Plèiades, els Dioscurs, els Olímpics]	Per regla general: • Benjamin Franklin, Judes Tadeu, James Watt • Déu, la Santíssima Trinitat, el Bon Pastor, la Mare de Déu, Jehovà, Al·là, l'Esperit Sant, Llucifer • Cronos, Zeus, Posidó, Neptú, Quimera, Medusa, Tifó, Polifem En cas que portin preposicions i articles, la inicial de l'element que va en primer lloc (habitualment la preposició <i>de</i>) es posa amb minúscula si va després del nom de pila i amb majúscula quan el nom s'omet: • Eugeni d'Ors, Carles Bosch de la Trinxeria, Juan de la Cierva, Leonardo da Vinci, Giovanni Pico della Mirandola, Alexander von Humboldt, Ludwig Mies van der Rohe [però: D'Ors, De la Cierva, Van der Rohe] Excepcions: Bartolomé de Las Casas, François de La Rochefoucauld, Jean de La Fontaine, Jean de La Bruyère, Gabriele D'Annunzio
2. Sobrenoms i pseudònims	Quan esdevenen una identificació de la persona mitjançant un sintagma llarg. En aquest cas s'escriuen entre cometes, separats del nom mitjançant una coma: • Bernat Garí, «el deixeble del mestre Ramon Llull» • el pare Damià de Molokai, «el missioner dels leprosos» • la mare Teresa de Calcuta, «la germaneta dels pobres» • Cesare Pavese havia anomenat Italo Calvino «l'esquirol de la ploma»	Els sobrenoms s'afegeixen al nom de la persona. En català s'escriuen amb els articles i les preposicions, si en porten, amb minúscula: • Martí l'Humà, Jaume I el Conqueridor, Carles el Calb, Lluís el Piadós, Guifré el Pelós, Joana la Boja, Felip el Bell, Alfons X el Savi • Plini el Vell, Policlet el Jove, Heràclit l'Obscur • el Noi del Sucre, el Timbaler del Bruc

	Amb minúscula	Amb majúscula
A. Noms referits a persones i animals		
2. Sobrenoms i pseudònims		• Che Guevara, Al Capone, Malcolm X, Magic Johnson, Nat King Cole • Rodrigo Díaz de Vivar, <i>el Cid</i>; Dolores Ibárruri Gómez, <i>la Passionària</i> En llengües diferents del català, la inicial de l'article s'escriu amb majúscula: Domínikos Theotokópoulos, <i>El Greco</i>; Juan Martín Díaz, <i>El Empecinado</i>; Giovanni Antonio Canal, <i>Il Canaletto</i>; Josep de Ribera i Cucó, <i>Lo Spagnoletto</i> Els pseudònims substitueixen el nom de la persona: • el Rector de Vallfogona [per <i>Francesc Vicent Garcia</i>], Víctor Català [per <i>Caterina Albert</i>], Pere Quart [per <i>Joan Oliver</i>], Bernardo Atxaga [per <i>Joseba Irazu Garmendia</i>], George Orwell [per <i>Eric Arthur Blair</i>], Molière [per <i>Jean-Baptiste Poquelin</i>] Tant els uns com els altres s'escriuen en cursiva si acompanyen el nom complet i en rodona si van sols: • Dolores Ibárruri Gómez, <i>la Passionària</i> / La Passionària fou una dirigent comunista basca; Leopoldo Alas, <i>Clarín</i> / Clarín és autor de La Regenta; Frederic Soler, <i>Pitarra</i> / Serafi Pitarra fou el fundador del teatre català
3. Noms de dinasties i llinatges		Per regla general i en singular: • els York, els Lancaster, els Brandenburg, els Habsburg, els Tudor, els Valois, els Hannover, els Romanov, els Grimaldi, la dinastia Han, la dinastia Ming, la dinastia Tang, la dinastia Yuan Tradicionalment, però, el nom d'algunes dinasties s'ha pluralitzat: els Àustries, els Borge, els Borbons, els Capets, els Plantagenets, els Trastàmars
4. Càrrecs oficials, títols nobiliaris i eclesiàstics, titulacions acadèmiques i altres designacions genèriques	Tant si es fa referència a la persona concreta com si no: • el rei Joan Carles, el príncep de Mònaco, el comte de Barcelona, la duquessa d'Alba, el duc de Windsor • l'alcalde, el regidor de Cultura, el diputat, el governador civil, el president de la Generalitat, el president Pujol, el director general de Política Lingüística, el conseller de Sanitat, el ministre de Defensa, l'ambaixador soviètic	En l'encapçalament de la correspondència, quan el càrrec s'utilitza en comptes del nom de la persona interessada: • Senyor President, [...] • Senyor Director General de la Unesco, [...] Quan els càrrecs van precedits de formes protocol·làries o formen part d'una designació oficial:

	Amb minúscula	Amb majúscula
A. Noms referits a persones i animals		
4. Càrrecs oficials, títols nobiliaris i eclesiàstics, titulacions acadèmiques i altres designacions genèriques	• el tinent López, el caporal Santos • el bisbe de Vic, el bisbe Jubany, fra Ginebró, l'abat de Poblet • el jutge Garzón, l'enginyer Torres, l'arquitecte Puig • el rector, la vicerectora, el gerent, la secretària del Consell Social, el secretari general, el director de programa, la cap d'estudis, personal acadèmic, professor associat, professor ordinari, professor visitant, professor emèrit, personal d'administració i serveis, administratiu, tècnic terminòleg, bibliotecària, becari, telefonista, bidell, personal del grup I, personal laboral, personal funcionari, estudiant, doctorand, catedràtic • és enginyera de camins	• Sa Majestat el Rei, Molt Honorable Senyor President [però: Molt Honorable Senyor Jordi Pujol, president de la Generalitat], el Rector Magnífic de la UOC, Il·lustríssima Senyora Alcaldessa, Il·lustre Senyora • el títol d'Enginyer Industrial Quan els càrrecs o títols han esdevingut un nom literari o artístic, tant en català com en altres llengües: • el Rector de Valfogona, el Baró de Maldà, el Marquès de Sade, el Duc de Rivas • l'Arcipreste de Hita, Lord Byron, l'Abbé de Saint-Pierre, el Preste Joan, Fra Angelico [però: fra Luis de León]
5. Formes de tractament	Per regla general: • sant Antoni, santa Teresa de Jesús, arc de sant Martí, l'iri de sant Antoni • mossèn Cinto, sor Isabel de Villena, sor Juana Inés de la Cruz • senyor Esteve, senyora Ramona	Quan els tractaments són en llengües diferents de la catalana: • Sir Winston Churchill, Lady Di • Monsieur Dupont, Madame de Pompadour, Frau Maria Braun, Don Pedro García, Don Bosco, Don Juan Manuel • la detectiva Miss Marple
6. Formes de protocol	_____	• Sa Majestat, Molt Honorable Senyor, Magnífic Senyor, Il·lustre Senyora, Sa Santetat
7. Abreviatures de tractament i títols de cortesia	_____	• Afm. / Afma. [abrev. d'<i>afectíssim / afectíssima</i>] • Dir. [abrev. de <i>director / directora</i>] • Dr. / Dra. [abrev. de <i>doctor / doctora</i>] • Magfc. Sr. [abrev. de <i>Magnífic Senyor</i>] • Llic. [abrev. de <i>llicenciat / llicenciada</i>] • M. Hble. Sra. [abrev. de <i>Molt Honorable Senyora</i>] • Mn. [abrev. de <i>mossèn</i>] • N. Sr. / N. Sra. [abrev. de <i>Nostre Senyor / Nostra Senyora</i>] • Pres. [abrev. de <i>president / presidenta</i>] • Prof. [abrev. de <i>professor / professora</i>] • Sr. / Sra. [abrev. de <i>senyor / senyora</i>] • St. / Sta. [abrev. de <i>sant / santa</i>]
8. Noms propis referits a animals	_____	Tots els substantius i adjectius, però no pas els articles i les preposicions: • el Cavall de Troia, Pegàs • Rocinante, Babieca • Cobi, Campaneta, Donald, el Gat amb Botes • la Cuca Fera • Floquet de Neu

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
1. Noms d'objectes personalitzats o singularitzats	_____	Tots els substantius i altres elements, però no pas els articles i les preposicions: • la Tisó, l'Excalibur • el Pi de les Tres Branques
2. Noms de mitjans de transport (vaixells, trens i aeronaus)	_____	Els noms propis de mitjans de transport s'escriuen en cursiva i les marques o models en rodona : • l'<i>Orient Express</i>, el <i>Titanic</i>, el <i>Queen Elizabeth</i>, el cuirassat <i>Potemkin</i>, l'<i>Apollo-13</i>, el <i>Nautilus</i>, el petrolier <i>Prestige</i> • Vespa, Montesa, Seat, Peugeot, Pegaso, Rolls-Royce, Cadillac, Boeing
3. Noms d'astres	Quan s'agafen com a noms comuns: • prendre el sol • lluna plena • cada terra fa sa guerra	Tots els substantius i adjectius: • Terra, Júpiter • el Sol • la Lluna • la constel·lació de l'Óssa Major, el Carro
4. Noms de productes	Les denominacions de productes mitjançant el topònim d'origen: • un priorat de primera, un montsec molt gustós, un tall de camembert, un xerès sec El producte genèric: • una aspirina, una lot, les vambes, un jeep nou, unes xiruques	La denominació d'origen: • Ratafia Catalana, Pollastre de la Raça Prat El producte concret: • unes Wamba, una llanterna Lot, les sabates Chiruca
5. Noms d'entitats, institucions i organismes		
• Nom propi de la institució, organisme, entitat, empresa o establiment	El plural aglutinador o singular en sentit genèric: • els departaments de la Generalitat • els departaments de Justícia i de Cultura • cap diputació no pot... • els ajuntaments d'Olot i del Prat • un jutjat social instruirà el cas • els registres civils i mercantils • els índexs de la borsa • les universitats han d'acomplir... • el van ingressar en un hospital • actuen en un teatre • l'hotel és de dues estrelles • els membres del club...	Les denominacions genèriques d'una entitat formalment constituïda: • el Departament de Justícia de la Generalitat • el Govern Civil de Barcelona • l'Ajuntament de Manresa • Jutjat de Primera Instància núm. 1 • el Registre Civil de Vic • la Borsa de Barcelona • la Universitat Complutense de Madrid • l'Hospital de Sant Pau • el Teatre Lliure • el Parlament Europeu • s'allotgen a l'Hotel Principal • Club de Graduats i Antics Estudiants de la UOC
• Designacions d'entitats jurídico-públiques, militars i religioses	Les denominacions utilitzades en sentit absolutament genèric o quan es tracta de plurals aglutinadors: • les esglésies de tot el món • una administració eficaç, les administracions locals, les administracions públiques • els estats europeus, una qüestió d'estat • l'exèrcit soviètic [però: l'Exèrcit Roig]	Els adjectius i els complements del nom s'escriuen amb minúscules: • l'Església catòlica, l'Església protestant, casats per l'Església • l'Administració catalana, l'Administració pública, els òrgans de l'Administració pública • l'Estat espanyol • l'Exèrcit espanyol • el Govern català

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
5. Noms d'entitats, institucions i organismes		
• Designacions d'òrgans de gestió, consulta o govern (oficials i no oficials)	Les denominacions utilitzades en sentit absolutament genèric o quan es tracta de plurals aglutinadors: • els serveis del Parlament • els treballs en comissió • les secretaries generals han de vetllar... • els consells escolars dels centres d'ensenyament • tots els ateneus tenen una junta directiva • les vocalies de cultura de les entitats cíviques • els consells de direcció i de gerència	Les denominacions d'institucions: • la Junta Directiva de l'Ateneu Barcelonès • el Consell de Direcció de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió • la Secretaria General del Departament de... • el Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya • el Consell Escolar de l'I. B. Jaume Callís • el Consell d'Administració de Premsa d'Osona, SA • el Consell de Direcció de la Corporació... • la Direcció General de Política Lingüística • el Servei de Professorat del Departament d'Ensenyament • la Comissió de Cultura de l'Associació de... • la Comissió d'Urbanisme de Barcelona • la Vocalia de Muntanya de la Unió Excursionista • el Consell Executiu de la Generalitat • el Consell de Ministres de...
• Designacions incompletes o coreferents	Quan no es parla d'una unitat en concret, sinó que es fa referència al conjunt o a la categoria, s'utilitza una denominació genèrica: • la universitat ha de vetllar..., un departament és... Quan, tot i parlar d'una unitat en concret, no es fa servir el nom propi, sinó que es denomina per mitjà d'un nom comú de valor genèric o una denominació coreferent: • aquesta universitat, aquesta entitat, aquest ens, aquesta institució, aquest organisme • el nostre departament • la cambra catalana, el consistori badaloní, la corporació municipal de Girona	Quan es designa el nom d'una manera incompleta perquè s'ha esmentat anteriorment o perquè se sobreentén: • l'Estat, la Generalitat, el Govern, l'Administració, les Corts, el Parlament, la Comissió • l'Ajuntament ha instituït..., la Diputació va aprovar..., el Departament ha fet públic..., el Consell considera..., la Junta ha dimitit • el regidor de Cultura, el conseller de Governació, el ministre de l'Interior • Hisenda recapta..., Economia decidirà abans de l'estiu...
6. Fets i períodes temporals		
• Festivitats cíviques, religioses i polítiques i celebracions que s'hi vinculen	Quan hi ha un sentit genèric o es fa referència a una part de la festivitat: • les festes (els focs, la nit...) de Sant Joan • la processó del Corpus • jornada castellera a Vilafranca del Penedès • la festa de la Candela, la festa major caurà en dilluns • les falles de València • la castanyada de Tots Sants • el tió de Nadal, la cavalcada de Reis • la mona de Pasqua • la mascletada va tenir lloc a la plaça de l'Ajuntament de València • amb el <i>chupinazo</i> s'inauguren les festes de Sant Fermí de Pamplona	Per regla general, els substantius i adjectius, però no pas els articles i les preposicions: • el Primer de Maig, l'Onze de Setembre, els Tres Tombs, la Diada del Llibre, la Festa Major de les Borges Blanques, la festa de la Patum de Berga, el Dia d'Acció de Gràcies, el Dia de la Independència, l'Aplec del Caragol de Lleida • Corpus, Sant Jaume, Sant Fermí, el Dia dels Innocents, la Candelera, Carnestoltes, Tots Sants, Pasqua, la Pasqua Florida, Dijous Gras, Divendres Sant, Diumenge de Rams, Nadal, Cap d'Any • la Nit dels Graduats de la UOC

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
6. Fets i períodes temporals		
• Períodes històrics i divisions temporals	Per regla general: - el paleolític, el neolític, l'edat del bronze, l'edat de pedra, l'antiguitat, l'edat mitjana gener, febrer, març dilluns, dimarts, dimecres primavera, estiu	_____
• Fets històrics singulars	Quan prenen un sentit genèric o coreferent: - la primera guerra púnica, les guerres mèdiques, la guerra civil esclatà..., la guerra de successió a Polònia - el fenomen de la revolució industrial..., no es pot parlar d'una revolució industrial global, la reforma de l'Església, una etapa de restauració El substantiu genèric d'un episodi concret: - la guerra de Troia, la guerra dels Cent Anys, la guerra dels Segadors, la guerra de Successió espanyola, la batalla de Las Navas de Tolosa, la batalla de Lepant, el desembarcament de Normandia, la guerra de les Dues Roses, el setge de París, la presa de la Bastilla - el compromís de Casp, els processos de Nuremberg, el cisma d'Occident, el tractat d'Utrecht, el concili de Trento, la pau de Westfàlia, el procés de Burgos	Els adjectius i substantius que designen els grans fets històrics i els grans conflictes bèl·lics i els noms singulars de fets històrics concrets (sobretot en textos especialitzats): - les Germanies, la Setmana Tràgica, el Sis d'Octubre, el Corpus de Sang - la Segona República espanyola, la Guerra Civil espanyola, el període de la Restauració espanyola comprèn des del desembre del 1874 fins a l'abril del 1931 - la Reforma i la Contrareforma són períodes de la història del cristianisme occidental - la Revolució Francesa, el període anomenat Revolució Industrial, la Primera Guerra Mundial, la Gloriosa, la Primavera de Praga, el Tercer Reich, el Maig del 68, la Nit de Sant Bartomeu, la Nit dels Ganivets Llargs
• Moviments artístics i culturals	Quan s'utilitzen com a denominacions d'estils i corrents artístics i culturals: - d'estil romànic, l'art gòtic - l'esclat del barroc castellà, les lletres del Barroc són també barroques - el segle d'or de les lletres catalanes modernisme, romanticisme - s'entén per noucentisme... - el neoclassicisme en la literatura catalana cubisme, fauvisme, impressionisme, expressionisme	Quan designen períodes temporals més o menys delimitats (sobretot en textos especialitzats): - el Barroc se centrà en dos corrents..., en el Barroc no tot és barroc - en el segle XVII culminà el Segle d'Or - la Renaixença - el Renaixement - la Il·lustració - l'Humanisme Eugeni d'Ors i l'època del Noucentisme - el període del Neoclassicisme castellà
• Corrents ideològics	Per regla general: humanisme, pragmatisme mercantilisme, neoliberalisme radicalisme, federalisme, anarquisme protestantisme, calvinisme, luteranisme racionalisme, positivisme	_____
7. Activitats educatives, científiques i socials		
• Estudis (facultats) i àrees temàtiques de la UOC	La designació incompleta, genèrica o coreferent: - el director dels estudis es posarà en contacte... - la formació de postgrau es divideix en diferents àrees temàtiques	Tots els substantius i adjectius: Estudis d'Economia i Empresa, Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació Àrea d'E-Business i de l'Empresa Digital, Àrea d'Empresa i Desenvolupament Mediambiental, Àrea de Màrqueting

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
7. Activitats educatives, científiques i socials		
• Cicles educatius i disciplines	Els tipus o nivells d'estudis: • la formació professional • el batxillerat unificat polivalent • l'ensenyament secundari obligatori • el primers cicle d'ESO • el preescolar • s'ha matriculat de filologia • una llicenciatura • una diplomatura • un programa de doctorat • un grau	Els substantius i adjectius que integren les denominacions de carreres, especialitats i àrees de coneixement: • la carrera d'Arquitectura • la llicenciatura d'Informàtica • la diplomatura de Ciències Empresarials • l'especialitat d'Electrònica • el doctorat de Formalització de Llenguatges Naturals • l'àrea de coneixement de Filologia Catalana • la càtedra de Filosofia del Dret • el programa de doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement
• Màsters, postgraus, cursos, assignatures, seminaris i tallers	La designació genèrica: • un màster de... • el postgrau de... • curs d'especialització de... • l'assignatura de...	La inicial del primer mot després de la designació genèrica (tret que aquesta formi part del nom): • màster de Direcció d'empreses digitals i desenvolupament de negocis a internet • postgrau de Disseny de materials didàctics multimèdia per a entorns virtuals d'aprenentatge • curs d'especialització de Dret comunitari i aplicacions pràctiques als estats membres: escenaris per als professionals del dret • assignatura de Multimèdia i comunicació • taller de Redacció de textos per a la millora de l'activitat docent a la UOC • el curs La revisió i la postedició de textos i les noves tecnologies de la llengua [però: Curs d'aprofundiment de la llengua catalana] • el seminari sobre La qualitat de la llengua oral en els mitjans de comunicació
• Congressos, simposis i jornades	Les categories genèriques: • un congrés de metges • les jornades sobre llengua • un congrés d'arquitectura • un simposi sobre gestió del sòl	Els substantius i adjectius que integren la denominació: • el Primers Congrés de Metges de Catalunya • el Desè Simposi de Psiquiatría Infantil • I Jornades sobre Lingüística Aplicada • Congrés d'Energia Solar • I Simposi de Tecnologia de les Membranes • V Jornades de Gerència Universitària • X Setmana del Llibre Tècnic i Científic • II Trobada d'Assessors Tècnics
• Comunicacions, conferències, taules rodones, debats, ponències i discursos	Quan no es tracta de la denominació exacta sinó d'una denominació genèrica: • una comunicació sobre el tractament d'aigües residuals • una conferència sobre l'arquitectura de Gaudí	Només la lletra inicial del títol, el qual s'ha de posar entre cometes: • «La tradició administrativa avui: mètodes i problemes» és una ponència de les Jornades sobre Tècniques i Mètodes d'Estudi del Llenguatge Administratiu • taula rodona «El disseny industrial dels noranta» • conferència «Tractament físico-químic de l'aigua» • el discurs «La política espanyola de telecomunicacions»

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
7. Activitats educatives, científiques i socials		
• Festivals, exposicions, fires, cicles, salons i certàmens	Quan és un esdeveniment no periòdic o quan el nom genèric no forma part del títol: • uns jocs olímpics, els jocs florals • el festival cinematogràfic que se celebra anualment a Sitges • l'exposició «Cent anys de cinema» [no periòdica], l'exposició Art Futura del 2002 [periòdica] • la fira Expolangues de París	Els substantius i adjectius que componen la designació específica d'un esdeveniment periòdic o d'un esdeveniment no periòdic en què el nom genèric forma part del títol: • els Jocs Olímpics del 1992, Jocs Florals de Lo Rat Penat • el Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Sitges • l'Exposició Universal de Viena • la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga • el Saló Nàutic Internacional de Palma • el Saló Internacional del Còmic de Barcelona
8. Títols d'obres, publicacions i treballs		
• Títols de llibres, d'obres teatrals, musicals, cinematogràfiques, d'arts plàstiques i de programes de televisió	_____	La inicial del títol, que s'escriu en cursiva: • <i>L'auca del senyor Esteve</i>, <i>La plaça del Diamant</i>, <i>La bogeria</i> [literatura] • <i>Terra baixa</i>, <i>Ubu president</i> d'Els Joglars [teatre] • <i>Judici final</i> de Miquel Àngel, <i>Les senyoretes del carrer d'Avinyó</i> de Picasso [pintura] • <i>El pensador</i> de Rodin, <i>Núvol i cadira</i> d'Antoni Tàpies [escultura] • <i>Virolai</i>, <i>Els segadors</i>, <i>Gaudeamus igitur</i> [música] • <i>La ciutat cremada</i>, <i>Plats bruts</i> [cinema i televisió]
• Publicacions periòdiques	_____	La inicial del títol, que s'escriu en cursiva, i les inicials dels substantius i adjectius: • <i>Lo Verdader Català</i>, <i>Serra d'Or</i>, <i>El Temps</i>
• Col·leccions de llibres o altres obres	_____	La inicial del títol, que s'escriu en rodona i entre cometes, i les inicials dels substantius i adjectius: • «El Balanci», «Manuals i Formularis», «Estudis i Propostes»
• Parts d'una obra o publicació periòdica	Les parts genèriques de les obres i dels documents: • l'índex de matèries, vegeu els annexos, en el capítol tercer, en l'apartat següent	La lletra inicial del títol, que s'escriu en rodona i entre cometes: • «Acords per a la normalització lingüística a l'Administració de la Generalitat», publicat a <i>Llengua i Administració</i> • «El llenguatge» del diari <i>Avui</i> • Vegeu l'apartat «Morfologia i sintaxi» de la <i>Guia lingüística</i>

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
9. Termes científics i tècnics		
	Llevat dels noms propis que hi figuren: • el teorema de Pitàgores • el diagrama de Venn • la regla de L'Hôpital • la distribució khi quadrat de Pearson • la campana de Gauss	_____
10. Tramitacions i títols de documents oficials		
• Títols de documents oficials i de les tramitacions corresponents	Les designacions genèriques de classes de documents i classes de tramitacions: • els projectes de llei del Govern • un projecte de llei necessari • les lleis de Catalunya • els estatuts de les comunitats autònomes • el BOPC publica totes les resolucions del Parlament • es va aprovar per mitjà d'un reial decret • les mocions es poden presentar... • els decrets emanats de l'Executiu • la llei fixa uns terminis • cal emetre la resolució • els informes de les comissions • signar un certificat • redactar una memòria	La inicial de la primera paraula que designa la classe de document i els noms propis que formen part del títol: • Reial decret legislatiu 2976/1983 • Informe de la ponència, pel Decret 53/1983, de 24 de juny, sobre... • Moció 23/II del Parlament de Catalunya • l'Estatut dels treballadors, els Estatuts de la Universitat Oberta de Catalunya • el Reglament del Departament de Física • el Projecte de llei d'ordenació dels ensenyaments no reglats • la Llei d'habilitació de crèdits • la Resolució 63/II de la Generalitat de Catalunya • l'Ordre, de 20 de març de 1985, del Departament de Justícia... • el Pressupost de 1990 de la Universitat Oberta de Catalunya • la Memòria d'activitats del Servei Lingüístic
• Altres tramitacions	La denominació de les tramitacions que no corresponen a un document amb títol propi sinó a una actuació oficial: • la interpel·lació al Consell Executiu • la compareixença de l'Hble. Sr. Conseller d'Ensenyament davant la Comissió de Política Cultural	_____
• Parts genèriques de les obres i els documents legals	• en el preàmbul es diu que..., a la disposició transitòria quarta, les disposicions finals, la secció vuitena, l'annex I, el que disposa l'article 43, d'acord amb l'apartat b de l'article 2	_____
• Informes, estudis i projectes	El nom genèric quan no forma part de la designació específica, la qual s'escriu amb majúscula inicial (i en cursiva si es pot confondre amb la resta de l'enunciat): • el projecte <i>La identitat i el consum de les TIC en adolescents en espais públics i privats de lleure</i> • l'estudi L'economia catalana actual	La inicial del nom genèric quan forma part del títol, que s'escriu en rodona: • Programa de recerca i desenvolupament de... • Projecte de remodelació de... • Pla general de normalització lingüística
• Documents acreditatius i carnets	• el document nacional d'identitat • el passaport • la cartilla de la Seguretat Social • el carnet de la UOC	_____

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
11. Noms de lloc		
• Noms de lloc catalans amb article	L'article i les preposicions que en formen part: • el Maresme, la Pobra de Mafumet, al Barcelonès, de l'Ebre (les comarques catalanes porten totes article llevat d'Osona) L'article personal <i>en</i> o <i>na</i> dels noms de lloc: • Castellar de n'Hug, els Omells de na Gaia	_____
• Noms de lloc no catalans amb article	L'article de noms de lloc no catalans però amb forma catalanitzada: • la Manxa, les Ardenes, els Monegres • l'Havana, del Caire, les Filipines, del Salvador, les Bermudes, les Caiman, dels Balcans, la Guaiana Francesa	L'article de noms de lloc no catalans i amb forma no catalanitzada: • Las Hoces, Las Bardenas, d'El Bierzo, La Línea, Las Chafarinas, Las Palmas [però: la Rioja] • Lo Puèi, O Carballiño • Los Angeles, Le Havre, La Spezia, Las Combarèlas, Las Vegas, El Paso, Le Mans
• Noms de demarcacions i de divisions territorials	Les denominacions genèriques: • la província de Tarragona • la comarca d'Osona • la diòcesi de... • la regió de...	_____
• Noms d'entitats locals territorials	_____	En català, la inicial de tots els substantius i altres mots, tret dels articles i les preposicions: • la Fenolleda, el Matarranya, els Serrans, l'Alt Camp, el Racó d'Ademús [comarques] • Molins de Rei, la Vall d'en Bas, els Alamús, el Pla del Remei, les Paül's [municipis] • Sant Andreu, la Zona Franca, el Barri Gòtic, la Barceloneta, les Corts [barris] En llengües diferents del català, també l'article inicial: • Las Hurdes, Las Cuatro Villas, La Alpujarra [comarques] • El Burgo de Ebro, Los Santos de Maimona, O Grove [municipis] • Las Virtudes, El Arenal, Los Remedios [barris]
• Noms de lloc i accidents geogràfics	La designació genèrica que els acompanya: • el molí de les Heures, la coma de Vaca, la collada de Toses, la plana de Vic, el delta de l'Ebre, el cap de Creus, el riu Ter, el massís del Montseny, el castell de Balsareny, l'estany de Banyoles, l'illa d'Eivissa • el canal de la Mànega, les cascades del Niàgara, la mar Roja, el golf Pèrsic, el desert del Sàhara, el pol Nord, el tròpic de Càncer • el cercle polar àrtic, l'equador Els punts cardinals en sentit genèric: • el nord de la Península, el sud d'Espanya, la costa est dels EUA	La inicial de la designació que acompanya els noms de lloc i accidents geogràfics quan és usada absolutament com a nom de lloc i ha deixat de ser genèrica: • l'Illa de França, la Collada, el Delta, el Golf, la Vall d'en Bas, la península del Cap Cod, el Mont Blanc, Riu de la Plata Els punts cardinals quan formen part d'un terme geopolític consolidat: • l'enfrontament Est-Oest, el diàleg Nord-Sud, els països de l'Est

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
11. Noms de lloc		
• Noms de països i demarcacions polítiques, administratives, històriques, geopolítiques o geoturístiques	L'adjectiu acompanyant: • Europa occidental, l'Àsia oriental	Els substantius i altres mots, tret dels articles i les preposicions: • els Països Catalans, el Principat de Catalunya, la Ciutat Comtal, la Catalunya Nord, la Costa Brava, el País Basc, la Costa Daurada • Itàlia, la Gran Bretanya, Irlanda, Flandes, la Ciutat Eterna, el Pròxim Orient, l'Imperi Romà, Occident, Amèrica, Escandinàvia, la Terra del Foc, Àfrica del Sud, la Indòxia, Amèrica del Nord, l'Antàrtida, el Pacífic Igualment amb els noms tradicionals o convencionals de zones reals o imaginàries: • l'Atlàntida, l'Àfrica Negra, la Banya d'Àfrica, els Mars del Sud, el Tercer Món
• Noms de parcs, ports, avingudes, places, carrers i altres vies urbanes i interurbanes	La designació genèrica que els acompanya: • la plaça de Sant Jaume, la plaça Major • el passeig de Gràcia, el passeig de Francesc Macià, el passeig de la Castellana • el carrer Gran, el carrer Nou, el carrer Major • la ronda de Sant Pere, la carretera de Barcelona • el moll de la Fusta, el port de Barcelona • el raval de Santa Anna • l'avinguda de Roma • el parc d'atraccions del Tibidabo, el parc zoològic de Barcelona, el parc de la Ciutadella	La designació genèrica quan ha quedat fossilitzada o s'escriu en un idioma diferent del català: • la Rambla de Barcelona, la Gran Via de les Corts Catalanes, el Camp de Mart, la Via Júlia, la Ronda Litoral • la Plaça Major de Madrid, la Plaça Roja de Moscou • Trafalgar Square, Picadilly Circus, la Rue de Rivoli, Central Park de Nova York, Hyde Park de Londres
• Noms d'edificis i monuments singulars	Els substantius comuns que no formen part de la denominació oficial o són considerats genèrics: • el temple de la Sagrada Família, la cartoixa d'Escaladei, el monestir de Poblet, l'ermita del Puig • el monestir de Los Jerónimos, l'aqüeducte de Segòvia, l'alcàsser de Toledo, el palau de la Moncloa, el palau de la Zarzuela, la plaça de toros de Las Ventas, la torre del Big Ben, les termes de Caracal·la, la catedral de Milà, l'abadia de Westminster de Londres, el teatre de La Fenice de Venècia, el palau de Buckingham	Tots els substantius i adjectius quan formen part de la denominació oficial, tant en català com en altres llengües: • la Llotja, la Seu Vella de Lleida, el Reial Monestir de Poblet, el Palau de la Música Catalana, el Palau de la Generalitat, el Museu Picasso, l'Estadi Olímpic, la Casa de l'Ardiaca, la Casa de les Punxes, el Pont del Diable • el Museu del Prado, el Palau Reial, el Palau de Congressos, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, la Casa de Juntes de Gernika, la Torre del Oro, la Giralda de Sevilla, la Puerta de Alcalá, la Puerta del Sol, el Casón del Buen Retiro, el Colosseu de Roma, el Temple Romà, el Panteó de Roma, la Capella Sixtina, la Torre de Pisa, la Torre de Londres, la Torre Eiffel, l'Estàtua de la Llibertat, la Casa Blanca, les Torres Bessones, la Gran Muralla, la Sainte-Chapelle de París, la National Gallery, l'Empire State Building, el Covent Garden

	Amb minúscula	Amb majúscula
B. Noms referits a coses		
11. Noms de lloc		
• Dependències d'edificis	Quan es designen les dependències amb mots genèrics: • el saló de sessions del consistori • els salons nobles de... • la sala d'actes • una galeria d'art • la sala de juntes • la sala de graus • el campus • el mòdul D.5 • la biblioteca • el vestíbul • els vestidors • la seu central de la UOC	La denominació específica d'una estança singular: • el Saló de Sessions [en el cas del Parlament] • el Saló de Sant Jordi • el Saló de Cent • la Galeria dels Miralls • la Sala de la Columna Els noms d'edificis o dependències singulars: • Pavelló de Govern • Torre Girona • Edifici Coderch • Aula Pi i Calleja • Càtedra Gaudí • Despatx Oval

3. Numerals

A continuació es recorden alguns dels criteris sobre l'escriptura amb xifres o amb lletres dels numerals en un text. Aquesta selecció és fruit dels dubtes que s'han repetit més en la revisió dels materials didàctics pel que fa a aquest tema.

Lectura complementària

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 462 i seg.). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

3.1. Numerals amb lletres

S'escriuen amb lletres:

- Les quantitats aproximades i les formades per tres mots, com a màxim.

- A la trobada presencial hi van assistir més de **dos-cents cinquanta** estudiants.

És incorrecte escriure correlacions de quantitats incompletes; a més, si és possible, aquests intervals s'han d'escriure amb lletres, ja que es tracta de quantitats aproximades.

- Hi van assistir de **tres mil** a **quatre mil** persones [i no pas ~~de tres a quatre mil~~ ni ~~de 3 a 4.000~~].

- L'edat de les persones, els animals i les coses, i la durada d'aquestes darreres.
 - Els nens de **quatre** anys.
 - Un edifici de **cinquanta** anys.
- El nom de les dècades, les quals han d'anar en singular i no en plural.
 - A l'Estat espanyol, l'articulació de diversos moviments clarament nacionalistes començà a la dècada dels **seixanta** [i no pas ~~seixantes~~].
- Els mots *milió*, *bilió*, *trilió* i *quadrilió* en les quantitats rodones.
 - Aquest any tenen un pressupost d'onze **milions** d'euros [però: Aquest any tenen un pressupost d'11.265.250 euros].

Cal recordar que els numerals *milió*, *bilió*, *trilió* i *quadrilió* s'enllacen amb el substantiu que determinen mitjançant la preposició *de*.
- Els tants per cent i els tants per mil quan l'operació s'escriu amb lletres.
 - El sis **per cent** dels habitants [però: El 6% dels habitants].

3.2. Numerals amb xifres

S'escriuen amb xifres:

- Les quantitats formades per més de tres mots.
 - Al magatzem hi ha un estoc de **3.897** llibres.
- El nom dels anys, els quals han d'anar sense el punt dels milers.
 - S'ha tancat el pressupost de l'any **2004** [i no pas ~~2.004~~].

Cal recordar que l'ús de l'apòstrof per a abreujar l'any és incorrecte en català. P. ex.: *Campus Virtual 96* i no *Campus Virtual '96*.

- Les xifres estadístiques, especialment les que hi ha a les taules i als gràfics.
 - L'any passat van recaptar **3** milions d'euros i enguany n'han recaptat **6,5** milions.
- Els nombres seguits del nom o del símbol d'una unitat física o monetària.
 - Vaig rebre **5.000** euros.
 - Vaig rebre **3.000** €.
 - Pesava **50** kg.
 - Una superfície de **18** m².
- Els nombres que es fan servir en les enumeracions d'objectes, ingredients, etc.
 - **5** llapis
 - **20** bolígrafs
 - **12** gomes
 - ...

- Els ordinals abreujats.

- 1r. (primer)
- 2n. (segon)
- 4t. (quart)
- 5es. (cinquenes)
- 53è. (cinquanta-tresè)
- ...

4. Enumeracions

A l'hora d'establir una enumeració es plantegen les qüestions següents:

- **Puntuació entre el fragment introductori i la llista d'elements enumerats**

S'ha d'aconseguir la correcta imbricació de la frase introductòria i els elements de l'enumeració, és a dir, cal mirar de lligar bé la frase introductòria amb els diversos punts enumerats.

En les enumeracions disposades en paràgraf a part o en columna, que són les que s'analitzen aquí, se sol posar dos punts, perquè destaquen el caràcter enumeratiu de la llista, tot i que només són obligatoris quan els elements de l'enumeració són oracions coordinades amb la frase introductòria.

- **Puntuació final de cadascun dels elements de la llista**

Aquesta puntuació depèn de la complexitat i del grau de dependència entre els apartats, és a dir, de la voluntat que hi hagi d'establir més o menys continuïtat entre aquests apartats i de si contenen un verb conjugat o no.

- **Ús de majúscula o minúscula al començament de cada apartat**

La majúscula és sempre una solució optativa, tret de quan un dels elements acaba en punt, cas en què és obligatòria per coherència.

- **Homogeneïtat dels apartats, que han de ser o tots sintagmes nominals o tots verbs i que han d'acabar tots amb punt o sense, etc.**

En general, davant la coincidència d'apartats amb puntuació diferent, la coherència porta a unificar-los donant preferència al signe de puntuació més fort. Però s'ha de tenir en compte que el marge d'oscil·lació en aquest sentit pot ser molt ampli i que la solució podria resultar forçada, ja que no sempre és tan senzilla com posar un punt final a tot arreu. Per exemple, si es troba una enumeració que és un seguit de substantius, però que també té un apartat amb una frase complexa o puntuació interna, la solució de posar majúscula i punt final als substantius potser no és la més adequada. En casos així seria millor traslladar tot el que siguin observacions, ampliacions, aclariments, comentaris, etc. al paràgraf següent, de manera que tots els apartats quedessin iguals (substantius en aquest exemple), coherents en la puntuació i equilibrats en el contingut.

Lectures recomanades

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 284). Vic / Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

Pujol, Josep M.; Solà, Joan (2000). *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (3a. ed., pàg. 76). Barcelona: Columna.

Com que en textos amb moltes enumeracions pot ser avantatjós aplicar-hi sempre la mateixa puntuació, el quadre següent vol donar una sèrie d'indicacions en aquest sentit. Amb tot, això no vol pas dir que s'hagi de refer qualsevol enumeració d'un original que no s'ajusti cent per cent a aquestes indicacions, sinó que hauria de ser una guia per als casos en què es detectin incoherències en la construcció i la puntuació dels apartats. Per tant, no estableix criteris ni normes obligatòries que s'hagin d'aplicar d'una manera automàtica, atès que tampoc no inclou exhaustivament totes les possibilitats.

Molta relació entre els apartats	Apartats amb verb i complements	Minúscula inicial, una coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració. (Si hi ha cap apartat amb comes internes, es posa un punt i coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració.) Pot ser el cas d'un exercici o de les instruccions. Exemple: <i>Instruccions per a la correcció de textos:</i> - seleccioneu la paraula incorrecta, - esmeneu la paraula, - arxiveu el document.
	Apartats sense verb	Minúscula inicial, una coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració. (Si hi ha cap apartat amb comes internes, es posa un punt i coma entre apartats i un punt a l'últim apartat de l'enumeració.) Pot ser el cas de l'enumeració de les fases d'un procés. Exemple: <i>Etaques de la vida:</i> - infantesa, - maduresa, - vellesa.
Poca relació entre els apartats	Apartats amb verb i complements	Majúscula inicial i un punt al final de cada apartat. Pot ser el cas d'un conjunt de conclusions o dels objectius d'un mòdul. Exemple: <i>Aquest curs té els objectius següents:</i> 1. Determinar els factors que influeixen en el rendiment grupal. 2. Analitzar els avantatges de la cooperació. 3. Conèixer algunes de les variables ambientals que poden influir en les persones i en els grups.
	Apartats sense verb	Minúscula i sense cap mena de puntuació entre apartats. Pot ser el cas d'una llista, una enumeració d'una sèrie d'ingredients. Exemple: <i>Ingredients:</i> 4 ous 3 tasses de farina 1 got d'aigua

5. Tipus de lletra

L'ús d'un tipus de lletra o d'un altre no és arbitrari, sinó que cada un té assignades unes funcions específiques. Així, per exemple, per a destacar s'utilitza la negreta (i no el subratllat) i per a indicar que un terme no forma part del nostre sistema lingüístic s'utilitza la cursiva (i no les cometes). Tot seguit s'expliquen els aspectes distintius més habituals dels diferents tipus de lletra.

5.1. Negreta

La funció més comuna de la negreta és permetre la localització immediata d'una paraula dins d'un text. En els textos dels materials didàctics, atès el caràcter pedagògic que tenen, també és admissible fer-la servir (negreta o seminegreta segons els casos, tal com queda reflectit a l'*Scriptorium* de la UOC) com a substitutiu del que s'anomena *cursiva d'èmfasi*, malgrat que convé no abusar-ne (no és adequat utilitzar aquest recurs per a destacar frases senceres).

L'ús de la negreta com a recurs gràfic per a destacar idees o conceptes no té sentit si se n'abusa, tal com succeeix en el cas de les majúscules. Per tant, a l'hora de treballar un text (és a dir, d'escriure'l, corregir-lo o posteditar-lo) cal estar atent a l'ús que se'n fa.

5.2. Cursiva

La cursiva s'utilitza principalment per a les funcions següents:

- Instrument d'èmfasi, neutre semànticament, per a destacar sense afegir connotació
 - Lletres, mots i frases objecte de consideració metalingüística. Exemples: El mot *envers* significa..., En l'apartat *b...*
 - Paraules o fragments que es remarquen en el text perquè després se'n fa una explicació. Exemple: *El fauvisme*, moviment...
 - Símbols de magnituds i termes algebriques en els textos científics i les fórmules en què s'utilitzen (però les lletres gregues, els símbols dels elements químics i les unitats de mesura s'escriuen en rodona).
- Reproducció exacta
 - Títols de llibres, obres teatrals, obres musicals, pel·lícules, publicacions periòdiques.
 - Paraules, frases, locucions d'altres llengües, tret de les que es troben al diccionari sense asterisc o sense indicació de procedència (segons la mena de diccionari) o han estat acceptades pel Termcat. Les locucions llatines s'escriuen sempre en cursiva. Exemples: *fondue*, *single*, *striptease*; *a priori*, *a posteriori*, *grosso modo*, etc.
 - Noms de pàgines web, blogs, llistes de distribució i espais semblants.

No s'han d'escriure en cursiva els noms propis d'empreses o altres entitats (encara que estiguin en una llengua estrangera). Exemples: el Campus per la Pau, l'Internet Interdisciplinary Institute, la Universidad Virtual de Verano, l'empresa Gestión del Conocimiento, etc.

5.3. Versaleta

Es fa servir la versaleta en els numerals romans que expressen els segles, tret dels segles en un text en cursiva, cas en què han d'anar amb majúscula.

Lectures recomanades

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 93 i seg.). Vic / Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

Pujol, Josep M.; Solà, Joan (2000). *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (3a. ed., pàg. 173 i seg.). Barcelona: Columna.

6. Fórmules matemàtiques

En el quadre següent es concreten els aspectes més destacables relacionats amb la composició de les fórmules matemàtiques. És extret fonamentalment del *Manual d'estil* (Josep M. Mestres i altres, 2007) i del *Diccionario de ortografía técnica* (José Martínez de Sousa, 1987).

Composició de les fórmules matemàtiques	
1. Rodona	• Les lletres gregues: α, β, π, Λ, Σ, etc. • Les xifres àrabiques: 1, 2, 3, 4, 5, etc. • Les unitats de mesura: kg, m, etc. • Els operadors: +, -, $\sqrt{}$, :, etc. • Els símbols següents: logaritmes, tangents, sinus i cosinus. • Les sigles que s'utilitzen dins una fórmula: PIB (producte interior brut).
2. Cursiva	• Les lletres que representen valors matemàtics. • Els valors x i y de les abscisses i les ordenades.
3. Signes	• S'ha de deixar un espai entre el valor numèric i el signe operador: 4 + 3. • Si una fórmula es desenvolupa en més d'una línia, els signes s'arreglaren. Si hi ha moltes parts, se centra la més llarga i la resta s'arreglera a sota amb el signe que relaciona els elements: $\begin{array}{r} S_4 + S_5 + S_2 + S_7 = 3 \\ S_3 + S_1 = 3 \end{array}$ • El signe ($\sqrt{}$) ha d'abraçar tots els termes que hi hagi compresos. • Els signes d'integral, parèntesis, claudàtors, claus i pleques han d'abraçar el total de l'operació: $\left(\frac{2}{n} + 4 - 1 \right)$ • Els claudàtors tanquen els parèntesis, i les claus, els claudàtors: { [(...)] }.

Composició de les fórmules matemàtiques	
4. Puntuació en fórmules	• Pel que fa a la puntuació, les fórmules s'han de tractar com si fossin una part del text. • Si hi ha punts suspensius després d'un signe, s'ha de deixar un espai entre el signe i els punts suspensius: $a, \dots$ però $a, \dots$, • Si hi ha punts suspensius entre signes, s'ha de deixar un espai abans i després dels punts suspensius: $a + \dots + b$.
5. Partició de fórmules	• Val més no partir-les; però, si s'han de partir, s'ha de fer segons les normes següents: – La divisió s'ha de fer pels signes $+$, $-$, $\times$, $=$. Aquests signes es col·loquen al final de la ratlla i al començament de la següent. – Cap fórmula no es pot partir entre claudàtors, claus, pleques o pleques dobles.
6. Separació de fórmules	• Les fórmules no poden quedar separades en pàgines diferents. S'ha de deixar un espai en blanc i passar tota la fórmula a la plana següent.
7. Termes introductoris	• Els termes <i>d'on</i>, <i>després</i>, <i>tenim</i>, que acostumen a introduir el desenvolupament de les fórmules, es poden situar a la mateixa línia de la fórmula, si hi caben, o en cas contrari es pot deixar una línia en blanc entre aquests termes i les fórmules.
8. Blancs en fórmules	• Les fórmules se separen entre elles i del text general anterior i posterior amb una línia en blanc.
9. Cos de composició	• Les fórmules es componen amb el mateix cos de lletra que la resta de text.

7. Criteris de traducció al català

Les línies generals que s'exposen a continuació tenen com a objectiu unificar criteris davant el creixent grau d'internacionalització i de multilingüisme del nostre entorn. Per a elaborar el quadre següent s'ha tingut en compte sobretot l'ús sancionat per la tradició.

	Llengua original	Català
A. Noms referits a persones		
Noms propis de persona		
• Personatges contemporanis	Per regla general, els noms propis de persona no s'han de traduir: • Marcelino Menéndez y Pelayo, Miguel Delibes, María Moliner [espanyols] Els noms de persona escrits amb caràcters llatins en la forma original s'escriuen sense cap modificació, accents inclosos: • Xabier Arzalluz, Carlos Garaikoetxea, Juan José Ibarretxe [bascos] • Xosé Maria Castroviejo, Xohana Torres [gallecs] • Lo Dalfin d'Auvèrnha, Juli Rounjat, Albèrt Pèstor [occitans] • François Mitterrand, Margaret Thatcher, Helmut Kohl [altres llengües]	Tanmateix, es tradueixen els noms de reis, prínceps i papes: • el príncep Felip de Borbó • la reina Isabel II d'Anglaterra • el papa Joan Pau II Els noms de persona escrits amb caràcters no llatins s'adapten al català i es transcriuen d'acord amb els criteris establerts en la bibliografia específica: • Jàsser Arafat • Borís Ieltsin • Anton Txékhov • Saïd Auita • Deng Xiaobing

	Llengua original	Català
A. Noms referits a persones		
Noms propis de persona		
• Personatges històrics i llegendaris	No es tradueixen els noms que no tenen tradició en la nostra llengua: • Thomas More • Marco Polo • Chrétien de Troyes, William Shakespeare • Donatello, Leonardo da Vinci • Cyrano de Bergerac	Per regla general es tradueixen els noms de personatges històrics (reals o literaris) i de les divinitats i personatges mitològics, seguint el criteri de la tradició: • Alexandre el Gran, Juli Cèsar, Ponç Pilat • Aristòtil, Heròdot, Galileu [<i>i no</i> Galileo Galilei] • sant Tomàs d'Aquino, sant Joan de la Creu • Ticià [<i>i no</i> Tiziano Vecellio], Miquel Àngel [<i>i no</i> Michelangelo Buonarroti], Dant [<i>i no</i> Dante Alighieri], Maquiavel [<i>i no</i> Niccolò Machiavelli], Llorenç de Mèdici [<i>i no</i> Lorenzo de Mèdici] • Otel·lo, Agamèmnon, Guillem Tell, el rei Artús, don Quixot, Sanxo Pança, el Pare Noel
B. Noms referits a coses		
1. Noms d'institucions, organismes, entitats i empreses		
• Institucions, entitats oficials i no oficials i els seus òrgans de gestió	S'escriuen en llengua vernacle els d'àmbit local, comarcal o provincial que no tenen tradició en català: • Xunta de Galícia, el Valedor do Pobo • Ertzaintza, <i>lehendakari</i> [en cursiva] • Scotland Yard	Per regla general es tradueixen: • Ministeri d'Afers Estrangers, Departament d'Estadística de l'Ajuntament de la Corunya, la Cambra de Comerç de Bilbao, la Diputació General d'Aragó • el Tribunal Internacional de la Haia, l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques de Hollywood
• Associacions, fundacions i organitzacions no governamentals	Excepcions a la regla general: • la National Geographic Society • Medicus Mundi • Greenpeace • Hare Krixna	Per regla general s'han de traduir: • Xarxa Universitària Espanyola de Catàlegs Absys • Reial Acadèmia Espanyola • Societat General d'Autors • Companyia de Jesús • Metges sense Fronteres • Creu Roja [nom oficial a Catalunya]
• Universitats, instituts, escoles i museus	No es tradueixen quan són institucions conegudes pel seu nom original i quan no tenen un equivalent clar en català: • London School of Economics • Internet Interdisciplinary Institute • Universidad Nacional de Educación a Distancia • King's College • École de Hautes Études • National Gallery	Per regla general es tradueix la designació genèrica, però no el nom propi que l'acompanya si no és el topònim: • Universitat Complutense de Madrid • Universitat Alfonso X el Sabio • Universitat de Saragossa • Centre Universitari de Luxemburg • Institut Universitari Europeu • Museu del Prado

	Llengua original	Català
B. Noms referits a coses		
1. Noms d'institucions, organismes, entitats i empreses		
• Empreses i els seus òrgans de gestió	Per regla general, els noms d'empreses, com que són marques registrades, no s'han de traduir: • societat Altos Hornos y Fábricas de Hierro y Acero de Bilbao • Industria Española del Aluminio • el Deutsche Bank • la Société Générale de Banque • l'empresa Gestión del Conocimiento (GEC)	Tanmateix, hi ha empreses públiques, empreses de serveis i entitats financeres que tenen una doble denominació: • Banc de la Petita i Mitjana Empresa, Banc d'Espanya Els òrgans de gestió de les empreses es tradueixen sempre: • Departament de Vendes d'El Corte Inglés • Àrea de Recursos Humans d'Industria Española del Aluminio
• Partits polítics i organitzacions sindicals	Hi ha noms que només s'utilitzen en la forma original: • Herri Batasuna, Eusko Alkartasuna, Izquierda Unida • Partido Colorado, el Sinn Féin	Per regla general s'han de traduir els noms de formacions polítiques i sindicals: • Bloc Nacionalista Gallec, Partit Nacionalista Basc, Partit Socialista Obrer Espanyol • Comissions Obreres
• Sigles i acrònims	Per regla general no s'han de traduir les sigles ni els acrònims: • MIT [<i>de</i> Massachusetts Institute of Technology] • GATT [<i>de</i> General Agreement on Tariffs and Trade] • CNRS [<i>de</i> Centre National de la Recherche Scientifique] • SNCF [<i>de</i> Société Nationale des Chemins de Fer Français] • NBA [<i>de</i> National Basketball Association] • ISO [<i>d'</i>International Organization for Standardization] Excepcionalment, algunes s'han consolidat traduïdes i han generat una nova sigla: • OTAN [<i>no</i> NATO], ONU [<i>no</i> UNO], OCDE [<i>no</i> OECD], UE [<i>no</i> EU], PMF [<i>no</i> FAQ]	Tanmateix, es tradueix el nom de les entitats o els conceptes que representen, encara que no es correspongui amb la sigla en qüestió: • Institut Tecnològic de Massachusetts (MIT) • Acord General sobre Aranzels i Comerç (GATT) • Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS) • Societat Nacional dels Ferrocarrils Francesos (SNCF) • Associació Nacional Nord-americana de Bàsquet (NBA) • Organització Internacional per a la Normalització (ISO)
2. Fets històrics, culturals i festius		
• Festivitats cíviques, religioses i polítiques	No es tradueixen: • Corpus Christi • Aberri Eguna ('Dia de la Pàtria'), els <i>sanfermines</i>, el <i>chupinazo</i>	Per regla general es tradueixen: • el Quatre de Juliol, el Dia d'Acció de Gràcies • la Fira d'Abril, la Fira de Sant Isidre
• Fets històrics singulars	_____	Per regla general es tradueixen: • el pronunciament de Sagunt • la Segona Guerra Mundial, la Revolució d'Octubre, la Llarga Marxa xinesa
• Moviments artístics i culturals	No es tradueixen i, per tant, s'escriuen en cursiva: • <i>art nouveau</i> • <i>pop-art</i> • <i>new age</i>	En general, la designació dels moviments artístics i culturals es tradueix: • el surrealisme • el minimalisme

	Llengua original	Català
B. Noms referits a coses		
2. Fets històrics, culturals i festius		
• Congressos, convencions, jornades i simposis	_____	Solen ser certàmens multilingües, per la qual cosa normalment presenten la denominació en diverses llengües: • Jornades Europees de Tècniques Avançades d'Informàtica • I Congrés Internacional sobre Prevenció i Reducció de Desastres Naturals a la Mediterrània
• Conferències, ponències i discursos	S'expressen en la llengua en què es faran o s'han fet (si cal, la traducció pot anar entre parèntesis): • Les conferències «La modernidad del lenguaje» i «El discurs parlamentari» van ser presentades a Palma durant les Primeres Jornades de Pragmàtica	_____
• Exposicions, fires i salons	No es tradueixen quan incorporen algun nom propi o acrònim o quan es coneixen pel nom original: • ExpoFood (fira virtual agroalimentària) • la fira Expolangues de París	Per regla general s'han de traduir: • l'Exposició Mundial de Hannover • el Saló de l'Automòbil de París • la Fira del Llibre de Frankfurt
• Premis i distincions	Quan en la designació intervé un nom propi, s'adopta una forma híbrida, és a dir, es tradueix al català el nom genèric i es deixa en la llengua original el nom propi: • Premi de Novel·la Fernando Lara, el premi Fotogramas No es tradueix quan pot portar confusió: • Premio Nacional de Literatura [diferent de Premi Nacional de Literatura]	Per regla general es tradueixen els noms de premis i distincions: • celebració dels premis Príncep d'Astúries • Copa d'Europa • la Gran Creu de la Legió d'Honor francesa
3. Documentació oficial i disposicions normatives		
	_____	Els títols de la documentació oficial i de les disposicions normatives s'han de traduir sempre: • la Constitució espanyola • la Llei de la funció pública de l'Estat • la Sentència d'1 de juny de 1994 del Tribunal Constitucional També s'han de traduir les citacions de fragments de textos legals. En aquest cas, és convenient recórrer a la versió traduïda d'aquests textos.

	Llengua original	Català
B. Noms referits a coses		
4. Cultura i espectacles		
• Obres científiques, tècniques, literàries, teatrals i cinematogràfiques	Els llibres, les pel·lícules i les obres teatrals que no tinguin traducció en català s'han de citar en llengua original (si cal, es pot facilitar la traducció entre claudàtors i amb cometes simples): • el llibre <i>Iraganaz</i> ['Sobre el passat'] de Gotzon Aleman • el llibre <i>El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha</i> de Cervantes [però el <i>Quixot</i>] • la pel·lícula <i>Love Story</i>	Se citen en català les obres ja traduïdes: • la pel·lícula <i>Allò que el vent s'endugué</i> • el llibre <i>Economia i societat</i> de Max Weber • l'obra de teatre <i>Pigmalió</i>
• Obres musicals	No es tradueixen els títols de les cançons si es fa referència a la versió original: • <i>Agur jaunak</i> [cançó basca de comiat] • <i>Gaudeamus igitur</i> [himne universitari] • <i>Adeste fideles</i> [himne religiós nadalenc] • <i>El hombre del traje gris</i> de Joaquín Sabina • sovint cantussejava Mrs. Robinson de Simon & Garfunkel	Se citen en català les obres ja traduïdes i es tradueixen els títols de les peces musicals formats amb genèrics del tipus <i>sonata, simfonia, concert</i>, etc.: • la <i>Novena simfonia</i> de Beethoven • <i>Fantasia per a piano, orquestra i cor, opus 80</i> • les comèdies <i>Les noces de Fígaro</i> i <i>El barber de Sevilla</i> de Beaumarchais • <i>El llac dels cignes</i> i <i>El trencanous</i> de Txaikovski
• Formacions musicals i artístiques	Per regla general no es tradueixen pel fet que es tracta de noms propis: • els [o The] Rolling Stone • els [o The] Beatles • Los Rebeldes • El New York City Ballet • The Independent Jazz Quartet	Els noms d'orquestrs i altres formacions de càmera es tradueixen en alguns casos: • l'Orquestra Filharmònica de Londres • l'Orquestra Simfònica de Viena • el Cor Filharmònic de la Scala de Milà • l'Orquestra d'RTVE
• Obres d'art (pintura, escultura, arquitectura, etc.)	No es tradueixen els noms d'obres d'art que no tenen un equivalent en català: • <i>Las Meninas</i> de Velázquez	En general, es tradueixen els títols de les obres d'art: • <i>Els gira-sols</i> de Van Gogh • el <i>Judici final</i> de la Capella Sixtina
• Publicacions periòdiques	No es tradueixen els títols de les publicacions periòdiques: • el diari <i>La Voz de Galicia</i> • la revista <i>Apuntes</i> • la col·lecció «Manuales» • el setmanari <i>Newsweek</i> • la revista <i>Life</i>	Es poden traduir els títols dels diaris o butlletins oficials, de la mateixa manera que es tradueix el nom de les institucions públiques de les quals són òrgans de difusió: • normes publicades al <i>Butlletí Oficial de l'Estat</i> • el <i>Diari Oficial de les Comunitats Europees</i>
• Emissores de ràdio i canals de televisió	En general, no s'han de traduir els noms de les emissores de ràdio i els canals de televisió: • Tele Cinco • France Télévision • Channel 4 • Antenne 2	

	Llengua original	Català
C. Noms referits a llocs		
1. Noms de poblacions		
	Hi ha topònims que no tenen traducció en català i que es deixen, per tant, en la forma original (els articles que encapçalen aquests topònims s'han d'escriure amb majúscula per a indicar que formen part de la llengua original): • Villaconejos, Ciempozuelos, El Álamo [Madrid] • Dos Hermanas, La Puebla de Cazalla [Andalusia] • Los Montesinos, Las Virtudes [zona castellanoparlant del País Valencià] • Montinhac, Sent Jòrgi-de-Didona [Occitània]	Per regla general es tradueixen els noms de les ciutats i els pobles que tenen un ús tradicional en català. S'han de transcriure tal com apareixen a l'annex 4 d'aquesta guia o a l'<i>Enciclopèdia catalana</i>: • Alpont [<i>i no</i> Alpuente] • Viella [<i>i no</i> Vielha] • Oriola [<i>i no</i> Orihuela] • Múrcia [<i>i no</i> Murcia] • Aquisgrà [<i>i no</i> Aachen] • Bolonya [<i>i no</i> Bologna]
2. Divisions territorials i accidents geogràfics		
• Estats, nacions i regions		Per regla general, els noms dels estats, nacions, comunitats autònomes, regions naturals o divisions administratives de caràcter regional s'han de traduir (vegeu l'annex 4 d'aquesta guia): • Guipúscoa, Castella - la Manxa • Nova York, Nou Mèxic, Txetxènia, Cap Verd, Illa de França, la Terra del Foc
• Capitals i ciutats	No es tradueixen ni es catalanitzen els noms que no tenen tradició en català: • Huelva, Badajoz, Jaén, Ciudad Real, Burgos, Gijón • San Diego, Los Angeles, Las Vegas, Chicago, Buenos Aires	S'han de traduir o catalanitzar sempre que tinguin un ús tradicional en català: • Logronyo, Cadis, Còrdova, Sant Sebastià, Conca, Lleó • Bogotà, París, Londres, Bolonya, Liorna, Avinyó, Pequín, Xangai
• Comarques i petites regions naturals	No es tradueixen els noms de comarques i petites regions naturals que no tenen tradició en català: • El Bierzo • Las Bardenas • Hoya de Baza • Cinco Villas • les Rías Baixas	S'han de traduir sempre que tinguin un ús tradicional en català: • la Vall d'Aran [<i>i no</i> Era Val d'Aran] • els Monegres [<i>i no</i> Los Monegros] • l'Alt Millars [<i>i no</i> Alto Mijares]
• Accidents geogràfics (orogràfics i hidrogràfics)	Els accidents geogràfics locals i similars que no superen l'àmbit d'una comunitat autònoma o que no tenen tradició en català s'escriuen en llengua vernacle: • illa d'A Toxa, el cim Cabeza de Manzaneda, el parc de Doñana, la ria d'Arousa, el cap de Peñas • la badia de Cochinos, el cap d'Hornos, les illes Galápagos En cas que el genèric s'hagi convertit en el nom propi o en part d'aquest nom, no es tradueix: • els Picos de Europa, Río Bravo, Las Marismas, Sierra Morena, Sierra Nevada, Sierra Madre, Lago Argentino • Grand Ballon, Grand Canyon, Long Island, Rift Valley	Els noms de caps, ries, badies, golfs, illes, estrets, etc. (tant el nom genèric com el nom propi que l'acompanya) s'escriuen en català: • el Mont Perdut, la muntanya de les Oliveres, les muntanyes Rocalloses • els alts del Golan • l'estret dels Dardanels • el golf de Biscaia, el golf de Mèxic • el cap de Gata, el cap Canaveral, el cap de Bona Esperança • la vall de la Mort • la serralada Ibèrica, la serralada dels Apalatxes • les illes Bermudes, les illes de la Reunió • el llac Victòria • el Corn d'Or

	Llengua original	Català
C. Noms referits a llocs		
3. Toponímia urbana		
• Noms de barris	Per regla general no es tradueixen: • Lavapiés, Carabanchel, Vallecas [Madrid] • Santa Cruz, El Arenal, Los Remedios [Sevilla] • Las Ventas de Buñol, El Barriete [zona castellanoparlant del País Valencià] • Cataluña [Oviedo] • Os Mallos, Barrio das Flores [la Corunya] • East End [Londres], Chinatown [San Francisco, EUA], Staten Island [Nova York]	_____
• Noms de places, carrers i altres vies urbanes i interurbanes	No es tradueixen els noms genèrics de vies públiques de ciutats estrangeres quan es coneixen pel nom original: • la Gran Vía, el Paseo de Recoletos, la Cuesta de Moyano [Madrid] • Faubourg Saint-Honoré, Place Vendôme, Quai d'Orsay [París] • Times Square, Downing Street [Londres] • Wall Street, Central Park [Nova York]	Per regla general es tradueix només la forma genèrica i es manté la part específica, de la qual cosa resulta una forma híbrida: • el passeig de la Castellana, la plaça Mayor [Madrid] • la via Veneto [Roma] • la plaça de San Marco [Venècia] • l'avinguda de Victor Hugo [París]
• Noms de monuments, d'espais i edificis singulars i les seves dependències	No es tradueixen els noms consagrats per l'ús o que no tenen un equivalent clar en català: • la Puerta del Sol, la Puerta de Alcalá, la Torre del Oro • el Madison Square Garden de Nova York, l'Empire State Building, el World Trade Center, Piccadilly Circus, el Big Ben, la Fontana di Trevi, el Moulin-Rouge	Es tradueixen els noms que tenen un ús tradicional en català: • el Palau de Congressos de Madrid, la Casa de Junes de Gernika • la Gran Muralla, la Capella Sixtina, l'Estàtua de la Llibertat, el Despatx Oval de la Casa Blanca, les Torres Bessones, el Kremlin
• Adreces	En les adreces, tots els topònims (ciutats, regions, carrers, places, etc.) s'han d'escriure en la llengua i en la forma originals: • Patronat Català Pro Europa Rue de la Loi, 227, 3ème 1040 Bruxelles	_____

8. Tractament de masculins i femenins

Malgrat que és un fet indiscutible que moltes llengües tendeixen a utilitzar el masculí com a genèric quan hi ha implicats individus dels dos sexes, s'ha de mirar de buscar la simetria en el tractament dels uns i dels altres, però d'una manera natural, sense forçar el llenguatge.

8.1. Recomanacions o punts previs

Hi ha d'haver simetria en els tractaments d'homes i dones:

- *El senyor gerent i la senyora degana* [millor que *El senyor gerent i la degana*].
- *Ambaixadors i ambaixadores i cònjuges respectivament* [millor que *Els ambaixadors i les seves esposes*].

Cal procurar que en el terme emprat hi hagi inclosos homes i dones.

Tot s'ha de fer amb molt de compte; no es tracta de seguir maquinalment unes normes estrictes, sinó que s'ha de procurar que en resulti un llenguatge natural, no encarcerat ni ridícul: el bon gust en l'escriptura és primordial. També s'ha de tenir en compte el context perquè no pas totes les solucions són adequades a tot arreu.

8.2. Recursos que es poden utilitzar

Aquests recursos per al tractament de les formes masculina i femenina són solucions possibles que s'han d'estudiar cas per cas i no s'han d'aplicar mecànicament. Com sempre, s'ha de vigilar molt què es fa, perquè l'ús d'una forma o una altra (per exemple, substantiu genèric o substantiu concret, substantiu precedit d'article o sense, etc.) pot fer canviar el sentit o el matís de l'expressió. A més, cal tenir en compte el context i el tipus de document, atès que a vegades el genèric masculí és l'única forma adequada.

8.2.1. Ús de genèrics col·lectius i altres expressions

Les paraules següents poden ajudar a aconseguir aquest objectiu:

agrupació / assemblea / autoritats / ciutadania / col·lectiu / col·lectivitat / col·legi (professional, per exemple) / conjunt de / comunitat / consell / cos / efectiu(s) / equip / gent / grup / personal / plantilla / població / professió / públic, etc.

Es pot fer servir...	per a substituir...
l'adolescència / la gent adolescent	els adolescents
la gent gran / les persones grans / les persones d'edat / la vellesa / les persones velles	els grans / els vells
la joventut / el jovent	els joves
el personal d'aviació / el personal de vol / els membres de la tripulació	els pilots i les hostesses
el personal docent	els professors
els infants / les criatures / la infància / la mainada / la quitxalla	els nens
les persones candidates	els candidats
la persona encarregada	l'encarregat
la persona / les persones / l'ésser humà / la humanitat	l'home
evolució humana / evolució de la humanitat	evolució de l'home
els drets humans	els drets de l'home
el cos humà	el cos de l'home
la gent catalana / el poble català	els catalans

Es pot fer servir...	per a substituir...
la població d'Irlanda	els irlandesos
el cos funcionarial	els funcionaris
les persones adultes / l'edat adulta	els adults
la població urbana	l'home urbà
el personal de neteja	les dones de la neteja
el personal mèdic / el cos mèdic	els metges i les infermeres
la població treballadora migrant	els treballadors migrants i les seves famílies

8.2.2. Canvis mínims de redacció

a) Eliminació del determinant davant el substantiu, però s'ha de vigilar que el sentit no se'n ressenti:

- Alumnes de la UPC es reuneixen a...
- Professionals de l'ensenyament diuen...

b) Eliminació de la marca de sexe sense substituir-la per res si s'entén pel context:

- Permet una lectura més fàcil [*als nens*] [en un manual dedicat a l'aprenentatge de la lectura].

c) Canvi del determinant amb marca de sexe per un altre que no en tingui (tothom, qualsevol, cadascú, ningú, cap, etc.):

- Cada docent haurà de saber... [millor que *El docent*].
- El coneixement implícit que té qualsevol parlant [millor que *el parlant*].

d) Canvi de la redacció en la pronominalització i la forma verbal:

- Sempre miren d'entendre's [no cal dir *entre ells*].
- Analitzem els problemes amb què ens encarem [millor que *ens veiem encarats*].
- Qui sol·liciti... [millor que *El sol·licitant*...].
- Qui presenti / Si algú presenta / Qui vulgui presentar una demanda... [millor que *El demandant*...].

e) Utilització de la passiva reflexa:

- Hem de procurar que *es participi* en les activitats [millor que *la participació dels nois*].

f) Substitució dels termes marcats de masculí-femení per altres; es fa molt en impresos i papers, per a no duplicar:

- Nom o espai i prou [millor que *Sr./Sra.*]
- La persona interessada / afectada [millor que *L'interessat / afectat*]
- Data de naixement / Natural de / Domicili [millor que *Nascut/uda*]

8.2.3. Duplicació

- És un recurs que s'ha d'emprar amb **molt de compte**, perquè fa l'escrit carregós si n'és gaire ple i, si només es fa de tant en tant, no soluciona el problema. L'estil elegant de l'escrit no s'ha de perdre.
- És útil en encapçalaments d'escrits (circulars, cartes generals, etc.):
 - Companyes i companys
 - Estimats pares i mares
 - Benvolgudes senyores i senyors
 - Estimades amigues i amics
 - Benvolguts amics i benvolgudes amigues
- S'ha d'alternar el femení i el masculí en primer terme o segon (sense utilitzar barres):
 - els nens i les nenes [i no *els/les nens/nenes*]
 - noies i nois [i no *nois/noies*]

8.2.4. Abstractes

Van molt lligats als col·lectius del primer apartat. Són útils per a retolar despatxos i per a encapçalaments i títols de crèdits (i eviten la duplicació).

Es pot fer servir...	per a substituir...
direcció d'estudis	director / directora d'estudis
tutoria	tutor(s) / tutora
consultoria	consultor(s) / consultora
secretaria	secretari / secretària
consell de redacció / redacció	redactor(s) / redactora
consell assessor / assessoria	assessor(s) / assessora
coordinació	coordinador(s) / coordinadora
col·laboracions	col·laborador(s) / col·laboradora
notaria	notari / notària
ministeri	ministre / ministra

Altres solucions, segons el lloc on hagi d'anar l'escrit, són les següents: *Alcaldia / Gabinet de psicologia / Imprès a...*, etc.

8.2.5. Altres canvis de redacció

- S'hi pot introduir un mot col·lectiu o buscar un sinònim que no canviï de gènere, però cal mirar que no es traeixi el significat:
 - Hem de vigilar que cap *infant / criatura* no es perdi [millor que *nen*].

- Es pot construir la frase d'una altra manera:

- Per això us *tornem a donar la benvinguda* a la UOC [millor que *diem: Benvinguts de nou*].
- *Nosaltres tres serem les persones responsables* d'aquests estudis [millor que *Tots tres serem els*].

8.3. Mots finals

Cal tenir en compte que el gènere, malgrat que en català es divideix en masculí i femení, és una categoria gramatical que no s'ha confondre amb el sexe masculí o femení, encara que en éssers sexuals a vegades el gènere es correspon amb el sexe. També cal tenir en compte que el gènere masculí és el no marcat, és a dir, que és com si fos neutre, que pot incloure tant el masculí com el femení, mentre que el femení és marcat clarament, com es pot veure en aquest exemple:

- M. Mercè Padrós ha estat la primera *estudiant* de la UOC que... [Si s'escriu *estudianta*, vol dir que és la primera de les dones i prou.]

En molts escrits, sobretot si són llargs, no es poden fer servir aquests recursos sense que es facin feixucs i dificultosos de llegir; per exemple, quan es tracta de normatives en què surten nombrosos càrrecs. En aquests casos es pot optar per escriure una nota prèvia o a peu de plana amb l'aclariment que el nom masculí fa referència a homes i dones. Per exemple:

Nota prèvia: En aquest document es fa servir la forma neutra *rector, vicerector, director, síndic, gerent, president, conseller, adjunt, representant, secretari, estudiant*, etc., en singular o en plural, per a referir-se tant a homes com a dones, és a dir: quan s'escriu *rector, vicerector, director*, etc. pot ser rector o rectora, vicerector o vicerectora, director o directora, etc.

Fonts bibliogràfiques

Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (2011). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General de Política Lingüística.

<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/Guiausosnosexistes.pdf>

Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge (1992). Barcelona: Centre Unesco de Catalunya.

Bibiloni, Gabriel (2009, 21 de març - 25 d'abril). «Llengua, gènere i sexe». *Diari de Balears*. Suplement cultural *L'Espira* [compilació de set articles, en línia].
<http://bibiloni.cat/textos/genere.html>.

Diversos autors (2010). *Acord sobre l'ús no sexista de la llengua*.
<http://gela.cat/Document.pdf>.

Lectura complementària

Es poden trobar exemples per a millorar alguns textos a **Lledó, Eulàlia** (2011). *Manual de llengua per visibilitzar la presència femenina* (capítol 11). Barcelona: Beat.
<http://www.beat.cat/manualdellengua>.

9. Ordenació alfabètica

Segons l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), l'ordenació alfabètica en català és la següent:

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

No figuren a la llista els dígrafs *ll*, *ny* i *rr*, pel fet que es consideren seqüències de dues grafies i no pas lletres independents, igual que els dígrafs castellans *ch* i *ll*. Al seu torn, les lletres *l·l* i *ç* es consideren a l'efecte de l'ordenació alfabètica com si fossin *ll* i *c*, respectivament, i, per tant, es col·loquen al darrere o intercalades, segons que correspongui.

pollinada	torcecoll	bonança	carota
pol·linització	torçor	bony	carrilet
pollís	tòrcul	bonze	carussa

Així, doncs, a l'hora de confeccionar els glossaris i les bibliografies dels materials didàctics de la UOC, s'han de tenir en compte aquests criteris d'ordenació alfabètica.

A més, en el cas de la bibliografia, en ordenar alfabèticament el **nom dels autors** no es tenen en compte les preposicions –ni catalanes ni estrangeres–, com ara *de*, *von*, *van*, etc., que es posen darrere el cognom, a continuació del nom de pila o de la seva inicial.

Mozos, S. de los	<i>i no</i>	De los Mozos, S.
Ors, Eugeni d'	<i>i no</i>	D'Ors, Eugeni
Riemsdijk, H. van	<i>i no</i>	Van Riemsdijk, H.
Saussure, Ferdinand de	<i>i no</i>	De Saussure, Ferdinand

Els mots que només es diferencien d'altres amb iguals caràcters per una lletra amb signe diacrític (com la *ce* trencada), per signes gràfics (com l'accent i la dièresi, el guionet dels mots compostos o el punt volat de la *ela* geminada) o pel fet d'anar amb majúscula, es col·loquen en segon terme.

placa	cella	bota	Montreal	pujol
plaça	cel·la	bóta	Mont-real	Pujol

En cas d'ordenació alfabètica de termes complexos, és a dir, de més d'un mot, s'aplica l'**ordenació discontinua**. Aquest tipus de classificació té en compte, en primer lloc, el primer component del sintagma; després, el mot ple (substantiu, adjectiu...) o el nexa que apareix en segon lloc (preposició, conjunció, article...), i així successivament. Per exemple:

Exemple 1	Exemple 2
(1) punt	(1) San Lorenzo de El Escorial
(2) punt alveolar	(2) San Luis Potosí
(3) punt d'articulació	(3) San Miguel del Padrón
(4) punt d'encaix	(4) Sanlúcar de Barrameda
(5) punt d'impacte	(5) Sanremo
(6) punt d'incidència	(6) Sant Adrià de Besòs
(7) punt de joc	(7) Sant Agustí de Lluçanès
(8) punt de penal	(8) Sant Amanç de Pedrós
(9) punt de recolzament	(9) Sant Andreu de Castellbò
(10) punt directe	(10) Santa Agnès del Munt
(11) punt i coma	(11) Santa Maria de Merlès
(12) punt principal	(12) Santagaldana
(13) puntacorrent	(13) Santander
(14) puntaire	(14) Santanyí
(15) punter	(15) Santes Creus
(16) puntilló	(16) Santo Domingo

Aquest tipus d'ordenació ofereix un gran avantatge des del punt de vista terminològic, ja que, com que té en compte els espais en blanc i els caràcters no alfabètics (guionets, apòstrofs, accents, etc.) que es troben entre els components d'un sintagma, permet agrupar els termes que pertanyen a una mateixa sèrie lèxica sense les interrupcions que provoca l'**ordenació contínua**, com es pot veure a continuació:

Exemple 1	Exemple 2
(1) punt	(1) San Lorenzo de El Escorial
(13) puntacorrent	(4) Sanlúcar de Barrameda
(14) puntaire	(2) San Luis Potosí
(2) punt alveolar	(3) San Miguel del Padrón
(3) punt d'articulació	(5) Sanremo
(7) punt de joc	(10) Santa Agnès del Munt

Exemple 1	Exemple 2
(4) punt d'encaix	(6) Sant Adrià de Besòs
(8) punt de penal	(14) Santagaldana
(9) punt de recolzament	(7) Sant Agustí de Lluçanès
(5) punt d'impacte	(8) Sant Amanç de Pedrós
(6) punt d'incidència	(11) Santa Maria de Merlès
(10) punt directe	(15) Santander
(15) punter	(9) Sant Andreu de Castellbò
(11) punt i coma	(16) Santanyí
(16) puntilló	(12) Santes Creus
(12) punt principal	(13) Santo Domingo

Lectures recomanades

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 539-556). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

«Ordenació alfabètica en català». *Documents de la Secció Filològica, I* (1990, pàg. 81-83). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XIX).

L'ordenació de termes (2008). Termcat. <<http://www.termcat.cat/docs/docs/OrdenacioTermes.pdf>>

Edició de materials didàctics

1. Pàgina de crèdits

Al començament de les assignatures (enteses com a conjunt de mòduls en suport escrit) hi ha la pàgina de crèdits, on es descriu breument el currículum de cada un dels autors dels diversos mòduls. Aquest és un dels casos en què s'han de tenir en compte unes convencions formals que a vegades són difícils d'aplicar, sobretot pel que fa a majúscules i minúscules.

Per a aquesta pàgina de crèdits s'han establert els criteris generals que es descriuen a continuació.

- Es posen amb **majúscula** les denominacions següents:
 - El nom de la llicenciatura, l'especialitat (dins d'una carrera, per exemple), l'àrea de coneixement, etc.
 - Un llicenciat en Biologia
 - La càtedra d'Història de la Farmàcia
 - Un catedràtic de Comptabilitat
 - El programa de doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement
 - L'especialitat d'Electrònica [però: Un especialista en electrònica]
 - El nom dels departaments, les càtedres, les escoles, les facultats, les universitats, etc. També la denominació dels estudis de la UOC, ja que es consideren equivalents a les facultats de les altres universitats.
 - La Universitat de Girona
 - La Facultat de Geografia i Història
 - L'Institut Maragall
 - El Departament de Lingüística General
 - La Càtedra de Dret Institucional
 - Els Estudis de Psicopedagogia de la UOC
- Es posen amb **minúscula** les formes de designació genèrica de les persones:
 - ...és catedràtic de...
 - ...és mestre des de...
 - ...és professora titular de...
 - ...és professor associat de...
- S'escriuen els noms dels autors sense cap fórmula de tractament (sense especificar *Dr. Albert Vidal*, per exemple). Posar la copulativa *i* entre els cognoms no és més propi del català que no pas no posar-la-hi; en aquesta qüestió s'ha de respectar la voluntat del propietari del nom.

- Es desenvolupa sempre el nom de les universitats (també el de la UOC). Es procura no abreujar els noms de les escoles, facultats, etc.
- No es comença l'explicació dels currículums amb la forma verbal *és*. És a dir, no s'escriu *És catedràtic de Psicologia Evolutiva...*, sinó *Catedràtic de Psicologia Evolutiva...*

Pel que fa a l'ús de majúscules i minúscules, vegeu els punts 5 i 7 del quadre que hi ha a l'apartat 2 de «Convencions formals»; respecte a l'ús de les preposicions, consulteu el penúltim punt de l'apartat 6 de «Morfologia i sintaxi».

2. Tractament

Convé unificar el tractament de l'emissor i el receptor dels textos que es tracten a la Universitat, atès que sovint procedeixen d'autors diferents.

- **Tractament de l'autor.** Convé fer servir la primera persona del plural (*nosaltres*) quan hi ha implicació de l'autor, que vol captar l'atenció de l'estudiant. Per exemple: «Fins ara hem vist...», «Ens centrarem en...».
- **Tractament dels estudiants.** En el tractament dels estudiants, que tenen edats diferents, es recomana la segona persona del plural (*vosaltres*) perquè és un tractament neutre, respectuós i familiar alhora, allunyat tant del de la tercera del singular (*vostè*), massa distant, com del de la segona del singular (*tu*), que podria semblar poc respectuós a algú. Ara bé, si l'autor d'algun mòdul s'estima més un altre tractament i hi és coherent, s'ha de respectar. El que sempre s'ha de vigilar és que no hi hagi barreja de tractaments al llarg d'un mateix mòdul, ara en tercera persona, ara en primera, ara en singular, ara en plural. Això a part, la UOC s'estima més tractar d'*estudiant*, *estudiants* que no pas d'*alumne*, *alumnes* les persones que reben els materials, atès que la primera denominació sembla que dóna una idea que són més actives que no pas la segona.

3. Exercicis de selecció

En els materials didàctics de la Universitat es troba regularment aquest tipus d'enumeracions. Convé que quedin unificades, i per això s'estableixen els criteris següents:

- **Començament de l'enunciat principal**

a) Si la primera lletra de l'enunciat principal coincideix amb el començament de la frase, va amb majúscula.

1. Els factors de tractament són...

- a) les variables dependents.
- b) les variables que s'han de mantenir constants.
- c) les variables que s'han d'eliminar.
- d) les variables independents.

b) Si la primera lletra de l'enunciat principal no coincideix amb el començament de la frase, l'enunciat comença amb tres punts suspensius i la primera lletra va amb minúscula.

1. ...va néixer a Figueres.
 - a) Salvador Dalí
 - b) Pere Tàpies
 - c) Sergi Comelles
 - d) Cap de les opcions anteriors.

• Final de l'enunciat principal

a) Si la frase de l'enunciat principal continua a les opcions, s'hi posen tres punts suspensius al final. S'ha de tenir en compte que es posen dos punts al final de l'enunciat principal si acaba amb l'adjectiu *següent* o alguna partícula que indiqui clarament que hi ha d'haver dos punts (no s'ha de fer acabar l'enunciat principal amb un article o una preposició que pugui contraure's o canviar de gènere i nombre).

1. Segons Levelt...
 - a) la dixi pot ser primària i secundària.
 - b) la dixi pot ser social, espacial i temporal.
 - c) hi ha termes díctics purs i impurs.
 - d) la dixi és la marca que fa referència a un antecedent del mateix discurs.

b) Si el final de l'enunciat principal coincideix amb el final de la frase, s'hi posa un punt –o un interrogant si és el cas.

1. Quina tècnica estadística constitueix la base de l'anàlisi factorial?
 - a) La correlació de mitjanes.
 - b) La correlació.
 - c) La comparació de distàncies.
 - d) Cap de les opcions anteriors.

• Començament de l'enunciat de les opcions

a) Si l'enunciat de les opcions coincideix amb el començament de la frase, la primera lletra va amb majúscula.

1. Digueu quan es va estendre aquest tipus d'investigacions.
 - a) A la dècada de 1950.
 - b) A la dècada de 1960.
 - c) A la dècada de 1970.
 - d) A la dècada de 1980.

b) Si l'enunciat de les opcions no coincideix amb el començament de la frase, la primera lletra de l'enunciat de les opcions va amb minúscula, tret que sigui un nom propi, una sigla, etc. (no s'ha de fer acabar l'enunciat principal amb un article o una preposició que pugui contraure's o canviar de gènere i nombre).

1. Un subsidi fix provoca...
 - a) un augment de la quantitat produïda.
 - b) una disminució del preu de mercat.
 - c) un decrement de l'excedent dels consumidors.
 - d) Totes les opcions anteriors.
 - e) Cap de les opcions anteriors.

(Els casos *d* i *e* de l'exemple són enunciats que coincideixen amb el començament de la frase; per tant, comencen amb majúscula.)

- **Final de l'enunciat de les opcions**

a) Si el final de l'enunciat de les opcions coincideix amb el final de la frase, s'hi posa un punt –o un interrogant si és el cas.

1. A quin tipus d'investigació pertany?

- a) Històrica.
- b) Bibliogràfica.
- c) Comparativa.
- d) Sense hipòtesis.

b) Si el final de l'enunciat de les opcions no coincideix amb el final de la frase, no s'hi posa puntuació, fora que n'hi hagi d'haver pel lloc que ocupa a la frase.

1. No sabia ... dir.

- a) que
- b) què
- c) el que

4. Glossari

A continuació s'exposen alguns suggeriments per a fer el glossari dels materials didàctics, tant en web com en suport paper, d'acord amb les normes dels vocabularis terminològics.

4.1. Presentació dels termes

- **S'han d'evitar les majúscules**

Els mots corresponents a les entrades han d'anar amb minúscula inicial, tant a la llista de termes com a la casella de definició.

Només s'indiquen amb majúscula els noms propis, les sigles i les abreviatures que en portin per convenció.

La manera de distingir el terme de la resta del text és destacar-lo amb la negreta.

En lloc de	Ha de ser
Diagrama de Casos d'Ús Diagrama que mostra la funcionalitat d'un sistema.	diagrama de casos d'ús <i>m</i> Diagrama que mostra la funcionalitat d'un sistema.
Compilador Programari que interpreta el codi font d'un llenguatge de programació i crea una versió d'un executable binari d'aquell codi.	compilador <i>m</i> Programari que interpreta el codi font d'un llenguatge de programació i crea una versió d'un executable binari d'aquell codi.

Mapa de Conceptes Conjunt gràfic de conceptes sobre un tema, que es troben lligats per vincles de significació i amb una estructura jeràrquica definida segons uns objectius predeterminats.	mapa de conceptes <i>m</i> Conjunt gràfic de conceptes sobre un tema, que es troben lligats per vincles de significació i amb una estructura jeràrquica definida segons uns objectius predeterminats.
--	--

- **S'han d'evitar els dos punts**

Els dos punts són una marca tipogràfica que es fa servir per a indicar que hi ha una explicació a continuació. Tanmateix, en glossaris i vocabularis el que segueix el terme no és sempre la definició; sovint hi ha indicada la categoria gramatical i els equivalents en altres llengües.

Així, doncs, per a introduir la definició no es fan servir els dos punts ni en els materials en suport paper ni en els lèxics penjats al web.

En lloc de	Ha de ser
Constructor: Servei que s'utilitza per a crear objectes.	constructor <i>m</i> Servei que s'utilitza per a crear objectes.
Classe terminal: Classe que no pot tenir subclasses.	classe terminal <i>f</i> Classe que no pot tenir subclasses.

- **Es posa un sol terme per entrada**

Per a facilitar l'accés a la nomenclatura, convé que els termes siguin tan simples com sigui possible. Per tant, en els casos de conceptes que poden ser designats de més d'una manera, s'hi han de fer dos o més termes (segons que escaigui) i distingir-los com a sinònims. S'ha d'evitar, doncs, l'ús de conjuncions o parèntesis.

En lloc de	Ha de ser
exemple o demostració Exposició de determinats elements que, per analogia, poden transferir-se a altres continguts o situacions, i que faciliten la comprensió de les informacions i dels continguts d'aprenentatge, coneixements, idees o procediments.	demostració <i>f</i> Exposició de determinats elements que, per analogia, poden transferir-se a altres continguts o situacions, i que faciliten la comprensió de les informacions i dels continguts d'aprenentatge, coneixements, idees o procediments. sin. exemple exemple <i>m</i> sin. demostració
classe diferida o virtual És una classe que té un o més serveis declarats però no definits.	classe diferida <i>f</i> Classe que té un o més serveis declarats però no definits. sin. classe virtual classe virtual <i>f</i> sin. classe diferida

Prima de descompte (prima d'emissió) Diferència entre el valor nominal i el valor d'emissió. Té el mateix tractament d'interessos implícits que la prima de reembossament, amb la distinció que la prima de descompte equival a uns interessos avançats mentre que la de reembossament es relaciona amb uns interessos vençuts.	prima de descompte <i>f</i> Diferència entre el valor nominal i el valor d'emissió. Té el mateix tractament d'interessos implícits que la prima de reembossament, amb la distinció que la prima de descompte equival a uns interessos avançats mentre que la de reembossament es relaciona amb uns interessos vençuts. sin. prima d'emissió prima d'emissió <i>f</i> sin. prima de descompte
---	---

En aquest cas, s'han entrat dos termes diferents en què hi ha remissió de l'un a l'altre per sinonímia. Per a ser tan econòmics com sigui possible, es considera més adequat fer constar la definició una sola vegada en el sinònim que ve primer en l'ordre alfabètic. Quan dos termes són sinònims, s'indica mitjançant l'abreviatura **sin.**

També és possible prioritzar un terme sobre un altre; per exemple, en el cas que un sigui més utilitzat que l'altre. El terme prioritari duu l'especificació que té un sinònim complementari (**sin. compl.**), mentre que en el sinònim complementari hi ha una remissió al terme principal. En aquest cas, la definició s'inclou en el terme principal.

En lloc de	Ha de ser
Classe parametritzada o classe genèrica: Classe que ho té tot definit excepte el tipus d'un o més atributs.	classe parametritzada <i>f</i> Classe que ho té tot definit excepte el tipus d'un o més atributs. sin. compl. classe genèrica classe genèrica <i>f</i> Vegeu classe parametritzada .

• S'han d'evitar els plurals

Els termes han de figurar sempre en singular, llevat dels casos en què es tracti d'un plural morfològic. És possible que molts dels termes que es fan servir habitualment en el discurs especialitzat siguin en plural; tanmateix, no s'han de fer constar en plural en el glossari.

En lloc de	Ha de ser
atributs Característiques o propietats de les entitats o relacions. Per exemple, de l'entitat <i>autor</i> , nom, cognoms, lloc de naixement, etc.	atribut <i>m</i> Cada una de les característiques o propietats de les entitats o relacions. Per exemple, de l'entitat <i>autor</i> , ho són el nom, els cognoms, el lloc de naixement, etc.
protocols Conjunts de regles que han de seguir dues entitats d'un mateix nivell per a entendre's.	protocol <i>m</i> Conjunt de regles que han de seguir dues entitats d'un mateix nivell per a entendre's.
sistemes gestors de bases de dades Consisteixen en un conjunt integrat de programes, procediments i llenguatges que proporciona els mitjans necessaris per a descriure i manipular la informació emmagatzemada en una base de dades.	sistema gestor de bases de dades <i>m</i> Conjunt integrat de programes, procediments i llenguatges que proporciona els mitjans necessaris per a descriure i manipular la informació emmagatzemada en una base de dades.

• S'han d'evitar les sigles

Un bon nombre dels termes que es fan servir són susceptibles d'esdevenir sigles. Tanmateix, en els lèxics especialitzats, per a facilitar l'accés a la informació, és preferible no escriure les sigles al costat dels termes complets, sinó crear una entrada específica dins l'índex que remeti a la designació completa corresponent. També s'ha d'escriure la definició a l'entrada del terme complet, i no a l'entrada de la sigla.

En lloc de	Ha de ser
impost sobre el valor afegit (IVA) Impost general i indirecte que recau sobre el consum i grava els lliuraments de béns i de prestacions de serveis fets per empresaris i professionals, a més de les importacions, amb independència del subjecte importador.	impost sobre el valor afegit <i>m</i> Impost general i indirecte que recau sobre el consum i grava els lliuraments de béns i de prestacions de serveis fets per empresaris i professionals, a més de les importacions, amb independència del subjecte importador. sigla IVA IVA <i>m</i> Vegeu impost sobre el valor afegit .
TAD Tipus de dades equiparable als tipus predefinitos dels llenguatges de programació, que el programador defineix per a satisfer alguna necessitat de programació, detectada sovint durant el procés de disseny modular.	tipus abstracte de dades <i>m</i> Tipus de dades equiparable als tipus predefinitos dels llenguatges de programació, que el programador defineix per a satisfer alguna necessitat de programació, detectada sovint durant el procés de disseny modular. sigla TAD TAD <i>m</i> Vegeu tipus abstracte de dades .
Tipus Abstracte de Dades Veure TAD.	

Sovint les sigles que s'empren corresponen a una designació en llengua estrangera. Si no hi ha proposta de terme català per al terme foraster, es pot deixar aquest mateix terme i intentar fer una proposta de terme català. En cas que es faci servir una sigla en una llengua estrangera per a un terme català, s'ha de fer constar en el glossari que aquesta sigla és la catalana, encara que no es correspongui amb les inicials dels mots de la designació en català.

En lloc de	Ha de ser
XML: Extensible Markup Language Estàndard per a definir etiquetes de marca i estructures de dades de manera que les dades es puguin transmetre fàcilment.	<i>extensible markup language</i> <i>m</i> Estàndard per a definir etiquetes de marca i estructures de dades de manera que les dades es puguin transmetre fàcilment. sigla XML XML <i>m</i> Vegeu <i>extensible markup language</i> .

• S'han de buscar equivalents catalans

En principi, en el glossari en llengua catalana només hi haurien de constar les entrades en aquesta llengua. En la construcció de lèxics més complexos és possible confeccionar un índex en les llengües en què apareixen els termes que van sorgint a la unitat didàctica. Tanmateix, si no es vol perdre la informació relativa a altres llengües, s'han de fer dos passos: en primer lloc, incloure el terme en llengua estrangera com a equivalent del terme català; en segon lloc, incloure el terme estranger a l'índex català, però afegint-hi una remissió al terme català. També és recomanable que els termes en anglès que no tinguin equivalent en català apareguin a l'índex amb una marca d'estrangerisme (per exemple, la cursiva).

En lloc de	Ha de ser
Separation of Concerns o separació per interessos Disseny de les classes per àmbits d'actuació, de manera que cada classe es dediqui a una activitat, i només a una, per a obtenir reusabilitat.	separació per interessos <i>m</i> Disseny de les classes per àmbits d'actuació, de manera que cada classe es dediqui a una activitat, i només a una, per a obtenir reusabilitat. <i>en separation of concerns</i> separation of concerns <i>f</i> Vegeu separació per interessos .
Enllaç (link): Punt de connexió cap a la informació remota. En l'argot dels internautes, la paraula <i>linkar</i> s'utilitza per a definir el salt d'un URL a un altre per mitjà de l'hipertext.	enllaç <i>m</i> Punt de connexió cap a la informació remota. <i>en link</i> link <i>m</i> Vegeu enllaç .
Request (petició) Variable que mesura el nombre de vegades en què se sol·licita un arxiu HTML des dels programes de navegació dels usuaris.	petició <i>f</i> Variable que mesura el nombre de vegades en què se sol·licita un arxiu HTML des dels programes de navegació dels usuaris. <i>en request</i> request <i>f</i> Vegeu petició .
Trading (societat de comerç exterior) Locució anglesa que s'utilitza per a anomenar les empreses especialitzades en la comercialització de productes en mercats exteriors.	societat de comerç exterior <i>f</i> Conjunt d'empreses especialitzades en la comercialització de productes en mercats exteriors. <i>en trading</i> trading <i>f</i> Vegeu societat de comerç exterior .

Com es pot veure, s'han mantingut els termes en anglès en cursiva, per indicar que es tracta de manlleus que s'han incorporat al glossari però que no han estat adaptats.

• S'han d'indicar la categoria gramatical i la flexió

En un bon nombre de casos són la marca de flexió i la categoria gramatical les que assenyalen un canvi de significat. En els diccionaris de llengua general aquesta informació sol anar a text seguit; tanmateix, en els glossaris es fan entrades separades per a cada terme.

Indicadors gramaticals					
Els indicadors de categoria gramatical i de flexió que es fan servir són els següents:					
<i>m</i>	substantiu masculí	<i>f pl</i>	substantiu femení plural	<i>v intr</i>	verb intransitiu
<i>f</i>	substantiu femení	<i>m pl</i>	substantiu masculí plural	<i>v tr</i>	verb transitiu
<i>m i f</i>	substantiu masculí i femení	<i>adj</i>	adjectiu	<i>loc</i>	locució

Per exemple, en la definició de les professions es fa constar, sempre que sigui possible (hi ha usos poc recomanats, com el femení de *pilot*), la forma femenina de la flexió, ja que aquest és un dels aspectes que permeten distingir les diverses accepcions d'un mot:

productor -a *m i f* Persona responsable de dur a terme la gestió econòmica i organitzativa d'una producció cinematogràfica, musical, de vídeo, etc.

productora *f* Empresa responsable de la producció d'una obra cinematogràfica, musical, de vídeo, etc.

En lloc de	Ha de ser
retocador Persona que s'encarrega de retocar les fotografies.	retocador -a m i f Professional especialitzat en el retoc manual o digital de fotografies.
intermediari financer Persona o organització que garanteix la seguretat i la confidencialitat de les transaccions al World Wide Web per mitjà de sistemes de pagaments determinats.	intermediari -ària financer -a m i f Persona o organització que garanteix la seguretat i la confidencialitat de les transaccions al World Wide Web per mitjà de sistemes de pagaments determinats.

En cas que es desconeixi el gènere (masculí o femení) d'alguna entrada –cas possible quan es tracta de sigles i termes no catalans–, se'n pot indicar només la categoria gramatical (és a dir, *subst.*, de *substantiu*). Tanmateix, si totes les entrades tenen la mateixa categoria gramatical, se'n pot fins i tot prescindir i posar directament la definició, aplicant el criteri d'economia de què s'ha parlat anteriorment.

High Data Level Control Protocol de nivell 2 que implementa control d'errors i control de flux.
sigla HDLC

HDLC Vegeu **High Data Level Control**.

4.2. Redacció de les definicions

• S'ha de tenir en compte el tipus de descriptor

Quan es redacta la definició, convé que el descriptor, és a dir, el mot amb què comença la definició, tingui la mateixa categoria gramatical que el terme definit. Així, es poden trobar diferents tipus de definicions segons la categoria gramatical del terme que s'ha de definir.

a) Substantius: si el terme definit és un substantiu, és preferible que la definició comenci també amb un substantiu.

El mot descriptor ha de ser més genèric que el mot definit: és un mot que l'identifica com a membre de la classe a la qual pertany, com per exemple *cadira: moble que...*

En lloc de	Ha de ser
compte de pèrdues i guanys m És la recol·lectora de totes les despeses i de tots els ingressos meritats durant l'exercici econòmic de l'empresa.	compte de pèrdues i guanys m Recull de totes les despeses i de tots els ingressos meritats durant l'exercici econòmic de l'empresa.
revaloració d'un bé m Operacions que anul·len els efectes de la inflació en el valor de cost d'un bé.	revaloració d'un bé m Conjunt d'operacions que anul·len els efectes de la inflació en el valor de cost d'un bé.
dret de subscripció m Atorga per precepte legal un dret preferent de subscripció de títols nous que es concedeix a accionistes antics quan es fa una ampliació de capital, de manera que l'accionista que els exerceixi pot subscriure les accions que li corresponguin a l'ampliació de capital i mantenir la participació que prèviament tenia.	dret de subscripció m Dret que atorga per precepte legal un dret preferent de subscripció de títols nous que es concedeix a accionistes antics quan es fa una ampliació de capital, de manera que l'accionista que els exerceixi pot subscriure les accions que li corresponguin a l'ampliació de capital i mantenir la participació que prèviament tenia.

En general, quan es tracta de termes formats per un sintagma, el descriptor acostuma a ser el mot principal del sintagma, ja que, per exemple, *dret de subscripció* pertany a la classe dels *drets*.

b) Adjectius: per a definir un adjectiu, en general, es fa servir un altre adjectiu, un participi, una preposició o un pronom relatiu.

telemàtic *adj* Que s'origina de la integració de la informàtica amb les possibilitats de les telecomunicacions.

telemàtic *adj* Originat de la integració de la informàtica amb les possibilitats de les telecomunicacions.

En la definició d'adjectius també s'ha d'evitar l'ús dels parèntesis. En aquests casos s'ha de decidir si val més definir l'adjectiu bé perquè introdueix un concepte freqüent en el domini, bé perquè es pot relacionar amb diversos substantius, de manera que estalvia d'haver de definir diversos sintagmes travats molt recurrents.

En lloc de	Ha de ser
actitudinal (contingut) Tipus de coneixement que es basa en un conjunt de principis, creences, valors, tendències relativament estables i patrons de comportament que guien l'acció.	actitudinal <i>adj</i> Dit del coneixement que es basa en un conjunt de principis, creences, valors, tendències relativament estables i patrons de comportament que guien l'acció. contingut actitudinal <i>m</i> Tipus de coneixement que es basa en un conjunt de principis, creences, valors, tendències relativament estables i patrons de comportament que guien l'acció.
declaratiu (contingut) Tipus de coneixement que es basa en un conjunt de proposicions que poden fer declaracions sobre la naturalesa d'un fenomen. Coneixement relatiu al saber.	declaratiu -iva <i>adj</i> Dit del coneixement que es basa en un conjunt de proposicions que poden fer declaracions sobre la naturalesa d'un fenomen. contingut declaratiu <i>m</i> Tipus de coneixement que es basa en un conjunt de proposicions que poden fer declaracions sobre la naturalesa d'un fenomen.

Els adjectius han de dur les formes de la flexió masculina i femenina. Per això, s'ha d'evitar que apareguin en els glossaris només amb la forma masculina o només amb la forma femenina, fenomen que és degut al fet que s'associa un adjectiu amb un mot de l'àmbit d'especialitat molt freqüent. Per a aquests casos s'han de seguir les indicacions anteriors.

En lloc de	Ha de ser
bijectiva Funció que té la particularitat que tot element del conjunt d'arribada té exactament una antiimatge.	bijectiu -iva <i>adj</i> Dit de la funció que té la particularitat que tot element del conjunt d'arribada té exactament una antiimatge.
exhaustiva Funció que té la particularitat que tot element del conjunt d'arribada té almenys una antiimatge.	exhaustiu -iva <i>adj</i> Dit de la funció que té la particularitat que tot element del conjunt d'arribada té almenys una antiimatge.
finit Un conjunt és finit si és buit o bé si té cardinal <i>n</i> .	finit -a <i>adj</i> Dit d'un conjunt buit o que té cardinal <i>n</i> .
numerable Un conjunt que és equipotent al conjunt <i>N</i> .	numerable <i>adj</i> Dit d'un conjunt equipotent al conjunt <i>N</i> .

En utilitzar la fórmula «Dit de...», s'aporta informació complementària sobre el tipus de nom al qual s'aplica l'adjectiu que es defineix, de manera que es formen sintagmes com *funció bijectiva*, *funció exhaustiva*, *conjunt finit*, *conjunt numerable*. Es recomana d'incloure aquesta informació complementària en les definicions quan l'adjectiu dins el domini només és aplicable a determinats noms.

Pel que fa a la fórmula «Relatiu a...» o «Relatiu o pertanyent a...» (que en els diccionaris de llengua indica que l'adjectiu pot ser aplicat a qualsevol nom i sense un significat especial no predictable), es recomana de no usar-la o usar-la restrictivament, analitzant si en l'àrea d'especialitat l'adjectiu adquireix significats específics que cal definir amb precisió.

promocional *adj* Relatiu o pertanyent a la promoció d'un producte, de vendes.

c) Verbs: tal com s'ha dit per als substantius i sintagmes travats, el descriptor dels verbs ha de ser de la mateixa categoria gramatical, és a dir, un altre verb.

En lloc de	Ha de ser
inferir En l'àmbit de la lectura, aquesta habilitat permet omplir buits d'informació a partir d'indícis contextuals de diferents tipus (lingüístics, gràfics, etc.).	inferir <i>v tr</i> Omplir buits d'informació a partir d'indícis contextuals de diferents tipus (lingüístics, gràfics, etc.), a partir de la lectura d'un text.
classificar Classificar els elements d'un conjunt és establir una partició del conjunt.	classificar <i>v tr</i> Establir una partició dels elements d'un conjunt.

d) Locucions: s'utilitzen les expressions «Dit de...» o «Manera de...» per a introduir les definicions.

En lloc de	Ha de ser
en línia <i>loc</i> Un recurs està en línia quan està controlat per un ordinador o una xarxa d'ordinadors i s'hi pot establir connexió de manera independent.	en línia <i>loc</i> Dit del recurs informàtic que és controlat per un ordinador o una xarxa d'ordinadors i amb el qual es pot establir connexió de manera independent.
fora de línia <i>loc</i> Quan un recurs està fora de línia no està controlat per cap ordinador o xarxa informàtica i solament s'hi pot establir connexió per mitjà de la intervenció humana.	fora de línia <i>loc</i> Dit del recurs informàtic que no és controlat per cap ordinador o xarxa informàtica i amb el qual solament es pot establir connexió per mitjà de la intervenció humana.
no presencial <i>loc</i> Es diu de l'activitat formativa que es duu a terme sense necessitat d'anar físicament al centre que la imparteix.	no presencial <i>loc</i> Dit de l'activitat formativa que es duu a terme sense necessitat d'anar físicament al centre que la imparteix.

- **S'han d'evitar les definicions complexes**

Com ja s'ha dit abans, el glossari és una eina per a fixar els conceptes. Per tant, només s'hi ha d'incloure una definició que orienti i permeti aclarir dubtes conceptuals dins l'àmbit en què es treballa, i s'ha de mirar d'evitar les definicions massa llargues i fins i tot enciclopèdiques. Si es pensa que aquesta informació és imprescindible, val més que s'inclogui en la unitat didàctica que no pas en el glossari.

En lloc de	Ha de ser
valor d'emissió Valor per mitjà del qual s'emeten els títols i que pot coincidir amb el valor nominal o no coincidir-hi. És la quantitat que el subscriptor del títol ha de desemborsar en total per a adquirir-lo. Pot ser: A la par: quan els títols s'emeten a un valor igual al valor nominal. Sobre la par o amb prima: quan el valor d'emissió, per a les accions o participacions de capital, és superior al valor nominal. Sota la par: quan els títols s'emeten a un valor inferior al valor nominal. El TRLS prohibeix l'emissió per sota de la par.	valor d'emissió <i>m</i> Valor per mitjà del qual s'emeten els títols, que pot coincidir amb el valor nominal o no coincidir-hi, i que és la quantitat que el subscriptor ha de desemborsar per a adquirir-lo.

La manera d'incorporar tota la informació de l'exemple de valor d'emissió és incloure-la com a termes independents, i afegir la informació imprescindible, però que no forma part de la definició, en una nota:

valor d'emissió *m* Valor per mitjà del qual s'emeten els títols, que pot coincidir amb el valor nominal o no coincidir-hi, i que és la quantitat que el subscriptor ha de desemborsar per a adquirir-lo.

valor d'emissió a la par *m* Valor d'emissió en què els títols s'emeten a un valor igual al valor nominal.

valor d'emissió sobre la par *m* Valor d'emissió en què els títols s'emeten a un valor superior al valor nominal.

sin. compl. **valor d'emissió amb prima**

valor d'emissió amb prima *m*

sin. **valor d'emissió sobre la par**

valor d'emissió sota la par *m* Valor d'emissió en què els títols s'emeten a un valor inferior al valor nominal.

Nota: El TRLS prohibeix l'emissió per sota la par.

Un altre exemple:

En lloc de	Ha de ser
Externalitats Efectes externs que es produeixen, de vegades, en desenvolupar una activitat. Poden ser positives o negatives. En aquest context, una externalitat negativa que es produeix com a conseqüència de l'activitat industrial és la pol·lució del medi ambient. Una externalitat positiva derivada de la mateixa activitat podria ser la concentració d'empreses en una mateixa àrea, cosa que genera un efecte d'atracció en altres empreses perquè s'ubiquin en aquesta àrea.	externalitat <i>f</i> Efecte extern que es produeix, de vegades, en desenvolupar una activitat. externalitat negativa <i>f</i> Externalitat que té conseqüències perjudicials per a l'entorn de l'activitat. externalitat positiva <i>f</i> Externalitat que té efectes beneficiosos per a l'entorn de l'activitat.

5. Referències bibliogràfiques

A continuació es donen unes indicacions generals per a distribuir la informació en les entrades bibliogràfiques. Cal tenir en compte que aquestes normes no es poden aplicar de manera sistemàtica, perquè pot passar que el fet de voler-les seguir al peu de la lletra en tots els casos provoqui incoherències en la puntuació o faltes de sintaxi, com en el cas de fonts o referències dins el text o de lectures que es comenten o es recomanen en una explicació. En aquests casos no pot ser «obligatori» seguir l'ordre establert, suprimir parèntesis, etc., sinó que és prioritari que l'estructura resulti lògica i entenedora.

5.1. Indicacions generals

L'estructura general d'una referència bibliogràfica es compon d'una sèrie d'elements que identifiquen l'obra que es vol citar. La disposició d'aquests elements i la forma que prenen han de ser homogènies, per la qual cosa en aquest apartat es recullen diverses orientacions que s'han de tenir en compte a l'hora d'elaborar les referències bibliogràfiques.

5.1.1. Elements d'una citació

Autors

- Quan hi ha més d'un autor o autora, s'han de separar els noms amb un punt i coma i prescindir de la conjunció copulativa *i*. D'altra banda, d'acord amb els criteris de formació d'abreviatures, entre les inicials del nom compost hi ha d'haver un espai.

- AUSUBEL, David P.; SULLIVAN, Edmund V. [o AUSUBEL, D. P.; SULLIVAN, E. V.] [i no AUSUBEL, David P. i SULLIVAN, Edmund V. ni AUSUBEL, D.P.; SULLIVAN, E.V.]

Diversos autors

Per a fer referència a l'autoria d'una obra col·lectiva sense esmentar els noms dels autors, l'expressió que hi correspon és **DIVERSOS AUTORS** i no les abreviatures **VV.AA.** ni **AA.VV.**

- Hi ha d'haver coherència en la manera d'escriure els noms dels autors en una mateixa llista; és a dir, si se'n tenen uns de sencers i uns altres només amb inicials, sempre que es pugui es busquen els noms a què corresponen les inicials i es completen. Si no es poden completar, s'abreugen tots.

- VILAR, Pierre [*millor que no pas* VILAR, P.]

- La inversió **cognom + nom** es fa quan es tracta d'una **llista de bibliografia** i només al començament de l'entrada bibliogràfica (1), ja que és útil per a fer l'ordenació alfabètica. Però no cal fer-la si dins la referència es repeteix el nom de l'autor o se'n citen d'altres ni quan la referència és, per exemple, el peu d'una citació textual (2) o una lectura que es recomana en un text redactat (3). Tampoc no cal invertir el nom i el cognom quan la llista de bibliografia es fa seguint un criteri que no és l'ordre alfabètic.

(1) TERMES, J. (1986). «De la revolució de setembre a la fi...». A: P. VILAR (ed.). *Història de Catalunya...*

(2) «El nen ha de poder aprendre, ha de ser capaç d'imitar.»
James M. BALDWIN (1902), *Social and ethical interpretations in mental development*, Nova York, Macmillan.

(3) Per a més informació, vegeu el *Manual d'estil* de J. M. Mestres.

- Quan l'autor citat és l'editor, compilador, coordinador, director, etc. de l'obra (responsabilitat secundària), a continuació del nom es posa el mot corresponent amb minúscula i entre parèntesis, abreujat o no.

- COSTA, Joan; NOGUÉ, Neus (coordinadors) (1998). *Curs de correcció de textos orals i escrits. Pràctiques autocorrectives*. Vic: Eumo / Generalitat de Catalunya, Direcció General de Política Lingüística.

Responsabilitat secundària					
col·laborador/a	col·l.	director/a	dir.	prologuista	prol.
compilador/a	comp.	editor/a	ed.	redactor/a	red.
coordinador/a	coord.	epilogista	ep.	traductor/a	trad.
curador/a	cur.	il·lustrador/a	il·l.		

- Quan se cita un autor o autora dues o més vegades seguides o quan cal repetir-ne el nom en la mateixa referència, s'ha de tornar a escriure el nom complet i no es fa servir el sistema del guió llarg (—) ni del guió extrallarg (—).
- Si hi ha més de tres autors, com a màxim se citen els tres primers i després es posa l'expressió *i altres* en rodona o *et al.* en cursiva.
- Quan no hi ha menció d'autoria i quan la responsabilitat d'autor coincideix amb la responsabilitat editorial, se citen les obres directament pel títol.

- *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* (2009). Barcelona: Generalitat de Catalunya / Institut d'Estudis Catalans.

- ISO 690: *Information and documentation - Guidelines for bibliographic references and citations to information resources* (2010). International Organization for Standardization.

Any

- L'any d'edició es col·loca immediatament després del nom de l'autor. A vegades interessa indicar l'any de la primera edició i el de l'edició a què es fa referència. En aquest cas, la informació es pot estructurar de dues maneres diferents, segons com es vulgui

- BROADBENT, Donald E. (1983). *Percepción y comunicación* (ed. original 1958). Madrid: Debate.

O bé:

- BROADBENT, Donald E. (1958). *Percepción y comunicación*. Madrid: Debate, 1983.

És més habitual, però, posar el número d'edició de l'obra consultada (si és la primera, no s'indica) després del títol de l'obra, entre parèntesis i fent servir l'ordinal abreujat.

- PUJOL, Josep M.; SOLÀ, Joan (2000). *Ortotipografia. Manual de l'editor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (3a. ed., rev.). Barcelona: Columna.

Títol

- El títol i, si n'hi ha, el subtítol d'una obra s'inclouen en la referència bibliogràfica corresponent escrits en cursiva.
- Si cal, el títol d'una obra o d'un altre tipus de document que no s'hagi publicat en català pot anar seguit de la traducció corresponent, entre claudàtors i amb cometes simples.

- *Motivation, Konflikt und Handlungskontrolle* ['Motivació, conflicte i control de l'acció'].

- Els capítols d'un llibre s'escriuen en rodona i entre cometes.

- VELAZA, Javier (2002). «Darrers avenços en la investigació sobre la llengua ibèrica». A: DIVERSOS AUTORS. *Els substrats de la llengua catalana: una visió actual* (pàg. 11-32). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura», 1).

- Els títols d'articles també s'escriuen en rodona i entre cometes. Si són articles d'un diari o una revista, s'han d'indicar l'any i el dia del mes.

- ABRIL, Joan; COSTA, Joan (1987, juny). «Notes per a un curs de correcció». *Com. Ensenyar català als adults* (núm. 13, pàg. 26-31). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.

Editorial i lloc d'edició

- Si l'edició ha anat a càrrec de dues institucions o més de dues, han d'anar separades amb una barra inclinada.

- Barcelona: Pòrtic / Universitat Oberta de Catalunya

- Quan la responsabilitat d'autor o autora coincideix amb la responsabilitat d'editorial, s'han de citar les obres directament pel títol.

- *Proposta d'abreviatures, sigles i símbols* (1990). Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana.

- Els noms del lloc d'edició s'han de traduir i, quan n'hi ha dos o més de dos, han d'anar separats amb una barra inclinada.

- Londres / Nova York: Routledge [*i no* London, New York: Routledge]

Col·lecció

- El nom de la col·lecció es posa entre cometes i amb majúscula (tant els substantius com els adjectius).

- ALBERICH, Joan; ROS, Montserrat (1993). *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana («Biblioteca Universitària», 13).
- *Formació del plural dels manlleus* (1992). Barcelona: Termcat / Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Criteris Lingüístics per a la Terminologia», 4).

5.1.2. Citació dins un context

Quan dins un text hi ha una referència bibliogràfica, no s'ha de fer la inversió de nom i cognom de l'autor o autora ni posar el cognom tot amb majúscules ni versaletes.

Quan en textos catalans apareixen referències de títols d'obres, conferències, ponències, etc. en una llengua que no fa servir les mateixes convencions formals que el català, s'ha de respectar la manera de la llengua original, sempre que hi hagi coherència.

- A l'últim congrés celebrat amb el nom de Consciousness Reframed ['Consciència Reformulada'], en una ponència titulada «Not Science, or History: Post Digital Biological Art and a Distant Cousin» ['Ni ciència ni història: art biològic postdigital i un cosí llunyà'], explicava que...

5.1.3. Referències internes

En els documents hi ha sovint referències a publicacions o fonts de taules i gràfics, en les quals s'indica com a màxim l'autor, l'any i la pàgina corresponents. Aquest sistema de referència admet diverses variants, com ara:

- (Autor/a, any, pàg.)	(Rodríguez, 1984, pàg. 25-26)
- Autor/a (any, pàg.)	Halle (1973, pàg. 36)
- Autor/a (any)	Rubio (1995)
- (Autor/a, any)	(Anguera, 1985)
- (Autor/a: any)	(Hauf: 2005)

Normalment aquestes referències són a dins del text; si es fan com a nota a peu de pàgina, tenen una forma més desenvolupada (amb el títol escurçat, per exemple, o amb altres elements).

5.2. Citació de documents en paper

La disposició dels elements de les entrades bibliogràfiques pot variar segons el tipus de document al qual es faci referència. En aquest apartat hi ha classificats els tipus de documents més habituals i l'estructura bibliogràfica que han de tenir.

Per a cada tipus de document s'han recollit la majoria d'elements que es poden fer servir per a construir una citació bibliogràfica (quadres grisos). Cal tenir en compte que no sempre es poden fer servir tots els elements que hi ha recollits en els quadres, sigui perquè no hi ha esment de responsabilitat secundària (llavors s'ha d'ometre aquesta informació), sigui perquè no hi ha número d'edició, volum o pàgines o qualsevol altre element.

• Llibres o monografies

En aquest cas s'esmenten dos models de citació bibliogràfica, segons si es tracta d'una obra referenciada pel nom de l'autor o d'una obra col·lectiva referenciada pel nom del responsable de publicació.

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol de la publicació. Subtítol de la publicació* [“Traducció del títol de la publicació”] (edició, volum, pàgines). Esment de responsabilitat secundària (traductor/a, editor/a, prologuista, il·lustrador/a, coordinador/a, etc.) [opcional]. Lloc d’edició: Editorial («Col·lecció», número) [opcional].

- RODRÍGUEZ, Inma (2003). *Màrqueting.com i comerç electrònic en la societat de la informació*. Barcelona: Pòrtic / Universitat Oberta de Catalunya («Biblioteca Oberta», 2).
- HIMANEN, Pekka (2003). *L’ètica del hacker i l’esperit de l’era de la informació*. Linus Torvalds (prol.); Manuel Castells (ep.); Marta García Madera (trad.). Barcelona: Pòrtic / Universitat Oberta de Catalunya («Biblioteca Oberta», 22).
- ESTEVE, Francesc i altres (2003). *Diccionaris, normativa i llengua estàndard. Del Fabra al Diccionari de l’Institut*. Palma: Documenta Balear («Arbre de Mar», 8).
- GEORGE, Susan; WOLF, Martin (2003). *La globalització liberal. A favor i en contra*. Salvador Company; Anna Torcal (traductors). Barcelona: Empúries («Biblioteca Universal», 176).
- *Bits o paper: les conclusions del primer congrés de la publicació electrònica* (2000). Sílvia Llombart (ed.). Barcelona: Col·legi de Periodistes de Catalunya («Ones i Bits», 2).

COGNOM(S) RESPONSABLE, Nom complet (coordinador/a, director/a, editor/a, etc.) (any). *Títol de la publicació. Subtítol de la publicació* (edició, volum, pàgines). Esment de responsabilitat secundària (col·laborador/a, traductor/a, prologuista, etc.). Lloc d’edició: Editorial («Col·lecció», número) [opcional].

- BAKER, Mona (ed.) (1998). *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. Londres / Nova York: Routledge.
- SOLÀ, Joan i altres (editors) (2002). *Gramàtica del català contemporani* (3a. ed., 3 vol.). Gemma Rigau (col·l.). Barcelona: Empúries.

• Parts de llibres o monografies, contribucions en una miscel·lània, compilacions

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). «Títol de la part de la publicació». A: Nom complet + COGNOM(S) AUTOR/A. *Títol de la publicació* (edició, volum, pàgines). Lloc d’edició: Editorial («Col·lecció», número).

- VIDAL, Tomàs (2000, juny). «La imatge cartogràfica de l’illa de Menorca des dels orígens al primer terç del segle XVIII». A: *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* (vol. XVII, pàg. 53-54). Barcelona: Societat Catalana de Geografia / Diputació de Barcelona.
- BELLÈS, Joan (1999). «Saber donar informació». A: Rosa ARTIGAS (coord.). *Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre els usos lingüístics* (pàg. 71-147). Vic: Eumo («Llengua i Text», 3).
- AGUILAR-AMAT, Anna (1998). «La terminología y su documentación». A: Jaume BARÓ; Pilar CID (editors). *Anuari Socadi de Documentació i Informació* (pàg. 77-84). Barcelona: Societat Catalana de Documentació.
- MILLÁN, José Antonio (1996). «La industria de los contenidos». A: José Antonio MILLÁN. *La edición electrónica y multimedia* (pàg. 71-89). Salamanca: Tesitex.

• Publicacions periòdiques

Títol de la publicació (mes + any, número). Responsabilitat de la publicació. Lloc d’edició: Editorial. Sèrie [opcional]. Notes [opcional]. Número ISSN [opcional].

- *El Temps* (març de 2004, núm. 1032). València: Edicions País Valencià.
- *Llengua i Ús. Revista Tècnica de Normalització Lingüística* (2n. quadrimestre 2001, núm. 21). Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Direcció General de Política Lingüística. ISSN 1134-7724.
- *Revista de Llengua i Dret* (desembre de 2003, núm. 40). Antoni Milian i Massana (dir.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Escola d’Administració Pública de Catalunya.

• Articles en publicacions periòdiques

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any, dia i mes). «Títol de l'article». Esment de responsabilitat secundària (traductor/a, editor/a, prologuista, il·lustrador/a, coordinador/a, etc.) [opcional]. *Títol de la publicació*. Secció (volum, número, pàgines). Lloc d'edició: Editorial. Número ISSN [opcional].

- CANTENYS, Elisabet (2004, 24 de març). «Homenatge a Catalunya emociona el públic anglès». *Avui*. Secció de Cultura i Espectacles (pàg. 43).
- GAROLERA, Narcís (2002, febrer). «La llengua de Verdaguer». *Serra d'Or* (núm. 506, pàg. 11-13).
- BÀGUENA, Núria (2004, maig). «La bona educació medieval. Com menjar i beure segons Eiximenis». *Sàpiens* (núm. 19).

• Documents presentats en reunions científiques

Els treballs que es presenten en reunions científiques (congressos, seminaris, etc.) poden ser de diversos tipus; per tant, convé indicar de quina mena de document es tracta (article, comunicació, estudi, etc.).

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any, mes). «Títol de la part de la publicació» [tipus de document]. A: Nom complet + COGNOM(S) AUTOR/A. *Títol de la publicació* (edició, volum, pàgines). Lloc d'edició: Editorial.

- MARTÍNEZ, Apol·lònia (2002, novembre). «Aspectes jurídics dels noms de domini» [ponència]. A: *Jornades de Comerç Electrònic*. Mallorca: Universitat de les Illes Balears.
- BADIA I MARGARIT, Antoni M. (2000, juliol). «Risc i certesa de la neologia» [conferència]. A: *Actes del I Seminari de Neologia* (pàg. 17-27). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.

• Tesis (de doctorat, llicenciatura, etc.) i treballs d'investigació

Convé especificar també de quin tipus de document es tracta.

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol de la tesi o treball*. Direcció de la tesi o treball [opcional]. Tipus de document. Lloc de presentació. Notes [opcional].

- TORRENT, Joan (2002). *Innovació tecnològica, creixement econòmic i economia del coneixement: una aproximació empírica, agregada i internacional a la incorporació del coneixement a l'activitat productiva durant la dècada dels noranta*. Tesis doctoral presentada als Estudis d'Economia i Empresa de la Universitat Oberta de Catalunya.
- OLIVER, Antoni (2004). *Adquisició d'informació lèxica i morfosintàctica a partir de corpus sense anotar: aplicació al rus i al croat*. Tesis doctoral presentada al Departament de Lingüística General de la Universitat de Barcelona.

• Altres documents no publicats

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol del document* [document inèdit]. Ciutat: Lloc de presentació.

- MINUÀRTIA. ESTUDIS AMBIENTALS (1995). *Evolució de les poblacions de perdiu (Alectoris rufa) a la zona volcànica de la Garrotxa* [document inèdit].
- PELEGRINA, Manuel (1992). *Apunts de psicologia de la instrucció (curs 1991-1992)* [document inèdit].
- DUBON, M. Lluïsa (1985). *Cartografia del port de Maó del segle XVIII* [document inèdit].

- **Lleis, sentències, resolucions i altres normes**

Títol. *Publicació*, data de publicació, número, pàgines (notes) [opcional].

- Llei 1/2003 d'universitats de Catalunya. El nou marc legal del sistema universitari català, 19 de febrer de 2003.
- Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica.
- Text refós de la llei de contractes de les administracions públiques, 16 de juny de 2000.
- Llei 29/2002, de 30 de desembre. Primera Llei del Codi civil de Catalunya, 2003, 23 pàgines.
- Llei 12/2002, de 14 de juny, del transport per cable. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 27 de juny de 2002, núm. 3665, 43 pàg.
- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, 137 pàg.

5.3. Citació de documents audiovisuals i gràfics

- **Documents audiovisuals**

Els vídeos i les pel·lícules se solen citar habitualment pel títol, tret que es vulgui fer ressaltar alguna responsabilitat concreta. Convé indicar el tipus de document de què es tracta, en quin suport va i la durada.

Si se citen vídeos que formen part d'una sèrie, es pot fer servir un sistema paral·lel al dels llibres: el nom de la sèrie en cursiva i el capítol concret entre cometes.

a) Enregistraments sonors

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol del document* [designació específica del tipus de material] (edició). Menció de responsabilitat. Lloc de publicació: Editorial. Nombre d'unitats (durada) («Col·lecció», número).

- VICTÒRIA DELS ÀNGELS (1992). *Cançons tradicionals catalanes* [enregistrament sonor]. Londres: Collins Classics. 1 disc compacte (58 min).
- *La veu dels poetes* [enregistrament sonor] (1993). Barcelona: PDI. 1 disc compacte.
- *Sant Jordi i festes de primavera* [enregistrament sonor] (1988). Barcelona: Graó. 1 casset sonora.

b) Pel·lícules i enregistraments de vídeo

Títol del document [designació específica del tipus de material] (any, edició). Menció de responsabilitat. Lloc de publicació: Editorial. Nombre d'unitats (durada) («Col·lecció», número).

- *L'illa de l'holandès* [pel·lícula cinematogràfica] (2002). Sigfrid MONLEÓN (dir.). Barcelona: Lauren Films (104 min).
- *Carícies* [pel·lícula cinematogràfica] (1998). Ventura PONS (dir.). Barcelona: Lauren Films (94 min).
- *El pacient anglès* [pel·lícula cinematogràfica] (1997). Anthony MINGHELLA (dir.) Barcelona: Lauren Films (165 min).
- *Abre los ojos* [pel·lícula cinematogràfica] (1997). Alejandro AMENÁBAR (dir.). Madrid: Leo Films (130 min).
- *L'or de Moscou* [enregistrament de vídeo] (2004). M. Dolors GENOVÈS (dir.). Barcelona: Televisió de Catalunya / Enciclopèdia Catalana. 1 disc òptic (DVD) (65 min).
- *Els nens perduts del franquisme* [enregistrament de vídeo] (2003). Barcelona: Televisió de Catalunya / Enciclopèdia Catalana. 2 discs òptics (DVD).

- *El senyor dels anells* [enregistrament de vídeo] (2003). New Line Home Entertainment: Aurum Produccions. 2 discs òptics (DVD) (172, 147 min).
- *Les aventures d'en Massagran* [enregistrament de vídeo] (1995). Barcelona: La Magrana. 1 videocasset (40 min) («Super3», 1).
- *L'arquitectura del realisme a Barcelona* [enregistrament de vídeo] (1990). Barcelona: ETSAV. 3 videocassets.

c) Programes de ràdio i televisió

«Títol». *Nom del programa* (any). Responsabilitat [opcional]. Entitat responsable de l'emissió. Data d'emissió.

- «Origen de l'univers i origen de l'home». *Convidat del segle* (1999). Catalunya Cultura. 28 de maig de 1999.
- «Nacions desunides». *30 minuts* (2003). Televisió de Catalunya. 29 de juny de 2003.
- «L'escola a casa». *Entre línies* (2000). Televisió de Catalunya. 31 de gener de 2000.
- «Educació i noves tecnologies». *Mil·lenium* (1999). Canal 33. 22 de març de 1998.
- «Amb el cartell de complet». *30 minuts* (1999). Televisió de Catalunya. 19 de setembre de 1999.

• Materials gràfics

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol del document* [designació específica del tipus de material] (edició). Menció de responsabilitat. Lloc de publicació: Editorial. Nombre d'unitats («Col·lecció», número).

- SABATER, Jordi (1997). *El llegat naturalista de Jordi Sabater Pi* [material gràfic]. Barcelona: Universitat de Barcelona. 4 làmines.
- *El cartell a Catalunya: 1888-1936* [material gràfic] (1995). Barcelona: Ajuntament de Barcelona. 30 reproduccions d'obres d'art.
- *El romànic del Museu Nacional d'Art de Catalunya* [material gràfic] (1995). Barcelona: Ajuntament de Barcelona. 1 carpeta de làmines.

5.4. Citació de documents electrònics

Els elements de les entrades bibliogràfiques dels documents electrònics no coincideixen del tot amb els dels documents en paper i varien segons el tipus de document al qual es faci referència.

• Publicacions

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol de la publicació* [unitat de contingut + tipus de suport]. Editorial. [Data de consulta].
<URL>

- PRATS CATALÀ, Joan (2002). *Institucions i desenvolupament a l'Amèrica Llatina. Un rol per a l'ètica?* [article en línia]. UOC. [Data de consulta: 7 de juny de 2002].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/prats0502/prats0502.html>>
- CASTELLS, Manuel; TUBELLA, Imma (directors) (2002). *Projecte Internet Catalunya (PIC): la societat xarxa a Catalunya* [informe de recerca en línia]. UOC. [Data de consulta: 28 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/in3/pic/cat/1/intr/intr.html>>

Si hi ha més de tres autors, com a màxim se citen els tres primers i després es posa l'expressió *i altres* en rodona o *et al.* en cursiva.

- GUITERT, Montse; GIMÉNEZ, Ferran; GARCIA, Iolanda, i altres (2002). *Présentation de la méthodologie d'analyse et des résultats de l'étude comparative de trois expériences régionales d'apprentissage coopératif en environnement éducatif ouvert (Lyon, Liège et Catalogne)* [document de projecte en línia]. UOC. [Data de consulta: 7 de juny de 2002].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/seminaris/freref/pdf/regionals0302.html>>

• Ressenyes

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any de publicació de la ressenya). Ressenya del llibre + *Títol* + nom de l'autor/a del llibre. *Títol de la publicació* (número) [tipus de suport]. Editorial. [Data de consulta].
<URL>
Número ISSN [opcional]

- SERRADELL, Enric (2007). Ressenya del llibre *Didáctica universitaria en entornos virtuales de enseñanza-aprendizaje* de Guillermo BAUTISTA, Federico BORGES i Anna FORÉS. *UOC Papers* (núm. 4) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 7 de novembre de 2007].
<<http://www.uoc.edu/uocpapers/4/dt/esp/serradell.pdf>>
ISSN 1885-1541
- ROIG, Toni (2004). Ressenya del llibre *The new media book* de Dan HARRIES (ed.) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 23 de juny de 2004].
<<http://www.uoc.edu/dt/20404/20404.pdf>>
- COBARSÍ, Josep (2003). Ressenya del llibre *Information Architecture for the WWW* de Peter MORVILLE i Louis ROSENFELD [en línia]. UOC. [Data de consulta: 27 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/web/esp/art/uoc/cobarsi0103/cobarsi0103.html>>

• Publicacions periòdiques

Títol de la publicació (mes + any, número) [unitat de contingut + tipus de suport]. Responsable de la publicació. Editorial. [Data de consulta].
<URL>
Número ISSN [opcional]

- *Digithum. Revista Digital d'Humanitats* (2004, núm. 6) [revista en línia]. UOC. [Data de consulta: 23 de juny de 2004].
<<http://www.uoc.edu/humfil/digithum/digithum6/catala/teorica/index.html>>
ISSN 1575-2275
- *Caplletra. Revista Internacional de Filologia* (1997, núm. 23) [revista en línia]. Institut de Filologia Valenciana. [Data de consulta: 22 de setembre de 2004].
<<http://www.lluisvives.com/hemeroteca/caplletra/cataleg.shtml>>
ISSN 0214-8188

• Articles en publicacions periòdiques

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any, dia i mes). «*Títol de la part de la publicació*» [unitat de contingut]. *Títol de la publicació*. Secció (volum, número) [tipus de suport]. Editorial. [Data de consulta].
<URL>
Número ISSN [opcional]

- TIRADO, Francisco Javier; GÁLVEZ, Anna (2002). «Comunitats virtuals, ciborgs i xarxes sociotècniques: noves formes per a la interacció social». *Digithum* (núm. 4) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 27 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/humfil/articles/cat/tiradogalvez0302/tiradogalvez0302.html>>
ISSN 1575-2275
- MANOVICH, Lev (2002, desembre). «L'avantguarda com a programari». *Artnodes*. Articles (núm. 4) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 2 de novembre de 2004].
<<http://www.uoc.edu/artnodes/cat/art/manovich1002/manovich1002.html>>
ISSN 1695-5951
- GABINET DE PREMSA (2001, maig). «Entrevista a José Manuel Lara, conseller delegat del Grup Planeta: "S'han de crear sistemes de control per a protegir els drets d'autor a la xarxa"» [en línia]. UOC. [Data de consulta: 2 de novembre de 2004].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/ent/jlara/lara.html>>

• Monografies, dossiers i compilacions en publicacions periòdiques

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). «Títol de la part del monogràfic». A: Nom complet + COGNOM(S) AUTOR/A DEL MONOGRÀFIC (coord.). «Títol del monogràfic» [unitat de contingut]. *Títol de la publicació* (volum, número) [tipus de suport]. Editorial. [Data de consulta].
<URL>
Número ISSN [opcional]

- VELTMAN, Kim H. (2005). «Desafiaments en les aplicacions de les TIC/TCU en el patrimoni cultural». A: Cèsar CARRERAS (coord.). «TIC i patrimoni» [dossier]. *Digithum* (núm. 7) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 27 de juny de 2005].
<<http://www.uoc.edu/digithum/7/dt/cat/veltman.pdf>>
ISSN 1575-2275
- CAMPÀS, Joan (2004). «Humanistes per al segle XXI». A: Isidor MARÍ (coord.). «Les professions de les Humanitats en la societat del coneixement» [dossier]. *Digithum* (núm. 6) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 27 de juny de 2005].
<<http://www.uoc.edu/humfil/articles/cat/campas0304.html>>
ISSN 1575-2275

• Documents presentats en reunions acadèmiques, congressos (ponències, treballs...)

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). «Títol del document» [unitat de contingut]. A: *Nom de l'acte* (data: Lloc) [tipus de suport]. Editorial. [Data de consulta].
<URL>

- CLIMENT, Salvador (2003). «Les noves professions dels filòlegs d'avui» [crònica]. A: *Jornada sobre les Noves Professions Lingüístiques i Literàries* (2003: Barcelona) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 28 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/dt/20161/index.html>>
- BATES, Tony (2002). «Aspectes culturals i ètics en l'ensenyament internacional a distància» [conferència]. A: *Programa de doctorat interdisciplinari i internacional sobre la Societat de la Informació i el Coneixement* (2001: Barcelona) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 7 de juny de 2002].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/bates1201/bates1201.html>>
- PARTAL, Vicent (2002). «Periodistes i documentalistes: on és la frontera?» [conferència]. A: *Trobada de presentació del segon semestre del curs 2002-2003* (2002: Barcelona) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 27 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/partal0402/partal0402.html>>
- SIGALÉS, Carles (2002). «El potencial interactiu dels entorns virtuals d'ensenyament i aprenentatge en l'educació a distància» [ponència]. A: *X Trobada Internacional d'Educació a Distància* (2001: Guadalajara) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 7 de juny de 2002].
<<http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/sigales0102/sigales0102.html>>

- CARDENAL, Ana Sofia; BATLLE, Albert (2001). «Síntesi del debat». A: *Cap a un nou àmbit internacional?* (2001: Barcelona) [en línia]. UOC. [Data de consulta: 24 de maig de 2002].
<http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/cardenal_batlle/cardenal_batlle.html>

• **Col·leccions o publicacions seriades (documents de treball, treballs de doctorat...)**

COGNOM(S) AUTOR/A, Nom complet (any). *Títol de la publicació* [unitat de contingut + tipus de suport]. Editorial («Col·lecció», núm.). [Data de consulta].
<URL>

- RIBA, Marta (2003). *Les llistes de distribució com a xarxes de discurs: el cas d'Iphealth* [treball de doctorat en línia]. UOC («Treballs de Doctorat», TD03-002). [Data de consulta: 4 de febrer de 2003].
<<http://www.uoc.edu/in3/dt/20106/index.html>>
- MESEGUER, Antoni; RODRÍGUEZ, Inma (2002). *Situació i perspectives del comerç electrònic a Espanya: una anàlisi a partir del volum del negoci electrònic* [document de treball en línia]. UOC («Working Paper Series», WP02-004). [Data de consulta: 24 de maig de 2002].
<<http://www.uoc.edu/in3/dt/20003/index.html>>

Fons de consulta

ISO 690: *Information and documentation - Guidelines for bibliographic references and citations to information resources* (2010). International Organization for Standardization.

Bibliografia. Criteris de presentació en els treballs terminològics (2009). Termcat.

<<http://www.termcat.cat/docs/docs/Bibliografia.pdf>>

MESTRES, Josep M. i altres (2009). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (4a. ed.). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra / Associació de Mestres Rosa Sensat.

Citació bibliogràfica (2012, 2a. ed.). Política Lingüística.

<http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_diffusio/publicacions_en_linia/btpl_col/citaciobibliografica/>

Guia pràctica de català

Annexos

1. Errors i dubtes més freqüents

Aquí hi ha una llista de mots o expressions que poden presentar dificultats. S'hi ha d'anar amb compte i consultar el diccionari, no pas fer-la servir sense pensar. Que es col·loquin unes formes a la columna de l'esquerra i unes altres a la de la dreta no vol pas dir que s'hagin de substituir les primeres –algunes de les quals (no ratllades) a vegades poden ser correctes– maquinament per qualsevol d'aquestes segones, que poden tenir sentits i matisos diferents. S'ha de mirar sempre el context, què vol dir l'expressió i sobretot **tenir sentit de la llengua**.

Mot o expressió	Comentari
a aquestes alçades/altures	En sentit figurat ha de ser <i>a hores d'ara</i> .
a + article + <i>determinació de temps</i>	Construcció incorrecta quan vol dir <i>al cap de</i> . Ex.: Als dos minuts d'haver arribat ja va començar a dir bestieses. <i>Al cap de dos minuts</i> d'haver arribat ja va començar a dir bestieses.
a base de	Locució incorrecta quan vol dir <i>a força de</i> , <i>a còpia de</i> , <i>gràcies a</i> . Ex.: A base de repetir-ho, s'ho han cregut. <i>A còpia de</i> repetir-ho, s'ho han cregut.
a ben segur	És traducció literal de la locució castellana <i>a buen seguro</i> , i s'ha de substituir per la catalana <i>ben segur</i> (sinònima de <i>de segur</i> , <i>segurament</i> , <i>amb seguretat</i> , <i>sens dubte</i>).
a ciència certa	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>del cert</i> , <i>de cert</i> , <i>de ciència certa</i> .
a començaments de	És millor <i>al començament de</i> , <i>a la primeria de</i> , tot i que alguns autors admeten la forma en plural com a correcta.
a diari	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>diàriament</i> , <i>cada dia</i> .
a esquenes de	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>a (l')esquena de</i> .
a falta de (valor temporal)	Construcció incorrecta com a locució temporal (encara que és correcta amb valor causal). Ex.: A falta de tres minuts que... <i>Quan falten</i> tres minuts perquè... / <i>Faltant</i> tres minuts perquè... <i>A falta de</i> vi, hi posaran vinagre [valor causal: correcte].
a fi de comptes	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>al cap i a la fi</i> , <i>al capdavant</i> , <i>fet i fet</i> .
a finals de	És millor <i>al final de</i> , <i>a les acaballes de</i> , <i>a la darrera de</i> , <i>a la fi de</i> , tot i que alguns autors admeten la forma en plural com a correcta.
a l'actualitat	Ha de ser <i>actualment</i> , <i>en l'actualitat</i> , <i>ara</i> , <i>avui</i> .
a l'efecte	Locució que no s'ha d'utilitzar quan vol dir <i>amb aquest fi</i> , <i>a aquest efecte</i> , <i>amb aquesta finalitat</i> .

Mot o expressió	Comentari
a l'entorn	Locució adverbial sinònima d' <i>al voltant</i> . Darrerament, seguida de la preposició <i>de</i> , ha entrat al diccionari com a locució preposicional, equivalent a <i>al voltant de</i> , <i>entorn de</i> . Ex.: Hi ha arbres <i>a l'entorn</i> . Faran una reflexió <i>entorn de</i> la consciència.
a l'igual que	Ha de ser <i>igual que</i> , <i>com també</i> .
a l'objecte de	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>amb l'objectiu de</i> , <i>amb l'objecte de</i> , <i>per</i> , <i>per tal de</i> , <i>a fi de</i> , etc.
a l'oïda	Com a locució ha de ser <i>a l'orella</i> , <i>a cau d'orella</i> . Ex.: Acosta't, que t'ho diré <i>a l'orella</i> .
a mida que	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>a mesura que</i> .
a mitjans de	Ha de ser <i>a mitjan</i> , <i>a mig</i> , <i>a mitja</i> , tot i que alguns autors admeten aquesta construcció com a correcta. Ex.: <i>A mitjan</i> gener... <i>A mitja</i> setmana...
a mode de	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>a manera de</i> , <i>a tall de</i> .
a nivell + <i>adj.</i> / a nivell de	1. És correcte en sentit propi. Ex.: Es demanen coneixements d'informàtica <i>a nivell d'usuari</i> . 2. La majoria de vegades s'ha de substituir per: <i>a escala</i> , <i>en l'esfera</i> , <i>en l'àmbit</i> , <i>en l'òrbita</i> , <i>en el camp</i> , <i>en el pla</i> , <i>en l'espai</i> , <i>en el territori</i> , <i>en el clos</i> , etc. (<i>de</i>). Ex.: Aquest conflicte s'ha de resoldre <i>a escala</i> mundial. 3. A vegades es pot eliminar o substituir per un adverbi en <i>-ment</i> o per preposicions: <i>per</i> , <i>per a</i> , <i>entre</i> , etc. Ex.: <i>Internament</i> la notícia va causar molt malestar.
a no ser que	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>llevat que</i> , <i>fora que</i> , <i>tret que</i> , <i>excepte que</i> , <i>si no és que</i> (aquesta darrera forma implica canvi de temps verbal). Ex.: <i>A no ser que</i> ens vinguin a obrir, haurem de passar tota la nit aquí. <i>Si no és que</i> ens vénen a obrir, haurem de passar tota la nit aquí.
a penes si	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>a penes</i> , <i>amb prou feines</i> .
a principis de	És millor <i>al principi de</i> , <i>a la primera de</i> , <i>al començament de</i> , tot i que alguns autors admeten la forma en plural com a correcta.
a través de	Locució que cal distingir de <i>per mitjà de</i> , <i>mitjançant</i> , <i>amb</i> , <i>per</i> , malgrat que ha estat admesa amb aquest sentit pel DIEC. Ex.: La humitat passa <i>a través de</i> la pell. Es comuniquen <i>per</i> / <i>per mitjà d'</i> internet.
a últims de	És millor <i>a la fi de</i> , <i>a final de</i> , <i>a les acaballes de</i> , <i>a la darrera de</i> , tot i que alguns autors admeten la forma en plural com a correcta.
abarcar	Verb incorrecte que s'ha de substituir pels correctes <i>abraçar</i> , <i>comprendre</i> , <i>incloure</i> , <i>contenir</i> , etc. Ex.: El terme municipal d'aquest poble <i>abarca</i> l'estany i el bosc. El terme municipal d'aquest poble <i>comprèn</i> (o <i>inclou</i>) l'estany i el bosc.
abastar	1. És correcte en sentit propi. Ex.: <i>Abasta'm</i> aquell gerro, que no hi arribo. 2. En sentit figurat s'ha de fer servir <i>abraçar</i> , <i>comprendre</i> , <i>contenir</i> , <i>incloure</i> , <i>agafar</i> . Ex.: Aquesta comarca <i>comprèn</i> deu municipis.
acabar amb	1. És correcte en sentit propi (manera d'acabar). Ex.: <i>Ha acabat amb</i> aplaudiments de tothom. 2. És incorrecte quan es fa servir per <i>posar fi a</i> , <i>fer acabar</i> , <i>fer cessar</i> , <i>extingir</i> , <i>acabar</i> , <i>destruir</i> , <i>eliminar</i> , <i>desfer</i> , etc. Ex.: És hora d' <i>acabar amb</i> aquestes baralles. És hora de <i>posar fi a</i> aquestes baralles.

Mot o expressió	Comentari
aclaració	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>aclariment</i> .
aclarar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>aclarir</i> .
aclarar-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>entendre-s'hi</i> , <i>sortir-se'n</i> . Ex.: Això és tan complicat que no m'aclaro . Això és tan complicat que <i>no m'hi entenc</i> .
acotar	Mot incorrecte en el sentit de 'fixar, assenyalar els límits d'una cosa', cas en què s'ha de substituir per <i>delimitar</i> . Ex.: A la pantalla de cerca hi trobareu un camp que permet acotar la cerca. A la pantalla de cerca hi trobareu un camp que permet <i>delimitar</i> la cerca.
acte seguit	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>tot seguit</i> , <i>seguidament</i> , <i>a continuació</i> , etc.
adequat -ada /adient	S'ha de distingir <i>adequat -ada</i> ('apropiat, proporcionat, completament suficient, a un objecte, a un fi, a un propòsit') d' <i>adient</i> ('que s'adiu, que harmonitza amb un altre element, que hi va bé'). Ex. El que proposes és <i>adequat</i> a les necessitats de l'empresa. Aquest moble no és <i>adient</i> amb el color de les parets.
aggravant	Substantiu incorrecte que s'ha de substituir per <i>agreujant</i> .
així com	Val més reservar aquesta locució per al que indica pròpiament (oposició, comparació) i no fer-la servir en sentit copulatiu, cas en què van millor <i>i també</i> , <i>i, a més</i> , malgrat que ha estat admesa amb aquest sentit pel DIEC.
així que	Val més fer servir aquesta locució per al que vol dir realment ('de seguida que, tan bon punt') i no fer-la servir en comptes d' <i>així</i> , <i>doncs</i> , <i>de manera que</i> ; <i>o sigui que</i> ; <i>per tant</i> , malgrat que ha estat admesa amb aquest sentit pel DIEC. Ex.: <i>Així que</i> arribin farem la reunió. Començaran de bon matí; <i>o sigui que</i> cal ser puntual.
al / el dia següent	Expressió calcada del castellà que cal substituir per <i>l'endemà</i> .
al front de	Locució incorrecta quan vol dir <i>al capdavant de</i> , <i>(al) davant de</i> . Ex.: Hi ha una persona molt vàlida <i>al capdavant d'</i> aquesta institució.
al meu càrrec, al meu favor, al meu parer, etc.	Construcció castellanitzada, que ha de ser <i>a càrrec meu</i> , <i>a favor meu</i> , <i>a parer meu</i> , etc.
al respecte	Com a locució ha de ser <i>pel que fa al cas</i> , <i>sobre això</i> , <i>referent a això</i> , <i>respecte a això</i> , <i>respecte a</i> + complement o canviant la construcció de la frase. Ex.: No podreu argumentar res al respecte . No podreu argumentar res <i>respecte a això</i> . / No hi podreu argumentar res.
al temps que (simultaneïtat)	Locució calcada del castellà que ha de ser <i>alhora que</i> , <i>al mateix temps que</i> .
al voltant (de)	En sentit figurat s'ha de fer servir <i>entorn de</i> , <i>prop de</i> , etc., segons el sentit. Ex.: Les criatures saltironaven <i>al voltant</i> seu [sentit no figurat]. Van fer una reflexió <i>entorn de</i> la crisi de valors actual. Hi van assistir <i>prop d'</i> un milió de persones.
alçària/alçada/altura/altitud	No s'han de confondre els mots <i>alçària</i> (dimensió d'un cos en direcció vertical), <i>alçada</i> (sinònim de l'anterior, referit especialment a persones i animals), <i>altura</i> (distància vertical d'un punt a la superfície de la terra o a una altra base o terme de comparació; en sentit figurat es fa servir aquest terme) i <i>altitud</i> (altura d'un punt de la terra respecte al nivell del mar). Ex.: Prop de casa seva hi ha un faig de 30 metres d' <i>alçària</i> . Tots els jugadors fan almenys 1,70 d' <i>alçada</i> . L'avioneta volava a 100 metres d' <i>altura</i> quan va caure. La muntanya baixa no arriba a 1.000 metres d' <i>altitud</i> .

Mot o expressió	Comentari
aleació	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>aliatge</i> .
alevosia	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>traïdoria</i> .
aliviar	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>alleugerir</i> en el sentit de 'fer més lleuger, treure pes' o <i>alleujar</i> en el sentit de 'fer més lleu, més suportable, calmar, mitigar'. Ex.: <i>Alleugerir</i> una càrrega. <i>Alleujar</i> el dolor.
a(l)s efectes (de)	1. Locució que és correcta quan hi ha més d'un efecte. Ex.: ... <i>a efectes</i> administratius. 2. Locució que és incorrecta quan hi ha un sol efecte. Ex.: ... als efectes de pagar les despeses. ... <i>a l'efecte de</i> pagar les despeses.
altell	Mot que significa 'petita elevació en un terreny' i que és incorrecte quan s'empra en comptes d' <i>entresolat</i> (és a dir, pis elevat a l'interior d'un altre que s'acostuma a utilitzar com a dormitori, despatx o magatzem), de <i>sostremort</i> , de <i>cel ras</i> o <i>sostre fals</i> i de <i>dalts</i> d'un armari.
altes instàncies	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>altes institucions</i> , <i>alts organismes</i> .
amb exclusió de	Ha de ser <i>a exclusió de</i> , <i>excloent</i> , etc. Ex.: Tothom hi era, <i>a exclusió de</i> la consellera.
amb o sense + substantiu	La construcció correcta és <i>amb</i> + substantiu o <i>sense</i> + substantiu o bé <i>amb</i> + substantiu o <i>sense</i> . Ex.: Poden anar amb o sense preposició . Poden anar <i>amb preposició</i> o <i>sense</i> .
anar a + infinitiu	Construcció incorrecta quan és la perífrasi d'imminència en present. S'ha de fer amb un verb en futur, en imperatiu o amb altres partícules: <i>està a punt de</i> , <i>ara mateix</i> , etc. Ex.: Anem a veure quin temps farà demà. <i>Vegem</i> quin temps farà demà.
anar al (metge, notari, etc.)	La construcció correcta és <i>anar a cal</i> (<i>metge, notari</i>) o <i>anar a veure el</i> (<i>metge, notari</i>).
anticip	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>acompte</i> , <i>anticipació</i> , <i>avançament</i> , <i>avenç</i> , <i>bestreta</i> , <i>paga i senyal</i> , segons el sentit que tingui.
antidisturbis	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>antiavalots</i> .
anual / anyal	No s'han de confondre els sinònims parcials <i>anual</i> ('que s'esdevé cada any' o 'que dura un any') i <i>anyal</i> ('que s'esdevé una vegada a l'any, dit especialment de certes festes', 'de l'any actual, collit o nat aquell any') . Ex.: Hem de fer la subscripció <i>anual</i> d'aquesta revista. Li agrada el vi <i>anyal</i> .
apertura	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>obertura</i> ('acció d'obrir, d'inaugurar'). Ex.: L' <i>obertura</i> del curs acadèmic; l' <i>obertura</i> d'un nou centre de suport...
aplaçar / aplaçament	Verb i substantiu incorrectes quan es fan servir en lloc d' <i>ajornar</i> , <i>diferir</i> / <i>ajornament</i> . Ex.: <i>Ajornar</i> una reunió; <i>ajornament</i> d'un examen, etc.
apremiar	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>apressar</i> , <i>constrènyer</i> .

Mot o expressió	Comentari
apretar	Castellanisme que s'ha de substituir pels diversos mots autòctons que elimina: - <i>estrènyer</i> (la mà, les dents, la corretja, els cordons, etc.); - <i>prèmer</i> , <i>pitjar</i> (el timbre, un botó, una tecla, etc.); - <i>tibar</i> , <i>anar estret</i> , <i>ser o anar just</i> (les sabates, els pantalons, la corbata, etc.); - <i>cargolar</i> , <i>collar</i> (un cargol, un vis, un tap, etc.); - <i>cremar</i> , <i>picar</i> (el sol); - <i>serrar</i> (les dents); - <i>esforçar-se</i> , <i>fer força</i> .
apretar a córrer	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>arrencar a córrer</i> .
arandela	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>volandera</i> .
armamentístic-a	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>armamentista</i> .
armatoste	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>baluerna</i> .
arraigar	Castellanisme que s'ha de substituir per <i>arrelar</i> .
arrel de	Com a locució ha de ser <i>arran de</i> .
asíntota	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>asímtota</i> .
assecar / eixugar	S'ha de distingir <i>assecar</i> ('fer tornar sec', 'llevar o perdre la humitat pròpia') d' <i>eixugar</i> ('llevar o perdre la humitat que hi ha de més'). Ex.: No sap quina malaltia té que se li <i>asseca</i> la pell. El sol li <i>eixuga</i> els cabells.
assenyalar / senyalar	No s'han de confondre <i>assenyalar</i> ('indicar, mostrar') i <i>senyalar</i> ('fer o posar un senyal'). Ex.: Mentre explicava la pintura l' <i>assenyalava</i> . <i>Senyaleu</i> la roba, que no es perdi.
atemptat a	La preposició que aquest substantiu regeix és <i>contra</i> (no pas <i>a</i>). Ex.: Un atemptat <i>contra</i> el president del Govern.
atendre / aténir-se	Cal tenir en compte que <i>atendre</i> no és pronominal i <i>aténir-se</i> ho és.
atrevir-se amb	La construcció correcta és <i>atrevir-se a</i> + infinitiu. Ex.: S'atreveix amb tot. <i>S'atreveix a fer-ho tot.</i>
automació / automatització	No s'han de confondre <i>automació</i> ('aplicació d'automatismes per a aconseguir que un procés de producció augmenti el rendiment') i <i>automatització</i> ('acció i efecte de fer automàtic').
aviat	No s'ha de fer servir <i>aviat</i> ('al cap de poc temps, d'aquí a poc temps') quan es vol dir <i>d'hora</i> ('a una hora relativament poc avançada'). Ex.: Comença a treballar <i>d'hora</i> .
avui per avui	Com a locució ha de ser <i>ara com ara</i> , <i>ara per ara</i> , <i>de moment</i> .
benevolència / benvolença	No s'han de confondre <i>benevolència</i> ('qualitat de benèvol') i <i>benvolença</i> ('bona voluntat envers els altres').
bereber	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>berber</i> .
bianual / biennal	No s'han de confondre <i>bianual</i> ('dos cops a l'any') i <i>biennal</i> ('cada dos anys').
bimensual / bimestral	No s'han de confondre <i>bimensual</i> ('dos cops al mes') i <i>bimestral</i> ('cada dos mesos').
braços creuats	Ha de ser <i>braços plegats</i> , atès que <i>creuar els braços</i> voldria dir 'fer una creu amb els braços'. Per tant, l'expressió ha de ser <i>amb els braços plegats</i> i l'acció, <i>plegar els braços</i> .

Mot o expressió	Comentari
brasileny-a	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>brasiler -a</i> .
bursàtil	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>borsari -ària</i> .
busca i captura	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>crida i cerca</i> .
caixa / capsà	S'ha de distingir <i>caixa</i> ('receptacle d'una certa grandària, de forma rectangular, generalment de fusta amb fons i tapa clavats i destinada a aconduir i transportar tota mena d'objectes') de <i>capsa</i> ('receptacle més aviat petit, amb tapa, de cartó o de llauna'). Ex.: <i>caixa de llibres, caixa de taronges, caixa negra, caixa forta.</i> <i>capsa de llumins, capsa de bombons, capsa de sabates, capsa de pastilles.</i>
calentador	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>escalfador</i> .
camí de	Expressió incorrecta quan es fa servir en comptes de <i>cap a, anant cap a</i> . Ex.: Ho vaig veure <i>anant cap a</i> la feina.
camilla / camillero-a	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>llitera / portalliteres</i> .
cana	Mot incorrecte quan es fa servir en comptes de <i>cabell blanc</i> . Ex.: Li comencen a sortir <i>cabells blancs</i> .
cap a	La relació moral no s'expressa amb aquesta preposició sinó amb <i>envers</i> . Ex.: L'atenció dels professors <i>envers</i> els estudiants.
cas de + infinitiu / cas que	Reducció incorrecta de les locucions o combinacions <i>en cas de + infinitiu</i> o <i>en cas que, posat cas que, donat cas que</i> . Ex.: <i>En cas que</i> hi hagi sessió de tarda, aviseu.
casc	Mot que és incorrecte en el sentit de <i>barri, nucli</i> . Ex.: No volen viure al <i>barri</i> antic perquè hi ha molts robatoris.
caudal / caudalós	Substantiu i adjectiu incorrectes quan es refereixen a 'quantitat d'aigua, de diners', que s'han de substituir per <i>cabal, cabalós</i> .
cita / citació	No s'han de confondre <i>cita</i> ('acció d'assenyalar dia, hora i lloc per a veure's i parlar dues o més persones') i <i>citació</i> ('text d'un autor que s'addueix en suport d'una opinió, etc.').
clarificar	No s'ha de fer servir <i>clarificar</i> ('llevar d'un líquid les substàncies que l'enterboleixen') en els altres sentits d' <i>aclarir</i> . Ex.: M'has de clarificar uns quants punts d'aquesta història. M'has d' <i>aclarir</i> uns quants punts d'aquesta història.
coaligar-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>coalitzar-se</i> : 'formar una coalició'.
cobrament revertit	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>cobrament a destinació</i> .
coligar-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>coalitzar-se</i> : 'formar una coalició'. En el sentit d'entrar en una lliga, el mot correcte és <i>alligar-se</i> .
colindant / col·lindant	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>confrontant, limítrof -a, adjacent, veí -ïna</i> .
colisionar / col·lisionar	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>col·lidir</i> .
com a molt	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>com a màxim, a tot estirar, pel cap alt</i> . Ex.: <i>Com a màxim</i> serem vuit.
com per a	Construcció que és incorrecta amb valor consecutiu. Ex.: És prou ric com per a comprar-se el que vulgui. És prou ric <i>per a</i> comprar-se el que vulgui.
com perquè	Construcció que és incorrecta amb valor consecutiu. Ex.: És prou intel·ligent com perquè ho entengui. És prou intel·ligent <i>per a</i> entendre-ho.

Mot o expressió	Comentari
com + subjuntiu (amb valor condicional)	Construcció incorrecta que s'ha de substituir per una amb partícula condicional. Ex.: Com vinguis tard, no et deixaré entrar a casa. <i>Si véns</i> tard, no et deixaré entrar a casa.
companyerisme	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>companyonia</i> .
complimentar	No s'ha de confondre <i>complimentar</i> ('adreçar un compliment a algú') amb <i>emplenar</i> (una casella, un formulari, un imprès, un paper, etc.) ni amb, en el camp del dret, <i>executar</i> , <i>acomplir</i> (una ordre, una diligència, etc.). Ex.: Tothom <i>complimentava</i> el rector. Heu d' <i>emplenar</i> el full de matrícula. Malgrat haver <i>acomplert</i> tots els tràmits necessaris, ho té difícil.
complir / acomplir	No s'han de confondre <i>complir</i> (entre altres significats, 'referint-se a una prometença, un desig, un manament, etc., executar completament la cosa promesa, desitjada, manada, etc.') i <i>acomplir</i> ('executar, portar a cap'). Ex.: Hem d'exigir als polítics que <i>compleixin</i> les promeses que fan. <i>Ha acomplert</i> el que li havíem encarregat.
composar	No s'ha de confondre el verb <i>composar</i> , amb significats poc usuals, entre els quals hi ha 'imposar arbitràriament a algú una contribució, una multa, etc.', amb <i>compondre</i> , que té els sentits de 'formar (un tot) reunint o combinant elements, parts o ingredients diversos', 'fer una obra intel·lectual, artística, executant-ne les diverses parts i combinant-les d'una manera harmònica', 'produir una obra musical', 'arranjar (algú) el seu aspecte físic amb artifici', entre altres. Ex.: Aquesta àrea es <i>compon</i> de diversos serveis. La professora del seu fill <i>ha compost</i> l'himne de l'escola.
comptar amb	Construcció que vol dir 'confiar, esperar, en algú o alguna cosa' i no és correcte fer-la servir en comptes de <i>tenir</i> , <i>disposar de</i> , <i>constar de</i> , tot i que alguns autors la consideren admissible. Ex.: L'edifici compta amb tres pisos. L'edifici <i>consta de</i> tres pisos.
conèixer / saber	No s'ha d'abusar de <i>conèixer</i> fent-lo servir en comptes de <i>saber</i> quan es vol dir 'haver après', 'tenir informació d'una cosa', encara que algun dels nombrosos significats que té s'acosti als de <i>saber</i> . Ex.: <i>Coneixem</i> bé aquesta escola. Encara no <i>sap</i> l'adreça electrònica de la professora. Volen <i>saber</i> l'estructura de l'empresa on hauran de treballar.
conforme	Mot incorrecte quan es fa servir en comptes de <i>com</i> , <i>segons</i> , <i>a mesura que</i> . Ex.: <i>A mesura que</i> acaba l'examen, aneu sortint de l'aula. Cal fer les proves d'avaluació <i>segons</i> el que s'ha establert...
conjuntament amb	Locució redundant que s'ha de substituir per <i>juntament amb</i> , atès que el prefix <i>con-</i> de la paraula <i>conjuntament</i> té el mateix significat que la preposició <i>amb</i> . Ex.: La Universitat ha organitzat aquestes jornades <i>juntament amb</i> la Fundació «la Caixa». La Universitat i la Fundació «la Caixa» han organitzat aquestes jornades <i>conjuntament</i> .
consegüent / conseqüent	No s'han de confondre <i>consegüent</i> ('que segueix com a resultat o deducció') i <i>conseqüent</i> ('que té conseqüència o consistència lògica'). Ex.: Parlarà de la guerra i el desordre <i>consegüent</i> . Si es fa una proposta determinada, s'ha de ser <i>conseqüent</i> .
consegüentment / conseqüentment	No s'han de confondre <i>consegüentment</i> ('per consegüent, en conseqüència') i <i>conseqüentment</i> ('d'una manera conseqüent'). Ex.: S'ha reduït la població d'aquest barri i, <i>consegüentment</i> , les activitats que s'hi feien. No pas tothom ha reconegut que ha obrat <i>conseqüentment</i> .

Mot o expressió	Comentari
constituir-se en	Ha de ser <i>erigir-se en</i> . Ex.: <i>S'ha erigit en</i> símbol de l'entitat.
contactar	No és correcte com a transitiu, sinó que ha de ser <i>posar-se en contacte amb</i> o <i>contactar amb</i> . Ex.: Contacteu Ajuda Informàtica. <i>Contacteu amb</i> Ajuda Informàtica. / <i>Poseu-vos en contacte amb</i> Ajuda Informàtica.
contemplar	És incorrecte en el sentit de <i>pensar, preveure, tenir en compte, recollir, incloure, contenir</i> , etc. Ex.: La llei no contempla aquest punt. La llei no <i>preveu</i> aquest punt.
contradictori a	Ha de ser <i>contradictori de</i> .
correr a càrrec (de)	Locució verbal incorrecta que s'ha de substituir per <i>ser a càrrec (de)</i> , <i>anar a càrrec (de)</i> . Ex.: Les despeses del viatge <i>són a càrrec de</i> cadascú.
cosit a	En el sentit figurat de 'ple de' ha de ser <i>cosit de</i> . Ex.: Van trobar el cos cosit a punyalades. Van trobar el cos <i>cosit de</i> punyalades.
cotejar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>acarar, confrontar, comparar</i> .
cundir	Mot incorrecte que, segons el sentit que tingui, s'ha de substituir per aquests: <i>créixer, fer tornes, donar de si, allargar, rendir, retre</i> , etc. Ex.: Si fas llesques primes, el pa <i>allargarà</i> molt més. Aquesta setmana de vacances <i>ha rendit</i> molt. La feina d'aquesta tarda <i>ha donat de si</i> . Amb l'espetec <i>es va estendre</i> el pànic per tot el magatzem.
curtir	Mot incorrecte que s'ha de substituir per altres segons el sentit que tingui: <i>adobar, assaonar, blanquejar</i> ('preparar pells'); <i>colrar, torrar, embrunir, emmorenir</i> ('afectar la pell humana'); <i>avesar-se a, fer-se a, enfortir, endurir</i> ('acostumar').
d'aquí (que) (amb valor causal)	Ha de ser <i>per això, d'això que, per aquest motiu</i> . Ex.: ...un augment de població. D'aquí que les ciutats s'engrandiren. ...un augment de població. <i>Per això</i> les ciutats s'engrandiren.
d'immediat	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>immediatament</i> .
de (partitiu)	No es pot ometre la preposició <i>de</i> davant els adjectius determinatius o especificatius que van després d'un quantitatiu, un numeral o un indefinit de sentit partitiu; davant els adjectius determinatius que van després de la negació parcial <i>no pas</i> i es refereixen a un nom sobreentès; davant els substantius anticipats o repetits pel pronom feble <i>en</i> (vegeu J. Ruai i Vinyet. <i>El català</i> / 2, pàg. 182). Ex.: Hi ha algunes persones mortes i una <i>de</i> ferida. En vull de tota mena, però no pas <i>de</i> lletjos. En compra <i>de</i> molt barats. <i>De</i> maldecaps ja en tenim prou.
de cara a	No es fa servir aquesta construcció en sentit figurat quan vol dir <i>amb vista a</i> . Ex.: Es feia una política de suport a la recerca de cara a aconseguir bon personal investigador. Es feia una política de suport a la recerca <i>amb vista a</i> aconseguir bon personal investigador.
de cara per amunt	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>de cara enlaire</i> . Ex.: Van posar el ferit <i>de cara enlaire</i> .
de + infinitiu (condicional)	La construcció correcta ha de ser amb partícula condicional (<i>si, en cas de</i> , etc.). Ex.: D'haver ho sabut , hauria vingut. <i>Si ho hagués sabut</i> , hauria vingut. / <i>En cas d'haver-ho sabut</i> , hauria vingut.

Mot o expressió	Comentari
de l'ordre de	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>aproximadament</i> , <i>prop de</i> , <i>uns -es</i> , <i>vora</i> , <i>entorn de</i> , etc. Ex.: Hi ha <i>uns</i> cinc-cents documents per catalogar.
de la mà de	Locució incorrecta que s'ha de substituir, en sentit recte, per <i>donant la mà a</i> i, en sentit figurat, per <i>guiat -ada per</i> , <i>amb el guiatge de</i> , <i>acompanyat -ada de</i> , <i>al costat de</i> , etc. Ex.: Anava <i>donant la mà als</i> alumnes per por que es perdessin. El llibre es va editar <i>amb el guiatge del</i> mestre.
de peu	Locució incorrecta quan vol dir <i>dret</i> , <i>dempeus</i> , <i>de peu dret</i> .
de repent	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>de sobte</i> , <i>de cop</i> , <i>de cop i volta</i> , <i>tot d'una</i> , <i>tot d'un plegat</i> .
de totes formes	La locució correcta és <i>de totes maneres</i> , <i>de tota manera</i> .
decepcionar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>decebre</i> , <i>defraudar</i> .
decimonònic	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>vuitcentista</i> , <i>del segle XIX</i> i, en sentit despectiu, <i>antiquat</i> .
degut a	1. És correcte quan <i>degut</i> és participi del verb <i>deure</i> i es refereix a un substantiu, cas en què pot ser femení i plural. Ex.: Aquest fred és <i>degut a</i> la tramuntana d'ahir. 2. És incorrecte com a locució preposicional, que ha de ser <i>a causa de</i> . Ex.: <i>A causa d'</i> alguns imprevistos, s'ha hagut d'ajornar la reunió.
del contrari	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>altrament</i> , <i>d'altra manera</i> , <i>en cas contrari</i> , <i>si no</i> , etc. Ex.: Han de complir el que han promès; <i>si no</i> , s'hauran de pensar sancions.
depenent / dependent	No s'han de confondre <i>depenent</i> (gerundi del verb <i>dependre</i>) i <i>dependent</i> (adjectiu i substantiu). Ex.: Que tingui contracte o no continua <i>depenent</i> de la seva decisió. Treballa en una escola <i>dependent</i> de l'ajuntament del poble.
descàrrega / descarregar	En l'àmbit de la informàtica han de ser <i>baixada</i> , <i>baixar</i> (programes, fitxers, etc.).
desenfadat -ada	És incorrecte l'ús d'aquest mot en comptes de <i>desimbolt -a</i> , <i>informal</i> , <i>despreocupat -ada</i> , <i>alegre</i> .
desenvolupar un càrrec	És incorrecta aquesta construcció quan vol dir <i>tenir</i> , <i>exercir</i> , <i>ocupar</i> un càrrec.
desertització / desertificació	No s'han de confondre <i>desertització</i> ('transformació, per un procés natural, d'una regió semiàrida o humida en àrida') i <i>desertificació</i> ('transformació d'un territori en desert per causes humanes, com incendis provocats, males pràctiques agrícoles, sobrepastura, etc.').
desgarbat -ada	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>desairós -osa</i> , <i>desmanegat -ada</i> , <i>malforjat -ada</i> , <i>malgirbat -ada</i> , <i>pengim-penjam</i> , etc.
desitjar	Vol dir 'tenir desig' i no s'ha de confondre amb <i>voler</i> , <i>aspirar a</i> . Ex.: Podran gaudir de l'espai tanta estona com desitgin . Podran gaudir de l'espai tanta estona com <i>vulguin</i> .
desnutrit -ida	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>desnodrit -ida</i> .
desparramar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>escampar</i> .
despedida / despedir	Castellanisme que s'ha de substituir pels diversos mots autòctons que elimina: - <i>acomiar</i> , <i>dir adéu</i> , <i>donar comiat</i> (a algú que se'n va); - <i>acomiar</i> , <i>donar comiat</i> , <i>desnonar</i> , <i>despatxar</i> (d'una feina, d'un pis, etc.); - <i>projectar</i> , <i>llançar</i> (algú o alguna cosa en l'aire, cap a l'exterior); - <i>emetre</i> , <i>exhalar</i> (calor, olor, etc.).

Mot o expressió	Comentari
desperdicí	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>deixalla</i> , <i>residu</i> ; <i>malbaratament</i> ; <i>desaprofitament</i> , <i>pèrdua</i> , segons el sentit que tingui. Ex.: Les <i>deixalles</i> s'han de llençar aviat. Dedicar-se gaire a aquesta feina és un <i>malbaratament</i> d'esforços.
desprovisat	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>desproveït</i> -ida.
destí	No s'ha de confondre <i>destí</i> ('potència sobrehumana que fixa per endavant el curs dels esdeveniments i la sort reservada a cadascú', 'sort reservada a cadascú') amb <i>destinació</i> ('acció de destinar', 'fi a què algú o alguna cosa són destinats', 'lloc on és tramesa alguna cosa o es dirigeix algú'). Ex.: Molta gent voldria saber quin <i>destí</i> l'espera. Investiguen <i>la destinació</i> que els detinguts volien donar a la marihuana.
desvaloritzar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>desvalorar</i> , <i>devaluar</i> segons el sentit que tingui.
detentar	Mot incorrecte que s'ha de substituir, segons el matís que tingui, per <i>detenir</i> , <i>conservar</i> , <i>retenir</i> , <i>mantenir</i> , <i>ocupar</i> (el poder, un títol, un càrrec).
diferent a	La preposició que aquest adjectiu regeix és <i>de</i> (no pas <i>a</i>). Ex.: Ha presentat un treball diferent als altres. Ha presentat un treball <i>diferent dels</i> altres.
dins de	En sentit temporal vol dir 'en un temps comprès entre els moments inicial i final'. És incorrecte quan vol dir 'al cap d'un espai de temps comptant des d'ara', cas en què s'ha de fer servir <i>d'aquí a</i> . Ex.: <i>D'aquí a</i> tres dies s'acabarà el termini d'inscripció. <i>D'aquí a</i> un minut tancaran les portes.
direcció	Mot incorrecte quan es fa servir en comptes d' <i>adreça</i> .
disciplinar (adjectiu)	Adjectiu incorrecte que s'ha de substituir per <i>disciplinari</i> -ària.
divisar	Mot incorrecte quan es fa servir en comptes d' <i>albirar</i> , <i>atalaïar</i> .
donar	És un castellanisme fer servir el verb <i>donar</i> en comptes d'altres de propis en certs contextos: - <i>fer</i> (un pas, un salt, una tombarella, una passejada, un volt, mitja volta, una abraçada, un petó); - <i>fer</i> , <i>impartir</i> (classe, un curs, una conferència, etc.); - <i>fer</i> (vergonya, llàstima, fàstic, pena, por, set, calor, ràbia); - <i>fer</i> (la impressió, la sensació); - <i>engegar</i> (la ràdio, la calefacció, l'aire condicionat); - <i>encendre</i> (el llum, el gas); - <i>tocar</i> (el sol o un objecte en un lloc); - <i>pitjar</i> (una tecla, un botó); - <i>pícar</i> (amb un instrument, una eina). Ex.: La casa és freda perquè no hi adona el sol. La casa és freda perquè no hi <i>toca</i> el sol. Per a plegar has de donar-li al botó de l'esquerra. Per a plegar has de <i>pitjar</i> el botó de l'esquerra. En canvi, s'ha de fer servir el verb <i>donar</i> i no pas fer amb <i>cop</i> o <i>cops</i> , <i>cop d'ull</i> . Ex.: Pots <i>donar</i> un cop d'ull a aquesta carta?
donar-se compte	Perífrasi incorrecta que s'ha de substituir pel verb <i>adonar-se</i> .
donar-se pressa	Perífrasi incorrecta que s'ha de substituir pel verb <i>afanyar-se</i> .
donat que	Locució incorrecta en sentit causal que s'ha de substituir per <i>atès que</i> , <i>com que</i> , <i>posat que</i> , <i>per tal com</i> . Ex.: <i>Atès que</i> (o <i>Com que</i>) rebutgen l'oferiment, ja no els tindrem en compte.
doncs	És incorrecte l'ús d'aquesta conjunció –que indica conseqüència o conclusió del que s'ha dit abans– amb valor causal en lloc de <i>perquè</i> , <i>ja que</i> , <i>per tal com</i> , <i>puix que</i> , etc.

Mot o expressió	Comentari
dos	En els dialectes que diferencien el gènere d'aquest numeral cardinal és incorrecta aquesta forma per al femení en lloc de <i>dues</i> : <i>dues convocatòries</i> , <i>vint-i-dues assignatures</i> .
el·lipse / el·lipsi	No s'han de confondre <i>el·lipse</i> (corba plana closa) i <i>el·lipsi</i> (un recurs expressiu).
els mateixos / les mateixes que	Expressió que és incorrecta amb valor quantitatiu, és a dir, quan significa <i>tants / tantes com</i> . Ex.: Ha obtingut vint escons, els mateixos que el partit de l'oposició. Ha obtingut vint escons, <i>tants com</i> el partit de l'oposició.
embaucar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>engalipar</i> , <i>entabonar</i> , <i>ensibornar</i> , <i>ensarronar</i> , etc.
empalagar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>embafar</i> .
empedernit-ida	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>empedreït -ida</i> .
empenyar-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>entestar-se</i> , <i>entossudir-se</i> , <i>obstinar-se</i> , <i>insistir</i> .
emplaçar	En el sentit de 'fixar un temps i un lloc determinats per a fer alguna cosa', s'ha de dir <i>citar</i> , <i>convocar</i> , etc.
empotrar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>encastar</i> .
en ares de	Ha de ser <i>en nom de</i> , <i>fent honor a</i> , <i>en honor de</i> . Ex.: En ares de la veritat, s'ha de dir que l'autora hi ha treballat molt. <i>Fent honor a</i> la veritat, s'ha de dir que l'autora hi ha treballat molt.
en atenció a	Ha de ser <i>en consideració a</i> , <i>per consideració a</i> , <i>per esguard a</i> . Ex.: La van homenatjar <i>en consideració a</i> la seva dedicació.
en base a	Ha de ser <i>sobre la base de</i> , <i>partint de</i> , <i>basant-se en</i> , <i>d'acord amb</i> , <i>segons</i> . Ex.: Les referències s'ordenaran en base a l'any de publicació. Les referències s'ordenaran <i>segons</i> / <i>d'acord amb</i> l'any de publicació.
en breu	Locució correcta però que convé substituir per les més usuals <i>d'aquí a poc</i> (<i>temps</i>), <i>aviat</i> , <i>ben aviat</i> .
en comparació amb	Ha de ser <i>en comparació de</i> , <i>si es compara amb</i> , <i>per comparació a</i> .
en defecte de	Ha de ser <i>si no n'hi ha</i> , <i>quan no se'n tingui</i> , <i>si de cas hi manca</i> , etc. Ex.: Hi ha preelecció d'un candidat o, en el seu defecte , presentació directa dels candidats. Hi ha preelecció d'un candidat o, <i>si no se'n fa</i> , presentació directa dels candidats.
en el seu cas	Locució incorrecta quan es fa servir en comptes de <i>si escau</i> , <i>si és procedent</i> o bé <i>si s'escau</i> , segons el sentit que tingui.
en motiu de	La locució correcta és <i>amb motiu de</i> . Ex.: Van organitzar un sopar <i>amb motiu de</i> la inauguració de l'edifici.
en ocasions	Locució incorrecta quan vol dir <i>a vegades</i> , <i>de vegades</i> , <i>a voltes</i> , atès que <i>ocasió</i> ('circumstància oportuna', 'circumstància que determina una cosa', 'circumstància que es presenta') no equival a <i>vegada</i> . Ex.: En ocasions rebeu fitxers adjunts que... <i>A vegades</i> rebeu fitxers adjunts que...
en oposició a	Ha de ser <i>en oposició amb</i> , <i>oposat a</i> .
en relació a	Locució incorrecta que s'ha de substituir per les següents: 1. <i>Amb relació a</i> (si té el sentit de <i>pel que fa a</i> , <i>amb referència a</i> , <i>referent a</i>). 2. <i>En relació amb</i> (si té el sentit d' <i>en connexió amb</i>).
en un altre ordre de coses	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>quant a</i> , <i>pel que fa a</i> , <i>amb relació a</i> , <i>passant a una altra cosa</i> , etc.

Mot o expressió	Comentari
enarbolar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>enarborar</i> , <i>arborar</i> .
encandilar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>enlluernar</i> , <i>esbalair</i> , <i>fascinar</i> , <i>encegar</i> , <i>atiar</i> , segons el sentit que tingui.
enclau	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>enclavament</i> .
encontre	Mot incorrecte en lloc de <i>trobada</i> , <i>reunió</i> i en lloc d' <i>enfrontament</i> (en sentit esportiu), <i>partit</i> , <i>joc</i> .
endegar	No s'ha de confondre <i>endegar</i> ('arranjar, endreçar, compondre', 'encarrilar, donar a una cosa una direcció adequada, posar en el bon camí') amb <i>engegar</i> (entre altres significats, 'fer que una cosa comenci a anar, a funcionar, a rutllar'). Ex.: Ara que ho <i>hem endegat</i> tot, ja podem anunciar que obrirem la botiga la setmana entrant.
ensaladilla russa	Terme incorrecte que s'ha de substituir per <i>ensalada russa</i> .
ensimismat -ada	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>abstret -a</i> , <i>pensarós -osa</i> , <i>capficat -ada</i> , etc.
entorn a	Ha de ser <i>entorn de</i> .
entre si	Aquesta combinació té valor reflexiu. Quan vol ser amb valor recíproc s'ha de substituir per <i>entre ells</i> o <i>entre elles</i> . Ex.: Pensava <i>entre si</i> en el Nadal passat [valor reflexiu]. Aquestes famílies es relacionen <i>entre elles</i> per la filiació [valor recíproc].
esmerar-se	Verb incorrecte que s'ha de substituir per <i>mirar-s'hi</i> , <i>posar cura</i> .
està clar	Expressió que és incorrecta en el sentit d'és segur, evident' i que s'ha de substituir per <i>és clar</i> . També és incorrecte en aquest sentit eliminar el verb i deixar l'adjectiu sol (<i>clar</i>). Ex.: Va començar a ploure i, està clar [ni clar], no vam sortir. Va començar a ploure i, <i>és clar</i> , no vam sortir.
estratagema	És incorrecte l'ús d'aquest mot en femení, atès que és masculí: <i>un estratagema</i> . Ex.: <i>un estratagema</i> dissuasiu.
estribar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>consistir</i> , <i>recolzar</i> , <i>fonamentar-se</i> , <i>fundar-se</i> , <i>basar-se</i> , segons el sentit que tingui.
exercir / exercitar	No s'han de confondre <i>exercir</i> ('fer actuar una força, una acció, una influència, un poder, etc. sobre algú o alguna cosa', 'complir els deures d'una professió o un càrrec', 'fer ús d'un dret, un privilegi, una autoritat') i <i>exercitar</i> ('fer treballar d'una manera adequada perquè s'adquireixi, s'augmenti o es conservi alguna aptesa, habilitat, facultat'). Ex.: Sempre <i>ha exercit</i> la docència. És bo que les persones grans <i>exercitin</i> la memòria.
extraditar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>extradir</i> .
extremament / extremadament	No s'han de confondre <i>extremament</i> ('d'una manera extrema, a un alt grau') i <i>extremadament</i> ('d'una manera extremada'). Ex.: És <i>extremament</i> ignorant. Sempre actuen <i>extremadament</i> .
evidència	És un anglicisme utilitzar aquest mot en lloc de <i>prova</i> o <i>declaració</i> . Ex.: Finalment van trobar prou <i>proves</i> del crim.
fallar	Aquest mot no és correcte en el sentit d'emetre un judici', sinó que ha de ser <i>dictar</i> , <i>decidir</i> , <i>pronunciar</i> , <i>sentenciar</i> , segons el context. En l'àmbit dels concursos o competicions s'ha de dir <i>decidir (de) donar</i> , <i>atorgar</i> , <i>concedir</i> , <i>donar</i> .
fer cas a	La preposició regida és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>fer cas de</i> .
fer esment a	La preposició regida és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>fer esment de</i> .

Mot o expressió	Comentari
fer-se amb	1. És correcte en el sentit de <i>tractar-se amb</i>. Ex.: Darrerament no <i>es fa amb</i> ningú. 2. És incorrecte quan es fa servir en comptes d'<i>apoderar-se de</i>, <i>prendre possessió de</i>, <i>emparar-se de</i>, <i>arreplegar</i>, <i>proveir-se de</i>, <i>agafar</i>, etc. Ex.: Caldrà que us feu amb un recull de contes populars. Caldrà que <i>us proveïu</i> d'un recull de contes populars.
fer-se el sord, el despistat, etc.	La construcció correcta no ha de ser pronominal: <i>fer el sord</i> , <i>fer el despistat</i> , <i>fer l'orni</i> , <i>fer el desentès</i> , <i>fer el simpàtic</i> , etc. Ex.: Quan no es vol encarregar d'una feina, <i>fa el sord</i> .
financiar / financiació	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>finançar / finançament</i> .
finiquitar / finiquito	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>liquidar</i> , <i>saldar</i> , <i>quitar de / liquidació</i> , <i>quitança</i> .
fletar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>noliejar</i> (una embarcació, un avió, etc.).
flux / fluix	No s'han de confondre <i>flux</i> (moviment incessant d'allò que es mou en una direcció determinada) i <i>fluix</i> ('vessament abundant i transitori d'un líquid normal o patològic'). Ex.: Hi ha un <i>flux</i> migratori constant. El <i>fluix</i> biliós és diarrea amb una gran abundància de bilis.
folletí	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>fulletó</i> .
fondo -a	És correcte com a adjectiu i adverb, però no pas com a substantiu, cas en què s'ha d'emprar <i>fons</i> .
forani -ània	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>forà -ana</i> .
formateig / formatejar	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>formatatge / formatar</i> .
front -a	Locució incorrecta que s'ha de substituir per <i>enfront de</i> , <i>davant de</i> , <i>davant per davant de</i> , etc., segons el sentit i el context.
fugar-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>fugir</i> , <i>escapar-se</i> , <i>escapolir-se</i> , etc. Ex.: El pres es va fugar quan el traslladaven a l'hospital. El pres <i>va fugir</i> quan el traslladaven a l'hospital.
fullet / fulletó	No s'han de confondre <i>fullet</i> ('obra impresa breu, prospecte') i <i>fulletó</i> ('cadascuna de les parts d'una obra literària publicada en un periòdic, sovint destinades a ser aplegades i relligades en un sol volum', 'obra, succés, etc., de característiques melodramàtiques, semblants a les de moltes novel·les de fulletó'). Ex.: Han publicat un <i>fullet</i> de propaganda de la institució. La vida d'aquests dos partits és un <i>fulletó</i> .
gafe	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>malastruc -uga</i> , <i>malaventurós -osa</i> ; a vegades no n'hi ha prou de substituir el mot, sinó que cal canviar tota l'expressió (per exemple, <i>portar mala sort</i>).
ganancial	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>de guanys</i> , <i>beneficiari -ària</i> , segons el sentit.
garrafal	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>colossal</i> , <i>enorme</i> , <i>majúscul -a</i> , <i>exorbitant</i> , <i>fora de mida</i> .
gran / gros	No s'han de confondre <i>gran</i> ('d'edat avançada'; 'de dimensions superficials, capacitat, quantitat, intensitat, importància, dignitat considerables, que excedeixen les que són ordinàries o usuals') i <i>gros</i> ('que té un volum físic considerable, que ultrapassa el volum ordinari'). Ex.: Aquest moble és massa <i>gros</i> per a posar-lo en aquesta habitació. Tothom hi cabrà: la casa és <i>gran</i> .
gruix	És incorrecte l'ús d'aquest mot amb el significat de 'part principal, més nombrosa, d'un tot' en comptes del substantiu <i>gros</i> . Ex.: El gruix de la feina ja és fet. El <i>gros</i> de la feina ja és fet.

Mot o expressió	Comentari
guardar	És incorrecte l'ús d'aquest mot (que té més el sentit de 'conservar, no llençar') amb el significat de 'posar una cosa en lloc segur, al seu lloc' en comptes de <i>desar</i> . Ex.: Quan estiguis d'aquests papers ja els pots guardar . Quan estiguis d'aquests papers ja els pots <i>desar</i> .
guirnalda	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>garlanda</i> .
gust / olor / pudor a	La preposició que aquests substantius regeixen és <i>de</i> (no pas <i>a</i>). Ex.: Té gust <i>de</i> caramel. Se sent olor <i>de</i> pollastre a l'ast. Fa pudor <i>de</i> cremat.
igual	És incorrecte l'ús d'aquest adjectiu en funció adverbial de possibilitat en comptes de <i>potser</i> , <i>a la millor</i> , <i>si molt convé</i> , <i>qui et diu que</i> , <i>encara</i> , etc. Ex.: Igual ara pensa en nosaltres. <i>Potser</i> (o <i>A la millor</i>) ara pensa en nosaltres.
igual a (en comparacions)	Ha de ser <i>igual que</i> (com <i>major que</i> i <i>menor que</i>).
immiscuir-se	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>immiscir-se</i> , <i>ficar-se</i> .
inalàmbrie	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>sense fil</i> o <i>sense cable</i> . Ex.: micròfon <i>sense fil</i> , telèfon <i>sense fil</i> , ratolí <i>sense cable</i> .
inclusiu -iva	Aquest adjectiu, que vol dir 'que inclou, comprèn', no pot fer d'adverbi. La funció d'adverbi correspon a <i>inclusivament</i> . Ex.: Els centres de suport estaran tancats fins al 31 d'agost <i>inclusivament</i> .
inquebrantable	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>irrompible</i> , <i>indestructible</i> , <i>inviolable</i> , segons el sentit que tingui.
insertar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>inserir</i> .
interfaç	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>interfície</i> .
inverossímil	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>inversemblant</i> .
jugar un paper	Construcció incorrecta que s'ha de substituir per <i>tenir un paper</i> , <i>exercir un paper</i> , <i>fer un paper</i> . Ex.: Ara li tocarà <i>fer un paper</i> desagraït si vol aconseguir alguna cosa.
junt(ament) a-	1. La locució per a dir 'conjuntament' és <i>juntament amb</i> . Ex.: Ho han organitzat les escoles <i>juntament amb</i> els esplais. 2. La locució per a indicar lloc a tocar és <i>al costat de</i> , <i>tocant a</i> , <i>prop de</i> , etc. Ex.: Aquest pis és <i>tocant a</i> (o <i>al costat de</i>) la parada del metro.
juntar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>ajuntar</i> .
làmpara	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>llum</i> (masculí), <i>làmpada</i> , <i>aplic</i> , <i>aranya</i> , etc., segons el cas.
lapse / lapsus	No s'han de confondre <i>lapse</i> ('espai de temps transcorregut') i <i>lapsus</i> ('error per inatenció o distracció').
legat / llegat	No s'han de confondre <i>legat</i> (entre altres significats, sempre referits a un ésser humà, 'persona que una autoritat eclesiàstica o civil trameta a una altra per tractar un negoci') i <i>llegat</i> ('allò que hom llega').
lentilla	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>lent de contacte</i> o <i>lenticula</i> .
liderat (substantiu)	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>lideratge</i> .
liquidesa	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>liquiditat</i> , tant en sentit propi com en sentit figurat.
lindar (verb)	Verb inexistent en català que s'ha de substituir per <i>afrontar</i> , <i>confrontar</i> , <i>ser contigu (a)</i> , <i>estar tocant (a)</i> , <i>fer partió</i> , <i>termenejar</i> , etc.

Mot o expressió	Comentari
llista / llistat	No s'han de confondre els substantius <i>llista</i> (entre altres significats, 'sèrie enumerativa de noms de persones o coses, d'adreces o altres indicacions, especialment ordenades de dalt a baix, que pot ser escrita en un full o un conjunt de fulls') i <i>llistat</i> (de significat més restringit: 'document escrit per una impressora resultant del processament de dades efectuat per un ordinador'). Per tant, no s'ha d'abusar de <i>llistat</i> en detriment de <i>llista</i> . Ex.: Ens han enviat una <i>llista</i> de participants en el col·loqui. Hem de fer servir el <i>llistat</i> d'etiquetes que sortirà d'aques-ta impressora.
lliurar(-se)	És incorrecte l'ús d'aquest verb, pronominal o no, en lloc de <i>deslliurar(-se)</i> , <i>alliberar(-se)</i> , <i>salvar(-se)</i> , <i>desfer(-se)</i> , <i>desempallegar(-se)</i> (d'un perill, d'una obligació, d'una persona, etc.).
luminiscència / luminiscent	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>luminescència</i> / <i>luminescent</i> .
major-a (en comparacions)	Ha de ser <i>major que</i> .
major de + edat concreta	És més habitual l'expressió <i>més gran de</i> . Ex.: S'ha matriculat al curs d'accés a la universitat per a <i>més grans de 25 anys</i> .
manada	És incorrecte l'ús d'aquest substantiu en comptes de <i>ramat</i> , <i>ramada</i> (de bens, de cabres, etc.) i de <i>bandada</i> (d'ocells de llops, etc.) o <i>llopada</i> .
manantial	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>aiguaneix</i> , <i>deu</i> (f), <i>brollador</i> , <i>font</i> , segons el cas.
manguera	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>mànega</i> .
manivela	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>maneta</i> .
marxar-se	Formació de verb incorrecta que s'ha de substituir per <i>marxar</i> , <i>anar-se'n</i> . Ex.: <i>Marxa!</i> ; <i>Vés-te'n!</i> ; <i>Va marxar sense acomiadar-se</i> .
matèria gris	Terme incorrecte que s'ha de substituir per <i>substància grisa</i> .
matèries primes	Com a recursos que s'extreuen directament de la natura per a utilitzar-los en un posterior procés de producció ha de ser <i>matèries primeres</i> o <i>primeres matèries</i> .
matrícula / matriculació	No s'han de confondre <i>matrícula</i> (bàsicament, 'document que acredita la matriculació, registre o llista on són inscrits els noms de les persones que es matriculen') i <i>matriculació</i> ('acció i efecte de matricular o matricular-se'). Ex.: S'ha d'emplenar el paper de <i>matrícula</i> . El termini de <i>matriculació</i> s'acaba a final de mes.
mediar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>mitjançar</i> , <i>fer de mitjancer</i> , <i>intervenir</i> , <i>intercedir</i> , <i>tercerar</i> , etc., segons el sentit que tingui.
medir	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>fer</i> , <i>tenir</i> , <i>amidar</i> , <i>mesurar</i> , <i>prendre mides</i> , segons el sentit que tingui. Ex.: Aquell atleta <i>fa</i> (o <i>té</i>) més de dos metres d'alçada. Vindran a <i>prendre les mides</i> de (o <i>amidar</i>) l'aula.
melena	És incorrecte l'ús d'aquest mot en comptes de <i>cabellera</i> o <i>crinera</i> . Ex.: El coneixeràs per la <i>cabellera</i> rossa. El lleó és el que té <i>crinera</i> .
membret	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>capçalera</i> .
menor-a (en comparacions)	Ha de ser <i>menor que</i> .
mentre / mentrestant	<i>Mentre</i> apareix com a connector d'accions simultànies (conjunció) i <i>mentrestant</i> apareix aïllat de la frase (adverbi). Ex.: En Joan llegia i, mentre , jo estudiava. En Joan llegia i, <i>mentrestant</i> , jo estudiava. <i>Mentre</i> en Joan llegia, jo estudiava.

Mot o expressió	Comentari
menysprear (en matemàtiques)	Ha de ser <i>negligir</i> ('ometre un terme, una quantitat, etc. que hom considera negligible'). Ex.: Per petita que sigui la quantitat, no es pot menysprear . Per petita que sigui la quantitat, no es pot <i>negligir</i> .
merma / mermar	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>minva</i> , <i>minvament</i> , <i>disminució</i> / <i>minvar</i> , <i>disminuir</i> .
més val...	És més genuí l'ordre <i>val més</i> ... Ex.: <i>Val més</i> boig conegut que savi per conèixer.
mida / mesura	No s'han de confondre <i>mida</i> (entre altres sentits, 'dimensió, grandària, mesura lineal') i <i>mesura</i> (entre altres sentits, 'acció o resultat de mesurar', 'proporció'). Ex.: S'han de prendre les <i>mides</i> de la taula. Estudien les <i>mesures</i> de capacitat.
mimar	És incorrecte l'ús d'aquest mot en lloc d' <i>aviciar</i> , <i>amanyagar</i> , <i>consentir</i> , <i>malcriar</i> , etc. Ex.: Segons aquestes parvulistes, actualment <i>avicien</i> massa les criatures.
ministre d'Assumptes Estrangers	Ha de ser <i>ministre d'Afers Estrangers</i> .
minusvalia	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>minusvalidesa</i> ('condició de minusvàlid') o <i>minusvàlua</i> ('detriment o minva del valor d'alguna cosa').
mitjana / mediana	S'ha de distingir la <i>mitjana</i> ('suma de tots els valors donats dividida pel nombre de valors') de la <i>mediana</i> ('en un conjunt de dades o d'observacions estadístiques, ordenades de menor a major, dada situada al centre, que té el mateix nombre de dades tant per sobre com per sota').
modals	És incorrecte l'ús d'aquest mot en comptes de <i>maneres</i> , en el sentit de 'forma de captenir-se en societat'. Ex.: Una persona de <i>bones</i> (o <i>males</i>) <i>maneres</i> .
mono-a	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>bufó -ona</i> , <i>galanxó -ona</i> (adjectiu); <i>mona</i> , <i>mico</i> , <i>simi</i> (primat), o <i>granota</i> (roba de treball).
mortalitat / mortalitat	No s'han de confondre <i>mortalitat</i> ('multitud de morts causades per guerres, epidèmies, etc.') i <i>mortalitat</i> ('qualitat de mortal', 'nombre de morts', 'relació del nombre de defuncions comptabilitzat en períodes anuals').
negligible / menyspreable	No s'han de confondre <i>negligible</i> , de <i>negligir</i> ('no tenir en compte'), i <i>menyspreable</i> , de <i>menysprear</i> ('considerar indigne d'estima', 'subestimar, menystenir').
no és d'estranyar que	Construcció incorrecta que s'ha de substituir per <i>no és (gens) estrany que</i> .
no importa	És incorrecte l'ús d'aquesta construcció en comptes d' <i>és igual</i> , <i>no hi fa res</i> , <i>tant és</i> , <i>tant se val</i> . Ex.: <i>No hi fa res</i> (o <i>Tant és</i>) que no portin corbata.
no només..., sinó	L'expressió clàssica és <i>no solament..., sinó</i> .
no obstant	Aquesta locució (que significa 'sense que sigui obstacle') no pot anar sola, sinó que hi ha d'haver la cosa que no obsta: <i>no obstant el que hem dit</i> , <i>no obstant això</i> , <i>això no obstant</i> .
nombre / número	No s'han de confondre <i>nombre</i> ('resultat de comptar les coses que formen un agregat o qualsevol dels ens abstractes numèrics', 'quantitat') i <i>número</i> (de significat més restringit: 'nombre amb què una cosa és designada en una sèrie o col·lecció', 'cadascuna de les exhibicions o peces que componen el programa d'un espectacle d'atraccions, de circ, etc.'). Ex.: S'han de separar els <i>nombres</i> parells dels senars. Aquesta revista aviat arribarà al <i>número</i> 500.

Mot o expressió	Comentari
només + infinitiu	Quan aquesta construcció vol dir 'de seguida després de' és incorrecta i s'ha de substituir per <i>només de</i> + infinitiu, <i>així que</i> + verb conjugat, etc. Ex.: Només entrar es va adonar de la situació. <i>Només d'entrar</i> (o <i>Així que va entrar</i>) es va adonar de la situació.
novatada	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>quintada</i> , <i>patenta</i> . Ex.: Pagar la <i>patenta</i> .
novato-a	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>aprenent -a</i> , <i>novell -a</i> , <i>novençà -ana</i> , <i>passerell</i> , <i>principiant</i> , segons el matís que tingui.
novedós-a	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>nou nova</i> , <i>innovador -a</i> .
nutrir	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>nodrir</i> . Cal tenir en compte, però, que alguns mots de la mateixa família s'han format a la manera culta: <i>nutrici -ícia</i> , <i>nutritiu -iva</i> , <i>nutrició</i> , <i>nutrient</i> , etc.
observar	Entre altres significats té el de 'mirar una cosa amb atenció contínua'. S'ha d'evitar l'abús d'emprar-lo quan es vol dir simplement <i>mirar</i> , <i>veure</i> .
ofertar	Verb incorrecte que s'ha de substituir per <i>oferir</i> , <i>fer oferta</i> o <i>fer oferta de preus</i> , segons el sentit. Ex.: Aquest estiu oferien dos cursos per internet. <i>Aquest estiu ofereixen</i> dos cursos per internet.
olor / pudor / gust-a	La preposició que aquests substantius regeixen és <i>de</i> (no pas <i>a</i>). Ex.: Se sent olor <i>de</i> pollastre a l'ast. Fa pudor <i>de</i> cremat. Té gust <i>de</i> caramel.
ostentar	No s'ha de fer servir aquest verb amb el sentit de <i>tenir</i> , <i>exercir</i> (un càrrec). Ex.: Des de fa tres anys ostenta el càrrec de directora. <i>Des de fa tres anys té</i> el càrrec de directora.
panel	Aquest mot (que en el camp de l'economia i empresa significa, segons el Termcat, 'mostra permanent de persones que és interrogada periòdicament per tal que informin sobre l'evolució d'actituds i opinions') és incorrecte quan s'utilitza en comptes de <i>panell</i> , <i>cartellera</i> o <i>plafó</i> .
paper secant	Ha de ser <i>paper assecant</i> .
paper sellat	Ha de ser <i>paper timbrat</i> , <i>paper segellat</i> .
parafernàlia	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>faramalla</i> , <i>aparat</i> , <i>pompa</i> .
patir	No és correcte en el sentit figurat d' <i>experimentar</i> . Ex.: Darrerament ha patit una millora considerable. <i>Darrerament ha experimentat</i> una millora considerable.
paulatí -ina / paulatinament	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>progressiu -iva</i> , <i>gradual</i> / <i>progressivament</i> , <i>gradualment</i> .
peatonal	Adjectiu incorrecte que s'ha de substituir per <i>de vianants</i> . Ex.: zona <i>de vianants</i> .
pegatina	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>adhesiu</i> . Tampoc no és correcte amb aquest significat el calc <i>enganxina</i> . Ex.: La gent de la manifestació repartia <i>adhesius</i> contra la guerra.
pel contrari	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>al contrari</i> , <i>per contra</i> .
pel matí, per la tarda, per la nit	Quan es vol dir 'temps en què és o s'esdevé una cosa' ha de ser <i>al matí</i> , <i>a la tarda</i> , <i>al vespre</i> , <i>a la nit</i> . Ex.: Això ja ho farem demà <i>al matí</i> . <i>A la nit</i> s'ha de dormir.
pelegrí -ina / peregrí -ina	No s'han de confondre <i>pelegrí -ina</i> ('persona que fa per devoció un viatge a un santuari') i <i>peregrí -ina</i> ('rar, poques vegades vist').
pelegrinar / peregrinar	No s'han de confondre <i>pelegrinar</i> ('anar en pelegrinatge a un santuari') i <i>peregrinar</i> ('anar per terres estranyes, de poble en poble').

Mot o expressió	Comentari
per anticipat	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>per endavant</i> , <i>anticipadament</i> .
per últim	Locució adverbial incorrecta que s'ha de substituir per <i>finalment</i> , <i>per acabar</i> , <i>a l'últim</i> , <i>per fi</i> . Ex.: I per últim parlarem dels projectes d'enguany. I <i>finalment</i> parlarem dels projectes d'enguany.
pesant / pesat -ada	No s'han de confondre <i>pesant</i> ('que té pes; que té un pes específic elevat') i <i>pesat -ada</i> ('feixuc, que fa sentir el seu pes; molest, enfadós; lent de moviments'). Ex.: indústria <i>pesant</i> , materials <i>pesants</i> . un treball <i>pesat</i> , un caminar <i>pesat</i> .
petroler -a	El substantiu o adjectiu derivat de petroli és <i>petroler -a</i> .
pitjar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>xiular</i> (amb xiulet), <i>tocar</i> , <i>fer sonar</i> (el clàxon, la botzina).
poder amb	Construcció incorrecta com a locució verbal que s'ha de substituir per <i>poder</i> + infinitiu o altres expressions, segons el sentit que tingui. Ex.: No pot amb la música dels veïns. No <i>pot suportar</i> (o <i>sofrir</i>) la música dels veïns. Si no pots amb el teu enemic, uneix-t'hi. Si no <i>pots vèncer</i> el teu enemic, uneix-t'hi. No pot amb els alumnes d'aquest any. No <i>pot dominar</i> els alumnes d'aquest any.
pol·lucionar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>contaminar</i> , <i>pol·luir</i> .
permenoritzar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>detallar</i> , <i>circumstanciar</i> , <i>explicar amb detalls</i> .
portar (quan expressa durada o quantitat)	No és correcte <i>portar</i> per a expressar durada o quantitat. Ex.: Quantes còpies portes ? Quantes còpies <i>has fet</i> ? Porta dos anys treballant a l'escola. <i>Fa</i> dos anys <i>que treballa</i> a l'escola.
posar de relleu	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per la correcta <i>posar en relleu</i> .
precisar / ser necessari	No s'ha de confondre <i>precisar</i> ('determinar amb precisió') amb <i>ser necessari</i> , <i>caldre</i> ni amb <i>necessitar</i> , <i>demanar</i> , <i>requerir</i> . Ex.: Hem de <i>precisar</i> el dia i l'hora de cada reunió. <i>Cal</i> començar d'hora si es vol acabar la feina. Estem a la vostra disposició per a tot el que <i>necessiteu</i> .
preferir + infinitiu + a	Construcció incorrecta que s'ha de substituir per <i>preferir</i> + infinitiu + <i>que</i> . Ex.: Prefereixen seguir un sistema a ser eclèctics. Prefereixen seguir un sistema <i>que</i> ser eclèctics.
pretendre	És abús l'ús d'aquest verb en comptes de <i>voler</i> , <i>aspirar a</i> , <i>cercar</i> , <i>buscar</i> , <i>tenir la intenció de</i> . Ex.: Amb aquest projecte pretenem estudiar noves vies de recerca. Amb aquest projecte <i>volem</i> estudiar noves vies de recerca.
prevenir / preveure	No s'han de confondre <i>prevenir</i> ('advertir algú per endavant d'una cosa', 'preveure una cosa per impedir-la o evitar-ne l'efecte') i <i>preveure</i> ('veure o concebre per endavant'). Ex.: S'han de <i>prevenir</i> els refredats amb bons abrighalls. Es <i>preveu</i> un mal any per al sector de la fruita.
prolongar	Verb que significa 'fer més llarg' i, per tant, no és correcte en el sentit de <i>durar</i> . Ex.: La reunió es va prolongar tres hores. La reunió <i>va durar</i> tres hores [<i>es va prolongar tres hores</i> voldria dir que va durar tres hores més del que s'havia previst, que es va allargar tres hores].

Mot o expressió	Comentari
propi / pròpia	Adjectiu incorrecte quan vol dir <i>mateix, en persona</i> . Ex.: El que marca el ritme que hem de seguir són els propis canvis socials. El que marca el ritme que hem de seguir són els canvis socials <i>mateixos</i> .
propiciar	Vol dir 'fer propici, apaivagar, aplacar' i, per tant, no és correcte en el sentit d' <i>afavorir, facilitar, ajudar</i> . Ex.: Aquestes condicions propicien l'aparició de conflictes. Aquestes condicions <i>afavoreixen</i> l'aparició de conflictes.
provar	No s'ha de confondre <i>provar</i> (una persona, una màquina, una cosa en general) amb <i>tastar</i> (un menjar, una beguda) ni amb <i>emprovar</i> (una peça de vestir). Ex.: <i>Provo</i> l'encenedor i, si no va bé, el tornaré. No <i>heu tastat</i> aquest pastís? S'ha d' <i>emprovar</i> les sabates noves.
pulveritzar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>polvoritzar</i> .
pur i dur / pura i dura	Expressió incorrecta com a locució (en masculí o en femení), calcada del castellà, que s'ha de substituir per altres maneres de dir: <i>rigorós -osa, absolut -a, a ultrança, a seques, ras i curt</i> , etc. Ex.: <i>Ras i curt</i> , t'ho diré en quatre paraules. L'estat del país és de dictadura <i>rigorosa</i> .
qualificar com a	Ha de ser <i>qualificar de</i> . Ex.: No el podeu qualificar com a irresponsable després de tot el que ha fet. No el podeu <i>qualificar d'</i> irresponsable després de tot el que ha fet.
quallar	És incorrecte l'ús d'aquest verb com a intransitiu o en sentit figurat, calcant el castellà, en comptes dels verbs correctes <i>prendre, arrelar, agafar cos, tenir acceptació, estendre's, agafar</i> . Ex.: Com que ha nevat poc, la neu no ha quallat . Com que ha nevat poc, la neu no <i>ha pres / ha agafat</i> .
quan no	Expressió incorrecta quan es fa servir en comptes de <i>si no</i> . Ex.: La seva aportació ha estat significativa, quan no imprescindible. La seva aportació ha estat significativa, <i>si no</i> imprescindible.
quant abans millor	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>com més aviat millor, tan aviat com puguis, tan aviat com es pugui</i> , etc.
quant més/menys ... més/menys	Ha de ser <i>com més/menys ... més/menys</i> . Ex.: Quant més neguitós es posa, menys capaç és de fer res. <i>Com més</i> neguitós es posa, <i>menys</i> capaç és de fer res.
quantios -osa	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>abundant</i> .
que no	Expressió incorrecta per a negar una suposició implícita, que s'ha de substituir per <i>no pas</i> o altres construccions: <i>encara que no pas, que no vol dir</i> , etc. Ex.: És culpa vostra, que no meva, el que ha passat. És culpa vostra, <i>no pas</i> meva, el que ha passat. La tradició il·lumina els alcaldes accidentals, que no accidentats. La tradició il·lumina els alcaldes accidentals, <i>encara que no pas</i> (o <i>que no vol dir</i>) accidentats.
quebrar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>fallir, fer fallida</i> .
quebrat (en matemàtiques)	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>trencat, nombre fraccionari, fracció</i> .
quedar-se cec, sord, parat, etc.	Ha de ser <i>quedar cec, sord, parat</i> , etc., sense el pronom. Ex.: <i>Ha quedat parada</i> de la feina que havíem fet.
reaci -àcia	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>refractari -ària, renitent, repatani -ània</i> , etc., segons el matís que tingui. Ex.: Són <i>refractaris</i> a acceptar aquesta tasca.

Mot o expressió	Comentari
realitzar	S'abusa molt d'aquest verb, que sovint convé substituir per <i>fer</i> , <i>elaborar</i> , <i>confeccionar</i> , <i>establir</i> , <i>seguir</i> o altres. Ex.: S'hi han descrit les activitats i el material necessari per a fer-les. El procediment bàsic que s'ha de <i>seguir</i> és descrit aquí.
rebuig a	La preposició que aquest substantiu regeix és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>rebuig de</i> .
recapacitar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>fer memòria</i> , <i>pensar-s'hi</i> , segons el sentit.
recent + participi	Ha de ser amb altres construccions: <i>acabat de</i> + infinitiu, <i>participi + de nou</i> / <i>de poc</i> , etc. Ex.: un banc <i>acabat de pintar</i> ; <i>és nascut de poc</i> .
reemprendre	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>reprendre</i> . Ex.: A partir de l'octubre es <i>reprendran</i> les classes.
refiar-se	És incorrecte fer servir <i>refiar-se de</i> com a sinònim de <i>confiar en</i> o de <i>fiar-se de</i> . El verb <i>refiar-se</i> vol dir 'comptar amb el necessari i imprescindible compliment d'alguna cosa (la percepció d'una quantitat de diners, la recepció d'una cosa material, l'ajuda o l'assistència d'algú, etc.) per a la solució d'una necessitat o la realització d'un propòsit' o, dit segons el diccionari, 'comptar fermament amb algú o amb alguna cosa com a mitjà'. Ex.: Aquest company de feina té dues cares: no me'n refio gens. Aquest company de feina té dues cares: no <i>me'n fio</i> gens. Pots refiar-te de la Maria: no explica mai les coses dels altres. Pots <i>confiar en</i> la Maria: no explica mai les coses dels altres. Si els ordinadors no funcionen tot va malament, perquè <i>te'n refies</i> [és a dir: són imprescindibles per a la feina]. No sé com ho faré ara; <i>em refiava</i> de tenir aquestes fotocòpies per a la classe. No <i>et refiis</i> dels dos milions que té la teva germana al banc; espavila't tu.
registrar / registre	És incorrecte l'ús d'aquests mots en comptes d' <i>escorcollar</i> , <i>inspeccionar</i> / <i>escorcoll</i> , <i>inspecció</i> .
repàs a	La preposició que aquest substantiu regeix és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>repàs de</i> . Ex.: Fem un repàs a la premsa d'aquesta setmana. Fem un <i>repàs de</i> la premsa d'aquesta setmana.
repentinament	Adverbi incorrecte que s'ha de substituir per <i>sobtadament</i> , <i>de cop</i> , etc.
restar	És incorrecte l'ús d'aquest verb en sentit figurat i s'ha de substituir per <i>treure</i> , <i>llevar</i> , etc. Ex.: <i>Treure</i> importància, autoritat, etc.
revalorització / revaloritzar	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>revaloració</i> / <i>revalorar</i> o <i>revaluació</i> / <i>revaluar</i> .
rodar	És incorrecte l'ús d'aquest verb en el sentit de 'caure avall per un pla inclinat, moure's al llarg d'una superfície donant voltes sobre si mateix', en lloc de <i>rodolar</i> . Ex.: Mirant una pedra, va caure i <i>va rodolar</i> pel marge fins al riu.
sala del penal , etc.	S'ha de dir <i>sala penal</i> , <i>sala civil</i> , <i>sala contenciosa administrativa</i> , sense preposició ni article.
salvetat	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>excepció</i> , <i>distinció</i> , <i>condició</i> , <i>reserva</i> .
secar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>assecar</i> (la fruita, el peix, etc.), <i>eixugar</i> (els cabells, la roba, els plats, el terra, etc.), <i>eixarrear</i> , <i>ressecar</i> (el cor, l'herba, les plantes, etc.). Vegeu <i>assecar</i> / <i>eixugar</i> per a la diferència entre aquests dos verbs.

Mot o expressió	Comentari
seguir	Val més no fer-lo servir en el sentit de <i>continuar</i> per a evitar possibles ambigüitats, especialment quan va seguit d'un gerundi per a indicar una acció contínua. Ex.: S'ha de fer així perquè els estudiants puguin <i>seguir</i> els estudis sense entrebancs. Els professors <i>continuen</i> treballant de la mateixa manera.
sembla ser	És incorrecte l'ús d'aquesta expressió en comptes de <i>sembla</i> , <i>pel que sembla</i> , <i>pel que es veu</i> , <i>segons sembla</i> o <i>segons es veu</i> . Ex.: Sembla ser que ha vingut molta gent. <i>Sembla</i> que ha vingut molta gent.
sentar (bé o malament)	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>assentar-se</i> (<i>bé</i> o <i>malament</i>), <i>posar-se</i> (<i>bé</i> o <i>malament</i>), <i>provar</i> (el dinar, la correguda, el clima, etc.); <i>agradar</i> (o <i>no agradar</i>), <i>escaure</i> (o <i>no escaure</i>), <i>caure</i> (<i>bé</i> o <i>malament</i>), <i>anar</i> (<i>bé</i> o <i>malament</i>) (el vestit, els pantalons, les ulleres, etc.). Ex.: Aquesta coca <i>se'ns ha posat molt bé</i> . Fas bona cara: <i>sembla que t'han provat</i> , les vacances. El barret que porta li <i>escau</i> .
sentar(-se)	Mot incorrecte que s'ha de substituir, segons el sentit que tingui, per <i>establir</i> , <i>assentar</i> (unes premisses, uns principis, unes condicions, etc.); <i>assentar</i> (una cosa en un lloc, etc.); <i>assentar-se</i> ('pervenir a una posició estable, a un estat de repòs, d'immobilitat', etc.); <i>asseure</i> o <i>asseure's</i> ('posar o posar-se sobre un suport de manera que descansi o es descansi sobre l'extremitat inferoposterior del tronc'). És diferent de <i>seure</i> ('estar assegut'), que indica l'estat i no l'acció. Ex.: Abans de començar hem d' <i>assentar</i> les bases del projecte. Finalment la paret <i>s'ha assentat</i> . <i>S'ha assegut</i> a la primera cadira que ha trobat. <i>Seuen</i> i parlen tota la tarda.
si escau / si s'escau	No s'han de confondre <i>si escau</i> ('si va bé, si convé, si és procedent, si s'adiu amb les disposicions') i <i>si s'escau</i> ('si es produeix, si s'esdevé'). Ex.: Es farà la lectura de les esmenes i, <i>si escau</i> , s'aprovaran. La realització d'aquest projecte, <i>si s'escau</i> , dependrà del govern.
si procedeix	Com a locució de llenguatge administratiu, ha de ser <i>si és procedent</i> , <i>si escau</i> .
simètric -a	La preposició que aquest adjectiu regeix és <i>de</i> o <i>amb</i> (no pas <i>a</i>): <i>simètric -a de / amb</i> . Ex.: Una figura <i>simètrica d'</i> una altra (o <i>amb</i> una altra).
sobèrbia	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>supèrbia</i> o <i>sobergueria</i> , segons el sentit que tingui.
sobre	És incorrecte l'ús d'aquesta preposició amb valor aproximatiu en lloc d' <i>entorn de</i> , <i>cap a</i> , <i>prop de</i> , <i>pels volts de</i> . Ex.: Hi havia <i>prop de</i> cinc-centes persones. La reunió es farà <i>pels volts de</i> les nou del vespre.
sofrir	Sovint s'ha de substituir per <i>patir</i> o per <i>experimentar</i> , segons el significat. Ex.: Qualsevol petitesa el fa sofrir . Qualsevol petitesa el fa <i>patir</i> .
solapar(-se)	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>encobrir</i> , <i>dissimular</i> , <i>tapar</i> , <i>amagar</i> , <i>sobreposar(-se)</i> , <i>encavalcar(-se)</i> , <i>encavallar(-se)</i> , segons el sentit que tingui. Ex.: De seguida <i>van encobrir</i> la relliscada del president. S'han de pensar bé les tasques perquè no <i>s'encavalquin</i> .
solera	És incorrecte l'ús d'aquest mot en l'àmbit enològic o en sentit figurat en comptes de <i>solatge</i> , <i>pòsit</i> , <i>solada</i> ; <i>solatge</i> , <i>tradició</i> , <i>prestigi</i> .

Mot o expressió	Comentari
solidificar / consolidar	És incorrecte l'ús del verb <i>solidificar</i> amb el significat de 'consolidar' o 'refermar'. Només se solidifiquen els fluids. Ex.: La possibilitat de millorar el sistema va atreure milers de programadors que contribuïren a solidificar el moviment. La possibilitat de millorar el sistema va atreure milers de programadors que contribuïren a <i>consolidar</i> el moviment.
solventar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>resoldre</i> , <i>solucionar</i> . Ex.: Han pogut <i>solucionar</i> el problema de coincidència d'horaris.
soplet	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>bufador</i> .
sortir pitant	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>sortir com un coet</i> , <i>sortir com un llamp</i> , <i>sortir rabent</i> , <i>sortir disparat -ada</i> .
sortit (substantiu)	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>assortiment</i> . Ex.: En aquest restaurant tenen un <i>assortiment</i> de formatges boníssim.
subsananar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>arreglar</i> , <i>corregir</i> , <i>esmenar</i> , <i>reparar</i> , <i>resoldre</i> , <i>solucionar</i> . Ex.: No podem continuar si no <i>esmeneu</i> aquest error.
suposar	Per a evitar ambigüitats val més no fer servir aquest verb quan vol dir <i>representar</i> , <i>comportar</i> , <i>significar</i> , <i>implicar</i> , <i>constituir</i> , <i>ser</i> , malgrat que ha estat admès amb aquests sentits pel DIEC. Ex.: La serralada <i>constituïa</i> una important barrera física entre aquestes dues planes. Això em va <i>comportar</i> molts problemes.
sustraend	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>subtrahend</i> .
tal i com	Expressió incorrecta que s'ha de substituir per <i>tal com</i> . Ex.: És la capacitat de representar la realitat <i>tal com</i> se'ns presenta.
tals com	Expressió incorrecta per a introduir exemples que s'ha de substituir per <i>com ara</i> , <i>com</i> . Ex.: Es van introduir els primers ginys mecànics, <i>com ara</i> (o <i>com</i>) les màquines d'emborrar, de perxar o de cardar llana.
tamany	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>dimensió</i> , <i>grandària</i> , <i>mida</i> , segons el sentit.
tanteig / tantejar	És incorrecte l'ús d'aquests mots en lloc de <i>tempteig</i> i <i>temptejar</i> en el sentit de 'fer indagacions o exploracions, fer provatures, abans d'emprendre l'execució d'una cosa'.
tarta	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>pastís</i> o <i>coca</i> .
tartaleta	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>cassoleta</i> .
tatxar	És incorrecte l'ús d'aquest mot en comptes de <i>barrar</i> , <i>ratllar</i> . Ex.: Ha tatxat el que considera incorrecte. <i>Ha ratllat</i> el que considera incorrecte.
tenir por a	La preposició regida és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>tenir por de</i> .
timar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>estafar</i> , <i>ensarronar</i> , <i>engalipar</i> .
tirar	És incorrecte l'ús d'aquest mot en el sentit de 'desprendre's d'una cosa inservible' en lloc de <i>llençar</i> . També és incorrecte <i>tirar de</i> en comptes de <i>estirar</i> . Ex.: Si no vols l'article que t'he passat, <i>llença'l</i> . Només cal <i>estirar</i> el cordó perquè la campana toqui.
tonelada / tonelatge	Mots incorrectes que s'han de substituir per <i>tona</i> / <i>tonatge</i> .
tormenta	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>tempesta</i> o <i>tempestat</i> .

Mot o expressió	Comentari
tots els, totes les + <i>nom indicador de període temporal</i>	És incorrecta aquesta construcció com a locució adverbial temporal de freqüència i s'ha de substituir per <i>cada</i> + nom indicador de període temporal. Ex.: <i>cada dia, cada setmana, cada tarda, cada any</i> , etc.
tots, totes + <i>numeral / article + numeral</i>	No s'ha de confondre la construcció article + numeral (que es fa servir quan no té sentit de totalitat, els termes que aquest numeral determina no s'han esmentat abans i porten altres determinants) amb la construcció <i>tots -es</i> + numeral (que s'utilitza quan té sentit de totalitat, els termes que aquest numeral determina s'han esmentat abans i no porten altres determinants). [Vegeu J. Ruai i Vinyet. <i>Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui</i> / 1, pàg. 111.] Ex.: <i>Els tres</i> treballadors de l'empresa i <i>els dos</i> proveïdors s'han reunit i al migdia <i>tots cinc</i> han anat a dinar.
tractar	No és transitiu quan vol dir 'prendre una cosa com a objecte d'estudi o de discussió'. Ex.: L'autor tracta la variació de... L'autor <i>tracta de</i> la variació de...
traïcionar	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>trair</i> .
treballar dur	Ha de ser <i>treballar de valent</i> . L'adjectiu <i>dur</i> no funciona com a adverbi; per això també ha de ser <i>jugar fort</i> (i no pas jugar dur).
treure profit a	La preposició regida és <i>de</i> (no pas <i>a</i>): <i>treure profit de</i> . Passa igual amb <i>treure suc de</i> i altres expressions amb el verb <i>treure</i> .
trobar / buscar, calcular	En l'enunciat d'un problema, un exercici o una activitat, no es diu <i>trobar una solució, un resultat, un valor</i> , etc., sinó <i>calcular, buscar, cercar</i> . Ex.: Quan hàgiu descrit els diversos models educatius, trobeu -ne exemples. Quan hàgiu descrit els diversos models educatius, <i>busqueu</i> -ne exemples.
trobar-se + CD	Ha de ser <i>trobar</i> + CD o <i>trobar-se</i> + complement introduït per la preposició <i>amb</i> . Ex.: En aquest entorn ens trobarem individus aïllats. En aquest entorn <i>trobarem</i> individus aïllats. En aquest entorn <i>ens trobarem amb</i> individus aïllats.
ultravioleta	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>ultraviolat -ada</i> . Ex.: Raigs <i>ultraviolats</i> .
un a un / una a una	Quan vol dir 'd'una manera successiva, sense ajuntar-se mai més d'una persona o cosa' ha de ser <i>d'un a un / d'una a una, d'un en un / d'una en una, un per un / una per una</i> . Ex.: Els van fer passar <i>d'un a un</i> .
únicament i exclusivament	Ultracorrecció del castellanisme única i exclusivament que s'ha de substituir per <i>exclusivament, solament, únicament</i> , etc., segons què es vulgui dir, sense redundàncies.
uns / unes (quantitatiu)	Com a quantitatiu ha de ser <i>uns quants / unes quantes, pocs / poques</i> , etc. Ex.: Fa uns dies vaig anar a Madrid. Fa <i>uns quants</i> (o <i>pocs</i>) dies vaig anar a Madrid.
valorització / valoritzar	Mots incorrectes en els sentits d' <i>avaluació, valoració / avaluar, valorar</i> .
varis / vàries	1. És correcte quan vol dir 'de caràcter diferent, de distinta espècie, variat, divers'. Com és normal amb els adjectius, es posposa al nom. Ex.: Li han regalat un bolígraf de colors <i>varis</i> . 2. És incorrecte amb valor quantitatiu o indefinit, en lloc d' <i>algun -a, uns quants / unes quantes, diversos -es, diferents</i> . Ex.: Tenen varis (o varios) negocis. Tenen <i>uns quants</i> negocis.

Mot o expressió	Comentari
venir + gerundi	1. Construcció correcta quan el gerundi indica la manera de venir. Ex.: Mira'ls: <i>vénen cantant</i>. 2. Construcció incorrecta com a perífrasi verbal en què el pes semàntic és en el gerundi. En aquest cas s'ha de substituir pel verb conjugat o, si hi ha sentit de progressió, per <i>anar</i> + gerundi. Ex.: Vénen estudiant aquest tema des de l'any 1999. <i>Estudien</i> aquest tema des de l'any 1999.
venir + participi	1. Construcció correcta quan el participi, amb valor d'adjectiu, indica l'estat en què algú ve. Ex.: Tot sovint <i>ve enrabi</i>at. 2. Construcció incorrecta com a perífrasi verbal en què el pes semàntic és en el participi. En aquest cas s'ha de substituir per <i>ser</i> + participi, verb conjugat o altres construccions. Ex.: Aquest fet ve causat per... <i>Aquest fet el causa...</i> / <i>és causat per...</i> / <i>és el resultat de...</i>
verificar	A vegades s'abusa d'aquest verb en detriment de <i>comprovar</i>, <i>demostrar</i>. Ex.: He fet un canvi automàtic, però em falta verificar que hagi quedat bé a tot el document. He fet un canvi automàtic, però em falta <i>comprovar</i> que hagi quedat bé a tot el document.
verossímil	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>versemblant</i> .
versus	Encara que sigui en algun diccionari, aquesta preposició llatina no té el sentit d'<i>enfront</i> (<i>de</i>), <i>contra</i>, etc. i, doncs, s'ha de substituir per aquestes preposicions. Ex.: El concepte mercat interior versus mercat exterior. El concepte mercat interior <i>enfront de</i> mercat exterior.
vial (adjectiu)	Mot incorrecte com a adjectiu que s'ha de substituir per <i>viari</i> -ària. Ex.: seguretat <i>viària</i>, enllumenat <i>viari</i>, etc.
virgueria	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>filigrana</i> , <i>floritura</i> , segons el matís que es vulgui.
vivenda	Mot incorrecte que s'ha de substituir per <i>habitatge</i> o altres substantius més o menys sinònims: <i>estatge</i> , <i>habitable</i> , <i>pis</i> , <i>casa</i> , <i>domicili</i> .

2. Manlleus

L'objectiu d'aquest apartat no és entrar en disquisicions denominatives (*manlleus*, *préstecs*, *neologismes*, *estrangerismes*, *xenismes*, *calcs*...), que podrien desbaratar la intenció última d'aquesta guia, és a dir, la d'orientar el lector. Així, doncs, es tracten genèricament els mots forans de *manlleus*.

Davant les fluctuacions que s'observen en els diferents reculls terminològics pel que fa a l'adaptació dels manlleus, la UOC prefereix les propostes de grafies catalanitzades. Aquests **manlleus amb la grafia adaptada** (p. ex., *polvoró*, del castellà *polvorón*; *elit*, del francès *élite*; *caputxino*, de l'italià *cappuccino*; *flaix*, de l'anglès *flash*) s'han d'escriure en **rodona**.

En el cas de **manlleus directes**, és a dir, els termes adoptats en versió original o introduïts al català mitjançant una altra llengua, s'han d'escriure en **cursiva** per a assenyalar que són unitats lèxiques alienes a la nostra llengua (p. ex., *boom*, *boutique*, *copyright*, *ikurrina*, *lehendakari*, *leitmotiv*, *perestroika*).

Com tota regla, aquesta també té excepcions, i per això es troben manlleus no catalanitzats que, malgrat que els pertocaria anar en cursiva, es posen en rodona, bé pel fort arrelament que han tingut en la nostra llengua en tractar-se de mots del lèxic comú (p. ex., *croissant*, *kiwi*, *pizza*, *quinto*, *web*, *whisky*), bé perquè la grafia original coincideix amb la catalana (p. ex., *dial*, *fan*, *naïf*, *pivot*, *surf*, *gendarme*, *pidgin*, *croquis*, *dossier*, *parquet*). Una mostra inequívoca d'aquest fort o fàcil arrelament és l'existència en alguns casos de formes derivades, com ara *croissanteria*, *pizzeria*, *pàgina web*, *surfisme*, *pivotar*...

En el cas de les **locucions llatines**, malgrat que darrerament hi ha una tendència a catalanitzar-les, la UOC prefereix deixar-les en llengua original i, per tant, en cursiva.

<i>ab initio</i>	<i>ex professo</i>	<i>opera prima</i>
<i>ab intestato</i>	<i>ex voto</i>	<i>per capita</i>
<i>ad hoc</i>	<i>grosso modo</i>	<i>per se</i>
<i>a fortiori</i>	<i>honoris causa</i>	<i>post scriptum</i>
<i>a posteriori</i>	<i>in aeternum</i>	<i>sancta sanctorum</i>
<i>a priori</i>	<i>in extremis</i>	<i>sine die</i>
<i>cum laude</i>	<i>in fraganti</i>	<i>sine qua non</i>
<i>de facto</i>	<i>in situ</i>	<i>statu quo</i>
<i>de iure</i>	<i>in vitro</i>	<i>stricto sensu</i>
<i>delirium tremens</i>	<i>ipso facto</i>	<i>sub iudice</i>
<i>ex abrupto</i>	<i>modus vivendi</i>	<i>sui generis</i>
<i>ex aequo</i>	<i>motu proprio</i>	<i>urbi et orbi</i>
<i>ex cathedra</i>	<i>mutatis mutandis</i>	<i>vade retro</i>
<i>ex novo</i>	<i>nihil obstat</i>	<i>vox populi</i>

Pel que fa als **mots llatins solts**, la tendència és catalanitzar-los en la mesura que es pot, i, per tant, s'han d'escriure en rodona:

accèssit	júnior	ràtio
àngelus	lapsus	referèndum
corpus	mèdium	sènior
currículum	memoràndum	súmmum
dèficit	òmnium	superàvit
desideràtum	pàssim	tàndem
estatus	paternòster	tesaurus
factòtum	pràcticum	ultimàtum
fòrum	prínceps	vademècum
hàbitat	quàntum	verbigràcia
ítem	quòrum	vivàrium

N'hi ha que tenen doble forma: una de més catalanitzada i una de més acostada al llatí.

espècul i *espèculum*
estern i *estèrnum*

podí i *pòdium*
simposi i *simpòsium*

tètan i *tètanus*
tridu i *trídium*

A grans trets, i com s'exemplifica en la taula següent, l'adaptació dels manlleus de llengües vives al català es duu a terme mitjançant l'aplicació de les regles d'accentuació i l'adequació vocàlica i consonàntica. Tanmateix, hi ha adaptacions que no han fet fortuna i s'han mantingut en la forma original, com **volovan* (del fr. *vol-au-vent*) i **uisqui* (de l'angl. *whisky*).

Fonts de consulta recomanades

Cabré, M. Teresa (1992). *La terminologia: les teories, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries.

Cercaterm, servei multilingüe de consultes terminològiques que es troba a l'adreça www.termcat.cat.

Gran diccionari de la llengua catalana (1998). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 563 i seg.). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

Ruaix, Josep (1996). *Diccionari auxiliar*. Moià: Josep Ruaix.

Accentuació gràfica	Incorporació d'una e de reforç	Adaptació vocàlica	Adaptació consonàntica	Simplificació de consonants dobles
aeròbic (angl. <i>aerobic</i>) bàrman (angl. <i>barman</i>) càsting (angl. <i>casting</i>) còmic (angl. <i>comic</i>) córner (angl. <i>corner</i>) dàncing (angl. <i>dancing</i>) hàmsster (al. <i>Hamster</i>) kàiser (al. <i>Kaiser</i>) lífting (angl. <i>lifting</i>) mànager (angl. <i>manager</i>) màster (angl. <i>master</i>) mòdem (angl. <i>modem</i>) píxel (angl. <i>pixel</i>) pòster (angl. <i>poster</i>) ràfting (angl. <i>rafting</i>) ràting (angl. <i>rating</i>) tòner (angl. <i>toner</i>) tràiler (angl. <i>trailer</i>) víking (angl. <i>viking</i>)	escàner (angl. <i>scanner</i>) escúter (angl. <i>scooter</i>) eslàlom (angl. <i>slalom</i>) eslip (angl. <i>slip</i>) eslògan (angl. <i>slogan</i>) esmaixar (angl. <i>smash</i>) esmòquing (angl. <i>smoking</i>) esnob (angl. <i>snob</i>) espagueti (it. <i>spaghetti</i>) espín (angl. <i>spin</i>) esplín (angl. <i>spleen</i>) esprai (angl. <i>spray</i>) esprint (angl. <i>sprint</i>) esquaix (angl. <i>squash</i>) esquetx (angl. <i>sketch</i>) estand (angl. <i>stand</i>) estàndard (angl. <i>standard</i>) estàrter (angl. <i>starter</i>) estèreo (angl. <i>stereo</i>) esterlí -ina (angl. <i>sterling</i>) estic (angl. <i>stick</i>) estoc (angl. <i>stock</i>) estrès (angl. <i>stress</i>)	brandi (angl. <i>brandy</i>) brífting (angl. <i>briefing</i>) bulevard (fr. <i>boulevard</i>) bumerang (angl. <i>boomerang</i>) bungalou (angl. <i>bungalow</i>) buquet (fr. <i>bouquet</i>) crupier (fr. <i>croupier</i>) cuixé (fr. <i>couché</i>) curri (angl. <i>curry</i>) dandi (angl. <i>dandy</i>) derbi (angl. <i>derby</i>) ferri (angl. <i>ferry</i>) forfet (fr. <i>forfait</i>) fulard (fr. <i>foulard</i>) fúting (angl. <i>footing</i>) gurmet (fr. <i>gourmet</i>) ianqui (angl. <i>yankee</i>) limusina (fr. <i>limousine</i>) lísing (angl. <i>leasing</i>) magazín (angl. <i>magazine</i>) maionesa (fr. <i>mayonnaise</i>) mallot (fr. <i>maillot</i>) míting (angl. <i>meeting</i>) niló (angl. <i>nylon</i>) pedigrí (angl. <i>pedigree</i>) pantis (angl. <i>panties</i>) píling (angl. <i>peeling</i>) poni (angl. <i>pony</i>) ral·li (angl. <i>rally</i>) rosbif (angl. <i>roast beef</i>) rugbi (angl. <i>rugby</i>)	alcassaba (àr. <i>al-qasāba</i>) anorac (esquimal <i>anorak</i>) biquini (angl. <i>bikini</i>) bricolatge (fr. <i>bricolage</i>) búnquer (al. <i>Bunker</i>) caiaç (esquimal <i>kayak</i>) caixet (fr. <i>cachet</i>) caliquenyo (cast. <i>caliqueño</i>) coala (llengua australiana <i>koala</i>) copec (rus <i>kopejka</i>) cucurutxo (cast. <i>cucurucho</i>) cuixé (fr. <i>couché</i>) cuscús (àr. <i>kuskus</i>) disquet (angl. <i>diskette</i>) esmòquing (angl. <i>smoking</i>) gel·laba (àr. <i>žellaba</i>) gimcana (angl. + hindi <i>gymkhana</i>) jòquer (angl. <i>joker</i>) màrqueting (angl. <i>marketing</i>) pàrquing (angl. <i>parking</i>) pòquer (angl. <i>poker</i>) pul·lòver (angl. <i>pullover</i>) quàquer (angl. <i>quaker</i>) rànquing (angl. <i>ranking</i>) sandvitx (angl. <i>sandwich</i>) tiquet (angl. <i>ticket</i>) vàter (angl. <i>water</i>) xa (persa <i>šah</i>) xador (persa <i>chaddor</i>) xampú (angl. <i>shampoo</i>) xàrter (angl. <i>charter</i>) xartisme (angl. <i>chartism</i>) xassís (fr. <i>châssis</i>) xef (fr. <i>chef</i>) xíling (angl. <i>shilling</i>) xip (angl. <i>chip</i>) xou (angl. <i>show</i>)	bàner (angl. <i>banner</i>) bufet (fr. <i>buffet</i>) casset (fr. <i>cassette</i>) confeti (it. <i>confetti</i>) cros (angl. <i>cross</i>) cúter (angl. <i>cutter</i>) escàner (angl. <i>scanner</i>) frotis (fr. <i>frottis</i>) gueto (it. <i>ghetto</i>) motocròs (angl. <i>motocross</i>) òfset (angl. <i>offset</i>) plòter (angl. <i>plotter</i>) púding (angl. <i>pudding</i>) puzle (angl. <i>puzzle</i>) ràcord (fr. <i>raccord</i>) ràpel (fr. <i>rappel</i>) rimel (fr. <i>rimmel</i>) tenis (angl. <i>tennis</i>) terracota (it. <i>terracotta</i>) tràveling (angl. <i>travelling</i>) vedet (fr. <i>vedette</i>) zàping (angl. <i>zapping</i>)

Accentuació gràfica	Incorporació d'una e de reforç	Adaptació vocàlica	Adaptació consonàntica	Simplificació de consonants dobles
Excepcions: <i>adagio</i> , <i>best-seller</i> ... (termes no adaptats i que, per tant, s'han d'escriure en cursiva). Els mots <i>beisbol</i> i <i>handbol</i> són aguts i, per tant, no s'accentuen, tot i que Ruaiix pensa que haurien de ser plans.	Excepcions: <i>stilb</i> , <i>stokes</i> , <i>stop</i> ..., termes corresponents al lèxic anglès internacional.	Excepcions: <i>sexy</i> ... i termes com <i>ampere</i> i <i>byte</i> , unitats de mesura comunes a altres llengües. No s'han adaptat i, per tant, s'escriuen en cursiva: <i>boom</i> .	Excepcions: <i>dírham</i> , <i>kamikaze</i> , <i>karaoke</i> , <i>karateka</i> , <i>kart</i> , <i>kiwi</i> , <i>kurd</i> , <i>pakistanès</i> , <i>rock</i> , <i>vodka</i> , <i>web</i> ... I termes com <i>watt</i> , unitat de mesura comuna a altres llengües.	Excepcions: <i>attrezzo</i> , <i>attrezzista</i> , <i>kibbuts</i> , <i>jazz</i> , <i>majorette</i> , <i>mezzosoprano</i> , <i>pizza</i> ..., termes no adaptats.

Una altra via d'entrada de manlleus és la **traducció**, que té lloc quan el català ja disposa de mots i recursos propis per a incorporar les noves accepcions (p. ex., *contenidor* i no *container*, *estada* i no *stage*). Així, doncs, en cas que el manlleu ja tingui una forma en català, bé adaptada bé traduïda, cal **evitar la versió original**. En cas que hi hagi alhora una forma adaptada i una forma traduïda, la UOC s'estima més la forma traduïda (p. ex.: millor *aparcament* que *pàrquing*, de l'anglès *parking*; millor *traçador* que *plòter*, de l'anglès *plotter*; millor *grup d'empreses* que *hòlding*, de l'anglès *holding*; millor *caravana* que *rulot*, del francès *roulotte*; millor *cap de cuina* que *xef*, del francès *chef*).

Atès que hi ha moltes reticències –i, cal dir-ho, molts prejudicis– pel que fa a l'adaptació al català de termes d'altres llengües, s'aconsella als col·laboradors que, un cop verificada l'existència d'una versió catalana del manlleu, adverteixin els responsables del material de la presència d'aquest manlleu i de com hauria de ser la versió catalana per tal que se sondegi amb l'autor o autors del material la conveniència de catalanitzar-lo o deixar-lo en versió original (i, per tant, en cursiva).

Cal evitar els manlleus

Tenint en compte que l'actuació dels parlants és decisiva perquè un terme nou s'acabi integrant al lèxic, els professionals de la llengua han de vetllar perquè el català no quedi relegat per solucions alienes. Per això, sempre que sigui possible és preferent la forma adaptada o creada per l'organisme lingüístic competent que la forma manllevada.

Tot seguit, s'ofereix una llista dels **manlleus innecessaris** més freqüents en l'entorn de la UOC (tots anglicismes) i la corresponent versió en català que cal utilitzar:

Anglès	Català
<i>abstract</i>	resum
<i>app</i> , <i>mobile application</i>	aplicació (per a) mòbil
<i>applet</i>	miniaplicació
<i>back up</i> (<i>copy</i>)	còpia de seguretat
<i>banner</i>	bàner
<i>benchmark</i>	índex de referència
<i>benchmark test</i>	test de referència
<i>blog</i>	blog
<i>blogger</i>	bloguer -a
<i>bookmark</i>	preferit, adreça d'interès

Anglès	Català
<i>brainstorming</i>	pluja d'idees
<i>break / coffee break</i>	pausa / pausa i cafè (<i>si s'ofereix refrigeri</i>)
<i>business-to-business</i>	d'empresa a empresa
<i>business-to-consumer</i>	d'empresa a consumidor
<i>call centre</i>	centre d'atenció telefònica
<i>cash flow</i>	flux de caixa
<i>catering</i>	servei d'àpats
<i>chat / to chat</i>	xat / fer un xat
<i>check list</i>	llista de control
<i>check-up</i>	revisió mèdica, reconeixement (mèdic) sistemàtic
<i>christmas</i>	felicítació de Nadal / nadala
<i>cloud computing</i>	informàtica en núvol
<i>computer-aided design (CAD)</i>	disseny assistit per ordinador (CAD, DAO)
<i>computer-aided manufacturing (CAM)</i>	producció assistida per ordinador (CAM, PAO)
<i>cookie</i>	galeta
<i>crowdsourcing</i>	proveïment participatiu
<i>customization, customisation</i>	personalització, adaptació a l'usuari
<i>cybercrime</i>	ciberdelicte
<i>data warehouse</i>	magatzem de dades
<i>e-banking, electronic banking</i>	banca electrònica
<i>e-book</i>	llibre electrònic
<i>e-business, electronic business</i>	negoci electrònic
<i>e-cash, e-money</i>	diner electrònic
<i>e-commerce, electronic commerce</i>	comerç electrònic
<i>e-democracy, electronic democracy</i>	democràcia electrònica
<i>e-government, e-administration</i>	administració electrònica
<i>e-information, electronic information</i>	informació electrònica
<i>e-knowledge</i>	coneixement per internet, coneixement electrònic
<i>e-learning, electronic learning</i>	aprenentatge virtual, aprenentatge electrònic
<i>e-library, electronic library, virtual library, digital library</i>	biblioteca electrònica, biblioteca virtual, biblioteca digital
<i>email</i>	correu electrònic (c/e) / adreça electrònica (a/e) / missatge electrònic
<i>e-mail marketing</i>	màrqueting per correu electrònic
<i>e-mailbox, electronic mailbox</i>	bústia electrònica
<i>e-mailing</i>	publitramesa electrònica
<i>e-market, electronic market</i>	mercat electrònic
<i>e-marketing, electronic marketing, netmarketing</i>	màrqueting electrònic
<i>empowerment</i>	apoderament
<i>e-portfolio, electronic portfolio, digital portfolio</i>	dossier electrònic

Anglès	Català
<i>event</i>	incidència / esdeveniment / acte
<i>feedback</i>	retroacció / retorn
<i>free software</i>	programari lliure
<i>freeware</i>	programari gratuït
<i>frequent asked questions (FAQ)</i>	preguntes més freqüents (PMF)
<i>full-time</i>	jornada plena
<i>hacker</i>	<i>hacker</i> , furoner -a
<i>hacktivism</i>	hacktivisme
<i>hardware</i>	maquinari
<i>hashtag</i>	etiqueta
<i>holding</i>	grup d'empreses
<i>home, home page</i>	inici, pàgina inicial, pàgina d'inici
<i>hosting</i>	allotjament
<i>hot line</i>	línia permanent
<i>input</i>	entrada
<i>keyword</i>	paraula clau
<i>kleenex</i>	mocador de paper
<i>know-how</i>	saber fer
<i>lingware</i>	programari lingüístic
<i>link</i>	enllaç
<i>lunch</i>	àpat fred / dinar
<i>mailing</i>	publitramesa, bustiada
<i>mailing list</i>	llista de correu
<i>management</i>	direcció / gestió
<i>marketplace</i>	mercat web
<i>mass media</i>	mitjans de comunicació (de massa)
<i>netart</i>	art en xarxa (<i>i no</i> ciberart)
<i>networking</i>	treball en xarxa (<i>a vegades</i> espai de relació, enxarxament)
<i>newbie</i>	ciberaprenent -a
<i>newsletter</i>	butlletí d'informació
<i>newsreader (software)</i>	lector de missatges, lector de notícies
<i>offline</i>	fora de línia
<i>off the record</i>	extraoficial(ment), confidencial(ment)
<i>online</i>	en línia
<i>outsourcing</i>	subcontractació
<i>package // to package</i>	encapsulatge / embalatge // encapsular
<i>packaging</i>	empaquetatge, empaquetament / embalatge
<i>paper</i>	comunicació, ponència, treball, estudi
<i>password</i>	contrasenya
<i>peer-to-peer (P2P)</i>	d'igual a igual

Anglès	Català
<i>plug-in</i>	connector
<i>popup window</i>	finestra emergent
<i>pop-up</i>	anunci emergent / avís emergent
<i>portfolio</i>	dossier (de presentació)
<i>post</i>	apunt, article, entrada
<i>post-it</i>	nota adhesiva
<i>preprint</i>	edició preliminar
<i>proprietary software</i>	programari de propietat
<i>prosumer, proactive consumer</i>	consumidor -a proactiu -iva
<i>proxy (server)</i>	servidor intermediari
<i>query</i>	consulta
<i>refreshing</i>	actualització
<i>remake</i>	nova versió
<i>repository</i>	dipòsit, repositori
<i>return, enter, intro</i>	retorn, tecla de retorn
<i>router</i>	encaminador
<i>servlet</i>	miniaplicació de servidor
<i>shareware</i>	programari de prova
<i>smartphone</i>	telèfon intel·ligent
<i>smiley, emoticon</i>	emoticona (<i>femení</i>)
<i>software</i>	programari / programa
<i>spam</i>	correu brossa
<i>spyware</i>	programa espia
<i>stage</i>	estada
<i>stand by</i>	en espera
<i>streaming</i>	(reproducció) en directe, en temps real
<i>subhome</i>	subportal, pàgina secundària
<i>tablet</i>	tauleta (tàctil)
<i>tag</i>	etiqueta
<i>telebanking</i>	banca electrònica
<i>timing</i>	temporització, periodificació, distribució temporal
<i>traffic</i>	trànsit
<i>trending topic</i>	tema dominant, tema del moment
<i>tuning</i>	personalització
<i>tutorial (help)</i>	programa d'aprenentatge
<i>twitt</i>	piulada
<i>twitterer, tweeter</i>	piulador -a
<i>update</i>	actualització
<i>usability</i>	usabilitat, facilitat d'ús
<i>username</i>	nom d'usuari

Anglès	Català
<i>videoblog, vblog, video weblog</i>	videoblog
<i>walkman</i>	casset de butxaca
<i>webcam, web camera</i>	càmera web
<i>widget, gadget</i>	giny
<i>Wi-Fi (wireless fidelity)</i>	Wi-Fi (<i>femení</i>)
<i>wiki, site Web Wiki</i>	wiki, lloc wiki (<i>masculí</i>)
<i>wireless</i>	sense cable, sense fil(s)
<i>working papers</i>	document(s) de treball, papers de treball
<i>workshop</i>	taller

3. Antropònims estrangers

Els antropònims estrangers actuals, o antics sense tradició en català, corresponents a llengües que s'escriuen amb caràcters llatins es respecten tal com són (Benito Lertxundi, Loís Alibèrt, Jules Verne, Carmen Martín Gaité, Thomas More).

Els noms de personatges històrics (reals o de ficció) amb una tradició en català, sigui quin sigui l'alfabet de les llengües a què pertanyen, i els de papes, personatges reials, etc. s'escriuen tal com els ha modelat la tradició (Aristòtil, Anna Bolena, Maquiavel, Guillem Tell, Joan XXIII).

Els noms de persona corresponents a llengües que s'escriuen amb caràcters no llatins s'adaptin al català, si no hi tenen una grafia tradicional reconeguda, amb una transcripció simplificada (deixant a part les publicacions especialitzades o acadèmiques, que poden seguir altres criteris), és a dir: a grans trets i amb certes excepcions, es mira de reproduir en l'alfabet llatí, seguint les normes fonètiques i gràfiques catalanes, la pronúncia del mot en la llengua de partida (respectant la fonètica original tant com es pugui, però sense diacrítics per a distingir sons diferents en la llengua d'origen inexistents en català, per exemple).

Fonts de consulta recomanades

Gran enciclopèdia catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Alberich, Joan; Ros, Montserrat (1993). *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana («Biblioteca Universitària», 13).

Diversos autors (1990). «Proposició sobre els sistemes de transliteració i transcripció dels mots àrabs al català». A *Documents de la secció filològica I* (pàg. 141-158). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XIX).

Diversos autors (1996). «Proposta sobre el sistema de transcripció i transliteració dels noms russos al català». A *Documents de la secció filològica III* (pàg. 55-89). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XXX).

Com que és impossible en aquesta guia donar indicacions detallades de les normes de transcripció de les diverses llengües d'alfabets no llatins al català, per a cada llengua concreta convé recórrer als criteris que els especialistes han elaborat, a més de consultar la *Gran enciclopèdia catalana*.

La llista que hi ha a continuació és una mostra d'adaptació d'antropònims de diversos orígens, antics i moderns, que pot servir de model per a casos semblants.

Exemples d'antropònims adaptats	
Abderraman (o Abd al-Rahman)	Kabalevski, Dmitri
Algatzell (o al-Gazzali)	Kandinsky, Vassili
Alí, Muhàmmad	Karamanlís, Konstandinos
Andrópov, Iuri	Karamàzov
Angelopoulos, Theo	Karénina, Anna
Arafat, Jàsser	Kàrpov, Anatoli
Aristòtil	Kaspàrov, Garri
Assad, Hafiz al-	Kavafis, Konstandinos
Auita, Saïd	Kazandzakis, Nikos
Avempace (o Ibn Bajjà)	Khatxaturian, Aram
Averrois (o Ibn Ruixd)	Khomeini, Rukh Al-là
Avicebró (o Ibn Gabirol)	Khomiakov, Aleksei
Avicenna (o Ibn Sina)	Khrusxov, Nikita
Bakunin, Mikhaïl	Leleku, Irene
Banna, Hassan al-	Lenin, Vladímir Ilitx
Bedni, Demian	Maiakovski, Vladímir
Berdiaïev, Nikolai	Maimònides (o Mossé ben Maymon)
Bréjnev, Leonid Ilitx	Muzàffar, Abd al-Màlik al-
Bukharin, Nikolai	Mólotov, Viatxeslav
Bulganin, Nikolai	Mubàrak, Hosni
Bunin, Ivan	Nàsser, Gamal Abd al-
Butros Ghali, Butros	Netaniahu, Benjamin
Carlemany	Nuayma, Mikhaïl
Ciceró, Marc Tul·li	Nuréiev, Rudolf
Dolgoruki, Iuri	Papandreu, Geòrgios
Donskoi, Mark	Pasternak, Borís
Dostoievski, Fiódor	Pàvlov, Ivan Petróvitx
Escipió Calb, Gneu Corneli	Pilniak, Borís
Gaddafi, Moàmmar al-	Potiomkin, Grigori
Gal·la Placídia	Prokófiev, Serguei
Genguis Khan	Ptolemeu, Claudi
Gógol, Nikolai	Puixkin, Aleksandr
Gorbatxov, Mikhaïl	Putin, Vladímir Vladímirovitx
Gorki, Maksim	Qàssim, al-
Gromiko, Andrei	Raixid Paixà, Mustafà
Hanníbal (o Anníbal)	Raixid Ridà, Muhàmmad
Hussein, Saddam	Rasputin, Grigori
Ibn Faysal, Abd Al-là	Rimski-Kórsakov, Nikolai
Ieltsin, Borís	Rostropóvitx, Mstislav
Jirínovski, Vladímir	Sadat, Anwar al-

Exemples d'antropònims adaptats	
Sàkharov, Andrei	Trubetskoi, Nikolai
Sal·lusti Crisp, Gai	Turguénev, Ivan
Sèneca, Luci Anneu	Txaikovski, Piotr Ilitx
Soljenitsin, Aleksandr	Txékhov, Anton
Stalin, Ióssif	Txernenko, Konstantín
Stóitxkov, Khristo	Vespasià, Tit Flavi
Stravinsky, Ígor	Vigotski, Lev
Taixufin, Yúsuf	Xevarnadze, Eduard
Tolstoi, Aleksei	Xiaobing, Deng
Tolstoi, Lev [o catalanitzat: Lleó Tòlstoi]	Xólokhov, Mikhàil
Trajà, Marc Ulpi	Xostakóvitx, Dmitri
Trotski, Lev	

4. Topònims

4.1. Topònims dels Països Catalans

Els topònims corresponents als Països Catalans s'escriuen en català, tret dels noms de lloc aranesos (Vall d'Aran) i castellans (zona de parla castellana del País Valencià) que no tenen una forma fixada en la nostra llengua.

- Els topònims del **Principat de Catalunya** i d'**Andorra** només tenen com a forma oficial la catalana.
- Els topònims de la **Vall d'Aran** s'han d'escriure en aranès, llevat del nom de la comarca i d'alguns municipis, que es poden continuar escrivint en català per tradició (*la Vall d'Aran* i no *era Val d'Aran*; *Viella* i no *Vielha*; *les Bordes* i no *es Bòrdes*).
- Alguns topònims de les **illes Balears** tenen doble forma: amb l'article salat i amb l'article estàndard. La UOC prefereix les formes amb l'article estàndard, que els mateixos illencs utilitzen per als àmbits més formals (*el Mercadal* i no *es Mercadal*; *la Pobla* i no *sa Pobla*; *les Salines* i no *ses Salines*; *Sant Llorenç del Cardassar* i no *Sant Llorenç des Cardassar*; *Santa Eulària del Riu* i no *Santa Eulària des Riu*; *el Migjorn Gran* i no *es Migjorn Gran*), però depèn del text de què es tracti.
- Els topònims de la **Catalunya Nord** s'han d'escriure en català. Cal anar amb compte amb les interferències del francès, que hi és la llengua oficial (*la Guingueta d'Ix* i no *Bourg-Madame*; *Montlluís* i no *Mont-Louis*).

- Els topònims del **País Valencià** s'han d'escriure en català, tret dels corresponents a la zona de parla castellana que no tenen tradició en català (*Montanejos, Los Montesinos, San Vicente de Piedrahita, Las Virtudes*). Tanmateix, cal anar amb compte amb les interferències del castellà quan existeix la forma catalana (*Alpont* i no *Alpuente*; *Aranyuel* i no *Arañuel*; *Asp* i no *Aspe*; *Crevillent* i no *Crevillente*; *Montroi* i no *Montroy*; *Sogorb* i no *Segorbe*; *Vila-real* i no *Villareal*).
- Els topònims de la **Franja de Ponent**, que tenen com a noms oficials alhora la forma catalana i la castellana, s'han d'escriure en català, que és la forma pròpia (*Benasc* i no *Benasque*; *el Campell* i no *Alcampel*; *Estopanyà* i no *Estopiñán*; *Tolba* i no *Tolva*; *Valldellou* i no *Baldellou*; *Vall-de-roures* i no *Valderrobles*).

Lectures recomanades

Badia, Jordi i altres (1997). *El llibre de la llengua catalana per a escriure correctament el català* (pàg. 717-767). Barcelona: Edicions Castellnou.

«Llista dels noms dels municipis del Principat». *Documents de la Secció Filològica, I* (1990, pàg. 85-118). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Mestres, Josep M. i altres (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (3a. ed., pàg. 623-637). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Associació de Mestres Rosa Sensat / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra.

Moran, Josep i altres (2002). *Topònims catalans. Etimologia i pronúncia*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Obres de consulta general:

Atles universal català.

Gran enciclopèdia catalana.

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya.

En les taules següents hi ha alguns dels topònims que plantegen dubtes a l'hora d'escriure'ls en català, ja que, malgrat que formen part del territori dels Països Catalans, tenen una forma oficial en una altra llengua (francès o castellà).

Aquest recull no pretén ser exhaustiu, sinó solament il·lustratiu del criteri que s'aplica en l'escriptura dels topònims d'arreu dels Països Catalans i d'Occitània quan hi ha més d'una llengua oficial o una llengua oficial diferent de la catalana. A la banda esquerra de les taules, hi figura la forma autòctona.

	Català	Francès
Alta Cerdanya	Angostrina	Angoustrine
	Bolquera	Bolquère
	Cabanassa, la	Cabanasse, La
	Càldegues	Caldégas
	Èguet	Égat
	Eina	Eyne
	Enveig	Enveitg
	Er	Err
	Guingueta d'Ix, la	Bourg-Madame
	Montlluís	Mont-Louis
	Naüja	Nahuja
	Oceja	Osséja
	Odelló i Vià	Odeillo
	Palau de Cerdanya	Palau-de-Cerdagne

	Català	Francès
Alta Cerdanya	Portè	Porté-Puymorens
	Sallagosa	Saillagouse
	Sant Pere dels Forcats	Saint-Pierre-dels-Forcats
	Santa Llocaia	Sainte-Léocadie
	Targasona	Targassonne
	Tor de Querol, la	Latour-de-Carol
	Vallsabollera	Valcebollère
	Vilanova de les Escaldes	Villeneuve-des-Escaldes
Capcir	Angles, els	Angles, Les
	Font-rabiosa	Fontrabieuse
	Formiguera	Formiguères
	Llaguna, la	Llagonne, La
	Matamala	Matemale
	Puigbalador	Puyvalador
	Ral	Réal
Conflent	Aiguatèbia	Ayguatébia
	Arboçols	Arboussols
	Campome	Campôme
	Canavelles	Canaveilles
	Castell de Vernet	Casteil
	Catllà de Conflent	Catllar
	Cauders de Conflent	Caudiès
	Censà	Sansa
	Clerà	Clara
	Cornellà de Conflent	Corneilla-de-Conflent
	Escaró	Escaró
	Espirà de Conflent	Espira-de-Conflent
	Estoer	Estoher
	Fontpedrosa	Fontpédrouse
	Fullà	Fuilla
	Jóc	Joch
	Jújols	Jujols
	Marquixanes	Marquixanes
	Masos, els	Masos, Los
	Mentet	Mantet
	Molig	Moligt-les-Bains
	Noedes	Nohèdes
	Oleta	Olette
	Orbanyà	Urbanya
	Orellà	Oreilla

	Català	Francès
Conflent	Pi de Conflent	Py
	Prada	Prades
	Ralleu	Railleu
	Rià	Ria
	Rigardà	Rigarda
	Rodés	Rodès
	Sorra	Sahorre
	Sautó	Sauto
	Serdinyà	Serdinya
	Soanyes	Souanyas
	Tarerac	Tarerach
	Taurinyà	Taurinya
	Toès	Thuès-Entre-Valls
	Vallestàvia	Baillestavy
	Vallmanya	Valmanya
	Vernet	Vernet-les-Bains
	Vilafranca de Conflent	Villefranche-de-Conflent
	Vinça	Vinça
Rosselló	Alenyà	Alénya
	Argelers	Argelès-sur-Mer
	Bages de Rosselló	Bages
	Baixàs	Baixas
	Banyuls de la Marenda	Banyuls-sur-Mer
	Banyuls dels Aspres	Banyuls-dels-Aspres
	Baó	Baho
	Barcarès, el	Barcarès, Le
	Bastida, la	Bastide, La
	Bompàs	Bompas
	Brullà	Brouilla
	Bula d'Amunt	Boule-d'Amont
	Bulaternera	Bouleternère
	Calmella	Calmeilles
	Cameles	Camélas
	Canet de Rosselló	Canet-en-Roussillon
	Cànoes	Canohès
	Casafabre	Casefabre
	Cases de Pena, les	Cases-de-Pène
	Castellnou dels Aspres (o Castellnou de Rosselló)	Castelnou
	Cervera (de la Marenda)	Cerbère

	Català	Francès
Rosselló	Clairà	Claira
	Corbera de les Cabanes	Corbère-les-Cabanes
	Corbera del Castell	Corbère
	Cornellà de la Ribera	Corneilla-la-Rivière
	Cornellà del Bèrcol	Corneilla-del-Vercol
	Cotlliure	Collioure
	Elna	Elne
	Espirà de l'Aglí	Espira-de-l'Agly
	Estagell	Estagel
	Forques	Fourques
	Hortafà	Ortaffa
	Illa (o Illa del Riberal)	Ille-sur-Têt
	Llauró	Llauro
	Llupià	Llupia
	Millars	Millas
	Montesquiu d'Albera	Montesquieu
	Montoriol	Montauriol
	Nefiac	Néfiach
	Òpol	Opoul
	Paça	Passa
	Palau del Vidre	Palau-del-Vidre
	Parestortes	Peyrestortes
	Perellós	Périllos
	Perpinyà	Perpignan
	Pesillà de la Ribera	Pézilla-la-Rivière
	Pià	Pia
	Pontellà	Ponteilla
	Portvendres	Port-Vendres
	Prunet i Bellpuig	Prunet-et-Belpuig
	Ribesaltes	Rivesaltes
	Roca d'Albera, la	Laroque-des-Albères
	Salelles	Saleilles
	Sant Andreu de Sureda	Saint-André
	Sant Cebrià de Rosselló	Saint-Cyprien
	Sant Esteve del Monestir	Saint-Estève
	Sant Feliu d'Amunt	Saint-Féliu-d'Amont
	Sant Feliu d'Avall	Saint-Féliu-d'Avall
	Sant Genís de Fontanes	Saint-Génis-des Fontaines
	Sant Hipòlit de la Salanca	Saint-Hippolyte

	Català	Francès
Rosselló	Sant Joan la Cella	Saint-Jean-Lasseille
	Sant Llorenç de la Salanca	Saint-Laurent-de-la-Salanque
	Sant Marçal	Saint-Marsal
	Sant Miquel de Llotès	Saint-Michel-de-Llotes
	Sant Nazari	Saint-Nazaire
	Santa Coloma de Tuïr	Sainte-Colombe
	Santa Maria la Mar	Sainte-Marie
	Soler, el	Soler, Le
	Sureda	Sorède
	Talteüll	Tautavel
	Tellet	Taillet
	Tesà	Théza
	Teulís	Taulis
	Toluges	Toulouges
	Torderes	Tordères
	Torre d'Elna, la	Latour-Bas-Elne
	Torrelles de la Salanca	Torreilles
	Tresserra	Tresserre
	Trullars	Trouillas
	Tuïr	Thuir
	Vilallonga de la Salanca	Villelongue-de-la-Salanque
	Vilallonga dels Monts	Villelongue-dels-Monts
	Vilamolaca	Villemolaque
	Vilanova de la Ribera	Villeneuve-la-Rivière
	Vilanova de Raó	Villeneuve-de-la-Raho
	Vivers	Vivès
	Voló, el	Boulou, Le
Vallespir	Albera, l'	Albère, L'
	Arles	Arles-sur-Tech
	Bany d'Arles, els	Amélie-les-Bains
	Ceret	Céret
	Cluses, les	Cluses, Les
	Cortsaví	Corsavy
	Costoja	Coustouges
	Illes, les	Illas, Las
	Menera, la	Lamanère
	Montboló	Montbolo
	Morellàs	Maureillas
	Palaldà	Palalda

	Català	Francès
Vallespir	Pertús, el	Perthus, Le
	Prats de Molló	Prats-de-Mollo
	Presta, la	Preste, La
	Reiners	Reynès
	Sant Joan de Pladecorts	Saint-Jean-Pla-de-Corts
	Sant Llorenç de Cerdans	Saint-Laurent-de-Cerdans
	Serrallonga	Serralongue
	Tec, el	Tech, Le

	Català	Occità	Francès
Fenolleda (Fenolheda)*	Bellestar (o Bellestar de la Frontera)	Bèlestar	Bélesta
	Camposí (o Camporsí)	Campossin	Campoussy
	Cassanyes	Cassanhas	Cassagnes
	Centernac	Centernac	Saint-Arnac
	Esquerda, l'	Esquèrda, l'	Lesquerde
	Lançac	Lançac	Lansac
	Maurí	Maurin	Maury
	Montalbà del Castell	Montalban del Castèlh	Montalba-le-Château
	Pesillà de Conflent	Pesilhan de Conflent	Pézilla-de-Conflent
	Planeses	Planesas	Planèzes
	Prats de Sornià	Prats de Sornian, les	Prats-de-Sournia
	Prunyanes	Prunhanas	Prugnanes
	Rabollet	Rabolhet	Rabouillet
	Rasiguères	Rasiguièras	Rasiguères
	Sant Martí de Fenollet	Sant Martin de Fenolhet	Saint-Martin
	Sant Pau de Fenollet	Sant Pau de Fenolhet	Saint-Paul-de-Fenouillet
	Sornià	Sornian	Sournia
	Torre de França, la	Tor de França, la	Latour de France
	Trillà	Trilhan	Trilla
	Virà	Viran	Vira
	Viver, el	Vivièr, le	Vivier, Le

* De la Fenolleda són autòctons tant els topònims catalans com els occitans, atès que és terra de transició entre una llengua i l'altra i s'anà occitanitzant a partir del segle XIII.

Franja de Ponent

	Català	Castellà
Alta Ribagorça	Areny de Noguera	Arén
	Cornudella de Valira	Cornudella de Baliera
	Montanui	Montanuy
	Nerill	Neril
	Paüls, les	Laspaúles
	Pont de Montanyana, el	Puente de Montañana
	Sant Orenç	Santorens
Baixa Ribagorça	Benavarri	Benabarre
	Beranui	Veracruz
	Calladrons	Caladrones
	Casserres del Castell	Casserras del Castillo
	Estopanyà	Estopiñán del Castillo
	Lasquarri	Lascuarre
	Llaguarres	Laguarres
	Lluçars	Luzás
	Monesma i Queixigar	Monesma y Cajigar
	Pilzà	Pilzán
	Pobla de Roda, la	Isábena
	Purroi	Purroy de la Solana
	Sant Esteve del Mall	San Esteban del Mall
	Serradui	Serraduy
	Tolba	Tolva
	Tor-la-ribera	Torre la Ribera
	Viacamp	Viacamp y Litera
Baix Cinca	Mequinensa	Mequinenza
	Saidí	Zaidín
	Torrent de Cinca	Torrente de Cinca
	Vilella de Cinca	Velilla de Cinca
Llitera	Baells	Baélls
	Campell, el	Alcampel
	Castellonroi	Castillonroy
	Peralta de la Sal (actualment, Peralta de Calassanç)	Peralta de Calasanz
	Sant Esteve de Llitera	San Esteban de Litera
	Sanui i Alins	Azanuy-Alins
	Tamarit de Llitera	Tamarite de Litera
	Torricó, el	Altorricón
	Valldellou	Baldellou

	Català	Castellà
Matarranya	Aiguaviva de Bergantes	Aiguaviva
	Arenys de Lledó	Arens de Lledó
	Bellmunt de Mesquí	Belmonte de San José
	Beseit	Beceite
	Calaceit	Calaceite
	Canyada de Beric, la	Cañada de Verich
	Codonyera, la	Codoñera, la
	Cretes	Cretas
	Fontdespatla	Fuentespalda
	Fórnols de Matarranya	Fórnoles
	Freixneda, la	Fresneda, la
	Lledó d'Algars	Lledó
	Massalió	Mazaleón
	Mont-roig de Tastavins	Monroyo
	Pena-roja (de Tastavins)	Peñarroya de Tastavins
	Ràfels	Ráfales
	Sorollera, la	Cerollera, la
	Torre de Vilella, la	Torrevelilla
	Torre del Comte, la	Torre del Compte
	Torredarques	Torre de Arcas
	Vall del Tormo, la	Valdeltormo
	Vall-de-roures	Valderrobres
	Valljunquera	Valjunquera

País Valencià (zona de parla castellana)

	Castellà	Català
Alt Millars (Alto Mijares)	Arañuel	Aranyuel
	Argelita	Argeleta
	Ayódar	Aiòder
	Castillo de Villamalefa	Castell de Vilamalefa, el
	Cortes de Arenoso	Cortes d'Arenós
	Espadilla	Espadella
	Fuente la Reina	Font de la Reina, la
	Fuentes de Ayódar	Fontes
	Ludiente	Lludient
	Montán	Montant
	Puebla de Arenoso	Pobla d'Arenós, la
	Torrechiva	Torre-xiva
	Villahermosa del Río	Vilafermosa
	Villanueva de Viver	Vilanova de la Reina
	Zucaina	Sucaina

	Castellà	Català
Alt Palància (Alto Palancia)	Algimia de Almonacid	Algímia d'Almonesir
	Almedíjar	Almedíxer
	Azuébar	Assuévar
	Barracas	Barraques
	Bejís	Begís
	Castellnovo	Castellnou de Sogorb
	Chóvar	Xóvar
	Geldo	Xeldo
	Higueras	Figueres
	Jérica	Xèrica
	Navajas	Navaixes
	Pavías	Pavies
	Pina de Montalgrao	Pina
	Sacañet	Sacanyet
	Segorbe	Sogorb
	Soneja	Soneixa
	Torás	Toràs
	Valle de Almonacid	Vall d'Almonesir, la
	Viver o Viver de las Aguas	Viver
Alt Vinalopó (Alto Vinalopó)	Salinas	Salines d'Elda, les
	Sax	Saix
Baix Segura (Bajo Segura)	Benejúzar	Benejússer
	Benijófar	Benijòfar
	Bigastro	Bigastre
	Cox	Coix
	Daya Nueva	Daia Nova
	Daya Vieja	Daia Vella
	Jacarilla	Xacarella
	Orihuela	Oriola
	Pilar de la Horadada	Pilar de la Foradada, el
	Redován	Redovà
	Rojales	Rojals
	San Fulgencio	Sant Fulgenci
	San Miguel de Salinas	Sant Miquel de les Salines
	Torre Vieja	Torrevel·la
Canal de Navarrés (Canal de Navarrés)	Bicorp	Bicorb
	Bolbait	Bolbait
	Chella	Xella
	Millares	Millars

	Castellà	Català
Foia de Bunyol (Hoya de Buñol)	Alborache	Alboraig
	Buñol	Bunyol
	Cheste	Xest
	Chiva	Xiva de Bunyol
	Dos Aguas	Dosaigües
	Siete Aguas	Setaigües
	Yátova	Iàtova
Racó d'Ademús (Rincón de Ademuz)	Ademuz	Ademús
	Castielfabib	Castellfabib
	Puebla de San Miguel	Pobla de Sant Miquel, la
Serrans (Serranos)	Alpuente	Alpont
	Aras de Alpuente	Ares d'Alpont
	Benagéber	Benaixeve
	Chelva	Xelva
	Chulilla	Xulella
	Domeño	Domenyo
	Gestálgar	Xestalgar
	Higueruelas	Figueroles de Domenyo
	Losa del Obispo	Llosa del Bisbe, la
	Sot de Chera	Sot de Xera
	Titaguas	Titagües
	Tuéjar	Toixa
	Villar del Arzobispo	Villar, el
	Yesa, la	Iessa, la
Vall de Cofrents (Valle de Cofrentes)	Ayora	Aiora
	Cofrentes	Cofrents
	Jalance	Xalans
	Jarafuel	Xarafull
	Teresa de Cofrentes	Teresa de Cofrents
Vinalopó Mitjà (Vinalopó Medio)	Aspe	Asp
	Monforte del Cid	Montfort

4.2. Topònims occitans

El cas dels topònims que corresponen a Occitània és especialment complicat, ja que pel fet de confrontar amb territori francès i català poden arribar a presentar fins a tres formes: l'occitana (autòctona), la francesa (oficial) i la catalana. Els topònims que no tenen fixada una forma tradicional en català s'escriuen en occità i no pas en francès, malgrat que hi sigui la llengua oficial (*Montinhac* i no *Montignac*; *Orlhac* i no *Aurillac*). En la taula següent n'hi ha uns quants exemples:

	Ocità	Català	Francès
Alvèrnia (Auvèrnha)	Clarmont d'Auvèrnha	Clarmont d'Alvèrnia	Clermont Ferrand
	Cornon (d'Auvernha)	Cornon (d'Alvèrnia)	Cournon-d'Auvergne
	Molins d'Auvèrnha	Molins d'Alvèrnia	Moulins
	Puèi, lo	Puèi, Lo	Puy, Le
	Tièrs	Tièrs	Thiers
Delfinat (Daufinat)	Anonai	Anonai	Annonay
	Montelaimar	Montelaimar	Montélimar
	Pèiralata	Pèiralata	Pierrelatte
	Valença	Valença	Valence
	Viena	Viena (del Delfinat)	Vienne
	Vivarés	Vivarés	Vivaraïs
Gascunya (Gasconha)	Arcaishon	Arcaishon	Arcachon
	Auloron	Auloron	Oloron-Sainte-Marie
	Banhèras de Bigòrra	Banhèras de Bigòrra	Bagnères-de-Bigorre
	Bèclas	Bèclas	Bègles
	Bordèu	Bordeus	Bordeaux
	Brassempoi	Brassempoi	Brassempouy
	Dacs	Dacs	Dax
	Liborna	Liborna	Libourne
	Lorda	Lorda	Lourdes
	Medòc	Medòc	Médoc
	Merinhac	Merinhac	Mérignac
	Montinhac	Montinhac	Montignac
	Ortès	Ortès	Orthez
	Sent Gaudenç	Sent Gaudenç	Saint-Gaudens
	Tarba	Tarba	Tarbes
	Tèsta de Bug, la	Tèsta de Bug, La	Teste-de-Buch, La
Guiena (Guiana)	Aitziás de Taiac, las	Aitziás de Taiac, Las	Eyzies-de-Tayac-Sireuil, Les
	Bèllòc de Dordonha	Bèllòc de Dordonha	Beaulieu-sur-Dordogne
	Brageirac	Brageirac	Bergerac
	Caors	Caors	Cahors
	Montalban	Montalban	Montauban
	Orlhac	Orlhac	Aurillac
	Peireguers	Perigús	Périgueux
	Solhac	Solhac	Souillac
	Vilafranca de Roergue	Vilafranca de Roergue	Villefranche-de-Rouergue
	Vilanuèva d'Òlt	Vilanuèva d'Òlt	Villeneuve-sur-Lot

	Occità	Català	Francès
Llemosí (Lemosin)	Briva	Briva	Brive-la-Gaillarde
	Lemòtges	Llemotges	Limoges
	Sent Junian	Sent Junian	Saint-Junien
	Tula	Tula	Tulle
Llenguadoc (Lengadòc)	Besièrs	Besiers	Béziers
	Carcassona	Carcassona	Carcassonne
	Castèlnòu d'Ari	Castèlnòu d'Ari	Castelnaudary
	Limós	Limós	Limoux
	Lunèl	Lunèl	Lunel
	Masamet	Masamet	Mazamet
	Mauguiò	Mauguiò	Mauguio
	Montpelhièr	Montpeller	Montpellier
	Narbona	Narbona	Narbonne
	Pàmias	Pàmies	Pamiers
	Rodés	Rodés	Rodez
	Sant Gèli	Sant Gèli	Saint-Gély
	Sètfonts	Sètfonts	Septfonds
	Tarascon d'Arièja	Tarascon d'Arièja	Tarascon-sur-Ariège
	Tolosa	Tolosa	Toulouse
Provença (Provença)	Aigas Mòrtas	Aigües Mortes	Aiguesmortes
	Ais de Provença	Ais de Provença	Aix-en-Provence
	Antíbol	Antíbol	Antibes
	Arle	Arle	Arles
	Ate	Ate	Apt
	Aubanha	Aubanha	Aubagne
	Aurenja	Aurenja	Orange
	Bèrra	Bèrra	Berre-l'Étang
	Bèucaire	Bèucaire	Beaucaire
	Cana	Cana	Cannes
	Canet, lo	Canet, Lo	Cannet, Le
	Canha	Canha	Cagnes-sur-Mer
	Castèurainard	Castèurainard	Châteaurenard
	Cavalhon	Cavalhon	Cavaillon
	Dinha	Dinha	Digne
	Fòs (dau Martegue)	Fòs (del Martegue)	Fos-sur-Mer
	Frejús	Frejús	Fréjus
	Grassa	Grassa	Grasse
	Ieras	Ieras	Hyères
	Mandaluc	Mandaluc	Mandelieu-la-Napoule

	Ocità	Català	Francès
Provença (Provença)	Manòsca	Manòsca	Manosque
	Marinhana	Marinhana	Marignane
	Marselha	Marsella	Marseille
	Martegue, lo	Martegue, Lo	Châteauneuf-les-Martigues
	Miramars	Miramars	Miramas
	Niça	Niça	Nice
	Oliula	Oliula	Ollioules
	Penas, lei	Penas, Lei	Pennes-Mirabeau
	Ronhac	Ronhac	Rognac
	Sanha, la	Sanha, La	Seyne-sur-Mer, La
	Sant Laurenç de Var	Sant Laurenç de Var	Saint-Laurent-du-Var
	Sant Rafèu	Sant Rafèu	Saint-Raphaël
	Sant Tropés	Sant Tropés	Saint-Tropez
	Santa Maxima	Santa Maxima	Sainte-Maxime
	Seteme	Seteme	Septèmes-les-Vallons
	Sòrga	Sòrga	Sorgues
	Tolon	Toló	Toulon
	Túrbia, la	Túrbia, La	Turbie, La
	Valàuria	Valàuria	Vallauris
	Vilanòva d'Avinhon	Vilanova d'Avinyó	Villeneuve-lès-Avignon
	Vitròla	Vitròla	Vitrolles
Rius o departaments	Ardecha	Ardecha	Ardèche
	Arièja	Arieja	Ariège
	Bocas dau Ròse	Boques del Roine	Bouches-du-Rhône
	Cruesa	Cruesa	Creuse
	Droma	Droma	Drôme
	Erau	Erau	Hérault
	Òlt	Òlt	Lot
	Vauclusa	Vauclusa	Vaucluse

4.3. Topònims no catalans

Els topònims corresponents a llengües diferents de la catalana s'han de traduir o no d'acord amb el que ha fixat la tradició.

Per regla general, els topònims més coneguts són els que tenen forma tradicional en català i els topònims menys coneguts, que habitualment corresponen a topònims regionals o locals, no tenen forma tradicional en català i, per tant, no s'adapten. Cal anar amb compte amb les interferències que provoca el castellà.

«L'Haia» o «la Haia»

Aquest topònim holandès no presenta dubtes pel que fa a l'ús de l'article o no, però sí que en presenta pel que fa al fet de si aquest article ha d'anar apostrofat o no. Tant la variant apostrofada (*l'Haia*) com la variant no apostrofada (*la Haia*) són correctes, però és aconsellable l'ús de l'article sencer per tal d'evitar l'homofonia amb el nom *Laia*. La UOC prefereix aquesta darrera grafia, que a més coincideix amb l'ús tradicional.

Nom en català	Nom original
Àlaba	Araba
Algesires	Algeciras
Almeria	Almería
Andalusia	Andalucía
Anvers	Antwerpen
Aquisgrà	Aachen
Aragó	Aragón
Arrasate	Arrasate
Arteixo	Arteixo
Astúries	Asturias
Azkoitia	Azkoitia
Baiona	Baiona
Bakio	Bakio
Barakaldo	Barakaldo
Barbastre	Barbastro
Bergara	Bergara
Bilbao	Bilbo
Biscaia	Bizkaia
Bolonya	Bologna
Brussel·les	Brussel / Bruxelles
Càceres	Cáceres
Cadis	Cádiz
Calataiud	Calatayud
Canàries	Canarias
Cantàbria	Cantabria
Carballiño, O	Carballiño, O
Castella - la Manxa	Castilla - La Mancha
Castella-Lleó	Castilla-León
Ciudad Real	Ciudad Real
Colònia	Köln
Conca	Cuenca
Copenhaguen	København
Còrdova (però Córdoba, de la República Argentina)	Córdoba
Corunya, la	Coruña, A
Errenteria	Errenteria
Estrada, A	Estrada, A

Nom en català	Nom original
Extremadura	Extremadura
Galdakao	Galdakao
Galícia	Galicia
Gant	Gent
Gernika	Gernika
Getaria	Getaria
Getxo	Getxo
Gijón	Xixón
Grove, O	Grove, O
Guadalajara	Guadalajara
Guipúscoa	Gipuzkoa
Haia, la	Den Haag
Hèlsinki	Helsinki
Hondarribia	Hondarribia
Huelva	Huelva
Jerez de la Frontera	Jerez de la Frontera
Karrantza	Karrantza
Laudio	Laudio
Laxe	Laxe
Leioa	Leioa
Lekeitio	Lekeitio
Lemoa	Lemoa
Línea de la Concepción, La	Línea de la Concepción, La
Lió	Lyon
Liorna	Livorno
Lizarra	Lizarra
Lleó	León
Logronyo	Logroño
Madrid	Madrid
Magúncia	Mainz
Màlaga	Málaga
Markina	Markina
Mèrida	Mérida
Mungia	Mungia
Múrcia	Murcia
Mutriku	Mutriku
Muxika	Muxika
Navarra	Nafarroa
Oiartzun	Oiartzun
Ondarroa	Ondarroa

Nom en català	Nom original
Oñati	Oñati
Ordes	Ordes
Orozko	Orozko
Osca	Huesca
Ourense	Ourense
País Basc	Euskadi / Euskal Herria
Pamplona	Iruña / Iruñea
Pasaia	Pasaia
Plentzia	Plentzia
Pobra do Caramiñal, A	Pobra do Caramiñal, A
Ponteareas	Ponteareas
Pontedeume	Pontedeume
Pontes de García Rodríguez, As	Pontes de García Rodríguez, As
Porto do Son	Porto do Son
Poyo	Poio
Ravenna	Ravenna
Rianjo	Rianjo
Ribadesella	Ribadesella
Rioja, la	Rioja, La
Sangüesa	Zangoza
Sant Joan Lohizune	Donibane Lohizune
Sant Sebastià	Donostia
Santiago de Compostel·la	Santiago de Compostela
Santurtzi	Santurtzi
Sanxenxo	Sanxenxo
Saragossa	Zaragoza
Saxònia	Sachsen
Tenerife	Tenerife
Terol	Teruel
Torí	Torino
Tui	Tui
Vilagarcía de Arousa	Vilagarcía de Arousa
Vilalba	Vilalba
Vitòria	Gasteiz
Viveiro	Viveiro
Xinzo de Limia	Xinzo de Limia
Zarautz	Zarautz
Zestoa	Zestoa
Zornotza	Zornotza
Zumaia	Zumaia
Zuric	Zürich

4.4. Topònims de nacions i estats del món

Per raons històriques i lingüístiques, els noms d'entitats supraestatals, d'estats i nacions tenen, en general, forma tradicional en català. A continuació es dona una llista de la forma catalana dels topònims més freqüents d'aquest tipus, actuals o no, juntament amb les versions castellana i anglesa, llengües que de vegades provoquen interferències.

Català	Castellà	Anglès
Afganistan	Afganistán	Afghanistan
Albània	Albania	Albania
Alemanya	Alemania	Germany
Algèria	Argelia	Algeria
Andorra	Andorra	Andorra
Angola	Angola	Angola
Anguilla	Anguila	Anguilla
Antigua i Barbuda	Antigua y Barbuda	Antigua and Barbuda
Aràbia Saudita	Arabia Saudí o Arabia Saudita	Saudi Arabia
Argentina	Argentina	Argentina
Armènia	Armenia	Armenia
Aruba	Aruba	Aruba
Austràlia	Australia	Australia
Àustria	Austria	Austria
Azerbaidjan	Azerbaiyán	Azerbaijan
Bahames	Bahamas	Bahamas
Bahrain	Baréin	Bahrain
Bangla Desh	Bangladés	Bangladesh
Barbados	Barbados	Barbados
Bèlgica	Bélgica	Belgium
Belize	Belice	Belize
Benín	Benín	Benin
Bermudes	Bermudas	Bermuda
Bhutan	Bután	Bhutan
Bielorússia	Bielorrusia	Belarus
Bolívia	Bolivia	Bolivia
Bòsnia i Hercegovina	Bosnia-Herzegovina	Bosnia and Herzegovina
Botswana	Botsuana	Botswana
Brasil	Brasil	Brazil
Brunei	Brunéi Darusalam	Brunei
Bulgària	Bulgaria	Bulgaria
Burkina Faso	Burkina Faso	Burkina Faso
Burundi	Burundi	Burundi
Cambodja	Camboya	Cambodia

Català	Castellà	Anglès
Camerun	Camerún	Cameroon
Canadà	Canadá	Canada
Cap Verd	Cabo Verde	Cape Verde
Cisjordània	Cisjordania	West Bank
Colòmbia	Colombia	Colombia
Comores	Comoras	Comoros
Congo	Congo	Congo
Congo, República Democràtica del (antic Zaire)	República Democrática del Congo	Democratic Republic of the Congo
Corea del Nord o República Democràtica Popular de Corea	Corea del Norte	North Korea
Corea del Sud o República de Corea	Corea del Sur	South Korea
Costa d'Ivori	Costa de Marfil	Ivory Coast
Costa Rica	Costa Rica	Costa Rica
Croàcia	Croacia	Croatia
Cuba	Cuba	Cuba
Dinamarca	Dinamarca	Denmark
Djibouti	Yibuti	Djibouti
Dominica	Dominica	Dominica
Egipte	Egipto	Egypt
El Salvador	El Salvador	El Salvador
Emirats Àrabs Units	Emiratos Árabes Unidos	United Arab Emirates
Equador	Ecuador	Ecuador
Eslovàquia	Eslovaquia	Slovakia
Eslovènia	Eslovenia	Slovenia
Espanya	España	Spain
Estats Units d'Amèrica	Estados Unidos de América	United States of America
Estònia	Estonia	Estonia
Etiòpia	Etiopía	Ethiopia
Fiji	Fiyi	Fiji
Filipines	Filipinas	Philippines
Finlàndia	Finlandia	Finland
França	Francia	France
Gabon	Gabón	Gabon
Gàmbia	Gambia	Gambia
Gaza	Franja de Gaza	Gaza Strip
Geòrgia	Georgia	Georgia
Ghana	Ghana	Ghana
Gibraltar	Gibraltar	Gibraltar
Gran Bretanya	Gran Bretaña	Great Britain

Català	Castellà	Anglès
Grècia	Grecia	Greece
Grenada	Granada	Grenada
Guaiana Francesa	Guayana Francesa	French Guiana
Guatemala	Guatemala	Guatemala
Guinea	Guinea	Guinea
Guinea Bissau	Guinea-Bisáu	Guinea-Bissau
Guinea Equatorial	Guinea Ecuatorial	Equatorial Guinea
Guyana	Guyana	Guyana
Haití	Haití	Haiti
Holanda (Països Baixos)	Holanda (Países Bajos)	Netherlands
Hondures	Honduras	Honduras
Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong
Hongria	Hungría	Hungary
Iemen	Yemen	Yemen
Índia	India	India
Indonèsia	Indonesia	Indonesia
Iran	Irán	Iran
Iraq	Irak	Iraq
Irlanda	Irlanda	Ireland
Islàndia	Islandia	Iceland
Israel	Israel	Israel
Itàlia	Italia	Italy
Iugoslàvia	Yugoslavia	Yugoslavia
Jamaica	Jamaica	Jamaica
Japó	Japón	Japan
Jordània	Jordania	Jordan
Kazakhstan	Kazajistán	Kazakhstan
Kenya	Kenia	Kenya
Kirguizistan	Kirguistán	Kyrgyzstan
Kiribati	Kiribati	Kiribati
Kuwait	Kuwait	Kuwait
Laos	Laos	Laos
Lesotho	Lesoto	Lesotho
Letònia	Letonia	Latvia
Líban	Líbano	Lebanon
Libèria	Liberia	Liberia
Líbia	Libia	Libya
Liechtenstein	Liechtenstein	Liechtenstein
Lituània	Lituania	Lithuania
Luxemburg	Luxemburgo	Luxembourg

Català	Castellà	Anglès
Macau	Macao	Macao
Macedònia	Macedonia	Macedonia
Madagascar	Madagascar	Madagascar
Malàisia	Malasia	Malaysia
Malawi	Malawi	Malawi
Maldives	Maldivas	Maldives
Mali	Mali o Malí	Mali
Malta	Malta	Malta
Marroc	Marruecos	Morocco
Marshall, illes	Islas Marshall	Marshall Islands
Maurici	Mauricio	Mauritius
Mauritània	Mauritania	Mauritania
Mèxic	México	Mexico
Micronèsia, Estats Federats de	Micronesia	Micronesia
Moçambic	Mozambique	Mozambique
Moldàvia	Moldavia	Moldova
Mònaco	Mónaco	Monaco
Mongòlia	Mongolia	Mongolia
Montenegro	Montenegro	Montenegro
Myanmar (antiga Birmània)	Birmania	Burma (Myanmar)
Namíbia	Namibia	Namibia
Nauru	Nauru	Nauru
Nepal	Nepal	Nepal
Nicaragua	Nicaragua	Nicaragua
Níger	Níger	Niger
Nigèria	Nigeria	Nigeria
Noruega	Noruega	Norway
Nova Zelanda	Nueva Zelanda o Nueva Zelandia	New Zealand
Oman	Omán	Oman
Pakistan	Pakistán	Pakistan
Palau, illes	Palaos	Palau
Panamà	Panamá	Panama
Papua Nova Guinea	Papúa Nueva Guinea	Papua New Guinea
Paraguai	Paraguay	Paraguay
Perú	Perú	Peru
Polònia	Polonia	Poland
Portugal	Portugal	Portugal
Puerto Rico	Puerto Rico	Puerto Rico
Qatar	Catar	Qatar
Regne Unit	Reino Unido	United Kingdom

Català	Castellà	Anglès
República Centreafricana	República Centroafricana	Central African Republic
República Dominicana	República Dominicana	Dominican Republic
República Txeca	República Checa	Czech Republic
Romania	Rumanía o Rumania	Romania
Ruanda	Ruanda	Rwanda
Rússia	Rusia	Russia
Sàhara Occidental	Sahara Occidental o Sáhara Occidental	Western Sahara
Saint Christopher i Nevis	San Cristóbal y Nieves	Saint Kitts and Nevis
Saint Lucia	Santa Lucía	Saint Lucia
Saint Vincent i les Grenadines	San Vicente y las Granadinas	Saint Vincent and the Grenadines
Salomó	Islas Salomón	Solomon Islands
Samoa	Samoa	Western Samoa
San Marino	San Marino	San Marino
São Tomé i Príncipe	Santo Tomé y Príncipe	Sao Tome and Principe
Senegal	Senegal	Senegal
Sèrbia	Serbia	Serbia
Seychelles	Seychelles	Seychelles
Sierra Leone	Sierra Leona	Sierra Leone
Singapur	Singapur	Singapore
Síria	Siria	Syria
Somàlia	Somalia	Somalia
Sri Lanka	Sri Lanka	Sri Lanka
Sud-àfrica, República de	Sudáfrica	South Africa
Sudan	Sudán	Sudan
Suècia	Suecia	Sweden
Suïssa	Suiza	Switzerland
Surinam	Surinam	Suriname
Swazilàndia	Suazilandia	Swaziland
Tadjikistan	Tayikistán	Tajikistan
Tailàndia	Tailandia	Thailand
Taiwan	Taiwán	Taiwan
Tanzània	Tanzania	Tanzania
Togo	Togo	Togo
Tonga	Tonga	Tonga
Trinitat i Tobago	Trinidad y Tobago	Trinidad and Tobago
Tunísia	Túnez	Tunisia
Turkmenistan	Turkmenistán	Turkmenistan
Turquia	Turquía	Turkey
Tuvalu	Tuvalu	Tuvalu
Txad	Chad	Chad

Català	Castellà	Anglès
Txecoslovàquia	Checoslovaquia	Czechoslovakia
Ucraïna	Ucrania	Ukraine
Uganda	Uganda	Uganda
Unió Soviètica	Unión Soviética	Soviet Union
Uruguai	Uruguay	Uruguay
Uzbekistan	Uzbekistán	Uzbekistan
Vanuatu	Vanuatu	Vanuatu
Vaticà	Ciudad del Vaticano	Vatican City
Veneçuela	Venezuela	Venezuela
Vietnam	Vietnam	Vietnam
Xile	Chile	Chile
Xina	China	China
Xipre	Chipre	Cyprus
Zàmbia	Zambia	Zambia
Zimbàbue	Zimbabue	Zimbabwe

5. Tractaments protocol·laris

Avui dia hi ha la tendència de limitar l'ús dels tractaments protocol·laris, ja que no s'adiu amb l'estil planer i democràtic del llenguatge actual. Aquests tractaments només es fan servir en documents protocol·laris, en actes solemnes i en comunicacions amb un grau elevat de formalitat.

Font de consulta

Documents administratius de la Universitat Pompeu Fabra (1994). Barcelona: UPF.

	Fórmula de tractament	Abreviatura		Càrrec
		masc.	fem.	
Tractaments acadèmics	Rector/a	Rector	Rectora	rector/a d'universitat
	Magnífic/a	Mgfc.	Mgfca.	
	Senyor/a (càrrec)	Sr. (càrrec)	Sra. (càrrec)	degà/ana de facultat
				director/a d'escola universitària
				gerent d'universitat
Tractaments civils				vicedegà/ana de facultat
				vicerector/a d'universitat
	Espectable	Espect. Sr.	Espect. Sra.	secretari·ària de les Corts Valencianes
	Senyor/a			
	Excel·lentíssim/a	Excm. Sr.	Excma. Sra.	alcalde/essa de Barcelona
	Senyor/a			copríncep d'Andorra
				delegat/ada del Govern de l'Estat
				a la comunitat autònoma
				diputat/ada al Congrés dels Diputats
				eurodiputat/ada
				fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia
				governador/a civil
				membre de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres
				membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts
				persones condecorades amb la Creu de Sant Jordi
				president/a de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
				president/a de la Diputació Provincial de Barcelona
				president/a de la Reial Acadèmia de Bones Lletres
				president/a de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres
				president/a de la Reial Acadèmia de Farmàcia
				president/a de la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació
				president/a de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia
				president/a del Consell d'Universitats (Ministeri d'Educació i Ciència)
				president/a del Parlament Europeu
				president/a del Tribunal de les Aigües de València
				president/a del Tribunal Superior de Justícia

	Fórmula de tractament	Abreviatura		Càrrec
		masc.	fem.	
Tractaments civils	Excel·lentíssim/a Senyor/a	Excm. Sr.	Excma. Sra.	president/a i expresident/a d'organismes territorials elegits per sufragi universal que tinguin la seu a Barcelona
				senador/a
	Excel·lent Senyor/a	Exc. Sr.	Exc. Sra.	membre de la Mesa de les Corts Valencianes
				síndic/a de Greuges del País Valencià
	Honorable Senyor/a	Hble. Sr.	Hble. Sra.	síndic/a major de la Sindicatura de Comptes del País Valencià
				batlle/essa d'Andorra (jutge/essa de primera instància)
				conseller/a de comú d'Andorra
				conseller/a de consell insular
				conseller/a de la Generalitat de Catalunya
				conseller/a de la Generalitat Valenciana
				conseller/a del Govern balear
				cònsol/consollessa
				cònsol/consollessa de parròquia andorrana (alcalde/essa)
				degà/ana del cos consular espanyol
				diputat/ada del Parlament balear
				exconseller/a de la Generalitat de Catalunya
				exconseller/a de la Generalitat Valenciana
				exconseller/a del Govern balear
				portaveu del Govern valencià
				president/a del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya
				secretari/ària del Govern valencià
				secretari/ària del Parlament balear
				vicepresident/a i portaveu del Govern balear
	Honrat/ada Senyor/a	Ht. Sr.	Hda. Sra.	lletrat/ada major de les Corts Valencianes
	Il·lustre Senyor/a	Il·ltre. Sr.	Il·ltre. Sra.	conseller/a del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya
				delegat/ada territorial del Govern de la comunitat autònoma (per deferència)
				diputat/ada de les Corts Valencianes
				diputat/ada del Parlament de Catalunya
				jutge/essa
				membre de la Mesa del Parlament balear
				membre de la Mesa del Parlament de Catalunya
				membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres
				notari/ària
				president/a i expresident/a d'organismes territorials elegits per sufragi universal que no tinguin la seu a Barcelona
	Il·lustríssim/a Senyor/a	Il·lm. Sr.	Il·lma. Sra.	secretari/ària judicial
				síndic/a de Greuges de Catalunya
				síndic/a major de la Sindicatura de Comptes de Catalunya
				advocat/ada de l'Estat
				alcalde/essa de municipi de Catalunya (llevat de Barcelona)
				cap provincial de Correus i Telègrafs
				cap provincial de Trànsit
				cap superior de policia
				comissari/ària de policia
				degà/ana del Col·legi Oficial d'Advocats

	Fórmula de tractament	Abreviatura		Càrrec
		masc.	fem.	
Tractaments civils	Il·lustríssim/a Senyor/a	Il·lm. Sr.	Il·lma. Sra.	degà/ana del Col·legi Oficial de Notaris
				degà/ana del Col·legi Oficial de Procuradors
				degà/ana del Col·legi Oficial de Registradors de la Propietat
				delegat/ada regional o provincial de ministeri
				diputat/ada provincial de Barcelona
				director/a general de conselleria (llevat de Catalunya)
				fiscal
				fiscal en cap d'audiència provincial
				interventor/a de la Diputació de Barcelona
				magistrat/ada d'audiència provincial
				magistrat/ada del Tribunal Superior de Justícia
				magistrat/ada jutge/essa
				membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi
				membre de la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació
				president/a d'audiència provincial
				president/a de consell comarcal
				president/a de diputació provincial (llevat de Barcelona)
				president/a de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi
				president/a de les cambres de Comerç, Indústria i Navegació (llevat de Barcelona)
				regidor/a de l'Ajuntament de Barcelona
				secretari/ària de diputació provincial
				secretari/ària general de conselleria (llevat de Catalunya)
				secretari/ària general de la Diputació de Barcelona
				secretari/ària general de l'Ajuntament de Barcelona
				secretari/ària general del Consell d'Universitats (MEC)
				síndic/a president/a de la Borsa de Barcelona
				sotsdelegat/ada regional o provincial de ministeri
				sotsdirector/a general de conselleria (llevat de Catalunya)
				tinent/a d'alcalde/essa de l'Ajuntament de Barcelona
	Magnífic/a Senyor/a	Mgfc. Sr.	Mgfc. Sra.	conseller/a del Conselh Generau d'Aran
				fiscal d'Andorra
				síndic/a del Conselh Generau d'Aran
	Molt Excel·lent Senyor/a	M. Exc. Sr.	M. Exc. Sra.	president/a de les Corts Valencianes
	Molt Honorable Senyor/a	M. Hble. Sr.	M. Hble. Sra.	expresident/a de la Generalitat de Catalunya
				expresident/a de la Generalitat Valenciana
				expresident/a del Govern balear
				expresident/a del Parlament balear
				expresident/a del Parlament de Catalunya
				president/a de la Generalitat de Catalunya
				president/a de la Generalitat Valenciana
				president/a del Govern balear
	Molt Honorable Senyor/a	M. Hble. Sr.	M. Hble. Sra.	president/a del Parlament balear
				president/a del Parlament de Catalunya
				cap del Govern d'Andorra
				conseller/a del Consell General d'Andorra

	Fórmula de tractament	Abreviatura		Càrrec
		masc.	fem.	
Tractaments civils	Molt Honorable Senyor/a	M. Hble. Sr.	M. Hble. Sra.	magistrat/ada de tribunal d'Andorra
				membre de la Reial Acadèmia de Farmàcia
				membre de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia
				ministre/a del Govern d'Andorra
				representant del copríncep d'Andorra
				síndic/a del Consell General d'Andorra
				sotssíndic/a del Consell General d'Andorra
Tractaments eclesiàstics	Eminentíssim i Reverendíssim Senyor	Emm. i Rvdm. Sr.	—	cardenal
	Excel·lentíssim i Reverendíssim Senyor	Excm. i Rvdm. Sr.	—	arquebisbe
				bisbe
				nunci apostòlic
	Il·lustríssim Senyor	Il·lm. Sr.	—	administrador apostòlic (si no és bisbe)
				defensor/a del vincle
				fiscal de diòcesi
				jutge del Tribunal Eclesiàstic
				president del Tribunal Eclesiàstic
				prior d'orde militar
				provicari general
				vicari general
	Mare	—	M.	religiosa professa
	Molt Il·lustre Senyor	M. Il·ltre. Sr.	—	canonge
	Monsenyor	Mons.	—	Títol que es dona a determinats càrrecs o dignitats eclesiàstics designats pel papa, com ara protonotaris apostòlics, clergues oficials de la Cambra Apostòlica, prelats domèstics, familiars del papa o auditors de la Rota, entre altres.
	Mossèn	Mn.	—	diaca
				prevere
	Pare	P.	—	religiós profés i ordenat de prevere
	Reverend Senyor	Rev. Sr.	—	diaca
				prevere
	Reverendíssim/a Pare/Mare (Reverendíssim/a Senyor/a)	Rvdm. P. (Rvdm. Sr.)	Rvdma. M. (Rvdma. Sra.)	abat
				abadessa
				superior/a general d'orde i de congregació religiosos
	Sa Santedat	S. S.	—	papa
Tractaments militars	Excel·lentíssim Senyor	Excm. Sr.	—	almirall
				capità general
				contraalmirall en cap
				general
				governador militar
				tinent general
				vicealmirall
	Il·lustríssim Senyor	Il·lm. Sr.	—	capità de navili
				coronel
				fiscal de tribunal militar territorial
				president de tribunal militar territorial
				tinent coronel

Bibliografia

En aquesta llista no hi figuren totes les gramàtiques, els diccionaris, els vocabularis o els manuals bàsics, que tot lingüista ha de conèixer, sinó solament la bibliografia que s'ha citat en els diferents punts d'aquesta guia, cosa que no vol dir que la que no hi surt sigui menys important.

ALBERICH, Joan; ROS, Montserrat (1993). *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana («Biblioteca Universitària», 13).

ALCOVER, Antoni M.; MOLL, Francesc de B. (1978). *Diccionari català-valencià-balear* (2a. ed.). Palma de Mallorca: Moll. <<http://dcvb.iecat.net>>

Atles universal català (1991, 3a. ed.). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

BADIA MARGARIT, Antoni M. (1994). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana («Biblioteca Universitària», 22).

BADIA, Jordi i altres (1997). *El llibre de la llengua catalana per a escriure correctament el català*. Barcelona: Edicions Castellnou.

BIBILONI, Gabriel (2009, 21 de març - 25 d'abril). «Llengua, gènere i sexe». *Diari de Balears*. Suplement cultural *L'Espira* [compilació de set articles, en línia]. <<http://bibiloni.cat/textos/genere.html>>

Bibliografia. Criteris de presentació en els treballs terminològics (2009). Termcat. <<http://www.termcat.cat/docs/docs/Bibliografia.pdf>>

BRUGUERA, Jordi (1990). *Diccionari ortogràfic i de pronúncia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

CABRÉ, M. Teresa (1992). *La terminologia: les teories, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries.

Citació bibliogràfica (2012, 2a. ed.). Política Lingüística. <http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/btpl_col/citaciobibliografica/>

COROMINA, Eusebi (1993). *El 9 Nou. Manual de redacció i estil* (3a. ed.). Vic: Diputació de Barcelona / Eumo Editorial / Premsa d'Osona.

Diccionari de la llengua catalana (2007, 2a. ed.). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Edicions 62 / Enciclopèdia Catalana. <<http://dlc.iec.cat/index.html>>

DIVERSOS AUTORS (2010). *Acord sobre l'ús no sexista de la llengua* [en línia]. <[http://gela.cat/ Document.pdf](http://gela.cat/Document.pdf)> o <http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/acord_us_no_sexista_llengua.pdf>

Documents administratius de la Universitat Pompeu Fabra (1994). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.

Documents de la Secció Filològica, I (1990). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XIX).

Documents de la Secció Filològica, II (1993). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XXVII).

Documents de la Secció Filològica, III (1996). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans («Biblioteca Filològica», XXX).

Els signes de puntuació (1995). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Gabinet de Llengua Catalana.

- FABRA, Pompeu (1993). *Gramàtica catalana* (16a. ed.). Barcelona: Teide.
- Fitxes de normalització lingüística* (2) (1992). Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, Servei de Llengües i Terminologia.
- Formació del plural dels manlleus* (1992). Barcelona: Termcat / Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Criteris Lingüístics per a la Terminologia», 4).
- GINEBRA, Jordi; MONTSERRAT, Anna (1999). *Diccionari d'ús dels verbs catalans. Règim verbal i canvi i caiguda de preposicions*. Barcelona: Edicions 62 («Diccionaris i Obres de Referència», 14).
- Gran diccionari de la llengua catalana* (1998). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Gran enciclopèdia catalana* (1986-1989, 2a. ed.). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya* (2011). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General de Política Lingüística. <<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/Guiausosnosexistes.pdf>>
- ISO 690: Information and documentation - Guidelines for bibliographic references and citations to information resources* (2010). International Organization for Standardization.
- L'ordenació de termes* (2008). Termcat. <<http://www.termcat.cat/docs/docs/OrdenacioTermes.pdf>>
- Les majúscules i les minúscules* (1995, 2a. ed.). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Gabinet de Llengua Catalana.
- LLEDÓ, Eulàlia (2011). *Manual de llengua per visibilitzar la presència femenina*. Barcelona: Beat. <<http://www.beat.cat/manualdellengua/>>
- Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra* (1996). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. <<http://www.upf.edu/grec/gl/libestil/index.htm>>
- Majúscules i minúscules* (1992, 2a. ed.). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura («Estudis i Propostes», 1).
- MARTÍNEZ DE SOUSA, José (1987). *Diccionario de ortografía técnica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez / Ediciones Pirámide.
- MESTRES, Josep M.; GUILLÉN, Josefina (2001). *Diccionari d'abreviacions. Abreviatures, sigles i símbols* (2a. ed. revisada i ampliada). Barcelona: Enciclopèdia Catalana («Diccionaris Complementaris», 2).
- MESTRES, Josep M. i altres (2009). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (4a. ed.). Vic/Barcelona: Eumo Editorial / Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra / Associació de Mestres Rosa Sensat.
- MORAN, Josep; BATLLE, Mar; RABELLA, Joan Anton (2002). *Topònims catalans. Etimologia i pronúncia*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* (2009). Barcelona: Generalitat de Catalunya / Institut d'Estudis Catalans.
- Orientacions lingüístiques per al doblatge* (1993). Barcelona: Televisió de Catalunya, SA, Comissió de Normalització Lingüística de TVC.
- Proposta de traducció de noms propis* (1991). Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana.
- Proposta d'ús de majúscules i minúscules* (1992, 2a. ed.). Barcelona: Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana.
- PUJOL, Josep M.; SOLÀ, Joan (2000). *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (3a. ed.). Barcelona: Columna.
- Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge* (1992). Barcelona: Centre Unesco de Catalunya.

- RUAIX, Josep (1989). *Punts conflictius de català*. Barcelona: Barcanova.
- RUAIX, Josep (1994-1995). *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / 1 i 2*. Moià: Josep Ruaix.
- RUAIX, Josep (1996). *Diccionari auxiliar*. Moià: Josep Ruaix.
- RUAIX, Josep (1997-1998). *Català complet / 1, 2 i 3*. Moià: Josep Ruaix.
- SOLÀ, Joan (1990). *Lingüística i normativa*. Barcelona: Empúries.
- SOLÀ, Joan (1999). *Parlem-ne*. Barcelona: Proa.
- SOLÀ, Joan i altres (1995). *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- SOLÀ, Joan i altres (editors) (2002). *Gramàtica del català contemporani* (3a. ed., 3 vol.). Gemma Rigau (col·l.). Barcelona: Empúries.
- www.termcat.cat/ca/Neoloteca/Fitxes/ [diccionari en línia dels neologismes tècnics i científics normalitzats en català pel Consell Supervisor del Termcat].